הארץ

1.30 ש"ח יום ד', י"ד בתמוז התשמ"ח, 29 ביוני 1988 VOL.69/20955 JUNE 29 1988
כולל מע"מ באילת 1.15 ש"ח

הבדבור חופ לכל חשבי הארץ / ורבג
אמא אדמה אינה יכולה עוד
רוצים להיות...IN?!
הצטרפו אלי למסע חוזלים למען השלום.
40 יום דמנה למען דם בניכם, אמא אדמת האבותינו ברות.
JOHNNY ... RENDEZ VOUS ... [illegible]
PEACE AMEN שלאם.

כרוז 20 לא השיג מטרתו; יום איחוד י־ם עבר בשקט

לאל־ערוב הסמוכה לדהיישה נכנסו פעילים של הוועד לבטחון בכבישים המקורב לתנועת כך, ידו באוויר וגרמו נזקים לרכוש

מאת נדב שרגאי ואיתן רבין, סופרי "הארץ"

רשות פלשתינית ידועה יומה את הפעילות המחודשת שנערכה להעמיד את ירושלים במוקד האינתיפאדה, כך סבורים גורמות הבטחון. אתמול היה שקט בירושלים ולא נרשמו הפרות סדר. התושבים צייתו להוראת מקצת התקוממות, לציין את היום כיום הזדהות עם שיבתה של ירושלים, במזרח ירושלים התקיימה שביתה כללית. רוב בתי הספר לא נפתחו וגם התחבורה

(סוף בעמוד 6)

חששות ישראל מהטילים הועלו ע"י רבין בפגישה בבית הלבן

הנשיא וסגנו חזרו ואישרו את מחויבותה של ארה"ב לביטחונה של ישראל אולם הדגישו כי ישראל לעולם לא תוכל להיות לגמרי בטוחה ללא שלום • רבין ייפגש בבוסטון עם דוקאקיס

מאת צבאי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הנשיא וסגנו חזרו ואישרו את מחויבותה של ארה"ב לביטחונה של ישראל, אולם הם מדגישים כי ישראל לעולם לא תוכל להיות לגמרי בטוחה ללא שלום. "דיאלוג ונכונות לפשרה — במקום לדחות — את ההזדמנויות האפשריות לשלום הם חיוניים... אין לצפות מישראל לעשות ויתורים תחת איום האלימות, אולם השמירה על הסדר בשטחים אינה צריכה לשמש צידוק להפרת חוק של אזרחים או תירוץ להימנע ממו"מ מדיני עם הפלשתינאים ברצועה ובגדה. אלימות, או פיקוח על אלימות, אינם צריכים להיות מטרה בפני עצמה" — הודעה זו של הבית הלבן סיכמה את פגישתו בת מחצית השעה של שר הביטחון עם הנשיא רייגן.

רבין הסביר לרייגן את חששות ישראל מפני גידול מספר הטילים הבאליסטיים בידי מדינות ערב, ואת צורכיה לענות על איום חדש זה. רייגן הביע תמיכה בפיתוח טיל החץ הישראלי שעשוי לתת תשובה מסויימת לאיום. בהודעת הבית הלבן התחייבו הנשיא וסגנו להמשיך ולתמוך בפיתוח משותף של כלי נשק ושל מערכות אחרות במסגרת מערכת ההגנה החללית.

הודעת הבית הלבן נגעה גם לצרכיה של הפוליטיקה האמריקאית הפנימית כאשר באופן בולט, ושלא כרגיל, היא יצאה בשמם של הנשיא וסגנו המתמודד על משרת הנשיאות.

רבין עצמו טס במיוחד לבוסטון כדי להיפגש עם המועמד הדמוקרטי מייקל דוקאקיס. עד כה נמנע דוקאקיס לפגוש בפומבי נציגים ישראליים בכירים.

רבין נפגש אתמול בנפרד גם עם ראשי ועדות הכנסת, הוועדות והמשנה [illegible], ארוכות על מדיניות ארה"ב בשטחים, על מערכת הפיקוד והפיקוח בשטחים, על הטילים הבאליסטיים והכימיים. במיוחד ביקשו לשמוע ממנו כיצד הוא רואה את המצב לאחר מותו של חומייני.

נשיא ארה"ב עם שר הביטחון יצחק רבין אתמול בבית הלבן. (צילום: [illegible])

ארה"ב אסרה על ישראל להשתמש בכספי הסיוע הצבאי בשטחים

שולץ וקרלוצ'י גם דחו את הבקשה להעלות את גובה הסיוע הצבאי בשנים 1990 ו־1991 • ישראל החליטה לא לרכוש בארה"ב טילי "פטריוט" בגלל מחסור במשאבים

מאת ראובן פדהצור, הסופר הצבאי של "הארץ"

על פי דרישת הממשל האמריקאי הוכנס למזכר ההבנה בין ישראל לארה"ב סעיף הקובע כי על ישראל חל איסור להשתמש בכספי הסיוע הצבאי בשטחים. הכנסת הסעיף הזה למזכר ההבנה לא נתקלה בהתנגדות של שר הביטחון, יצחק רבין. אנשי הממשל האמריקאי עמם שוחח שר הביטחון, ובהם שר החוץ ג'ורג' שולץ ושר ההגנה פרנק קארלוצ'י, דחו את הבקשה להעלות את גובה הסיוע הצבאי בשנים 1990 ו־1991.

השר רבין ביקש לפצות את ישראל על השחיקה בגובה הסיוע, העומד על 1.8 מיליארד דולר, כך שישראל תקבל 1.9 מיליארד ב־1990 ו־2 מיליארד דולר ב־1991. הממשל הוא שפונה אל הקונגרס ומבקש לאשר את סכומי הסיוע, ובכירי הממשל הבהירו אתמול לשר רבין כי אין בכוונתם לפנות לקונגרס ולבקש לאשר בשנים האמורות סיוע בסכומי לישראל העולה על 1.8 מיליארד דולר.

עם זאת, קיבל השר רבין הבטחות לגבי שני נושאים חשובים, המהווים שיפור ניכר ביחס להסכמות עם הממשל האמריקאי, כפי שמתקבלו עם ביטול פרויקט הלביא באוגוסט 1987. הובטח לשר הבטחון כי ישראל תוכל להמיר לשקלים 400 מיליון דולר מהסיוע הצבאי גם בשנת 1990. ההבטחה שניתנה עם ביטול הלביא קבעה כי ישראל תוכל לבצע המרה של 400 מיליון דולר מכספי הסיוע בכל אחת מהשנים 1988 ו־1989, אך לא הובטח כל הבטחה ביחס לשנים מאוחרות יותר.

לאפשרות להמיר 400 מיליון דולר גם ב־1990 יש משמעות רבה מאד לגבי היכולת להעביר עבודות של מערכת הבטחון לתעשיות הבטחוניות הישראליות. הבטחה נוספת שניתנה לשר הבטחון קשורה לרכישות הגומלין [illegible]. הממשל האמריקאי הודיע בעבר על כוונתו להפסיק להלוות את רכישות הגומלין, דבר שמשמעותו עלולה להיות פגיעה קשה בתעשייה הבטחונית הישראלית. עם ביטול הלביא הסכים הממשל להאריך את האפשרות לביצוע רכישות גומלין לשנתיים 1988 ו־1989. בשיחות הפעם הסכימו בכירי הממשל להאריך את האפשרות לעוד שנה, וכך יתקיימו רכישות גומלין בערך של 100 מיליון דולר גם ב־1990.

שר הבטחון, יצחק רבין, לא יבקש לרכוש בארה"ב טילי פטריוט. עם זאת, קיימת אפשרות של בקשה עקיפה שתועבר בערוצים שונים לממשל להעברת מספר סוללות טילים אלה לישראל ללא תשלום. בקשה עקיפה כזאת יכולה להתבסס על התקדים הגרמני. הממשל האמריקאי העביר לגרמניה מספר סוללות טילי פטריוט, ללא תשלום, לאחר שהתחייבו לסייע לגרמנים בהבנת ב"מ.

ההחלטה של מערכת הבטחון שלא להפנות בקשה לרכישת טילי הפטריוט נפלה כבר לפני זמן רב, והיא תוצאה של מחסור במשאבים.

אווירת השמצות ואיומים מלווה את בחירת מועמדי חרות ל"פאנל" היום

שמיר: הרשימה תעלה בטיבה על זאת של העבודה • הערכה שכהן אבידור, דקל ואלדין לא ייבחרו בין 35 הראשונים • מצפים לפנים חדשות: בני בגין, נתניהו, הנגבי, כץ ולנדאו

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול – בראיון מיוחד ל"הארץ" לקראת הבחירות הפנימיות המתקיימות היום בתנועת החרות, כי הוא בטוח שהרשימה שתיבחר הערב תהיה מרשימה ביותר, הטובה מכל הרשימות שהיו לחרות בכנסות הקודמות, והיא תעלה ברמתה ובטיבה על רשימת מפלגת העבודה. שמיר קרא לחברי המרכז לבחור את הטובים ביותר, ולא לתת ידם לעסקנות ולהתרמות של שרים בכירים מהרשימה. "אני מייחל לרשימה מצויינת", אמר שמיר, "יותר טובה מאשר כל אלה שקדמו להם בכנסות הקודמות. הרמה של רוב האנשים המופיעים ברשימת המועמדים שלנו עולה במידה רבה על מה שהציגה ותציג מפלגת העבודה. אינני צריך לשבח את הסחורה שלנו, השמות הם מוכרים, וכל אחד שיראה את הרשימה אחרי הבחירות, יגיע לאותה הערכה" – אמר שמיר.

במרכז הספורט שבהרצליה, יתכנסו בשעות הצהריים 2095 חברי מרכז תנועת שיתבקשו לבחור עד 8 בערב, פאנל של 35 מועמדים, מבין 104 שהגישו את מועמדותם. כל חבר מרכז יתבקש לסמן רשימה של 21 מועמדים, מתוכה תורכב קבוצת ה־35. המתח בין חברי מרכז חרות הגיע אמש לשיאו, כש־104 המתמודדים עשו את המאמץ האחרון להבטיח בחירתם. השלב האחרון בהתמודדות אתמול נגד בעקבות מערכת השמצות ואיומים פנים תנועתיים, ובין נסיונות שונים להגיע להסכמות בין אורות מהקבוצות במרכז הגדול.

הערכה בחרות היתה אתמול כי בין 2100 חברי המרכז לא ניתן יהיה להגיע ל"דילים" בין המחנות, אולם נרמז על שותפות מסויימת בין אנשי מחנה דוד לוי למחנה אריאל שרון לתמיכה הדדית במועמדים, תוך הדרתם של מקורבי השר משה ארנס.

עקב ההתמודדות בסיבוב הבחירות הראשון היתה אמש הערכה בתנועת החרות, כי לפחות שניים מבין חברי הכנסת הנוכחיים, ככל הנראה מאיר כהן אבידור ומיכאל דקל (שראש הממשלה ניסה לשכנע בימים האחרונים רבים שלא יפגעו בו) או אמל נאסר אלדין, לא ייבחרו ב־35 המקומות הראשונים ויעברו לשלב הדירוג. לפיכך צפויה בחירתם בפאנל של 12־13 פנים חדשות. בין אלו שסיכוייהם להיכלל בפאנל ושיתמודדו בסבב הבחירות השני, ביום רביעי בשבוע הבא בעת דירוג הרשימה כלולים: בני בגין, צחי הנגבי, ישראל כץ, אלי לנדאו, דודו מור, דוד מגן, בנימין נתניהו, סלימאן פאלח המג'ד הדרוזי הראשון בגח"ל ראש מועצת בעיינה, שאול עמור ראש עיריית מגדל העמק, מיכאל קליינר, [illegible], ראובן ריבלין, מיכאל רצון ויהושע שגיא. הוכח לאחרה רבה מצד מחנות השרים שמיר ולוי, מול התנגדות מצידו של שרון.

בקרב צמרת תנועת החרות נמסר כי גם אתמול המאמצים למנוע התרמות הדדיות מצד המחנות השונים בתנועת החרות נגד השרים דוד לוי, אריאל שרון ומשה ארנס. החשש הוא שראשי מחנות השרים יפעלו להכשלתם של השרים הבכירים האחרים ולא יכללו אותם ברשימת המומלצים. אתמול התקיימו מספר מגעים בין מקורבי לוי לאנשי שרון בנסיון להגיע להסכמות בדבר המלצה על רשימה משותפת, תוך הדרתה הדדית של אנשי השר ארנס.

רשמית נמסר כי שרון ולוי עצמם הסתייגו ממגעים אלו, אך נודע כי במגעים אלו שותפים אישים המקורבים ביותר לשני השרים. אצל מקורבי השר שרון נמסר עוד כי בני חרות היום יסגרו את החשבון שנפתח עם ד"ר בני בגין שפעל בשנתיים האחרונות נגד הגברת כוחות של שרון בתנועה. שרון עצמו הכחיש כי ביקש מאוהדיו שלא לתמוך בד"ר בגין.

הפרסום אתמול ב"הארץ" על התארגנות העדתית של אחים מהמתמודדים גרמה לכעס רב בקרב חברי מרכז חרות, ובעיקר אצל אנשי השר לוי החוששים כי פרסומה של תופעה כזו עשויה לפגוע בכוחם.

השר משה ארנס, אמור היה לשוב אמש אחר חצות משהות בת 48 שעות בלונדון למספר פגישות אישיות עם נכבדי העדה היהודית למטרת איסוף כספים למטה הבחירות של הליכוד. נודע כי ארנס הצליח לאסוף סכום המתקרב למיליון לירות סטרלינג, סכום משמעותי ביותר לקופת הבחירות של הליכוד.

קרולין יוצאת היום עם הוריה לברזיל

מאת סופרת "הארץ"

ברונה־קרולין תצא הבוקר עם הוריה דרך לונדון לברזיל. אמש ישנו בני הזוג והילדה בבית הארחה במרכז הארץ. לסיום יצטרף גם עו"ד שמעון שובר שיחד עם עו"ד אלי כהן ייצג את הוריה הביולוגיים של הילדה.

אתמול סרבו קרובי משפחת תרג'מן לשוחח עם עיתונאים. יצוין כי לפני כחודש ימים ביקר בישראל אדם המחשב [illegible]

[illegible] הורים לילדים מאומצים מברזיל ייפגשו מחר בבית יד לבנים בתל אביב כדי לבדוק אפשרות של שיתוף פעולה ביניהם בכל הקשור לצורך בהסדר מהיר עם ממשלת ברזיל. ההורים תובעים שממשלת ישראל תפעל כדי להשיג את ההסדר משום שבמצות מקרים קיימים ספקות באשר לחוקיות האימוץ. פגישת ההורים תהיה סגורה, והרעתם לקיים בשבוע הבא מסיבת עיתונאים בנושא זה.

(ע"צ). המונים יקבלו את פניה של ברונה־קרולין בשובה לארצה. "כולם שמחים בקוריטיבה, לאחר שנודע כי הפרשה באה לסיום מוצלח," אמרה דודתה של הילדה.

50 מוניות ותהלוכת אוטובוסים הוזמנו על ידי המשפחה כדי להסיע לשדה התעופה את הקהל הרב המבקש לקדם את פני השבים מישראל. בשדה התעופה תנגן תזמורת לכבוד הילדה והוריה השבים למולדת.

מעיתון הרדיו המקומי, שהוא לכיסוי ישיר של ההתרחשויות בישראל במשך 24 שעות ביממה, גייס צוות של כ־12 כתבים, כדי לדווח על שובה של הילדה לקוריטיבה.

ממשלת המדינה קיבלה על עצמה את כיסוי כל ההוצאות שהיו להורי ברונה בישראל. מושל המדינה אלוארו דיאס מתכוון לחבור מטוס מיוחד, כדי להעביר מריו לקוריטיבה את משפחת ואסקונסלוס.

שחל ונסים הורו לפטר את זמיר יו"ר דירקטוריון בתי־הזיקוק

הרקע: החלטת דירקטוריון החברה הנוגעת לרפורמה במשק הדלק

מאת יהודה שרוני, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר האנרגיה, משה שחל, ושר האוצר, משה נסים, חתמו אתמול על מכתב המורה לדירקטוריון בתי הזיקוק לפטר מתפקידו את צבי זמיר, יו"ר דירקטוריון החברה. הרקע להחלטת השרים היא החלטת דירקטוריון החברה מלשלם הנוגעת לרפורמה במשק הדלק.

דירקטוריון בתי־הזיקוק אישר אתמול באופן עקרוני את הפעלת הרפורמה. אולם באותו מסעיפי העיקרון באתר, ביניהם לעמדת שר האנרגיה, כי משרד האנרגיה יאפשר לבתי הזיקוק במסגרת הרפורמה לבצע עיסקת זיקוק עבור גופים פרו"ל שיבקשו למכור תזקיקים בארץ. סעיף זה התקבל בדירקטוריון ברוב של תשעה נגד ששה.

צבי זמיר עידכן לאחר קבלת ההחלטה את ג'ק ליברמן, המבקש לרכוש את פז, כי חברתו אישרה את הרפורמה וכי הוא יכול להעביר את הכספים הנחוצים לרכישת פז. ליברמן פעל במהירות והעביר לארץ את הכספים, אך אתמול נודע לו, לתדהמתו, על קבלת הסעיף הנוסף [illegible] זות ללחוץ על שר האנרגיה על דירקטוריון בתי הזיקוק לא ייכלל סעיף זה, אך התברר כי לא כך היה הדבר.

בעקבות כך הורה אתמול שר האנרגיה על כינוס דחוף של דירקטוריון בתי הזיקוק בשעה מאוחרת של הלילה. הדירקטוריון התבקש לאשר את הרפורמה על פי הנוסח שהוצע על־ידי שחל.

שר האוצר משה נסים, מסר אתמול כי יביא ביום ג' בשבוע הבא הצעה לוועדת השרים לענייני כלכלה למכור לכל המרבה במחיר את קונצרן כימיקלים לישראל.

גורבצ'וב כינס את ועידת המפלגה וגינה את השמרנים שמנסים לחבל ברפורמה שיזם

הציע בנאום בפני 5000 צירים שהפרלמנט יבחר נשיא בעל סמכויות נרחבות ברמזו כי הנשיא יהיה מזכיר המפלגה הקומוניסטית • "השיטה שהתפתחה בימי סטאלין הותירה מורשת מרה" • מתנגד לכל "חלוקה" טריטוריאלית

מוסקבה (ע"י, רויטר). מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב קרא אתמול להלל רפורמה מעמיקה במשטר הפרלמנטרי של בריה"מ, שתעניק תפקיד חשוב יותר לפרלמנט הלאומי בניהול ענייני המדינה, והציע כי הפרלמנט יבחר נשיא, בעל סמכויות נרחבות, ברמזו כי הנשיא יהיה מזכיר המפלגה הקומוניסטית.

בנאום ארוך שהקריא נמשכה שלוש שעות ועשרים דקות בוועידה המיוחדת של המפלגה, בה משתתפים כ־5,000 צירים, הציע גורבצ'וב הקמת "קונגרס של נציגי העם", שייבחר מדי חמש שנים, ויהיו בו 2,250 חברים. פרלמנט חדש זה יתכנס פעם בשנה, וייבחר גוף קבוע, הסובייט העליון, שבו יהיו 400 עד 450 חברים, בשני בתים נפרדים.

כיום מורכב הפרלמנט הסובייטי משני בתים, הסובייט של הברית והסובייט של הלאומים. חברים בו 1,500 איש, והוא מתכנס פעמיים בשנה ולמעשה מהווה חותמת גומי להחלטות של המפלגה הקומוניסטית.

גורבצ'וב גם העלה את הרעיון לבחור את נשיא הסובייט העליון באמצעות חשאית בקונגרס של הצירים. לנשיא יהיו סמכויות נרחבות, בין היתר בתחום מדיניות החוץ. הוא יישב ראש במועצת ההגנה, התפקיד אותו ממלא כיום המזכיר הכללי, והוא יציג את ראש הממשלה לפרלמנט.

גורבצ'וב אמר כי מועצה המיוחדת כונסה כדי להבטיח שימשך תהליך הרפורמות שמטרתו יום. הוא תוקף בחריפות את השמרנים בארצו, באומרו כי הם מנסים לחבל ברפורמה שלו בכל מישורי החיים. הוא גינה את דרכי הניהול בארצו במשך עשרות בשנים ואמר כי היה זה "עבר נגון ביורוקרטי" שנתן פקודות והוראות מגבוה.

לדבריו, ההנהגה הסובייטית השלימה עוד בטריטוריה, שהותקבה עם עלייתו לשלטון, במארס 1985, לא היתה מודעת תחילה לעומקי הבעיות שמתוך ירשה. "לא הבנו מייד מה רבות וקשות הן הבעיות שנוצרו במהלך השנים הקודמות בשדה הכלכלה והכספים". הוא אמר שהשיטה שהתפתחה בימי השלטון סטאלין הותירה "מורשת מרה" למעמד [illegible] של בריה"מ.

"אם לא יחול שינוי במשטר המדיני, לא נוכל [illegible] הפרסטרויקה" הבהיר.

גורבצ'וב הביע תמיכה בהצעות הכלולות ב"תזות" שפורסמו לקראת הוועידה, שבהן נאמר כי איש לא יוכל להחזיק במישרה מרכזית במישור המדיני והרשמי למשך תקופה העולה על 10 שנים, כולל המזכיר הכללי של המפלגה.

גורבצ'וב הבהיר לראשונה כי הוא מתנגד לכל "חלוקה" טריטוריאלית בבריה"מ, ובכך דחה את התביעות של מספר עמים סובייטיים.

פרשנות / אליהו סלפטר

החלטיות מול ניסוח מעורפל

אף שלא היו בו "פצצות" כפי שניבאו מקורבי באותו כתבי החוץ במוסקווה, היתה בנאומו של גורבצ'וב הכרזה משורטטת ותקיפה על השינויים המקיפים אשר ברצונו להנהיג בכל שטחי החיים, כדי להבטיח שה"פרסטרויקה" תהיה ל"תהליך בלתי הפיך". מתשואות הכפיים של 5000 צירי הכינוס קשה היה להעריך, אומרים משקיפים שנכחו באולם, מה תהיה מידת התמיכה המעשית בשינויים כאשר ההצעות יובאו להצבעה.

את הנאום איפיינו מצד אחד ביטויים כמו "דמוקרטיה מלאה ובלתי מסוייגת", "פתיחות בכל התחומים" ו"טרנספורמציה של המנגנון הסובייטיסטי" — ומצד שני, גם ניסוח כללי ומעורפל משהו בנקודות הנוגעות לביצוע הרפורמות במפלגה הקומוניסטית.

חשיבות רבה יש להדגשה ששינויים פוליטיים יסודיים הם תנאי לביצוע שאר הרפורמות, כלומר: מי שרוצה הבראה כללית חייב להשלים גם עם שינויים בתפקידה ותיפקודה של המפלגה. המדובר בשני נושאים רגישים ביותר: האחד, הפרדה בין המפלגה לבין המערכת הממשלתית, כאשר למפלגה שמורה המשימה לכוון ולהדריך — אך לא לנהל את ענייני השלטון. השני, הגדלת סמכויות הסובייטים (המועצות הייצוגיות הנבחרות) ובמיוחד הרחבת סמכויות הרשויות המקומיות הנבחרות.

הנושאים הכלכליים לא תפסו אמנם את החלק העיקרי בנאום, אך הדיבורים בתחום זה הם מהמפתיעים ביותר שקבע גורבצ'וב לעבור לכלכלת הוצע וביקש והוא ציין בגלוי שפירוש הדבר העלאות מחירים ניכרות והגברת ייצור מוצרי צריכה כדי שיהיה תמריץ להתייעל, לעבוד יותר ולהשתכר יותר.

שוק ההון

מדד המניות מתקרב ל־70

מאת יהודה שרוני

מדד המניות הכללי ללא בנקים ירד אתמול ב־2.4% נוספים, והוא נמצא כעת ב־2% בלבד מעל לרמה של 70 נק'. משמעות הנתון: שערי המניות הוטפשיות בשוק מתחילת השנה ועד אתמול ב־28% בממוצע.

הצעה בכנסת לבטל הסכמי הפרישה בבל"ל אם לא יבוטלו בהסכם

(עמ' 3)

הליכוד סיכל שוב מימוש דרישת רוב בכנסת – להפריד הבחירות המקומיות

(עמ' 3)

60 אלף הונגרים הפגינו בבודפשט נגד רומניה ונשיאה צ'אושסקו

(עמ' 7)

הבלמים לא פעלו ו־57 נהרגו בהתנגשות רכבות בפאריס

(עמ' 7)

בגליון זה 16 עמודים

מזג האוויר

חם מהרגיל.
- ● ירושלים 21 32
- ● תל אביב 23 עד 31
- ● חיפה 23 עד 32
- ● באר שבע 20 עד 38

רמת הגולן 22 עד 34, צפת 21 עד 30, טבריה 23 עד 38, עפולה 22 עד 35, זיהרון 22 עד 34, נתב"ג 21 עד 34, יריחו 23 עד 41, עזה 22 עד 30, אילת 26 עד 44.

זכו בלוטו

אלה המספרים שעלו בהגרלת הלוטו מספר 26/88 שנערכה אתמול: 1, 5, 8, 16, 18, 37 המספר הנוסף: 11

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6158	−0.0039
נוספים	1.8205	−0.0046
שחור	1.7000	−

שער הסל

יציג	1.7176	+0.0027

ערכה את העמוד: אורית גליל

בקצב הזה תוכל להגן על כספך מפיחות או אינפלציה ללא הפקדת מזומנים.

מגן פיחות מדד

כשאתה קונה עכשיו תעודת זכות, אתה מגן על כספך מפיחות או אינפלציה עד סוף השנה, ללא צורך בהפקדת מזומנים.

תמורת 0.5% מכל סכום שאליו תרצה להגן תקבל הפרשי הצמדה או פיחות (הגבוה מביניהם בניכוי 7%) בעת הפקדה (עד 30.12.88) בתכנית חסכון ל־3 שנים.

בינתיים תוכל להשקיע את הסכום שברשותך לתקופות שונות עד 6 חודשים בריבית של עד 16% לשנה, או להשתמש בו לכל מטרה.

עכשיו נותרה רק שאלה אחת...

מינימום הפקדה – 2000 ש"ח.
פרטים בכל סניפי בנק אגוד.
הבנק שומר לעצמו את הזכות לשנות את תנאי התכנית או להפסיקה בכל עת.

האם אתה עובד בקצב של בנק אגוד?

בנק אגוד
מקבוצת בנק לאומי

هكذا من الأصل

صكنا من الاجل

מזכיר הקונגרס היהודי העולמי: אנו מרגישים מחויבים לעזור לרומניה

מי שנחמד אלינו נשיב לו כגמולו אך אלה דברים הראויים להשאר מעורפלים ● ירושלים: אין שמץ של אמת בידיעה שרומניה תקבל 80 אלף דולר על כל יהודי שיוצא מברית המועצות

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). המזכיר הכללי של הקונגרס היהודי העולמי, הרב ישראל זינגר, אמר אתמול, כי הקונגרס היהודי תומך בפדיון שבויים מכל מקום בעולם וכי "יש הרבה דרכים לפדות שבויים, אם בכסף או בהטבות הנאה אחרות, ומי שנותן לנו לאכול מידו אנו נשיב לו כגמולו".

זינגר, שהגיב בכך על הידיעה ב"הארץ" בדבר תשלום כופר לרומניה עבור כל יהודי שיעזוב ודרכה ועל הסדר סוד מיהודים בעבודה, אישר, כי בעבר השתדל הקונגרס היהודי העולמי בעבור רומניה בדרך של שכנוע חברי קונגרס ונציגי ממשל כדי להקל על בעיות הסחר של רומניה. זינגר סרב להתייחס לפרשה הנוכחית באומרו כי אין בידיו פרטים אבל הדגיש כי "יציאת יהודים מרומניה כמוה כפדיון שבויים הראוי להכרה, איזו מין של הכרה? על כך על ממשלת ישראל להחליט... אנו חשים מחויבים כלפי רומניה ואנו נעזור להם כאשר נתבקש, כיצד נעזור? אלה דברים הראויים להשאר מעורפלים".

זינגר אישר כי נשיא הקונגרס ארגר ברונפמן שב אתמול מבקור ברומניה בה שוחח עם הנשיא צ'אושסקו. לדברי זינגר הודה בר תנפמן לצ'אושסקו על יחס השל־טונות הרומנים ליהודים ועל כך ש־400 אלף יהודים מרומניה לישראל.

זינגר ביקש להבהיר כי אישית אין הוא יודע על כך שהקונגרס מטפל במימון עלייתם של יהודים מרומניה. "אולם ודאי ישנם כאלה המטפלים בכך".

הכחשות בירושלים

סופרו המדיני של "הארץ" מוסר כי לישכת ראש הממשלה ודובר משרד החוץ הכחישו אתמול את הידיעה שפורסמה ב"הארץ" בדבר מו"מ עם רומניה להעברת יהודים היוצאים מברית המועצות תמורת 80 אלף דולר לנפש.

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פזנר, מסר כי "אין שמץ של אמת בידיעה שרומניה תקבל 80 אלף דולר על כל יהודי שיוצא מברית המועצות. משרד החוץ הודיע במברקים לנציגויות ישראל בוואשינגטון, בבוקרשט ובירות אחרות כי "למיטב ידיעתנו מדובר בידיעה חסרת שחר להלוטין. לא ידוע לנו על שום הסכם ואף מו"מ בעניין זה, וקשה לנו להאמין שגורם רציני כלשהו ינהל במשא ומתן בנושא".

דובר הסוכנות מסר אתמול שיו"ר הנהלת הסוכנות שמחה דיניץ איננו מתכוון לטפל במהלך ביקורו בדר מניה בהסדרים כספיים בהקשר למעבר יהודי ברית המועצות דרך רומניה.

ממשלת צרפת החדשה שהרכיבו מיטראן ורוקאר מתכנסת היום בפעם הראשונה

בסך הכל מונה הממשלה 49 שרים שכמחציתם נמנים עם שורות המפלגה הסוציאליסטית

מאת יואב מוקר, סופר "הארץ" בצרפת

(פאריס) מיוחד ל"הארץ". נשיא צרפת פראנסואה מיטראן וראש הממשלה מישל רוקאר, השלימו אמש בשעה מאוחרת את הרכבת הממשלה החדשה שתתכנס הבוקר לישיבת עבודה ראשונה.

גם בהרכב החדש שמרו כל השרים הבכירים בממשלת רוקאר הראשונה על תיקיהם. החידוש העיקרי בממשלה החדשה בא לידי ביטוי בהצטרפותם של אישים אחרים, המוגדרים כלא פוליטיים מתחומי התעשייה והאקדמייה. בנוסף להם, צורפו שני שרים האחד. מהמרכז והשני הנמנה עם המנהיגים המתונים של הימין. הרכב החדש אמור לסמל לפי שעה, את כוונתו של מיטראן לממש את "הפריצה הפוליטית לכיוון המרכז".

בסך הכל מונה הממשלה על שריה הבכירים, הזוטרים ומזכירי המדינה 49 שרים שכמחציתם נמנים עם שורות המפלגה הסוציאליסטית. הממשלה החדשה עתידה להתייצב השבוע בפני האסיפה הלאומית למרות שעל פני השטח היא אינה נהנית מרוב פרלמנטרי. מעריכים כי רוקאר יציג את תוכנית פעולתו בפני הפרלמנט, אך לא יבקש את אמונו.

הרמטכ"ל לראשי המתיישבים: לא נחמיר אמצעי ענישה נגד מפירי הסדר בשטחים

מאת גדב שרגאי סופר "הארץ"

הילוקי דעות התגלו אתמול בין הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון לבין 17 ראשי ישובים ומועצות אזוריות יהודיות ביו"ש, במהלך פגישה ארוכה שהתקיימה בלשכתו של אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע ובנוכחותו.

הרמטכ"ל הציג בפני ראשי הישובים נתונים שלפיהם חלה ירידה של ממש במספר הפיגועים והפרות הסדר המכוונות כנגד יהודים, אם כי הודה כי "כל פגיעת אבן כואבת". הוא דחה את דרישת ראשי הישובים להחמיר את אמצעי הענישה נגד מפירי הסדר וכן דחה את דרישתם לגירושים בקנה מידה המוני. המתנחלים טענו בפגישה כי יש לשנות את נוהלי הפתיחה באש נגד מיידי אבנים וגם דרישה זו נדחתה על ידי הרמטכ"ל, אשר אמר כי הוראות הפתיחה הקיימות מספקות בהחלט.

הרמטכ"ל ציין כי בצה"ל מתגבשים עתה דרכי ענישה חדשות, נקודתיות, אשר תמנענה פגיעה בדפים מסוימים. לדבריו, הדרך שבה נוקט עתה צה"ל בצירוף דרכי הענישה הנקודתיות החדשות – יביאו בסופו של דבר, גם אם ימשך הדבר זמן קצת יותר ארוך. תידרש לשם כך סבלנות, העיר שומרון.

דוד נתמן, יו"ר מועצת אריאל אמר במהלך הישיבה כי יהיה קשה להמשיך ולמנוע את התושבים. יהיה קשה להמשיך ולמנוע מהם תגובות עצמאיות, אמר נתמן. יגון אזימן מאפרת העיד על "כרסום בתחושת הבטחון של המתיישבים וזאת בשל התמשכות המצב". הן אנשי הצבא שהשתתפו בפגישה והן ראשי הישובים העידו כי היא התנהלה באווירה רגועה.

התלמידים אמרו למפקח המבחנים המצרי שהמצב קשה; הוא השיב: אין רחמים

למרות השביתה בעזה נבחנו אתמול כ־8000 תלמידים: התייצבות בשיעור של 99%

מאת גילי מנולד, כתבת "הארץ" לענייני חינוך

"התלמידים מנסים להסביר לנו שהם בסיטואציה קשה, בגלל המצב והאווירה סביבם", אמר אתמול מנהל מחלקת הבחינות במשרד החינוך המצרי, מוחמד עקל, "שבאו בראש משלחת אישי חינוך בכירים, לפקח על בחינות הבגרות בעזה. המשלחת ביקרה אתמול בתערוכת ה־40 בבני התערוכה בתל אביב, כאורחת של שר החינוך יצחק נבון.

"יש ביניהם כאלה שרוצים על אי־שקט ועל מצוקה נפשית. לפעמים תלמיד נקרא לבירורים הקשורים במצב וכתוצאה מזה הוא מתעכב או מפסיד את הבחינה", הוסיף עקל. הוא סירב להשיב לשאלה אם היחידים בעמדות המצרית והערבית על האינתיפאדה ועל מערכת החינוך בעזה, עולים בקנה אחד עם מה שראה כאן. "האינתיפאדה זה נושא פוליטי ואין לי עניין להיות קשור בשום נושא פוליטי".

עוד אמר, כי ביקר בבתי הספר ובמרכזי הבחינות בעיר, ראה את הילדים ונוכח שהם מאורגנים ומרובים לבחינות. "בחינות הבגרות היו כבר במצרים עוד לפני 6–5 חודשים, בלי קשר לאינתיפאדה. עכשיו הם צריכים לגשת אליהם. בבחינות אין רחמים. צריך לתת תעודה שקובעת רמת הישגים."

עקל אמר כי הוא מרוצה שהבחינות מתקיימות מסידרן ושהתלמידים ניתנה הזדמנות לגשת אליהן גם במצב של "עוצר" ואיסוק. לשאלה האם המשגיחים בבחינות מסייעים לתלמידים, נוכח העובדה שהם הפסידו חומר רב, בשל השביתות, השיב: "לא, מה פתאום. יש מפקחים שדואגים שלא יעתיקו התפקיד המשלחת שלנו לפקח על המפקחים".

קצין המטה לחינוך במינהל האזרחי בעזה, נחום שקד, אמר כי למרות השביתה המתחוללת בעזה, כ־8000 תלמידים נבחנו אתמול ב־32 מרכזי בחינות. חלקם בבתי ספר בתי התורבות האיסלם. הלקסיקו – בהתייחסות, התייצבות לבחינות הייתה בשיעור של 99% והבחינות התקיימו בסדר מופתי.

במשלחת המצרית תתארח ביום ו' בלשכת שר החינוך בירושלים ואחר כך תיפגש באוניברסיטה העברית עם פרופסורים מהמכון למדעי המזרח.

"ישראל לא קיימת כדי להשביע רצונם של אינטלקטואלים יהודיים באמריקה"

אמר קיסינג'ר והסביר: קראתי כל נאומי פסגת אלג'יר; שום ממשלה בישראל לא תוכל לקבלם

מאת שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק

הנרי קיסינג'ר אמר אמש כי לא ניתן להשיג הסכם שלום, במובן המקובל של המושג, בין ישראל לערבים. בערב שאלות ותשובות שנערך בבית הכנסת "סאטון פלייס" במנהטן, ציין מי שהיה שר החוץ של ארה"ב כי הסכם כולל אינו אפשרי נוכח התביעות הבלתי גיונות למי־לוי של הערבים לאומה ושל הישראלים לביטחון.

לדעתו הדרך הטובה ביותר היא סידרה של הסכמי הפרדה, דוגמת זה שהושג ברמת הגולן, המחזיק מעמד עד היום. קיסינג'ר חזר ושלל בתקי־פות רעיון של ועידה בינלאומית, שמבחינתה של ישראל, פירושה לדבריו שואה. "בלי ערבויות אמריקאיות וזר משמעיות, שישראל תקבל מראש, כי הועידה לא תוכל לכפות ויתורים שאיננו על בטחונה, אסור לישראל להסכים לוע־דה" אמר. לדעתו התסריט הרווח כאילו אחרי סכם פתיחה, ישראל וירדן ינהלו משא ומתן ישיר, הוא לא מעשי. "אם חוסיין אינו יכול לנהל מו"מ בלי ועידה, הוא לא יוכל לעשות ויתורים במסגרתה, וכל קושי שיוצר במו"מ בינו לישראל ישוב לועידה, וישראל תמצא עצמה אז מבודדת לחלוטין ותידרש לעשות ויתור אחרי ויתור".

קיסינג'ר אמר כי קרא את כל הנאומים שנישאו בועידת אלג'יר, ואף מנהיגים ערביים המבונים מתונים התבטאו בקשיות העלולות ששום ממשלה בישראל לא תוכל לקבל.

בתשובה לשאלה על מדיניות ישראל בדיכוי המהומות בשטחים, אמר קיסינג'ר, שאמריקה איננה רשאית לומר לישראלים כיצד עליהם לנהוג ולשים קץ למהומות של אורחים. "גם אני איני רוצה בות ממה שאני רואה בטלוויזיה, אך מה יכולה וצריכה ישראל לעשות?".

קיסינג'ר אמר כי הקהילה היהודית באמריקה צריכה להבין איפוק בביקורתה כלפי מדיניות ישראל בשטחים. "ישראל לא קיימת כדי להשביע רצונם של אינטלקטואלים יהודים באמריקה", אמר. בהתייחסו למדינה פלסטינית עצמאית, אמר, כי לאמריקאי ממוצע קשה להבין מדוע לא להעניק לפלסטינאים מדינה עצמאית, אך מדינה פלס־טינית תהיה מקור לסכסוכים הנוסר יציבות ולכן יש להתנגד להקמתה.

"האינתיפאדה משתמשת בחלפנים יהודים להעביר כסף לשטחים"

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הנ־הגת האינתיפאדה בשטחים משת־משת בשירותיהם של חלפנים יהו־דים חרדים, כדי להעביר כסף לשטחים באמצעות בנקים בשוויץ.

"הוואשינגטון פוסט", המצטט מב־היג פלשתינאי בכיר, מוסר כי על פי ההערכה הועברו כבר כ־750 אלף דולר למימון פעולות ההתקוממות, חלקם מכספי אש"ף ותרומות מבחוץ וחלקם מתרומות של תעשיינים ותומכים בתוך השטחים.

פרויקט ייצור הצוללות בגרמניה התייקר ב־80,000 ד'

מאת ראובן פדהצור, סופרו הצבאי של "הארץ"

גרמניה הודיעה לישראל על העלאת המחיר שהיא דורשת לייצור הצוללות עבור חיל הים. עלות הפרוייקט נקבעה כבר לפני חודשים רבים, ועתה הודיעו הגרמנים על דרישתם לתוספת של כ־80 מיליון דולר. עלות המקורית של הפרוייקט מוערכת בכ־510 מיליון דולר. המדובר הוא בייצורן של שתי צוללות, במסגרת תוכנית ההצטיידות של חיל הים. הפרוייקט כולל גם שלוש ספינות טילים מסוג 5 שייוצרו בארה"ב.

גורמים בטחוניים הגיבו אתמול כי התביעה הגרמנית לתוספת מחיר לייצור הצוללות הוא צעד טקטי לקראת תחילת המו"מ הסופי לקבי־עת תנאי החוזה בין מערכת הבטחון למספנה הגרמנית שתייצר את הצוללות. להערכתם, החליטו הגרמנים לנקוט צעד זה לאחר שה־תברר להם כי הממשל האמריקאי מאשר את השימוש בכספי הסיוע הצבאי בגרמניה ולאחר שהקבינט הישראלי אישר את תוכנית ההצטיי־דות של חיל הים.

להערכת אותם גורמים, יסוגו הגרמנים בסופו של דבר מתביעתם החדשה ויחזרו למחיר המקורי.

עורכת את העמוד: אורית גלילי

דרוזים בגולן התאחדו עם משפחותיהם בסוריה

(ע) 41 משפחות דרוזיות מכפרים שונים בגולן, הורשו לעבור לצד הסורי במיסגרת איחוד משפחות.

האיחוד יתבצע הבוקר דרך קונט־רה על פי הסכמה מראש של שני הצדדים, בפיקוח הצ"ב. זו אינה הפעם הראשונה שלטונות ישראל מאפשרים איחוד משפחות דרוזיות מהגולן עם משפחותיהם.

✈ ✈ ✈ ✈ ✈ ✈ ✈ ✈ ✈ ✈

אל על

	מינימום	מקסי'	מזג		התחזית אתמול	
אמסטרדם	13	18	גשום	13	17	
אתונה	22	28	נאה	20	37	
בוקרשט	17	28	מ. רעמים	–	–	
בריסל	13	19	מ. חלקית	–	–	
וינה	15	24	מ. רעמים	14	25	
ז'נבה	15	22	מ. חלקית	13	23	
להורן	13	18	גשום	12	15	
ליסבון	15	20	מעונן	17	22	
מדריד	16	25	מ. חלקית	13	23	
ניו־יורק	17	25	גשום	14	28	
פאריס	14	21	מ. חלקית	10	22	
פרנקפורט	13	23	מ. רעמים	15	25	
ציריך	13	23	מ. רעמים	15	21	
קהיר	25	40	אביך	24	40	
קופנהאגן	12	20	מ. רעמים	16	18	
רומא	18	27	מ. חלקית	16	27	
רישה	11	25	נאה	–	–	

ELAL אל על

ראיתי שמעתי

אמא'קיסינג'ר גנבה את ההצגה

מאות מתפללי בית הכנסת "סאטון פלייס" במנהטן, שבאו להאזין לערב שאלות ותשובות שערך רב בית הכנסת, הרב דוד כהנא, עם שר החוץ האמריקאי לשעבר, הנרי קיסינג'ר, הופתעו לפגוש באמו של קיסינג'ר, פאולה, שהגיעה יחד עם בנה לאירוע.

ד"ר קיסינג'ר, שנתבקש לגולל את קורות חייו כנער יהודי, שגדל והתחנך בשכונה יהודית במנהטן, העיד, כי עליו להודות ברבים, שכן אמו עלולה לגלות אי דיוקים. בתום הערב התכבדה פאולה קיסינג'ר, שנכתה בכבוד חיאות כפיים סוערות, לעלות לבימה ולפתוח את ארון הקודש. הקהל שר פרק בתהילים, כשקיסינג'ר עומד מן הצד ומביט משתאה בהפגנת החיבה לאמו הקשישה.

שלמה שמיר, ניו יורק

מחזה בן 20 יפתח את שבוע המחזה ביפו

"לואיז", מחזה מאת דליה הרץ, יפתח את שבוע המחזה המקורי בפסטיבאל יפו בשבוע הבא. המחזה, שנכתב באוקספורד, הועלה לראשונה בבמתא בשנת 68'. הרץ, שהשתתפה בתוכניות הספרות של הרדיו שנים רבות, התרכזה בשנים האחרונות בכתיבת שירה, סיפורת ובמחזה חדש. ניקו ניתאי, המנהל את פסטיבאל יפו, גאל את המחזה מן השיכחה.

עוד כרמן חוזרת

ג'וליה מקינס ג'ונסון, שזכתה את פרסומה העולמי כ"כרמן" בסרטו של פרנצ'סקו רוסי, לצידו של פלאסידו דומינגו, אמורה לבוא לישראל לשתי הופעות ב"היכל התרבות" בראשית חודש אוגוסט. ג'ונסון, שכבר עמדה על בימה בהיותה בת ארבע, נודעה בכך שהיא מתמרנת בקלות יחסית בין בימת האופרה לבין בימת המחזמר. בארץ היא תגיש תוכנית לא־אופראית, הכוללת שירים ממחזות מוסיקליים.

ג'וליה מקינס ג'ונסון: גם יפה גם שרה

כנס אחרון בשכונת התקוה

כנס הפעילים האחרון לפני הבחירות במרכז תנועת החרות היה אמור להתקיים אמש בשכונת התקוה, בעת הנוכחת מועדון שכונתי של התנועה, בנוכחות אורח הכבוד, ראש הממשלה יצחק שמיר. את הכנס אירגן מקורבו של השר דוד לוי, ח"כ מיכה רייסר. לכנס הגיעו רבים מבין חברי המרכז והמתמודדים, שביקשו לעשות ניסיונות שיכנוע אחרונים, אולם ברגע האחרון שינה ראש הממשלה את תוכניתו והעדיף להופיע באירוע אחר. כדי לא לאכזב את חברי המרכז, שיכנע רייסר את לוי להחליף את שמיר ויחד עם השר חיים קורפו הגבו את המועדון.

אילן שחורי

יער הבריגדה נתרם על ידי הטוראים

רב אלוף חיים לסקוב ז"ל סיפר פעם לחבריו, כי בכיכר טראלגאר בלונדון ניצב פסל של מפקד ידוע בהיסטוריה הצבאית הבריטית, רוכב על סוס. על הלוח הצמוד לפסל קרא לסקוב כי הוא הוקם לכבודו של המפקד מתרומות שהגישו ברובן טוראים פשוטים ולא מכספי מלכותי.

הטוראים והסמלים של הבריגדה היהודית, ביניהם הסופר חנוך ברטוב, מפקדו הראשון של חיל האוויר, אהרון רמז, השחקן יוסי ידין, אלוף (מיל.) ישראל טל ואחרים, החליטו להשקיע לא בפסל כי אם בעצים. מחר יוקדש ליד הכביש הישן לירושלים סקס נטיעת יער הבריגדה, שרוב הכספים לו הגיעו מן הטוראים.

סוף סוף פרס לגששים

שלישיית הגשש החיוור, המרפיעה עתה במבחר מערכונים ושירים מתוכניותיה הראשונות, זכתה סוף סוף גם בפרס. זהו פרס של המרכז התיאטרוני, המוענק על ידי עיריית תל אביב הנושא את שמו של מייסד תיאטרון "אוהל", משה הלוי. יחד עם הגששים זכה בפרס גם השחקן יוסי גרבר. פרס כבוד ניתן לארכיון לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב ולמנהלו, שמעון לב ארי. טקס הענקת הפרסים מתקיים היום.

ב.ש.

חמישים שנה לרמב"ם בחיפה

במעמד נשיא המדינה, שרת הבריאות, אלוף פיקוד הצפון ואורחים מרחוק ומקרוב, יציין היום המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה 50 שנה לייסודו. את בית החולים, שתוכנן על ידי האדריכל אריך מנדלסון, חנך ב־1938 הנציב העליון.

מלבד האירוע החגיגי שיתקיים היום יילווה בתוכנית אמנותית, יצויין יובל בית החולים גם בתוכנית ציור הריש ומודרני במלקות שונות.

סימולו של בית החולים בנפגעי צה"ל בצפון בשנים האחרונות וכזה להכרה בינלאומית.

עדנה אריוהר

הגיגה מאוחרת לרודולף נורייב

חגיגת יום הולדת מאוחרת יערכו בארה"ב לרקדן רודולף נורייב. נורייב, שמלאו לו 50 שנה, יופיע בשבוע הבא עם להקת בית האופרה של פאריס בלינקולן סנטר בניו יורק. בהופעת הגאלה יתארחו מכוכבי־באלט מן השורה הראשונה. אגב, לא נראה שיש בדעתו של נורייב לפרוש מההופעות, חרף גילו.

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום עם השופט צבי ברנזון

על מאבקם של השופטים המחוזיים נגד הרפורמה בבתי־המשפט

צעד השופטים היה מיותר ומזיק

ביצד אתה מתייחס לצעד חברי־תיקים שנקטו בו השופטים המחוזיים בנגבם, לראשונה מאז קום המדינה, מסיבת עיתונאים שבה יצאו למאבק ציבורי גלוי בשר המשפטים, ובעקיפין בנשיא בית המשפט העליון, בשל הצעת חוק הרפורמה במערכת בתי־המשפט שיזמת?

זה לגיטימי שלשופטים, כמו לכל אדם אחר, תהיה דיעה שונה מדיעה הרשמית, אבל הדרך שבה בחרו להביע דעתם זו לא נראית לי, לא מקובלת וחורגת מהנורמות שהיו מקובלות עד היום.

מה פסול בזה שהביעו דעתם בפומבי בנושא בו עקרוני ובעל חשיבות ציבורית ממדרגה ראשונה? האם זו לא היתה חובתם כשופטים לעשות זאת?

זכותם, ואף חובתם, להביע דעתם בנושאים מקצועיים־עקרוניים, אבל זאת היה עליהם לעשות בצינורות המקובלים שנועדו לשם כך, דהיינו בפני נשיא בית־המשפט העליון, שר המשפטים, לשלוח תזכירים מפורטים ומנומקים. לנוגעים בדבר, והיו כבר דברים מעולם, אבל לא לכנס מסיבת עיתונאים. זו פוגע בסדר המקובל. עד היום היה מקובל, ובצדק לדעתי, ששופטים בתפקיד אינם מתראיינים ואינם מופיעים בפני אמצעי התקשורת. השופטים המחוזיים שכינסו מסיבת העיתונאים הפרו כלל עקרוני זה וזה לדעתי לא יועיל לעניינם גם אם הם צודקים בעמדתם.

אולי השופטים ניסו בדרכים המקובלות להביא לשינוי ה־הצעה והיו משלא הצליחו, בצעד אחרון, פנו להוציא את דעת הקהל, באמצעות אמצעי התקשורת?

אני לא יודע מה הם פעלו ומה לא, אבל לא נראה לי שמסיבת עיתונאים תביא את שר המשפטים ואת נשיא בית המשפט העליון לשנות הצעה שכוראי נתנו עליה זמן רב את הדעת. לא זה מה שיביא אותם לשנות את דעתם. אם יש או היה סיכוי שדעתם של השופטים תתקבל הרי שהיו בוודאי משיגים זאת בפגישה פנימית עם הנוגעים בדבר. לא צריך להפר בשל כך את הכללים. מדובר פה בהצעת חוק שצריכה עדיין לעבור כנסת ובמילא בוודאי יתעורר סביבה דיון ציבורי שהשופטים בצעם הודיג אולי ביקשו לעורר, משום כך צעדם היה מיותר ומזיק.

השופט צבי ברנזון כיהן כשופט בבית המשפט העליון בין השנים 1953 ל־1976

בגוהה של הרפורמה להביא לייעול המערכת המשפטית, לי הזמנת היליכי משפט, בינהול עינויי־דין ושאר תהליכים. מי מצב מובלת כיום מערכת בתי המשפט בישראל?

אני לא יודע אם הרפורמה בה מדובר אכן תביא כמוש־שליך־ר לכל הדברים שאתה אומר. מה שדרוש לדעתי זה לא כל־כך רפורמה במערכת המשפטית אלא רפורמה באופן ניהול המשפטים, דהיינו במערך הניהולי של בתי המשפט. בהקשר זה מן הראוי לקבל את הצעותיהם של כל נשיאי בית־המשפט העליון להעביר האחריות על ניהול בתי המשפט ממשרד המשפטים לאחריות נשיא בית־המשפט העליון. זה יפתור הרבה מן הבעיות שגורמות היום לסחבת, לעינויי דין במשפטים. רפורמה שלא תענה לנושא זה לא תהיה מושלמת.

הרפורמה מבוזמת, בין השאר, גם להקל על בית המשפט העליון. כשופט עליון השת כי אתה עוסק לעיתים בעניינים שוליים?

בהחלט הובאו לפנינו הרבה עניינים שיכלו למצוא את פתרונם בערכאות נמוכות יותר, כמו למשל עתירות רבות של אסירים שקבלו על תנאי מאסרם. צריך לשחרר את בית־המשפט העליון כדי שידון אך ורק בנושאים עקרוניים כבדי־משקל.

מאת ירח טל

ההסתדרות דחתה השביתה הכללית ב־3 ימים לנסיון הידברות נוסף

הוועדים הגדולים מתכנסים היום ● ביום א' אסיפות הסברה

מאת יהודית ויקלר, מסופרת "הארץ"

ההסתדרות דוחה את השביתה הכללית מיום ראשון הקרוב ליום רביעי, אך במשך שעתיים יערכו ביום ראשון אסיפות הסברה במשרדי ממשלה ומוסדות ציבור ויגרמו שיבושים בשירות הציבורי. ההחלטה לדחות את השביתה הכללית מהווה למעשה פסק זמן נוסף לאוצר כדי להתקדם במהירות לקראת הסכם שכר במיגזר הציבורי־ממשלתי.

בישיבת מטה השביתה אמר אתמול חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כי ההסתדרות תמצה את כל דרכי ההידברות הש־כנוע, משום ששביתה איננה מטרה בפני עצמה והיעד הוא ההסכם.

האיגודים המקצועיים מאשימים את שר האוצר נסים בבקיעת עמדה נוקשה במשא ומתן על השכר בשעה שהבכירים זוכים בתוספת שכר שמנות. ועוד טוענים האיגודים כי השר חותר להתעיק את המשא ומתן הומשפי בין האיגודים לבין המעסי־קים הציבוריים השונים.

אם לא תחול תזוזה של ממש עד יום ד' הבא, תפרוץ שביתה כללית במשק הציבורי־ממשלתי. בוועד הפועל אמרו אתמול כי זהו פסק הזמן האחרון לאוצר לפני שהשביתה על הסכמי השכר הורישים יבואו לרתוח.

עובדי המדינה הודיעו כי החל מהשבוע הבא ינקטו בעיצומים איר־גוניים בכל משרדי הממשלה ויקטרו תיום. עובדי המדינה שמתרו להחל את אפיקין של פעולות המחאה והעיצומים שבדעתם לנקוט. נראה כי עובדי המדינה ינקטו בצעדים ארגוניים גם באורח עצמאי, ולא רק במסגרת המאבק הכולל שההסתדרות מארגנת באמצעות מטה המאבק.

הוועדים הגדולים במשק מתכנסים היום להחליט על הדרכים שמטרתן להבטיח לאוכלוסיה את השירותים החיוניים. זהו התארגנות הראשונה של הוועדים הגדולים – אל על, בנק לאומי, תעשיה אווירית, תעשיה צבאית, חברת החשמל.

בהסתדרות נמנעים מלהתייחס להתארגנות החדשה, אך אין ספק שיש בה משום איתות מעבר לנושא הספציפי שלפיו נועד הכינוס היום.

"מסמך אבן שריף מעניין – אך אין לדעת אם הוא משקף את עמדת אש"ף"

הערכה זו נמסרה לארמקוסט מפי פקידים ישראלים ● לדעתם יש לראותו בהקשר של מאמצי אש"ף לזכות בהכרה אמריקאית

מאת עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ"

מסמך אבו שריף מעניין, אך ביוון ששום גורם רשמי באש"ף לא התייצב מאחוריו, קשה עדיין לדעת עד כמה הוא משקף את עמדת הארגון – הערכה זו נמסרה אתמול לתת־שר החוץ האמריקאי מייקל ארמקוסט מפי פקידים ישראליים שהשתתפו בשיחות עם האורח במסגרת חילופי ההערכות ההצי־שנ־תיות בין ישראל לארה"ב. לדעת הגורמים הישראליים, יש לראות את המיסמך בהקשר של מאמצי אש"ף לזכות בהכרה אמריקאית.

נציגי ישראל אמרו שהאומות קבע הזרות הבסיסים לשטחים לא תבלום את האינתיפאדה כיוון שהרוח החיה מאחוריה הם נערים בני 14 עד 20 שאלה אינם זקוקים למימון, כיוון שאינם בעלי משפחות.

נציגי ישראל וארה"ב היו תמימי דעים כי לפי שעה אין סיכוי שאבה משפיע על היחסים בין ישראל למצרים, אך הובעה החרדה לאור הספטמבר עלולה להביא להדרדרות מדאיגה ביחסים. מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר קיים התייעצות מיוחדת עם ארמקוסט והשגריר תומס פיקרינג על הדרכים לפתור את בעיית טאבה בהקדם על מנת שלא תעיב גם במגיר על היחסים בין שתי המדינות.

בחיפה

הודעות משפחתיות

למינויי "הארץ" ולכל העיתונים בצפון הארץ

ברמס "עמר"

שמריהו לוין 30, חיפה

טל' 04-662452 04-664263

בשעות הלילה ובשבת

04-243446 08-283433

עזרא גולדברג, ניצב־משנה בדימוס, חושף:

רוצח אחד

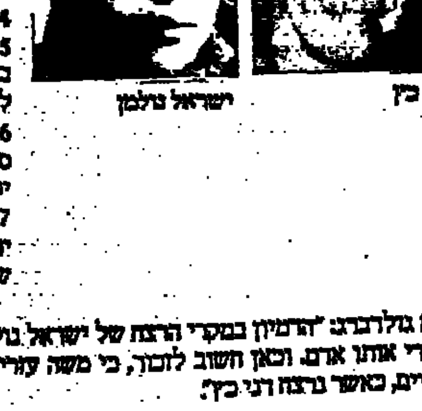
ישראל גולמן דני כץ

ישראל גולמן נרצח בידי מי שרצח את דני כץ. זה לא משה עזריה. בין המכנאים הפתולוגיים של שני מקרי הרצח, נמצא מספר רב של מאפיינים דומים:

1. שניהם נערים.
2. שניהם באותו גיל בערך.
3. שניהם נעלמו מהרחוב בדרך מסתורית.
4. שניהם נעלמו כך באותו אזור בחיפה.
5. שניהם הוממו על־ידי מכות בראש או בפנים, כדי לנטרל התנגדות ולא כדי להמית.
6. בשניהם, אחרי ההימום, בוצעו מעשי סדום ומעשים משונים ומזוויעים, שלא יפורטו כאן.
7. סיבת המוות של שניהם היתה חנק לא ידני, על־ידי שימוש בחבל ברוחב דומה, שנכרך סביב הצוואר.

עזרא גולדברג: "הדמיון במקרי הרצח של ישראל גולמן ודני כץ מצביע בבירור, כי הם בוצעו על־ידי אותו אדם. וכאן חשוב לזכור, כי משה עזריה, שהורשע ברצח גולמן, היה כבר כלוא שנתיים, כאשר נרצח דני כץ".

חדשות של שבת 1.7.88

זהו סיפור פרשת הרצח של ישראל גולמן ז"ל. משה עזריה, צעיר הלוקה בשכלו, הואשם ברצח הנער. הוא ישב כבר שבע שנים בכלא ושוב לחפותו. בחודשים האחרונים אובר קשר עם הנביבה, והוא מאושפז שם במחלקה הפסיכיאטרית. פרקים מתחקירו של עזרא גולדברג פורסמו בשבועות האחרונים ב"חדשות של שבת". הרוצח עדיין חופשי.

מאת יוסי הטון

אתמול במחול / נתן מישורי

עימותים רעיוניים

יום עתיר אירועים בפסטיבל כרמיאל

בכרמיאל הנקייה והמצוחצחת, עיר בינות הרים מוריקים, שאלפי הרוקדים בה, כבר מתורים כמה אותות מיותרים, ארזע רוחו ארצע ומקליט של האחר פולשים פה ושם לתחומי השני והשלישי – הנערכים בו זמנית. ואפילו שמספר הצופים שהוכרז אתמול (24 אלף) הוא כפולה של המספר הנכון יותר, עדיין גרושים בה כל האולמות הן באירועים העממיים הן באמנותיים, ורבים נוטלים חלק באירועי החוצות.

היום התחיל כאמור בשעה 11 תוך חמש דקות מהוללת העניין, התבדר למשתתפים בסדנת אנה סוקולוב, שכל תנועה ולא הפשוטה ביותר הופכת לביטוי אמנותי, כאשר ראשית צמיחתה היא בנקודה הנכונה בגוף, שחיוניותה תלויה במספר ובדינאמיקה מוגדרים, שום בשורש הביטוי; שדר ימתה חייבת להשתלב עם שרימת המוסיקה ולהתאחד עם תנועות אחרות למשפט מתלי־מיסיקלי, שהוא תו, תיש ושלם, שישוב ויתקשר עם עוד משפטים ומשבנים בחלקי שלם – עד שיתקיים מחול שלם. ועוד לקח שיעור חייב שיהיה מחול, ומחול הינו שיעור. האמנם גם ב"שיעור" – כוריאוגרפיה מצויינת של בנב כהן, בביצוע הלהקה הלהורנית בת זמנגו גם גמתיים יום זה בשעה מאוחרת.

רכך אמר שלמד ודאי הקהל היום הוא שעם משנתו של יונן כוזמן, היוצר דו־שיח עם המחול האמנותי, העשויה להתנסח "כי מן העם הולאם באות (המחול) ואליו תשוב", מתאמצת המישנה של המחול האמנותי. זו תשובה רק כשהוא רציניות באמת בתוכן, במבנה, בצורה, במרקמים, בתנועות ובמוסיקה כמו ב"הברית" של בנב כהן (הלהקה הלהורנית) וכמו ב"קבטסה 78/" בכל שעת יקיצה" של ראג ואהרן (להקת בת־שבע, שהרי כאמרה "כשלתי, כשל. אכשל. נפצה אמנותי. אך משהו הרי חייב להימצא. אנא לחפשו". אך כשהמחול האמנותי העכשווי מתעסק בעיקר בעשיה הפיזית וקיצבותיו (כבי קבת מוסיקה מינימליסטית) מביאה למרץ עצבני שחייב להתפרק שב בעשיה פיזית רבה, נוצר גלגל חוזר שאינו מוביל לשום מקום. כך ביצירות דניאל עזראלו, אמנם רבות הממצאות (ואולי על כן גם התקווה) שבלהקת בת־שבע ; ובגרוע יותר – מעין פולחן של מצב נעורים, שבו האהבה היהודית הקיימת היא אהבה עצמית ליכולת הפיזית הממבריקה – כמו ב"האמנם הם עושים זאת" מאת סימון ויורים (הלהקה הלהורנית). ואז מגיעים למבוי סתום, ואז עולות שאלות הזהות והקשר אל לאום ומקום, שאליהן חייבים להגיע להתייחס להקותינו, כתוצאה מן המפגש המרתק שבכרמיאל.

אנו מודיעים על פטירתה של אמא שלנו וסבתנו

סופי שבתאי

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, י"ד בתמוז תשמ"ח (29.6.88) בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים. נפגשים ליד השער הראשי.

השבעה בבית המנוחה רח' מיזאן 9א', תל־ברוך

אבלים: רותי בלומנפלד

אהרון (לוני), מרי, אהוד

ורונן שבתאי

ומשפחת פרחי

הליכוד סיכל שוב מימוש דרישת רוב בכנסת – להפריד הבחירות המקומיות

אדרי (מערך) לא הצליח לקיים הדיון בוועדת הכנסת, תוך עקיפת היו"ר רייסר (ליכוד)

ועדות וסיעות

/ דן מרגלית

בעיה חוקתית-ציבורית, שלא התעוררה ב-39 שנותיה של הכנסת, הטרידה אתמול את יוזמי הליכוד והמערך, המתמודדים על הצעה להפריד את הבחירות המוניציפאליות מן הבחירות לכנסת.

ב-25 במאי עלה בידי המערך והדתיים להשיג רוב במליאה בעד דחיית הבחירות המוניציפאליות בכמה חודשים. אך מאז מנע ח"כ מיכה רייסר (ליכוד) – שסיעתו מתנגדת להצעה – דיון סדיר בוועדת הכנסת. אתמול תבע יו"ר סיעת המערך, רפי אדרי, שהתבסס על מכתב חתום של רוב חברי הוועדה, לדון בהצעתו להקים ועדה מיוחדת, שתזרז את הליכי חקיקת החוק, הדוחה את הבחירות המוניציפאליות.

אולם ח"כ אלי קולס (ליכוד), שמילא את מקומו של רייסר, סירב לדון בנושא. הוא הודיע, כי יקיים התייעצות סיעתית עד לשבוע הבא. אדרי כינס את הוועדה מחדש כעבור זמן קצר ואף ביקש כי מזכירות-קבע מטעם הכנסת יהיו נוכחות במקום.

אך גם בקרב היועצים – שבהם ויס (מערך) ומרדכי וירשובסקי (רצ) – התעורר ספק באשר לחוקיות הישיבה הנוספת. נציג הליכוד ח"כ דני מילוא תיאר את הישיבה שזימן המערך כ"פוטש בנוסח דרום אמריקאי". בשאלה זו נשמעה דעתם של ממלא מקום יו"ר הכנסת דב בן-מאיר, מזכיר הכנסת שמואל יעקבסון והיועץ המשפטי צבי ענבר. חוקיות הישיבה הנוספת הועמדה בספק. בן מאיר ויעקבסון קבעו, כי המערך חייב להמתין להתייעצות הסיעתית של הליכוד לפחות משך יממה אחת אם לא יותר. לפיכך תבע המערך דיון בנושא זה כבר היום, אולם נראה כי יוותר בו ויסכים לדחייה לשבוע הבא, כי היום מתקיימות הבחירות הפנימיות בתנועת החרות.

המערך מתח אתמול ביקורת חריפה על היו"ר רייסר, השם ללעג את רצון הרוב המצביע במליאת הכנסת. לא יתכן שיו"ר בודד יוכל להתעלם מהחלטה מפורשת של מליאת הכנסת. דוברי המערך טענו אתמול, כי בהתאם לסעיף 103 של תקנון הכנסת חייב יו"ר ועדה לדון בהצעה בה מבקשים לדון רוב חברי ועדתו.

לעומת זאת ערך אתמול סגן השר מילוא מסיבת עיתונאים בה טען, כי המערך נהג בצורה בלתי נסבלת. דחיית הבחירות המוניציפאליות מעוררת שאלות קונסטיטוציוניות המצריכות, לדעת יו"ר הוועדה רייסר, עיון מעמיק, הסביר מילוא.

אבל אפילו אם סבור המערך, כי היו"ר נהג שלא כשורה, היה עליו לפנות ליו"ר הכנסת שלמה הלל ולנשיאות הכנסת ואולי אפילו לבג"ץ, אבל אסור היה לו לנסות לקיים ישיבת ועדה פרטיזנית-ספונטאנית ולבחור לכאורה יו"ר חדש.

גם היועץ המשפטי של הכנסת ענבר, היה בדעה כי הישיבה שזימן המערך אינה תקפה. במערך אמרו אתמול מקורות משפטיים כי על המערך לנהל את המאבק ב"ידיים נקיות" למקרה שירצה לבקש בקרוב את התערבות בג"ץ.

בליכוד רמזו אתמול כי ח"כ רייסר יואות להעלות את הנושא לדיון בוועדתו ב-11 ביולי, לאחר סיבוב הבחירות הפנימיות במפלגות. אך במערך השיבו כי זו העמדת פנים בלבד. אין סיכוי לאישור השינוי בתאריך הבחירות המוניציפאליות אם יתחילו לדון בו בוועדות בשלב כה מאוחר, טען המערך, כי הכנסת מתפזרת בסוף יולי.

תובע להחזיר את גונן לארץ

יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי (ליכוד) דרש משר המשטרה חיים בר-לב להחזיר לארץ את תת ניצב יורם גונן העושה בארצות הברית, כדי שיהיה נוכח בדיונים על רקע הגילויים בפרשת דוד בלאס. גונן עושה מטעם המשטרה בארצות הברית.

שילנסקי תמך בהעברת גונן מתפקידו כראש היחידה לחקירות הונאה במשטרה, אבל התנגד להעניק לו "פרס" בארצות הברית. לגילויים הצפויים בוועדת הפנים, ציין שילנסקי, עשויה להיות השפעה על המשך כהונת גונן בארצות הברית.

פלד מחליף את וייצמן

ארצות הברית הזמינה את השר עזר וייצמן להשתתף בטקס חגיגי, במלאת 50 שנים להדלקת אבוקת השלום הנצחי בידי הנשיא פראנקלין דלאנו רוזוולט, בשדה הקרב ההיסטורי של מלחמת האזרחים האמריקאית בגטיסבורג. אך לפני שבועיים הודיע וייצמן כי לא יוכל להשתתף. ארצות הברית העבירה את ההזמנה לח"כ מתי פלד (המתקדמת). שני האלופים במילואים הוזמנו כגנראלים "המסורים לעניין השלום יותר מפוליטיקאים רגילים".

מציעים לבטל הסכמי הפרישה בבל"ל – בהסכם או ע"י חוק

אולם המליאה

/ עמוס בן-ורד

הסכמי הפרישה בבל"ל יבוטלו באמצעות חוק, אם לא יתבטלו בהסכמה תוך זמן הנראה לעין. שלוש הצעות חוק טרומיות הקובעות זאת הועברו אתמול לוועדת הכספים, בהסכמת סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך).

מרדכי וירשובסקי (רצ) וחיים רמון (מערך) אמרו שניהם שחקיקה פרסונלית למפרע נוגדת את השקפת היסוד שלהם בענייני חקיקה. אולם, מאחר שמדובר בתחום שבו נמשך תשלום הכספים למנהלים הבכירים, וזה עולה למדינה עשרות מיליוני שקלים, יש צורך לנקוט בדרך זו.

וירשובסקי אמר שלא היועץ המשפטי לממשלה, לא הדירקטוריונים של הבנקים, ולא המפקח על הבנקים, לא פעלו כדי לסכל את ההסכמים. המנהלים הפכו כולם לפקידי ציבור כאשר התמנה הממשלה על הסדר מניות הבנקים.

רמון כינה את הסכמי הפרישה "הסכמי שדידה מקופת הציבור". הוא קרא למנהלים להתפשר על סכומים סבירים. אחרי שהחוק יועבר לוועדת הכספים יש לערוך לו קריאה ראשונה ואחר-כך "להחזיק בכי גירה" כדי לראות אם המנהלים והבנקים יגיעו ביניהם להסכם. זה ימנע חקיקה למפרע.

צדוק ביטון (מר"ש) אמר שאין די בהצעת החקיקה לגבי מנהלי בל"ל בלבד – יש להרחיבה לגבי מנהלי בנק "ספנות", לגבי הבכירים בבנק ישראל, ועוד.

אודה נביר (מערך) שביקשה את רשות הדיבור אמרה שאין כוונה להחזיק אלא להתפשר. גם לגבי [illegible] כלל שהמנכ"ל שלו מקבל 36,000 דולר בחודש נוסף להוצאות, רכב, נסיעות לחו"ל – יש להטיל הגבלות, [illegible]

הכנסת העבירה אתמול לוועדת הכספים הצעת חוק פרטית של [illegible]

[illegible]

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה שנייה ושלישית את [illegible] חוק הגנת הצומח, וחוק גנים לאומיים ושמורות טבע [illegible] ואתרי לאום.

צבן נבחר ברוב גדול לעמוד בראש רשימת מפ"ם לבחירות

מאת אילן שחורי כתב "הארץ" לענייני מפלגות

ח"כ יאיר צבן נבחר אתמול ברוב קולות גדול לעמוד בראש רשימת

מס' 1 במפ"ם היום, יאיר צבן, עם מנהיג התנועה בעבר, יעקב חזן – בבחירות הפנימיות בשפיים (צילום: עודי קרן)

מפ"ם לבחירות לכנסת.

מרכז מפ"ם שנתכנס בקיבוץ שפיים, בחר במזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון (ג'ומס) למקום השני, במנהל בית הספר הערבי בעכו חוסיין פארס במקום השלישי, בח"כ אמירה סרטני מקיבוץ להב במקום הרביעי ובח"כ גדי יציב במקום החמישי, למרות שלא נכלל בהמלצת הוועדה הפרסונלית שהוגשה למרכז המפלגה.

לאחר בחירת החמישיה הראשונה ברשימת המפ"ם נמתחה ביקורת על הדימוי השמאלי של נבחריה. ח"כ יאיר צבן אמר כי הרכב הרשימה משקף את החלטות הרוב במפלגה, וטען כי אינו מקבל את החלוקה לשמאל וימין במפלגה. "גם לאחר החלטות הוועידה מלפני מספר חודשים, הוכיחה מפ"ם שהיא מפלגה שמאלית יונית הלוחמת לשלום," אמר צבן.

ויכוח גדול התעורר במרכז מפ"ם לגבי שיטת הבחירות הנהוגה במפלגה ולשריון המקומות למגזרים השונים. בעיקר היתה תרעומת על שריון המקום השלישי לערבי והמקום הרביעי לנשים. בסופו של דבר החליט המרכז שלא לשנות את התקנון הקובע כי המקום הראשון ברשימה יהיה בידי נציג העיר, השני בידי נציג הקיבוץ, השלישי ערבי והרביעי מיועד לנשים.

בסיבוב ההצבעה מקדמי החליט מרכז המפלגה לצרף עוד 4 מועמדים, אחד מכל מיגזר לשמאל 14 המומלצים שהגישה הוועדה הפרסונלית.

בסיבוב ההצבעה הראשון לא הגיש איש את מועמדותו מול יאיר צבן שזכה ב-340 קולות מתוך כ-400 חברי המרכז שהשתתפו בהצבעה. מאבק חריף התנהל על המקום השני בין חגן ארז מזכיר מרכז המפלגה וחיים אורון מזכיר הקיבוץ הארצי. היריבות בין השניים לא נגלה גם בוועדה הפרסונלית ושמות שני המועמדים הוגשו לאישור המרכז. בהפרש של 46 קולות גבר לבסוף אורון על ארז, אחד הנציגים העיקריים לעמדות היוניות במפ"ם. חיים אורון, בן קיבוץ להב, נחשב לנציג המחנה השמאלי-יוני במפלגה.

בהתייחסו לידיעות על הטילים הסיניים

השר וייצמן: מסכת הגז היחידה שאזדקק לה היא להגנה בעת מסע הבחירות

מאת ירח טל

"מסכת הגז היחידה שאזדקק לה היא זו שתגן עלי מפני העקצניות והביצים שיושלכו עלי במסע הבחירות" – אמר אתמול השר עזר וייצמן בהתייחסו לידיעות על הצטיידות מדינות ערביות בטילים סיניים נושאי ראשי נפץ כימיים וחלוקת מסכות גז לאוכלוסיה בארץ. בהרצאה שנשא ביום עיון בנושא "מודיעין וביטחון לאומי", שנערך באוניברסיטת חיפה בשיתוף עם המכללה לביטחון לאומי בצה"ל, אמר וייצמן כי המידע על הצטיידות מדינות ערביות בטילים סיניים לא הובא מיד עם השיגו לידיעת הרבג המדיני, אולם כל מי שעוקב אחר העיתונים וקרא בהם על המתחולל במלחמת עיראק-איראן, לא היה צריך להיות מופתע ממנו.

טילים באמתלה

השר וייצמן הוסיף בהקשר זה כי מהלכים איומים על הציבור עם הפרסומים על טילים ארוכי טווח, נשק כימי וחלוקת מסכות גז לאוכלוסיה. הוא הדגיש כי טיל סיני, שהטווח שלו הוא 1,600 ק"מ יכול להיות מופנה באותה מידה גם נגד תורכיה ולאיים על מטרות בשטחה.

ערך את העמוד: חיים טל

First Class

גני הרצליה

הרצליה הצעירה

• קוטג'ים, דירות 5,4 חדרים ודירות קוטג'

שד' רוטשילד 133 ת"א טל. 03-203341

מערכת הביטחון מבהירה: לא חל שינוי במדיניות הגירושים – הם יימשכו

מאת ראובן פדהצור סופר הצבאי של "הארץ"

בכוונת מערכת הביטחון להמשיך במדיניות הגירושים, ובכל מקרה בו יוחלט כי תושב מהשטחים ראוי לגירוש הדבר יעמוד בכל הליכים המשפטיים, הוא יגורש. כך הבהיר גורם צבאי בכיר. לדבריו, זהו עונש מרתיע ויש להפעילו ככל שאפשר. את ההפסקה בגירושים בחודשים האחרונים אין לזקוף לזכות העובדה ששונתה ההערכה במערכת הביטחון ביחס ליעילותם של הגירושים.

בתקופה האחרונה ממשיכים להתנהל הליכי הגירוש של שני תושבי רצועת עזה. השניים הם ג'מאל זאקות וזיאד באולה. הגורם הצבאי הבכיר הבהיר כי כאשר יסתיימו ההליכים, ויינתן היתר של המערכת המשפטית, יגורשו שני התושבים. להערכתו, גם בעתיד ימליצו צה"ל ושירותי הביטחון על המשך מדיניות הגירושים.

גורמים בטחוניים הדגישו כי לפי תפיסתו של שר הביטחון, יצחק רבין, יש לקצר את הליכי הגירוש, ולאפשר להשתמש בעונש זה כך ששימושו קרוב ככל האפשר למועד קבלת ההחלטה במערכת הביטחון על הצורך לגרש.

הסדר לבחירות ברשות שדות התעופה הסיר איום שביתה

מאת זהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

איום שיבושי העבודה בנמל בן גוריון הוסר והבחירות לוועד עובדי רשות שדות התעופה תתקיימנה היום כמועדן, לאחר שבהתערבות ההסתדרות הושג הסכם פשרה בין יו"ר ועד העובדים פנחס עידן לנציגי חטיבת הביטחון. בראשונה אישרה ההסתדרות לוועדת הבחירות של ועד עובדי רשות שדות התעופה, לקיים היום את הבחירות וספירת התוצאות באמצעות שיטה ממוכנת.

לצורך קיום הבחירות הושכרו שירותיה של חברה המפעילה את המכונה הממוחשבת.

על פי הסכם הפשרה שהושג, במחלוקת שאיימה לשבש היום את העבודה הסדירה בנמל בן גוריון, ייערכו הבחירות של חטיבת הביטחון לוועד עובדי רשות שדות התעופה, על בסיס סקטוריאלי. נציגי חטיבת הביטחון יקבלו נציג נוסף, שלישי במספר בוועד, וכן יעמוד נציגם בראש אחת מוועדות ועד העובדים.

יוקם קבינט מצומצם של חמישה חברי ועד, ביניהם יהיה נציג אחד של חטיבת הביטחון, אשר יהיה אחראי על הניהול השוטף של ענייני העובדים. מעל 1500 עובדים ברשות שדות התעופה הם בעלי זכות בחירה לוועד. סופר "הארץ" מציין, כי לא מן הנמנע שיהיו גם מהומות בעת עריכת הבחירות לוועד עובדי רשות שדות התעופה, המצב נמצא תדיר במתח גבוה.

הנהלת "סולתם" למועצת הפועלים:

היענות לדרישותיכם לדירוג נוסף – תביא לסגירת המפעל

מאת ירח טל

מועצת פועלי חיפה תובעת מהנהלת "סולתם" להעניק לעובדי המפעל דירוג נוסף בהתאם לפסיקתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד. הנהלת "סולתם" הודיעה למועצת הפועלים כי היענות לדרישה תביא לסגירת המפעל.

מטעם מפ"ח נמסר כי הברפלד פסק שתחילת הדירוג של הסכם 1986 תהיה ב-1 באפריל (ויתור מצד העובדים על שנתיים) וכן שתוספת הדרגה תינתן רק לעובדים שנשארו לעבוד במפעל.

מזכיר מפ"ח, משה הדסמן, אמר כי הנהלת "סולתם" לא ערערה על הפסיקה, כאשר זו פורסמה, וטוענת עתה כי לא תוכל ליישמה. "איש לא מסוגל היום לבטל פסיקה זו בה נקבעה זכאות העובדים לתוספת שכר," אמר.

הדסמן ציטט את הודעת הנהלת "כור", המופיעה בתוכנית ההבראה שלה, שהיא תמלא את כל התחייבויותיה ואמר: "הודעתי למנכ"ל הקונצרן, שמעון רביד, כי כשם שממלאים התחייבויות לספקים, יש לעמוד בהתחייבויות גם לציבור העובדים".

"מפלגת טרנספר" יוצאת לדרך

היום, רחבעם זאבי (גנדי): רבים שאינם חושפים שמותיהם – מצטרפים

מאת אילן שחורי

רחבעם זאבי (גנדי), מנהל מוזיאון הארץ בתל אביב, הודיע אתמול על הקמת מפלגה חדשה שתתמודד בבחירות ותחייב טרנספר של ערביי השטחים. זאבי אמר, כי רבים שאינם מעוניינים לחשוף את שמותיהם יצטרפו למפלגתו.

זאבי ניסה בשנים האחרונות להצטרף לתנועת התחיה, אך ראשיה סירבו לקבלו מחשש שרעותו השנויה במחלוקת, תפגע בתנועה ותרחיק תומכים של מצביעים.

סופר "הארץ" ביקש אמש לשמוע מזאבי על הקמת המפלגה החדשה, אולם הוא השיב כי אינו מוכן לדבר עם עיתונאים שעשו לו רע בחיים.

ברגע זה ממש

מישהו

חותר נגדך

האם אתה מוגן?

• חקירות מסחריות

• חקירות כלכליות

• חקירות נזיקין

• חקירות פליליות

• חקירות אישות (גירושין)

לשם חקירות

ת"א, אחד העם 93, 03-292871

תגיד כמה כסף

יש לך במזומן

ועל השאר

כבר

נסתדר.

תכנית אשראי כבקשתך

■ 50% במזומן
50% ב-12 תשלומים ללא ריבית.

■ 9,999 ש"ח במזומן
והיתרה עד 36 תשלומים
בריבית נמוכה של 1.1% לחודש*.
* ריבית אפקטיבית שנתית 14.03%

■ 9,999 ש"ח במזומן
9,999 ש"ח ב-12 תשלומים ללא ריבית.
והיתרה עד 24 תשלומים
בריבית נמוכה של 1.5% לחודש*.
* ריבית אפקטיבית שנתית 19.56%

■ למשלמים במזומן:
רדיו טייפ + כיסויים למושבים חינם!

פיאט רגאטה. עכשיו במבצע מדהים וחד פעמי.

פיאט רגאטה עכשיו בתכנית אשראי כבקשתך.

בוא, הכנס לפיאט, בחר את הרגאטה שלך, תגיד כמה כסף יש לך במזומן, כמה כסף נוח לך להחזיר כל חודש, ובחר תכנית אשראי אטרקטיבית מתוך 3 תכניות האשראי שעומדות לרשותך.

פיאט רגאטה החל מ-28,994 ש"ח
(1600-85C סמ"ק - 5 הילוכים).

FIAT Fiat Regata

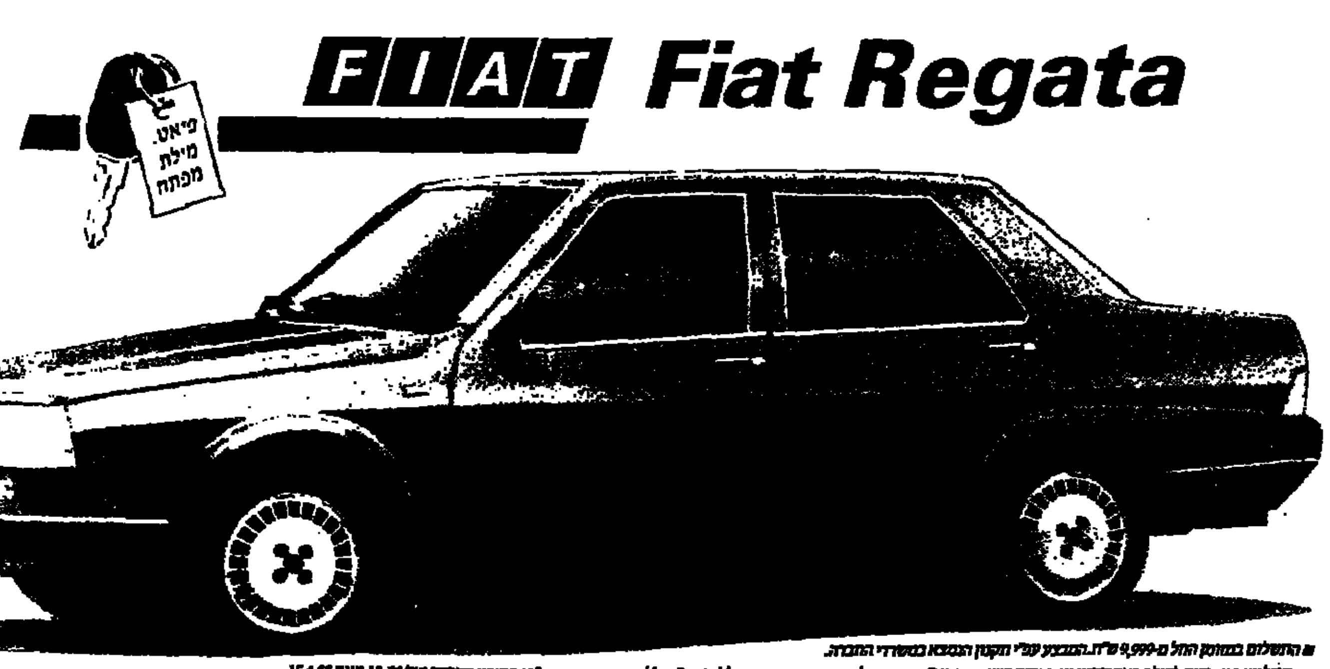

■ התשלום במזומן החל מ-9,999 ש"ח. המבצע עפ"י תקנון הנמצא במשרדי החברה.
■ התשלומים צמודים לדולר האמריקאי או המדד השוויצרי, עפ"י בחירת הלקוח. ■ המחירים כוללים מע"מ, ללא אביזרי רישוי, לפי מחירון החברה מס' 88 17 מיום 15.4.88

תל-אביב: המשרד הראשי - יצחק שדה 30; טל. 03-330971; מוסך קאר, אבן גבירול 168, טל. 03-446743; מוסך אמיר, דרך סלמה 38, טל. 03-625634; ירושלים: גולדין בע"מ, שלומציון ה, טל. [illegible]
חיפה: חברת מוסכים בע"מ, דרך יפו 148, טל. 04-522258; באר-שבע: ש.ח.ן בע"מ, קרית יהודית, טל. 057-71468; קרית שמונה: מוסך החולה, אזור התעשיה, טל. 069-40574; נהריה: סוכנות [illegible]
הגעתון 2, טל. 04-925419; טבריה: מוסך גולן בע"מ, אזור התעשיה, טל. 06-721941; נצרת: פריד דאהר, אזור התעשיה, טל. 065-55286; קרית ביאליק: ש.י.א סוכנויות רכב [illegible]
דרך עכו 10, טל. 04-720108, 04-726335; עוספיה: תחנת "דלק", טל. 04-223543; חדרה: קריצ'מן, אזור התעשיה, טל. 063-35611; נתניה: רכב נתניה בע"מ, אזור תעשיה [illegible]
פיאט מרכז נתניה, ברקת 6, טל. 053-23010; פתח-תקוה: אלי שולדוף, בר כוכבא 15, טל. 03-919937; רמת-גן: רכב רמת-גן, ז'בוטינסקי 30, טל. 03-739738; רחובות: [illegible]
הרצל 208, טל. 08-471789; אשדוד: מוסך יעיר בע"מ, אזור התעשיה, טל. 08-522125; אשקלון: אוטו אשקלון בע"מ, צה"ל, אזור התעשיה, טל. 051-29191; קרית גת: [illegible]
טל. 051-888534; עזה: מוחמאד גואל, עומר אל מוכתר, טל. 051-860718; אילת: מוסך המפרץ, אזור התעשיה, טל. 059-78510.

TWA

עכשיו - ארבע טיסות 747 נון-סטופ לניו-יורק.

החל מחודש יוני ט.וו.א. מגדילה את מספר טיסות הנון-סטופ לניו-יורק.

בכל יום ו', שבת, ראשון ושני, בשעה 13:40 אחה"צ, יוצאת טיסת נון-סטופ של ט.וו.א 747 לניו-יורק ומשם ליותר מ-100 ערים בארה"ב, הוואי והאיים הקאריביים. מחירים מיוחדים במחלקת עסקים.

בדבר פרטים התקשרו לסוכן הנסיעות או לט.וו.א
טל: 02-241135, 03-651212, 04-528266.

TWA
ט.וו.א. אל כל טוב אמריקה.

[illegible] من الأصل

صكنا من الاهل

דו"ח פנימי במכללה למינהל מאשר חלק מהחשדות בדבר אי־סדרים

הנהלת המכללה: הדו"ח הסופי של מבקרת המכללה מפריך את כל הטענות

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

דו"ח פנימי של המבקרת הפנימית של המכללה למינהל (מיסודה של הסתדרות הפקידים) מאשר חלק מהטענות והחשדות שנקשרים לעבודת המשמשת בתפקיד ניהולי בכיר במכללה. המבקרת בדקה טענות אחרות שהועלו במכתב אנונימי שנשלח לראשי ההסתדרות ובו מועלים חשדות לאי־סדרים מנהליים וכספיים בסמינר למורים ע"ש הירש, השייך למכללה למינהל.

המבקרת הפנימית של המכללה כותבת בדו"ח הפנימי שלה, מתאריך 12.6.88, כי מצאה שבינואר '88, כאשר היתה העובדת הבכירה בחד־פשת לידה, היא לא קבלה שכר – אולם שולמה לה במלואה אחת מהתוספות הכלולות במשכורתה על "הנחיית פרויקט" בסכום של יותר מ־1,000 שקל.

כמו כן, בדקה המבקרת הפנימית חשבונות של מסעדות ונסיעות במוניות שהגישה העובדת הבכירה לפרעון למכללה למינהל. מהבדיקה התברר, כי בכמה מחשבונות המסעדות אין מפורש מי השתתף בארוחות, והן אינן תואמות על־ידי העובדת הבכירה. המבקרת כותבת, כי בכמה מקרים לא קבלה הסבר מניח את הדעת לארוחות במסעדות, ובשני מקרים התייחסו הקבלות לשבתות (שבהן אין עובדים במכללה למינהל ובסמינר למורים שלה). המבקרת מצאה גם פגמים בדיווח העובדת הבכירה על נסיעותיה במוניות.

עובדת ב־200% משרה

מדובר בעובדת המשמשת בעמדת־מפתח במכללה למינהל, והנהנית מהשפעה רבה במכללה וב־משרד החינוך. העובדת מקבלת את משכורתה לפי 200% משרה. שכרה, על כל מרכיביו – לא כולל הוצאות אש"ל ונסיעות במוניות – הסתכם בחודש אפריל '88 ביותר מ־9,000 ש"ח. העובדת מקבלת תשלום הוצאות רכב פרטי לפי 2,500 ק"מ בחודש (אחת מההקצבות הגבוהות ביותר מסוגה במשק), אך נוסעת במוניות מיוחדות.

בימים אלה החל צוות של מבקר ההסתדרות בבדיקת המתרחש במכללה למינהל, בעקבות מידע רב ועדויות שהועברו למבקר. ממידע זה עולים חשדות לאי־סדרים בסמינר למורים של המכללה למינהל, שחלקם נקשרים לעובדת הבכירה. מדובר, בין השאר, בחשדות של שי־מוש לרעה בכספי המוסד לצרכים פרטיים, וקבלת כספים באמתלות שונות ללא הצדקה.

משרד החינוך התבקש על־ידי הנהלת המכללה לבדוק את נושא רשימות התלמידים שהועברו אליו מהסמינר למורים של המכללה למינהל בשנים האחרונות בעקבות טענות שהועלו, בין השאר במכתבים אנונימיים, בקשר לאי־דיווקים לכאורה ברשימות האלה. אף שבב־דיקה פנימית שנערכה במכללה למינהל לא נמצאו, לדברי ההנהלה, סימוכין לטענות אלה.

חקירה בתולדות המידע

בעקבות הפרסום ב"הארץ" על המכללה למינהל, החליטה הנהלת המכללה להפעיל משרד חקירות פרטי כדי שינסה לגלות כיצד דלפו החשדות לאי־סדרים במכללה לעי־תון. בשבוע שעבר החל חוקר פרטי לנהל חקירה במכללה, אך ועד העובדים הודיע כי לא ישתף פעולה עם החוקר הפרטי, אלא רק עם מבקר ההסתדרות.

בחודשים האחרונים, בעקבות מכתבים אנונימיים שהופצו לגורמים שונים על אי־סדרים במכללה למינהל ובסמינר למורים שלה, נערכה ביקורת פנימית בנושא. גור־מים המעורים היטב במתרחש במכללה למינהל, טוענים כי הביקורת הפנימית היתה שטחית ביותר ולא נגעה בבעיות העיקריות.

בתגובה נמסר אתמול מהנהלת המכללה למינהל: "המכללה מכחישה את האמור בכתבה לגבי התנהגות מי מעובדיה, וכן את הטענות בדבר אי־סדרים. דו"ח סופי של מבקרת המכללה, שהוגש ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל המכללה ביום 27.6.88, מפריך את כל הטענות שהועלו בדבר אי־סדרים במכללה".

בתאונת דרכים קטלנית שאירעה אתמול בכביש אחיהוד־שפרעם נהרג אדם אחד ושני נפצעו קל. התאונה אירעה בין משאית להובלת תפוזות לבין מכונית מסחרית מדגם ג'יאפסי. (צילום פל מלינג/ ישראל סאן)

ח"כ לין דורש לפרסם שמות עובדי חברת החשמל הצורכים יותר מ־24,000 קוט"ש בשנה

דורש לפטר 9 עובדים שצריכתם השנתית היא פי 11 מהממוצע הארצי

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דו"ח מבקר המדינה, שחושף את מימדי הצריכה הבזבזנית של עובדי וגימלאי חברת החשמל, גרם אתמול לגל של תגובות. התגובה החריפה שבהן, דרישתו של ח"כ אוריאל לין ממבקר המדינה לפרסם לאלתר את שמו־תיהם של 44 עובדי חברת החשמל, הצורכים למעלה מ־24 אלף קוט"ש בשנה.

לין פנה בנוסף לשר האנרגיה וה־תשתית ודרש לפעול לפיטוריהם של 9 מתוך 44 עובדים שצרכו 35 אלף קוט"ש לשנה. כמו כן, דרש לין להורות על פתיחת חקירה פלילית כנגד עובדים אלה, על־מנת לבדוק את השימוש שעשו בזרם החשמל.

לין אומר, כי דו"ח מבקר המדינה האחרון על חברת החשמל חושף נתונים חמורים ביותר בכל הנוגע לנורמות השימוש בחשמל הינם מצד עובדי החברה. מה שנראה חמור ביותר – טוען לין – הוא ש־44 מעובדי החברה מרשים לעצמם לב־זבז חשמל בשיעור שאין לו הסבר במונחי צריכה מקובלים. אותם עוב־דים צרכו למעלה מ־24 אלף קוט"ש, לעומת צריכה ממוצעת במשק של 3,071 קוט"ש.

"זו אינה הטבה סוציאלית אלא מעשה הגובל בהשחתה במודע של רכוש הציבור וביטוי לשפל מוסרי ושחיתות המידות בחברה ממשל־תית", אמר לין.

אלי אלעד סופר "הארץ" מוסר: יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, בנימין גיבלי, הגיב אתמול על פרסום דו"ח מבקר המדינה בעניין חברת החשמל: "אני יכול להבטיח לציבור שמועצת המנהלים תבחן את כל הממצאים המופיעים בדו"ח ותיתן שאלת נקיטת צעדים לגבי אותם מקרים חריגים במיוחד."

בתשובה לשאלות בנושא החש־מליזם אמר גיבלי כי "בישראל, לטוב ולרע, תנאים סוציאליים שהם הישג של עובדים, ואי־אפשר לקד־תם בחזרה. מי שחושב אחרת, חולם באוטופיה. יש כאן טעם לפגם מהצד הציבורי של העניין, וניסינו לקבוע כללים שבהם לא יוכלו להיות חרי־גים כפי שמעלה דו"ח המבקר. בשנה האחרונה אף נקטנו בצעדים כדי למנוע חריגות כאלה", אמר גיבלי.

נציג נהגי התברואה בת"א הורשע על פגיעה במשמעת

(עש"ת). יו"ר ועד נהגי התברואה בעיריית תל־אביב־יפו הורשע אתמול בבית־הדין המשמעתי של העירייה, בגין פגיעה במשמעת ואי־קיום הוראות. בית־הדין גזר עליו הפקעה של חודש משכורת וכן נזיפה.

הנאשם, שלום דרחי, הודה באשמה והבטיח שלא לחזור על מעשיו בעתיד.

בכתב התביעה נאמר, שב־15 במאי השנה, החליף יו"ר הוועד את אזור עבודתו עם נהג אחר על דעת עצמו וללא קבלת אישור הממונים. כמו כן, חסם את שערי חניון התברואה באמצעות רכב פינוי אשפה, וכינס אסיפת נהגים בשעות העבודה בניגוד להוראות מנהל האגף.

כתוצאה ממעשה זה לא יצאו הנה־גים לעבודתם במועד ונגרמו שיבושים בפינוי האשפה בעיר באותו היום.

הנשיא הרצוג: מי שפוגע בעץ שולל מעצמו את כל התביעות הפוליטיות שלו

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

נשיא המדינה חיים הרצוג קרא אתמול לכל מנהיגי הציבור הערבי בארץ לגנות את ההצתות ולסייע ללכוד את המציתים.

הנשיא, שהופיע בכנס כבאים בבנייני האומה, אמר: "מי שמגדל מערכה נגד העץ הצומח, לא זו בלבד שהוא שולל את כל טענותיו לזכות על הארץ, אלא אף מפקיע עצמו מכלל החברה התרבותית ושם לאל את כל תביעותיו הפוליטיות".

הנשיא מתח ביקורת על העולם הנאור שאינו מגנה את ההצתות, לרבות "הירוקים" למיניהם, המת־יימרים להאבק למען איכות הסביבה.

למצות הדין עם המציתים

התביעה תדרוש בבתי־המשפט לעצור את החשודים בהצתה עד לתום ההליכים ולמצות את הדין עמם. כך דווח אתמול לשר המש־פטים אברהם שריר, שכינס אתמול את בכירי משרדו כדי לבדוק האם המערכת המשפטית ערוכה דיה לטי־פול בגל ההצתות.

ירח טל, סופר "הארץ" בחיפה מוסר: מזכירות מועצת פועלי חיפה החליטה אתמול לטעת "יער פועלי חיפה" במקום אחד היערות שנשרפו באחרונה.

נעצרו חשודים בהצתות באזור השרון

(עז). בעקבות דליקה ליד מושב פורת, נעצר תושב עזה החשוד בהצתה. באזור התעשיה ברעננה אחזה אש בשדה קוצים. מכבי האש הצליחו לכבות את הדליקה ותושבי הכפר אזון שנמצאו באזור, נעצרו. במשתלת קדימה נשרפו עצי פרי ופרחים, אך טרם נודע אם מדובר בהצתה.

מואשמים בהצתת יער

מוחמד ופתחבן ג'אעפרה, מתושבי הכפר תרקומיה שליד חברון, הואש־מו אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים, בהצתת יער אורן באזור עין־חמד שבפרוזדור ירושלים ב־17 ביוני.

לבית־המשפט המחוזי בירושלים הוגש כתב־אישום נגד 3 צעירים ערבים, המואשמים בהצתת יערות ורכוש באזור ירושלים.

אתמול שוחרר הרועה הבדואי סלימאן עיד אל קריטאת (67), שנעצר בעקבות הדליקה בשמורת "הר עמשא", בה נשרפו 400 דונמים. חוקר המשטרה מסר לבית־המשפט, כי חקירת מכבי־האש העלתה שהדליקה נגרמה משגיאות של הרועה הבדואי ולא מהצתה זדונית.

פחת מספר הישראלים היוצאים לחו"ל ביולי

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

הירידה המשמעותית בתנועת הנוסעים ודך גמל־התעופה בן־גור־יון, לישראל וממנה, נבלמה לראשונה החודש. מגמת הירידה הסתמנה זה 3 חודשים.

הטיסות לחו"ל, בעיקר לארה"ב, הולכות ומתמלאות, וכבר היום קשה להשיג מקומות בטיסות בתאריכים מסויימים.

בניגוד לכל התחזיות, צפויה ירי־דה במספר הישראלים היוצאים לחו"ל בחודש יולי השנה – מסר אתמול סמנכ"ל "אל על", יעקב ירון.

תחזיות החברה מצביעות על ירי־דה של 3% במספר הישראלים היוצאים ביולי השנה, בהשוואה לאותו החודש אשתקד. לעומת זאת, יגדל מספר הישראלים היוצאים לחו"ל ב־3% בחודש אוגוסט, לעומת אוגוסט 1987.

חולקו פרסי גל"ץ לתכניות מצטיינות

מאת סופרת "הארץ"

בערב מיוחד לזכר הראלה מודעי ז"ל, חולקו אתמול בבית אריאלה בתל־אביב פרסים מטעם מפקד גלי צה"ל לתכניות ולעובדים בתחנה.

בטקס נכחו בני משפחתו של השר יצחק מודעי, שהראלה היתה בתו.

בקבוצת התכניות זכו "מחוזה לי־דיש", בהפקת מחלקת התכניות, בר־אשות מולי שפירא, ו"גבול", בעריכתו של ספי רחלבסקי.

הפרס השני הוענק לצבי גורן, על תכנית שהוקדשה לשירת מקס בנס.

פרס הוענק לאוניברסיטה המשודרת, בעריכת תרצה יובל. הפרס השני בקטגוריה זו התחלק בין שניים: הסדרה "מעבר לגבול" – מגוון שבועי לעניינים ערבים בער־יכת גיא בכור, והתכנית "צעד ועצי", המוקדשת לסיקור ברוטל, בעריכת רונן גורביץ'.

סיסמאות עוינות לקיבוצים צוירו ברחבי אצבע הגליל

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" בצפון

עשרות סיסמאות עוינות נגד הקיבוצים צוירו אתמול על בנין המועצה האזורית גליל עליון ועל מוסדות שונים הקשורים לתנועה הקיבוצית באצבע הגליל. המשטרה עצרה תושב אצבע הגליל כחשוד בציור הסיסמאות העוינות. על הקירות נכתב, בין השאר, "בניין ממשל צבאי פוליטי", "בית הלורדים האדומים", "אנחנו נילחם בשיניים ולא נישאר עם פיתת סנודים" ועוד.

ראש המועצה האזורית גליל עליון, זלמן גבסטר, גינה את המעשה והביע תקווה שהמשטרה תלכוד את מבצעי המעשה ותמנע בכך מתיחות מיותרת בין הקיבוצים ויישובי האזור.

שוטר לשעבר נידון למאסר ולשלילת רשיון ל־10 שנים

היה מעורב בתאונת פגע וברח קטלנית

(מ). שוטר לשעבר שהיה מעורב בתאונת "פגע וברח" קטלנית, נידון אתמול בבית־המשפט לתעבורה בחיפה ל־11 חודשי מאסר בפועל ולשלילת רשיון נהיגה למשך 10 שנים.

לטענת התביעה, השוטר נאור לביא (26) תושב קריית אתא, נהג בחודש מארס השנה במכונית פרטית בדרכו למקום ריכוז של כוח משטרתי, שיצא למשימת אבטחה בתל־אביב.

בחלק המזרחי של חיפה, פגע בהולכת־רגל בת 66, שחצתה את הכביש. האשה נהרגה. השוטר המשיך בדרכו, בלי לדווח על מעור־בותו בתאונה הקטלנית.

השופט יגאל פוקס זיכה את הנאשם מאשמת גרימת מוות, אך הרשיע אותו בבריחה מזירת התאונה. בגזר־הדין ציין השופט, כי התנהגותו של השוטר גרמה לזלזול יוצא־דופן בחומרתו בחיי אדם.

בעקבות מעצרו של השוטר עקב התאונה, הוא הודח משירותו במשטרה.

חמישה נערים מחיפה חשודים בגניבה מהתיאטרון העירוני

מאת נורית בהגא, סופרת "הארץ" בחיפה

אמש עצרו שוטרי מחלק הנוער של משטרת חיפה, בפיקודו של פקד אלכס גולדשטיין, ושוטרי מודיעין, חמישה נערים חיפאים בני 17, כחשודים בגניבת תמונות.

מקביל למעצר... בוצע ביום ... תמונות השייכות לארבע ציירות ידועות, ושנגנבו ממקיר התיאטרון העירוני בשעת לילה, בחודש מאי השנה. התמונות הן בגודל 860 על 250 ס"מ, והן ערוכות בשווי עשרות אלפי דולרים.

התמונות היו אמורות להיות מוצגות בתערוכה. החשודים התקשרו לאחת הציירות, שתמונתה נגנבה, ודרשו ממנה 8,000 ש"ח תמורת החזרת התמונות. הציירת דיווחה על כך למשטרה. בעקבות פעילות מודיעינית, בעצרו חמשת הנערים להמשך חקירתם. הם משתמים מעולה עם ... חקירה.

8 שנות מאסר לרב"ט שהוציא נשק מצה"ל ונתן לעבריינים

מאת נורית בהגא, סופרת "הארץ" בחיפה

רב־סוראי מגייסות השריון (24) נידון אתמול בבית־הדין הצבאי אזורי צפון לשמונה שנות מאסר בפועל, ולשלוש שנות מאסר על תנאי למשך שנתיים.

החייל האשם בהוצאת 13 רימוני רסס מרשות הצבא, אותם העביר לעבריינים במקום מגוריו, טירת־הכרמל. התובעת, סגן ענת שגבי, טענה שבחודש אוגוסט 1987 הוציא הנאשם מבונקר יחידתו 5 רימוני רסס, אותם מכר לעבריין בטירת־הכרמל. במרוצת אותו חודש השליך הנאשם, יחד עם שני אחרים נוספים, שני רימונים למשתלה באזור טירת הכרמל, לשם ניסוי.

בחודש נובמבר 1987 שוב לקח הנאשם מן הבונקר 8 רימונים. עוד הנאשם בשימוש בסם מסוכן, והוצאת פריטי לבוש צבאיים. התובעת ביקשה להחמיר בעונשו של החייל. סניגורו, זאכי כמאל, ביקש שלא למצות את הדין.

השופטים, בראשות אלוף־משנה גילי פלד, הטילו את העונש תוך התחשבות, לדבריהם, שאביו – אשר שירת בעבר כרס"ר בצבא קבע – הביע את צערו על העבירות שבנו ביצע.

2 אחים ערבים מיפו יחקרו בדבר העלמה של רוזי רוזנס

(ע) שני אחים ערבים מיפו, שנעצרו אתמול כחשודים בגניבת אופנוע מתושב בת־ים, ייחקרו לגבי פרשת העלמותה של רוזי רוזנס. מן המשטרה נמסר, כי החשודים הם בני 22 ו־24, ויתכן כי הם מעורבים בפרשה.

אתמול הותר לפרסום שמו של יובל משולם (20), החשוד באונס ורצח רוזי רוזנס, שנעלמה מביתה לפני כשנה.

מורים ותלמידים: הבחינות במתימטיקה (ברמה של 5–4 יחידות) היו קשות מהרגיל

המפקח על המתימטיקה במשרד החינוך: אם יתברר שהיה חוסר איזון בהרכב השאלות, יובא הדבר בחשבון בעת מתן הציונים

מאת גילי מגדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

מורים ותלמידים התלוננו אתמול, שבבחינת הבגרות במתימטיקה לרמות הגבוהות (4–5 יחידות), לעומת הבחינה ברמת קושי של 3 יחידות, הלה הקשה ובגינה יהיו הציונים השנה נמוכים יחסית.

השאלון לתלמידים שנבחנו ברמת קושי של 4 יחידות, לא היה מאוזן מבחינת הרכב השאלות, ואילו בש־אלון לתלמידים המצטיינים, ברמה של 5 יחידות, היתה התמורה גיכרת. נמסר, לדוגמה, שהשאלות בשאלון זה היו מורכבות מאוד וכל אחת כללה סעיפי־משנה, שבבחינות בגרות קודמות עמדו כשאלות בפני עצמן. את השאלונים חיבר השנה צוות מטעם מכון סאלד בירושלים. כל שאלון עבר, אחרי כתיבתו, בדיקה של מורה שלא השתתף בחיבורו.

המפקח־המרכז על המתימטיקה במשרד החינוך, ד"ר מיכאל קורן, אישר כי בשאלון ב־5 יחידות, היתה השנה התמורה והוסיף כי הדבר יובא בחשבון בעת מתן הציונים. הוא ציין, עם זאת, כי התמורה אינה מבטאת מדיניות מגמה. "לפעמים קורה שבונים שאלון והאיזון הכללי לא מכוונים נכון את הטמפרטורה. זה כמו חמין: אתה יודע מה אתה מכניס. לעולם אינך יודע מה ייצא".

באשר לשאלון ברמה של 4 יחי־דות, אמר ד"ר קורן כי הוא סבור שאין מקום לטענות, משום שהיתה בחירה גדולה. עם זאת אמר, כי אם יתברר במהלך הבדיקה שאכן הב־חינה היתה קשה מהרגיל, יתאם המשרד שהתלמידים לא ייפגעו. עוד אמר, כי הישגיו של כל תלמיד נמד־דים בהשוואה להישגי תלמידים מהמחזור שלו ולא בהשוואה להישגי תלמידים ממחזורים קודמים.

ספרי הלימוד לשנה הבאה יתייקרו ב־16.5 אחוזים

רשימת הספרים ומחיריהם פורסמה לפני חופשת הקיץ

(עש"ת למ"מ). מחירי ספרי הלי־מוד המאושרים לשנת הלימודים הבאה ע"י משרד החינוך והתרבות, יתייקרו ב־16.5% לעומת מחיריהם בשנת הלימודים המסתיימת השבוע. עליית המחירים אושרה ע"י ועדת המעקב הממשלתית למחירים.

השנה הצליח משרד החינוך, בד־אשונה, להפיץ את רשימת ספרי הלימוד ומחיריהם עוד לפני יציאת התלמידים לחופשת הקיץ. הכוונה היתה לאפשר לבתי־הספר למסור לתלמידים את רשימת הספרים ומ־חיריהם, כדי לפקח עליהם בצורה יותר מבוקרת.

משרד החינוך דרש מהמנהלים והמורים לא להחליף ספרי־לימוד לעתים קרובות, כדי למנוע מהוריהם הוצאות מיותרות. יש להשתמש בספרים במשך 4 שנים, לפחות, ואין לדרוש מהתלמידים לקנות מהדורות חדשות, שבמקרים רבים התיקונים בהן שוליים אך מחירם גבוה יותר.

תלונות על הפקעת מחירים ומחד־סור בספרים יש להפנות לממונה על המחירים במינהל הפדגוגי של משרד החינוך, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים.

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

28.6.88

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.57	1.64	1.6040	1.6240	1.57	1.65	1.6070	2.6270	1.57	1.64	1.6060	1.6262	1.6158	−0.0039
1 לישט"ש	2.71	2.83	2.7717	2.8063	2.73	2.86	2.7809	2.8156	2.73	2.86	2.7783	2.8132	2.7883	0.0081
1 מארק גרמני	0.87	0.91	0.8916	0.9027	0.88	0.92	0.8953	0.9064	0.87	0.92	0.8944	0.9056	0.8984	0.0080
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2646	0.2679	0.25	0.27	0.2648	0.2681	0.26	0.27	0.2648	0.2681	0.2662	0.0022
1 גולדן הולנדי	0.77	0.81	0.7917	0.8016	0.78	0.82	0.7930	0.8029	0.78	0.82	0.7930	0.8030	0.7969	0.0068
1 פרנק שווייצרי	1.05	1.10	1.0769	1.0903	1.06	1.11	1.0818	1.0953	1.06	1.11	1.0800	1.0935	1.0852	0.0101
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2587	0.2619	0.25	0.27	0.2591	0.2624	0.25	0.27	0.2591	0.2623	0.2604	0.0017
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2454	0.2484	0.24	0.25	0.2464	0.2495	0.24	0.26	0.2463	0.2494	0.2474	0.0011
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2350	0.2379	0.23	0.24	0.2357	0.2387	0.23	0.24	0.2351	0.2380	0.2366	0.0023
1 מרק פיני	0.37	0.38	0.3754	0.3801	0.37	0.39	0.3761	0.3808	0.36	0.39	0.3758	0.3806	0.3779	0.0024
1 דולר קנדי	1.30	1.36	1.3300	1.3466	1.31	1.37	1.3325	1.3491	1.30	1.37	1.3289	1.3456	1.3404	0.0012
1 דולר אוסטרלי	1.23	1.35	1.3057	1.3219	1.26	1.35	1.3049	1.3211	1.27	1.36	1.3077	1.3241	1.3158	−0.0006
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.54	0.6998	0.7086	0.42	0.84	0.7017	0.7105	0.44	0.62	0.7013	0.7101	0.7054	0.0081
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4264	0.4317	–	–	0.4267	0.4320	–	–	0.4267	0.4321	0.4289	0.0039
10 שילינג אוסטריים	1.24	1.30	1.2685	1.2843	1.25	1.31	1.2724	1.2882	1.25	1.31	1.2695	1.2855	1.2774	0.0130
1000 לירטות איטלקיות	1.17	1.24	1.2038	1.2188	1.18	1.26	1.2064	1.2214	1.19	1.27	1.2061	1.2213	1.2103	0.0094
100 יינים יפאניים	1.21	1.26	1.2338	1.2492	1.21	1.27	1.2364	1.2518	1.21	1.27	1.2372	1.2528	1.2429	0.0058

אל על מטענים – החברה היחידה בישראל
המפעילה קו ישיר ל־31 יעדים
ברחבי העולם.
EL AL אל על

אינטרפול אישרה זהותה של האשה 'האלמונית' מנורווגיה

שגרירות נורווגיה שוקלת לעתור לבג"ץ נגד גירושה מן הארץ

מאת נורית בהגא

האשה הנורווגית שנמצאה משוטטת בין השיחים בגמל הקישון בחיפה, זוהתה אתמול בבוקר. האינטרפול אישר, שהיא היא אלן בנטיסן (נילסן), בת 21, כפי שמסרה לחוקריה בישראל. שופט בית־משפט השלום בחיפה, עמירם רנן, האריך את מעצרה לשניים־שלושה ימים, לאחר שהוצא נגדה צו גירוש מן הארץ.

בנטיסן, צעירה בלונדית יפה, הגיעה אתמול בשיער סתור ובמד־לצה מרושלת לדיון בבית משפט השלום בחיפה. לסירוגין לבשו פניה ארשת ניתוק וקשיחות, או שחייכה אל הקהל. רק לאחר מאמצי שכנוע של בא־כוחה, המייצג אותה בהתנ־דבות, עו"ד אבי תגר, נאותה לנעול נעלי־בד ירוקות, לאחר שהגיעה יחפה. בדיון הסתבר, שאין לה הורים וכי בנורווגיה יש לה רק אפוטרופוס.

המשטרה טענה, שזהותה של בנטיסן לא ידועה. לא היו לה מסמכים מזהים, לאחר שדרכונה אבד, לדבריה, בחוף הים בתל־אביב. היא שוטטה בלא אמצעי קיום. בציג המשטרה הודיע בתחילת הדיון, שהוצא נגדה צו גירוש מן הארץ. בא־כוחה ביקש לבדוק את הצו, שלא הוצג לפני בית־המשפט, כדי לבדוק אם יש הכרח לגרשה. הוא ביקש לתת לבנטיסן הזדמנות להתנגד לצו.

בא־כוח המשטרה טען, שהאשה משוטטת בארץ בלי מסמכים, באופן לא חוקי, בלא אמצעי מחיה, וגורמים שליליים עשויים לנצל את מצבה ולפגוע בה.

אנה סגן, הממונה על עניינים קונסולריים בשגרירות נורווגיה בארץ, הופיעה כמשקיפה במשפט. היא אמרה שידוע לה כי המשטרה קיבלה מן האינטרפול אישור לזהות האשה, לאחר שפנתה למשרד־הפנים הנורווגי על־מנת לדון את הטיפול בנושא.

השופט רנן קבע בהחלטתו, שהיות ולא הוצג צו הגירוש נגד החשודה, ואף לא ניתן לה לערער עליו, הוא מאריך את מעצרה בשניים עד שלושה ימים, כדי שייערכו הבירורים המתנים, לרבות בשאלת גירושה של האשה מן הארץ.

ערך את העמוד: אריה חשביה

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים
ZAMLER
זמלר
קו פתוח
צוות "זמלר" יענה לשאלותיכם בכל הקשור למתכות יקרות. יהלומים גדולים מטבעות באמצעות מערכת ממוחשבת המחוברת בידע שוטף יום יומי על המחירים בכל הבורסות והזיקוקות בעולם.
למכר כל הולכה על מכירה
צצבל ללא כל התחייבות מצדך
טל: 03-235924
זמלר מתכות בע"מ יהודה הלוי 143

הלוויית יקירנו
ד"ר אלכס ביין ז"ל
תתקיים היום יום רביעי
29.6.88 ותצא בשעה 14.00 מבית הלוויות בסנהדריה להר המנוחות בירושלים
המשפחה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה לפיסיקה
הסגל והעובדים
משתתפים באבלו של
פרופ' בוריס שפירא
במות עליו
אמו ז"ל

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעפון
03־38 38 38

קואופרטיב דן
משתתף בצערו של החבר
בן־משה חיים
על מות אחיו ז"ל

חלפו ארבע שנים ללא יקירנו
פריץ גליק ז"ל
שופט לשעבר
FRITZ GLUECK SA
האזכרה תתקיים בבית העלמין בנהריה
אשתו – דבורה
בנו – פרופ' ד"ר משה גליק

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

אבלים על מותו של חברנו הותיק
וולפגנג לצרוס
ומשתתפים בצער המשפחה
האגודה הישראלית למשפט ימי

לאמיצה ומוטי
ולמשפחות בן־חורין וחצור
אתנו באבלכם הכבד במות רעיה, האם
גב' לאה בן־חורין ז"ל
ש. צדוק
וצוות העובדים

אילן סניף פתח תקווה
מודיע בצער רב על פטירת חברת הנהלה
לאה בן חורין ז"ל
אשה שפעלה רבות לשקום הנכים
ומשתתפים בצער המשפחה
ההנהלה וצוות העובדים

תשעה חודשי מאסר על תנאי לשלום רוזוליו, מ"מ נציב שב"ס לשעבר

כמו כן נקנס ב־6,000 ש"ח לאחר שהודה – בעסקת טיעון – במרמה והפרת אמונים ובהטרדת עד בעיצומה של חקירת משטרה ● בכתב־האישום המקורי נחשד בקבלת שוחד מהקבלן גניש

מאת צבי הראל
סופר "הארץ" בבית־המשפט

בית־משפט השלום בת"א גזר אתמול 9 חודשי מאסר על תנאי על תת־גונדר לשעבר שלום רוזוליו, ששימש עד פרישתו כמ"מ נציב בתי־הסוהר. רוזוליו הורשע על־פי הודאתו במסגרת עסקת טיעון בשתי עבירות: מרמה והפרת אמונים והטרדת עד בעיצומה של חקירת משטרה. השופט ארי ווידאב אימץ את מלוא עסקת הטיעון – הן באשר להרשעה הן באשר לעונש – למרות שהעיר לפרקליטי הצדדים כי נימוקים אחדים שהעלו בזכות עסקת הטיעון אינם מקובלים עליו. כמו כן, קנס השופט את הנאשם ב־6,000 ש"ח.

בכתב־האישום המקורי, שהוגש נגד רוזוליו לפני 9 חודשים, האשם בקבלת שוחד מהקבלן שלום אהרון גניש, שבינתיים נמלט מהארץ כאשר נגדו תלויים ועומדים כתבי־אישום אחרים. גניש היה הנאשם השני בתיק זה, והוא האשם במתן השוחד לרוזוליו.

בכתב־האישום נטען, כי בין השנים 83 ל־87 שימש רוזוליו כמנהל בית־המעצר המרכזי ברמלה על שם רוני ניצן ז"ל, וכאשר הגיע אליו גניש לצורך מיון ואיבחון, לפני ריצוי ששת חודשי המאסר שנגזרו עליו, הורה רוזוליו להעבירו למתקן הכליאה באייל, הקרוב לכפר־סבא ושהוא מתקן הכליאה בעל התנאים הטובים ביותר. עוד נטען נגד רוזוליו, כי פעל להסדרת חופשות רבות לגניש.

כמו כן נטען בכתב־האישום, כי גניש מכר לרוזוליו דירה בהרצליה בת 4 חדרים והקבלן מימן לו לזמן מה חלק ניכר ממחיר הדירה. התובעת, עו"ד רחל גורשמיט, טענה בכתב האישום כי רוזוליו ביקש את המימון הזמני כאשר שעדיין לא השתחררו לו כספים מתכניות חסכון שונות. ואכן, בשלב מאוחר החזיר לו רוזוליו את הכספים בעבור רכישת הדירה.

במקום עבירת השוחד, במסגרת עסקת הטיעון, האשם רוזוליו והורשע בעבירה של מרמה והפרת אימונים.

בכתב־האישום המקורי האשם גניש בעבירה של הדחה בחקירה. לטענת התביעה, ניסה רוזוליו לשכנע עובד בנציבות שירות בתי־הסוהר, יהודה שי, שימסור הודעה שקרית במשטרה באשר לטובות הנאה (תנאי הכליאה) שדאג הנאשם לסדר לגניש כאשר הגיע לבית־המעצר ברמלה לשם מיון ואיבחון. בעקבות עסקת הטיעון הורשע רוזוליו בפרשה זו בעבירה של הטרדת עד שהיא עבירה קלה יותר בהשוואה לעבירה המקורית של הדחה בחקירה.

התובעת החליטה לעשות עסקת טיעון עם רוזוליו, בין היתר משום שהעד המרכזי בפרשה, הקבלן גניש, נמלט מהארץ. בנימוקים להקל בעונשו ציין הסניגור, עו"ד יהודה רסלר, בין היתר, כי הנאשם החזיר לקבלן את מלוא הסכומים עוד לפני החקירה המשטרתית ועוד לפני הפרסומים בעיתונות. כמו כן, הביא הסניגור את הנסיבות האישיות של הנאשם, ששירת הנציבות 30 שנה במסירות.

(ע). סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון הצטרף אתמול עם רעייתו וילדיו ל־20 אלף המחוללים בפסטיבל המחול שנפתח אתמול בכרמיאל. נבון אמר כי משרדו החליט למסד את פסטיבל המחולות, שיתקיים מדי שנה בכרמיאל. (צילום פול מלינג/ ישראל סאן)

ועידת הנשיאים תפעל להבאת רייגן לישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב התחייבה אתמול לפעול להבאתו של נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, לביקור בישראל.

בפגישה עם שר התיירות, אברהם שריר, אתמול בירושלים, אמר יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, כי יש לדאוג להביא את נשיא ארה"ב לביקור בישראל במסגרת המאמצים לעידוד תנועת התיירות והתמיכה בישראל. לדעתו, הנשיא רייגן יהיה מוכן לבוא לביקור בארץ עוד בתקופת כהונתו.

אברם סקר בפגישה עם השר את הצעדים שננקטו עד היום לעידוד התיירות לישראל, וציין כי ישראל נמנית על חמש המדינות שעימה חתמה ארה"ב על הסכם בתחום ענף התיירות.

כנס חרום בפאריס

בפאריס ננעל אתמול כנס חרום בן 3 ימים של מנהלי לשכות התיירות הממשלתיות באירופה. יו"ר האגף לעידוד תיירות במשרד הממשלתי, אפרים דינור, דיווח אתמול כי מנהלי הלשכות הביעו אופטימיות לגבי תיירות לישראל החל בספטמבר.

נחנך מתקן להחדרת פלואור למי השתיה של ירושלים

מאת עדנה אדירזר
כתבת "הארץ"

במעמד שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, וראש עיריית ירושלים, טדי קולק, נחנך אתמול בהרי ירושלים מתקן להחדרת פלואור למי שתיה של תושבי ירושלים. המתקן הוקם במסגרת תכנית למניעת עששת שיניים. הוא השני בגודלו בארץ. הושקעו בו חצי מיליון שקל והוא נועד לשרת חצי מיליון תושבים.

הפלואור שמוחדר באמצעות המתקן החדיש המשוכלל, הוא חסר טעם, צבע וריח. בגוש דן הופעל לפני שנתיים מתקן דומה. עם חיבור ירושלים למתקן, 35% מתושבי המדינה נהנים כיום מפלואורידציה של המים.

בדברי ברכתו לבאי הטקס, הדגיש טדי קולק כי הפעלת מתקנים דומים בצפון־אמריקה הביאה לכך שמחצית מהילדים במקום אינם סובלים מעששת שיניים.

שרת הבריאות הדגישה, כי כל חוות־הדעת המקצועיות מצביעות על יעילות שיטת הפלואורידציה של המים.

ערעור על קולת העונש לגל ניצן שמכר אקדח למחבלים

באקדח זה נרצח יגאל שחף בירושלים באוקטובר אשתקד ● ניצן נידון ל־20 חודשי מאסר

(ע). פרקליטות המדינה ערערה אתמול לבית־המשפט העליון על קולת העונש שהוטל על גל ניצן (28) מירושלים. ניצן נידון בחודש שעבר ל־20 חודשי מאסר בפועל ול־16 חודשים על תנאי, לאחר שהורשע בגניבת אקדח ובמכירתו ליאסין אבו־חדיד, חבר חוליית מחבלים.

אבו חדיד שילם תמורת האקדח 500 שקל, מסר אותו לאחד מחברי החוליה אשר רצחה באקדח זה את יגאל שחף, בעיר העתיקה בירושלים, בחודש אוקטובר אשתקד.

עו"ד רחל סוכר, מנהלת המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה, אמרה בערעור, כי העונש שהוטיל שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, ד"ר צבי כהן, "מופלג בקולתו", למרות שהשופט קבע שניצן חייב היה לשער שהנשק שמכר ישמש לרצח יהודי. "ניצן, בהיותו אזרח הארץ וחייל, ידע את המשמעות החמורה שבמכירת נשק ללא רשיון, מעשה העלול להביא לביצוע פעולה עויינת או פלילית. טעה בית־המשפט בכך, שייחס משקל כה מכריע לנסיבותיו האישיות (של הנאשם)", אמרה הפרקליטות.

עוד נטען בערעור, כי לנוכח חומרת המעשים, אין לתת משקל כה מופלג לרקע המשפחתי והאישי של גל ניצן ובוודאי שלא למצוקתו הכספית, ששמשה מניע למעשה.

השופט גם קבע, שעברו הצבאי של גל ניצן, שהיה חייל למופת, מהווה סיבה להקל בדינו. "ההיפך הוא הנכון. מי ששירת בצבא יודע ומבין חומרת המעשים שעשה, בכך שיזם את מכירת הנשק והאביזרים, תוך הדרכת רוכש האקדח בהפעלתו, כאשר ידע – או כשעצם את עיניו מלראות – שהנשק עלול לשמש למעשים הפוגעים בביטחון המדינה והציבור, כפי שאכן קרה בפועל".

ישמרו אתרים היסטוריים בתחום טבריה

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

תכנית כללית לקביעת האתרים המיועדים לשימור בתחומי טבריה, הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה בעיר.

התוכנית, שהיא ראשונה מסוגה, הוכנה על־ידי האדריכל אריה רחמי־מוב, ביוזמת יו"ר ועדת הכנסת לשימור אתרים, ח"כ עדנה סולודר והמועצה לשימור אתרים.

התכנית מציינת מבנים הראויים לשימור בעיר העתיקה של טבריה וכן בכניסות לעיר מדרום.

בין המבנים הנכללים בתכנית: בית המושל בתקופה הטורקית, במרכז העיר, בית העירייה הישן מראשית המאה, "בית עלומות" משנות ה־20 ועוד.

[illegible] סורי או ארכיטקטוני מתקופה העות'מנית ותקופת המנדט, עד שנות ה־30.

הוחלף ציוד אספקת החשמל למעלה אדומים

מאת אלי אלעד

אספקת החשמל ליישוב מעלה אדומים הופסקה אתמול למשך כל היום, כדי לאפשר לחברת החשמל להחליף את הציוד הישן שהותקן במקום בזמנו על־ידי חברת החשמל המזרח ירושלמית.

במסגרת העבודות הוקמה תחנת השנאה חדשה, בעלת יכולת גבוהה פי 2.5 מהתחנה הישנה שפעלה במבנה התחנה הקיימת. כמו כן, יוצב במקום שנאי נוסף לעתודה.

בנוסף שופצו 14 שנאים ברשת החשמל ובוצעו חיבורים מיוחדים בכבלי הרשת התת־קרקעית.

180 מיליון דולר יגוייסו לשיפור מצב הכבישים בארץ

מאת אריה לביא

הוחלט לגייס 180 מיליון דולר לשיפור מצב הכבישים בארץ. ההחלטה התקבלה בפגישה שנערכה אתמול בין שר התחבורה, חיים קורפו, לבין הנשיא החדש של מרכז הקבלנים, מרדכי יונה.

בפגישה נמסר, שלמרות שמצב הכבישים בארץ שופר בצורה משמעותית, בשנים האחרונות, הרי בתקציב הממשלתי אין מקורות מספיקים לגייס את סכומי הכסף הנדרשים לשיפור מערכת הכבישים על־ידי סלילת כבישים חדשים ושיפוץ הכבישים הקיימים. משום כך, רק מבצע משולב של המגזר הפרטי והממשלה יכול להביא פתרון לבעיה.

בפגישת השניים הוחלט, כי מרכז הקבלנים, בעזרת משרד התחבורה, יגייס 180 מיליון דולר, אשר יושקעו בחמש השנים הקרובות בסלילת כבישים חדשים ושיפוצם של כבישים קיימים. 150 מיליון דולר יגוייסו מבנקים בארץ ובחו"ל, אשר הביעו רצונם להשתתף באמיסיות מיוחדות לנושא זה. 30 מיליון הדולר הנותרים, יגוייסו ממכירת קרקעות בצדי הכבישים באזורים מרכזיים.

בין הקרקעות שיוצעו למרכזי מכירות ומסחר ולחניונים בתשלום: בצומת התחנה המטאורולוגית, בצומת מסובים, באזור נמל־התעופה בן־גוריון, בכניסה לערים הגדולות.

שמאים יקבעו את ערך הקרקע, ותמורתן תשולם בעבודות סלילה ופיתוח תשתית. ועדה מיוחדת, מטעם משרד התחבורה ומרכז הקבלנים בישראל, תסכם בקרוב את הפרטים הסופיים של ביצוע ההון לעבודות הסלילה לחמש השנים הקרובות.

נמשך הקפאון בדיוני השרים לפתרון במערכת הבריאות

מאת עדנה אדירזר
כתבת "הארץ"

בפגישת צוות השרים אתמול עם צמרת ההסתדרות וקופת־חולים, לא הצליחו לגשר על פער העמדות, והחליטו לחזור ולקיים פגישה נוספת הבוקר. נוצר הרושם כי לא ניתן בשלב זה לגשר על הפער בין עמדות האוצר, הבריאות וההסתדרות, על היקף הפעולות האבחנתיות, שיעור התגמול והגורם שיפעיל את המבצע לקיצור התורים.

מנכ"ל קופת־חולים הכללית, ברוך פסח, אמר בצאתו מהפגישה: "חייבים למתוח קו ברור בין פתרון לטווח קצר ופתרון לטווח ארוך. חייבים בשלב זה לעשות הכל כדי להפסיק את עיצומי הרופאים ולקצר תורים לניתוחים, מאחר שהנזק שנגרם לחולים הוא בלתי הפיך. הצעות להקים תאגיד של קופת־חולים והצעות אחרות שלא נדונו אין בהם כדי להביא פתרון מיידי. הפתרון המיידי חייב להינתן בכלים המצויים כיום בידי המערכת."

נמשכות ההשבתות בבתי"ח

במחאה על הסחבת ממשיכים הרופאים להשבית את המערכות בבתי־החולים הממשלתיים, העירוניים ושל קופת־חולים הכללית. אתמול השביתו הרופאים את בתי־החולים באזור המרכז ומחר ישביתו את בתי־החולים באזור הדרום. אתמול קיימו הרופאים אסיפת הסברה. באסיפה שהתקיימה במרכז הרפואי שיבא, האשימו הרופאים את שר האוצר שמנצל לדבריהם בצורה צינית את מאבקם לשיפור הכנסתם.

קנאת ערים מרבה חידוש מדרכות בגוש דן

מאת חיים הנדווקר

ראשי הערים של רמת־גן, בני־ברק, חולון, הרצליה, כפר־סבא ועוד, נתקנאו בתל־אביב והחלו בהחלפת המדרכות הקיימות במדרכות בעלות אבנים משולבות.

על־פי הערכות של גורמים מקצועיים, בשנת התקציב שחלפה ובשנת התקציב הנוכחית יוצאו כ־15 מיליון שקל לצורך החלפת המדרכות בערים המהוות את המטרופולין התל־אביבי.

אין ספק, שהחלפת המדרכות מוצדקת במיוחד בגלל הבחירות הקרובות. הפעולה עצמה אינה מסובכת ואין צורך בתכנון מיוחד. לעומת זאת, התוצאות נראות מיד לעין, לשמחת הפוליטיקאים היכולים לבוא לבוחריהם "עם קבלות".

מי השתיה של שפרעם מזוהמים

(עתי"ם). משרד הבריאות מבקש מתושבי שפרעם, המונה כ־20 אלף נפש, להרתיח את מי השתיה, לאחר שבשתי בדיקות מים שערכו אתמול בבוקר פקחי לשכת הבריאות בנפת עכו, נתגלה זיהום במי השתיה.

ד"ר שיהאב שיהאב, רופא נפת עכו, מסר כי שתיית מי ברז ללא הרתחה עלולה לסכן את בריאות התושבים. הוא מסר, כי כבר הבוקר יחלו עובדי המועצה המקומית שפרעם, בהדרכת משרד הבריאות, בשטיפה יסודית של בריכות המים של היישוב שהם, ככל הנראה, מקור הזיהום.

עורך את העמוד: אריה חשביה

CO-EXISTENCE
עמותה לקידום השלום

ביום חמישי 30.6.88 בשעה 17.00
במלון דן רח' הירקון 99 תל־אביב
יתקיים דיון בנושא:

"כיצד ניתן לפרוץ את מחסום הניכור בין יהודים לערבים"

דברי פתיחה:
מר **יהודה שערי** יו"ר העמותה.
בדיון ישתתפו:
ד"ר ג'ובראן, מר גפני וילי, ח"כ דראושה,
מר כהן רענן, ח"כ לין אמנון,
ד"ר מוסא קריני,
ד"ר מג'אד אל־חאג', ד"ר מרעי מרים,
מר עומר מסאלחה, ח"כ עטשי זיידן,
ד"ר פרי יורם, פרופ' פרס יוחנן
וקבוצה מהכפר נוה שלום.
הדיון יהיה פתוח למשתתפים.

פולקסווגן ואודי הוזלו באלפי שקלים!

נדנדת השערים נוטה עכשיו לטובתך:
הדולר עולה והמארק יורד ואתו
גם ירדו מחירי פולקסווגן ואודי...
ההבדלים מגיעים לאלפי שקלים פחות מן המחירון:
אתה תיהנה מיד ממחירים מוזלים אלה
כי אנו יכולים לשחרר את מכוניתך במהירות -
לפני שנדנדת המחירים תשנה כיוון.
זו ההזדמנות שלך לעלות לפולקסווגן או אודי:
מכוניות תחרותיות במחירים תחרותיים.

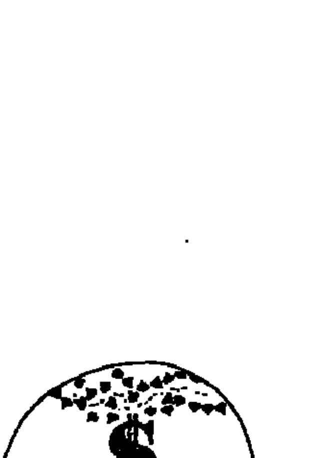

צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ. יבואנים כלליים של פולקסווגן אודי. סוכנויות בכל הארץ ומוסכים מוסמכים מק' שמונה ועד אילת.

קופר

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

נוקאאוט ב־91 שניות שווה 20 מיליון דולר

מעולם לא שילמו כל כך הרבה אנשים כסף כה רב, כדי לחזות בכל כך מעט איגרוף ● מייק טייסון מוחץ את מייקל ספינקס בנוקאאוט אחרי 91 שניות, עוד בטרם תפסו הצופים מושביהם ● כך הגן אלוף העולם במשקל כבד על תוארו

איגרוף

מאת אד שיילר (ג'הניה)
כותב אסושיאייטד פרס

אטלנטיק סיטי, ניו־ג'רזי. (שרות "ספורט הארץ"). רק שלושה קרבות בהיסטוריה של האיגרוף במשקל כבד היו קצרים יותר. בדיוק דקה אחת ו־31 שניות אחרי הצילצול הראשון של הגונג, הסתיים אך אתמול המאבק על אליפות העולם במשקל כבד בנוקאאוט קטלני. מייק טייסון שילח שמאלית איומה לגופו של מייקל ספינקס. ספינקס כרע על ברכיו. השופט ספר אחת, שתיים — וספינקס קם. טייסון הסתער עליו, כמו היה לוחם ביחידה למלחמה בטרור. שמאל־ימין־שמאל ללסתותיו של ספינקס, שלחו אותו שוב לקרשים — הפעם על גבו. השופט פראנק קאפוצ'ינו החל בספירה, אבל כבר מהשניה הראשונה היה ברור שספינקס לא יקום.

"לא חשוב מה יעשה ספינקס — אני אהיה המנצח" הכריז טייסון לפני הקרב, שהיה מיועד להימשך 12 סיבובים. "אין על פני כדור הארץ איש היכול לגבור עלי". לספינקס לא היה צ'אנס אפילו לבסות. ההימורים — 4–1 לרעתו — התבררו בדיעבד כאופטימיים ללא תקנה.

עם השמע הצילצול הראשון, הסתער טייסון על יריבו. במשך הקרב כולו (91 שניות) הצליח ספינקס לפגוע בו רק פעם אחת בשמאלית. ועוד בטרם התרווחו 21,785 הצופים על מושביהם כראוי, הכל הסתיים.

הרביעי הקצר בהסטוריה

לפני 88 שנה, ב־1900, שילח ג'ים ג'פריס בנוקאאוט שהיטל תוך 55 שניות את ג'אק פינגן. ב־1908 גמר טומי ברנס את ג'ים רוש אחרי 88 שניות. מייקל דוקס סגר ענין עם מייק וויבר, אחרי 63 שניות, ב־1982. ועכשיו — טייסון.

לפני הקרב התהלכו שמועות כאילו טייסון בן ה־22 טרוד בבעיות בחיי הנישואין שלו עם השחקנית רובין גיוונס (שאגב, התקבלה בשריקות בוז כאשר נכנסה לאולם). ספינקס התייחס לשמועות הללו: "נחיה ונראה. רק אחרי הקרב אוכל להשיב על השאלה אם הדבר השפיע עליו". אחרי הקרב, ספינקס בן ה־31 לא היה במצב של יכולת לענות על כל שאלה שהיא. למעשה, כלל לא יכול היה לדבר.

היה זה ההפסד הראשון שנחל ספינקס אחרי 31 נצחונות בזירה הבכירה. לטייסון היה זה ניצחון מספר 35 בקאריירה, וה־31 בנוקאאוט. מעולם לא נוצח בזירה. ספינקס יקבל על חלקו המובטח בקרב 13 וחצי מיליון דולר לפחות. טייסון — בסביבות 20 מיליון. הבעיה היחידה שנותרה לו בזירה היא למצוא מתאגרף שיוכל לכתוש אותו ברצינות.

טייסון, מיד לאחר הניצחון הסנסציוני: "המאמן שלי, קווין רוני, התערב עם מישהו לפני הקרב שאחסל את ספינקס בנוקאאוט כבר בסיבוב הראשון. עשיתי זאת למענו, ורק אחר כך התברר שהוא 'עבד' עלי ולא היה מעורב בשום התערבות שהיא".

מייק טייסון (משמאל) שולח את החבטה שהפילה לקרשים את מייקל ספינקס אחרי 91 שניות. טייסון קיבל 20 מיליון דולאר על נצחונו, ספינקס קיבל 13 מיליון דולאר. (צילום איי־פי)

קונורס הודח מווימבלדון

נכנע ברבע הגמר לגרמני פטריק קוהנן בתום יום גשום

טניס

מאת פרג'יו ליבדינסקי

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). המתח והעניין היה אתמול, כרגיל, במגרש בו שיחק ג'ימי קונורס מול הגרמני בן ה־22 פטריק קוהנן בהשלמת משחקי שמינית הגמר של אליפות הטניס בווימבלדון. המשחק שנפסק בגלל גשם במצב 7–5, 6–7, 6–6, המשיך לרגש את הצופים לאחר שקונורס הפסיד את השובר שיוויון הכה כשובר שיוויון במערכה הרביעית 6–7, אבל במערכה החמישית ב־3–3 הפסיד את הגשתו ופעם נוספת נשבר במישחקו התשיעי 6–3.

לקוהנן מישחק סוליד והגשה טובות. אבל הוא חסר ניסיון כדי למנוע משטפאן אדברג, עימו יתמודד היום ברבע הגמר, להעפיל לחצי הגמר. בוריס בקר גבר על פול אנאקון מארה"ב 6–3, 6–4, 6–4, ויתמודד היום בקרב של משקל כבד מול פאט קאש אלוף ווימבלדון. זה יהיה קרב בין שני האלופים שנותרו לאחר הפסדו של קונורס. לפי היכולת שהציגו עד כה שני השחקנים נראה ניצחונו של בקר בלתי נמנע.

היום ברבע הגמר יתמודדו גם מאטס וילאנדר ומילוסלאב מצ'יר במישחק מסקרן ואיוואן לנדל המודרג ראשון יפגוש את טים מאיוטו שהשלים אתמול את מישחקו מול אנרי לאקונט בניצחון 6–4, 7–6, 6–4, 6–2. לנדל ניצח את מאיוטו בקביעות ב־11 הפעמים שנפגשו, אבל מאיוטו סבור שהגיע הזמן לסיים את סידרת ההפסדים הארוכה ללנדל.

חצי גמר קלאסי

יום השלישי של השבוע השני מהווה לפי המסורת את יום הפאר של הטניס הנשי. זה היום של רבע הגמר. שמונה מ־128 שחקניות שהתחילו את התחרות נאבקות על מקום בחצי הגמר. לרוע מזלן, שני גורמים חברו הפעם כדי לגנוב מהמופע היפה את הצגה. הגשם שדחה את התחלת המישחקים עד השעה חמש ורבע והשלמת שלב שמינית הגמר של הגברים שנדחה בגלל הגשם.

אחרי הזעזוע של הדחת השחקנית המצולמת ביותר גבריאלה סאבטיני שלשום, יום אתמול עבר בשלום למודרגות הבכירות וצפוי חצי הגמר קלאסי. המודרגת מס' 1 שטאפי גראף מול המודרגת מס' 3 פאם שרייבר שגברה על זינה גאריסון מארה"ב 6–4 6–4.

לשתי המלכות של הטניס כריס אוורט מס' 3 מול מרטינה נווראטילובה מס' 2, כמובן אם מרטינה תגבר היום, כצפוי, על הדרום אפריקאית רוזלין פאירבנק. אתמול השלימה מרטינה את מישחקה משמינית הגמר מול הסובייטית לאריסה סאבצ'נקו, שניפסק כאשר פיגרה 4–2, ואחר כך ניצחה מרטינה 6–4, 6–2.

שטאפי גרף נזקקה ל־50 דקות בלבד כדי לגבור על הצרפתיה פאסקל פאראדיס 6–3, 6–1. כריס אוורט גברה על הצ'כית הלנה סוקובה 6–3, 6–7.

חצי גמר הנשים מתוחים.

כדורגל

הרוסים נוצחו בגמר בסיאול

סיאול (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל האולימפית של צ'כוסלובקיה זכתה בגביע הנשיא בסיאול, לאחר שניצחה בגמר את הנבחרת האולימפית של ברית־המועצות 2–1.

הרוסים הובילו 0–1 בדקה ה־14 משער עצמי של קארלק, אך גם הצ'כים נהנו משער עצמי בדקה ה־84, שהבקיע מאליקוב לשער הוא. שער הניצחון הובקע בדקה ה־86 על־ידי מידאבצ'יק. דרום־קוריאה סיימה שלישית, לאחר ניצחון על ניגריה 2–3 (0–2). משני שערים של לי סאהה.

הדאבל בכדורסל לנכי אל"ין לוד

קבוצת הכדורסל של אל"ין לוד זכתה להישג נאה כאשר הוכתרה אלופת המדינה ומחזיקת הגביע לנכים.

במוצ' השבוע שעבר גברו כדורסלני לוד בסיבוב האחרון של משחקי הכדורסל אל"ין יפו 58–53, לאחר שהפיגאום הובילו 24–29 במחצית.

● בהיעדרו של יחיאל ארזי נערך "ספורט הארץ" בידי יהושע שגיא.

אינטרטוטו

קשטן: אחרי הנצחון גבר התיאבון שלנו

טבלת הבית הישראלי

.1	איקאסט (דנמרק) 1	1–4	2
.2	בית"ר ירושלים 1	2–4	2
.3	שמשון תל־אביב 1	4–2	0
.4	גראץ (אוסטריה) 1	4–1	0

מאת משה הרינגעש
כותב "ספורט הארץ"

"שבעי שהניצחון שלשום על שמשון 2–4 הגביר את התיאבון שלנו", אמר אמש דוד קשטן, מאמן בית"ר ירושלים, ערב המיפגש הראשון של נציגי ישראל באינטרטוטו עם הקבוצות הזרות באיצטדיון רמת־גן שיארח הערב הצגה כפולה. בשעה 18.00 בית"ר ירושלים נגד איקאסט מדנמרק. בשעה 20.00 שמשון תל־אביב מול שטורם־גראץ האוסטרית.

דוד קשטן אמר, כי לא צפויים שינויים גדולים בהרכב. "בית"ר רוצה לנצח בכל מישחק, אך איני יכול לעשות אפילו הערכה קלה ביותר, מפני שאין לי כל מידע על היריב", הבהיר מאמן בית"ר.

בשמשון מתייחסים מעט אחרת לטורניר הקיץ האירופי. "אי אפשר לומר שאיני מייחס חשיבות לתוצאה, אך אלה רק מישחקי ידידות המאפשרים לי לבחון לראשונה את חניכי", הסביר המאמן צבי רוזן. בהרכב שמשון לא צפויים שינויים רבים.

בטבלה מוליכה איקאסט מדנמרק שהביסה במגרשה 1–4 את שטורם גראץ, לפני ששתי הקבוצות באו לארץ.

מקום שני לתכנית צעד וחצי של גל"צ

תוכנית הכדורסל של גלי צה"ל, צעד וחצי, זכתה במקום השני בתחרות פרס מפקד גלי צה"ל ע"ש הראלה מודעי ז"ל, בתו של השר יצחק מודעי שהייתה בגל"צ ונהרגה בתאונת דרכים לפני עשר שנים.

את התכנית צעד וחצי עורך רונן גורביץ ומגיש אלי ישראלי.

אתמול במכון וינגייט באימון האחרון של נבחרת הכדורסל לפני ההמראה להולנד. על הספסל משמאל: המאמן רלף קליין, הקפטן דורון ג'מצ'י שלא התאמן ועוזי גורדון. (צילום: עוזי קרן)

המאמן הלאומי רלף קליין ערב היציאה לטורניר הקדם אולימפי שיחל מחר

אי אפשר לומר שהנבחרת מוכנה

החמישיה הפותחת בהולנד תהיה: פרישמן, מרסר, ג'מצ'י, פליישר, הנפלד ● המטרה: לחזור לדרג א' באירופה ● המועמדות שלי להופעה באולימפיאדה שלוש מהארבע: בריה"מ, יוגוסלוויה, איטליה, ספרד

כדורסל

מאת משה הרינגעש
כותב "ספורט הארץ"

"אי אפשר לומר שהנבחרת מוכנה", כך התבטא אתמול רלף קליין, מאמן נבחרת ישראל בכדורסל, אשר תמריא הבוקר להולנד לטורניר הקדם אולימפי. בשיחה עם "ספורט הארץ", אמר המאמן הלאומי: "זו נבחרת חדשה לגמרי. עמד לרשותנו זמן מועט להתכונן, הן באימונים הן במישחקים, גם מפני שהליגה היתה ארוכה. יש בסגל שחקנים כשרונים מאד, אך אי אפשר להחדיר בפרק זמן קצר כמעט את כל הנבחרת. כל מישחק יקנה להם עוד ניסיון, גם אם לא ננצח. המטרה העיקרית היא לחזור לאליפות אירופה דרג א'. מבחינת הפוטנציאל של השחקנים בהחלט אפשר לעשות זאת. הצעירים בסגל יותר אתלטים מבעבר, הצריך לתת להם אשראי".

המאמן קליין התייחס לסיכויי הנבחרת בטורניר הנוכחי: "חסר לנו שחקן גבוה. חסרים מוטי דניאל ואורי לאסוף שבודאי היו עוזרים. ישראל היא איננה ברמתן של שלוש הנבחרות שיגיעו לאולימפיאדה. המועמדות שלי לשלושת הכרטיסים לסיאול הן ברית־המועצות, יוגוסלוויה, איטליה, ספרד — אחת מהארבע תיפול. יוון אלופת אירופה, היא מעצמה בכדורסל ונשתדל להפתיע אותה, אך יוון התחזקה באמריקאי נוסף. אני מקווה שלפחות ננצח את נורווגיה".

המאמן קליין נקב בשמות שחקני החמישיה הפותחת. לדבריו תכלול את דורון ג'מצ'י (קפטן), עמוס פרישמן, עופר פליישר, לאורן מרסר, נדב הנפלד.

הנבחרת קיימה אתמול אימון אחרון במכון וינגייט לפני צאתה. עוזר המאמן הוא משה ויינקרנץ. בסגל 12 שחקנים: בנוסף לחמישיה, תומר שטיינהאואר, איציק כהן, עדי גורדון, אבי מאור, ליאור ארדיטי, ניר ריבליס, ארי רוזנברג.

המישחק הראשון של ישראל יהיה מחר בערב (20.00 — שעון ישראל) נגד יוון אלופת אירופה. ביום ו' תתמודד ישראל עם יוגוסלוויה ובשבת עם נורווגיה, במישחק האחרון בבית המוקדם. ישראל שובצה בבית ג' מבין ארבעה בתים. מישחקי הבית יהיו בסטרוהנבוס. שתי הראשונות מכל בית יעלו לבית הגמר שמשחקיו יהיו ברוטרדאם. הנבחרות שידורגו במקומות 1 עד 3 יעלו לסיאול.

72 שעות אחרי השעה היפה בתולדות הולנד

שליח "הארץ" לטורניר הכדורסל הקדם אולימפי מספר על המתרחש בהולנד שאינה מצליחה להירגע מזכייתה באליפות אירופה לכדורגל

עדות ראיה

מאת אילן פיש
שליח "הארץ" להולנד

סרטוחנבוס (מיוחד ל"ספורט הארץ"). בשבת שקעה הולנד בתוך חלום מתוק. 72 שעות אחרי הניצחון המפלא 0–2 על ברית־המועצות, בגמר האירופי במינכן, חזרו החיים למסלולם, כפי שהעיד מצטייר כאן בסרטוחנבוס. מצהלות השמחה נותרו מאחור. האתה מגלה רחובות שלוים, שומע שוב את רחש רוחשות הפרפיים הנשמע מכל עבר. גם ההולנדים יודעים, כי החיים חייבים להימשך, אבל הלב עדיין רוטט אצלם מהתרגשות כשהם משחזרים את הרגעים היפים ביותר של חייהם.

פקידת הקבלה בבית המלון, נהג המונית, והזבנית בחנות הספרים, יכולים בהחלט להיחשב כחלק אוכלוסיה יעיל. לי הם נתנו תמונה מהימנה על הלך הרוח אצל ההולנדים, שלושה ימים אחרי.

ראיתם את המשחק?

לא קשה האין צורך לעסוק בהיפנוזה, כדי לסחוף אותם לרגעים המרגשים. פקידת הקבלה מספרת בגאווה על החגיגה הגדולה שהיתה במלון בתום המשחק. אחר־כך תארה גם בשמחה רבה את כותרות העיתונים ועיניה מנצצות בעיזות. נהג המונית, אולי אחד המעטים בהולנד שלא ראה את שידור המשחק, בגלל אילוצי עבודה, הסתפק בהאזנה לרדיו. חיוך רחב שפוך על פניו כששיחת הולכת מתגלגלת להצגה הגדול. "בישראל ראו את המשחק?" הוא שואל ודי תמה לשמוע על גלי האהדה עליהם נישאת בישראל נבחרת האוראנג'.

חנות הספרים מציעה שפע של מגאזינים בנושאים שונים. אותי, כמובן, מעניינות חוברות הספורט. אי־ידיעת השפה אינה מפריעה כלל ועיקר. התמונות מספרות הכל והכותרות ניתנות לעתים לפיענוח בעזרת הגרמנית הרצוצה שבפי. גם לא קשה למצוא מתורגמנים מתנדבים.

את החוברות מוקדשת כולה לזכיית הולנד בגביע אירופה. 68 עמודי צבע מהודרים מתעדים את סיפור האליפות. בשער מניף מארקו ואן־באסטן את הגביע. ובעמודי הפנים מתארות התמונות הכל. כיצד נכבשו השערים, איך עצר ואן־ברוקלן את כדור 11 מ', את התיקולים בין השחקנים ההולנדים להוסים, את טכס הענקת הגביע, את שמחת השחקנים המניפים אל על את מאמנם הספר רינוס מיכלס, תמונה פנורמית לרוחב שני עמודים של האיצטדיון האולימפי במינכן שנצבע כולו אורנג' חוגג, את רחובות אמסטרדם שנשטפו בהמון מפוז ועוד תמונות מרגשות רבות אחרות. חגיגת צבעים מרנינה.

תיעוד מכל זוית

גם העיתונים לא נרגעו עדיין. "אלגמיין דאגבלאד" מגדיל לעשות מכולם. ביום שני הקדיש את כל העמוד הראשון לתמונת צבע ענקית, ממוסגרת בצבע תפוז. ואן־באסטן עומד על כר הדשא, ידיו מתנופפות אל על, אחוזות בידיים מוצקות את הגביע הנכסף, כשברקע היציעים העמוסים קהל. לשם המוד שה הפורמאט של העיתון שווה בגודלו לזה של "הארץ". בעמודים הפנים תיעוד מכל זווית אפשרית של החזרה הביתה והחגיגות בנמל התעופה סחיפול באמסטרדם. מיותר לציין, כי כל העמודים העוסקים בנבחרת ההולנדית, מעוטרים בכותרות ובמסגרות עם רקע כתום.

הזכיה בגביע היתה לחג לאומי השחקנים נהנו מקבלות־פנים מלכותיות. הנה צילום ענק בעמוד הראשון של קבלת־פנים שערכה לשחקנים מלכת הולנד ביאטריקס. המלכה במרכז התמונה, רוד חוליט מימינה ורינוס מיכלס משמאלה, ברקע שאר השחקנים. הכותרת, המעוטרת בגג כתום כעוכן, אומרת: האוראנג' מברכים את האוראנג'. בתמונה אחרת ראש שר בממשלת הולנד המעניק עיטור כבוד לחוליט.

מהעיתונים ניתן ללמוד, כי לשלושה אנשים חבים ההולנדים יותר מאשר לשאר. למארקו ואן־באסטן, לרוד חוליט ולמאמן רינוס מיכלס. השלושה מצולמים שוב ושוב כשאת הבכורה תופס ואן־באסטן. ללמוד, כי ההולנדים מוקירים מאוד את התאוששותו המופלאה אחרי הפציעה, שגיטרלה אותו זמן רב.

שגעון הכדורגל מצטמצם כיום והפך מעניין לאומי לנחלת כל פרט ופרט. החוברות והעיתונים ימצאו בכל הנראה משכן קבע בספריות בתים רבים. ובכלות הכל אתה נוכח לדעת, כי יש חיים אחרי הכדורגל. גם בשמה הספורט. בטלוויזיה שידורים ישירים מתחרויות הטניס בווימבלדון ובתחרות כרות הטור־דיעות על הטורניר הקדם־אולימפי בכדורסל שחלק ממנו יהיה כאן בעיר הפלמית הבאה השלוה. וזה בעצם מה שיעניין אותנו, הישראלים, בימים הקרובים. לשם כך אני כאן ולא רק כדי להתמוגג משמחת העם ההולנדי 72 שעות אחרי שעתו היפה.

יוצאים לקדם אולימפי אבל פוזלים לאירופה

נבחרת הכדורסל ממריאה היום להולנד להתמודד על כרטיס ההופעה באולימפיאדה, בתחושה שסיכייה מול יוון אלופת אירופה ויוגוסלוויה החזקה אפסיים ● ליוונים נבחרת לוחמת, שופעת גאווה, שניצחה גם את הרוסים וליוגוסלווים צוות ענקים שופע כוכבים מצויינים ● אצלנו מדברים על הצורך לרכוש ניסיון וביטחון, כדי להצליח באליפות אירופה דרג ב' במאי 1989

מאת אילן פיש
שליח "הארץ" להולנד

סרטוחנבוס (מיוחד ל"ספורט הארץ"). היו ימים, והם לא רחוקים כל כך, בהם יצאו את הארץ נבחרות כדורסל חדורות אמונה, נחישות וביטחון בהצלחתן. ידענו בעבר נבחרות כדורסל תוססות ומשופעות כוכבים, שהצליחו לדחוף קדימה — לצמרת האירופית. ימי גדולתה הבלתי נשכחים ב־1979, בהם היתה ישראל לסגנית אלופת אירופה, היו השיא. אבל גם ללא אותה פיסגה, המעוררת התרגשות והתפעלות בכל פעם שעורגים אליה בנוסטלגיה בלתי מוסתרת, יצא לכדורסל כחול־לבן שם איכותי ברחבי היבשת. אמרת ישראל אמרת איכות, העלית חשש כמעט אצל כל יריב שנקלע בדרכך.

בשנים האחרונות חל פיחות גדול בכל הקשור לנבחרת הכדורסל. ההצלחות התמעטו. באליפות אירופה האחרונה, שהיתה ביוון, נצנחה הנבחרת לדרג השני באירופה, ממנו לא הצליחה לעלות חזרה בעיקבות הכשלון הגדול בבולגריה, שאירחה את מישחקי דרג ב'. למרות הכל היה נידמה, כי חובבי הספורט בארץ אינם מתרגשים יותר מידי מהמשבר החש. הם כאבו את האכזבות. אבל לא קם רעש ציבורי, כמו זה שליווה את כשלון נבחרת הכדורגל בקדם אולימפי באוקיאניה. וזה היה הסמן הקיצוני ביותר לנסיגה בכוח המשיכה של נבחרת הכדורסל.

הישגים לקבוצות

הנבחרת היוצאת היום לכאן, לסרטוחנבוס, הולכת כמו מהרוה לקומת קבוצת היציג העשויה חיל. מכבי תל־אביב מתמיד שנים באחיד חו במעדון הגדולות האירופי, הפועל תל־אביב תפס השנה עד חצי גמר גביע קוראץ'. גם הפועל גליל עליון בגביע המחזיקות ואליצור נתניה בגביע קוראץ' (נצחון של 14 הפרש על ריאל מאדריד, במאדריד), זכו להישגים נאים בעונה החולפת. מוקדי ההתעניינות הפנו בעוצמה גדולה, יותר מתמיד, לעבר הקבוצות המשתתפות במכבי "הדור ספ", וככל שגאה הלוקאל־פאטריוטיזם, כך רפתה והלכה הקירבה האינטימית בין ציבור אוהדי הספורט לנבחרת הכדורסל.

לא יהיה זה הוגן להאשים בכך את הקבוצות. הן עושות את שלהן מכוח המציאות, המחייבת אותן להיות אטרקטיביות ולשתף שחקני חיזוק טובים בכל שיש ביכולתן לממן. לוקסוס השחקנים הזרים, אותו מאמצות הקבוצות בזרועה רבה, חסר לנבחרת הישראלית המשלמת מחיר יקר על כך.

ההחלטה להגביל לשניים את מספר המתאזרחים בכל נבחרת, פגעה קשה בישראל, שקלטה לשורותיה ילידי ארה"ב רבים. באליפות אירופה ב־1979 שיחקו בנבחרת בארי לייבוביץ, לו סילבר, סטיב קפלן ואריק מינקין. שנה אחר כך הופיעו בה גם ג'ים באומריינס וסטיב שלכטר. אלה, בתוספת ישראלים תוססים כמיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי, בועז יאני ואחרים, נשאו את הנבחרת לעבר הצלחות גדולות.

ישראל הוגרלה לבית הקשה ביותר מבין ארבעת הבתים בטורניר הקדם אולימפי. בראשי הבתים האחרים מצויות נבחרות מעולות. ספרד מודרגת בראש בית א' (מישחקי בכרונינגן), איטליה בראש בית ב' (ארנהיים) ובריה"מ בראש בית ד' (אמסטרדאם). יתר הנבחרות שוות לישראל ביכולתן, או נופלות ממנה, כך שאילו הוגרלנו לאחד מהבתים הללו, הדרך לבית הגמר היתה קלה יותר. איתרע מזלה של ישראל והיא הוגרלה לבית הכולל את אלופת אירופה יוון, יוגוסלוויה (בראש הבית) ואת נורווגיה. מבלי להקל ראש בנורווגים, הסיכויים לגבור עליהם מצויינים, כך שחייבים לנצח את אחת משתי הנבחרות המתהרות.

מגדלים יוגוסלווים

סדר הסיכויים להצלחה במישחק נגד יוגוסלוויה מינימאלי. יהיה קשה להפתיע את הנבחרת המנוסה שכמעט הכל מנבאים לה דירוג בין שלוש הראשונות בטורניר ומבין 18 נבחרות. זו נבחרת חזקה מאד, שבהרכבה שחקנים גבוהים — מגדלים של ממש — סטויאן ורבאנץ' (2.16 מטר), ולאדה דיבאץ' (2.13), מירוסלאב פאצארסקי (2.11), זארקו פאספאלי (2.06) ויש עוד. גבוהים ומוכשרים. חומה גבוהה זו תהיה מן הסתם בצורה מדי עבור הישראלים.

בטורניר שהיה לפני זמן מה ביוון, אימן המאמן היוגוסלווי דושאן איוקובייץ' סיגנון מישחק המושתת על שלושה גבוהים. זה הוליך לא רק לעוצמה על המיגרש, אלא גם לעוצמה ייחודית על הספסל. דראז'ן פטרוביץ' הנפלא כבא עצבו על הספסל מעודד את חבריו, שולח לעברם מגבות לנגב את הזיעה ומגיש להם את בקבוקי המים להרוות צימאונם. ואם פטרוביץ' על הספסל, החיים עבור היוגוסלווים הם מן הסתם יפים.

אליפות אירופה האחרונה שהיתה ביוון סיפקה משב רוח מרענן מתוצרת מקומית. יוון היא אלופת אירופה. המקורבים אומרים, כי ללא 17 אלף הצופים הקנאים, אותה התעלות מרהימה לא היתה מוכרת. מישחקי המבחן האחרונים של יוון, והם לא היו מעטים, הוכיחו כי אליפות אירופה לא היתה אפיזודה חולפת. המאמן קוסטאס פוליסיס הצליח לרכב נבחרת לוחמת, השופעת גאווה לאומית. ריבוי המישחקים גיבש את הנבחרת. ניכר היה ביוונים, שגם היעדרו של ניקו גאליס בגלל סיכסוך, לא תשפיע על הנבחרת. לפני שבועיים חזר גאליס לאימונים. יש המעידים, כי שובו של גאליס, השקוע במישחק סולני, פורר מעט את התלכיד הקבוצתי. אולם גם כך מדובר בנבחרת חזקה מאוד, בעלת מוטיבציה גבוהה ועם רצון עז להוכיח, כי הפסטיבל באולם השלום והאוזה בפיראוס לא היה מקרי. לרשות יוון צוות יעיל, שניצח לפני כשבועיים את בריה"מ במישחק ידידות. לצד גאליס יהיו בין השאר פאנאיוטיס יאנאקיס, פאניס כריסטודולו ופאנאיוטיס פאסולאס.

החמצה מסויימת

נקודה נוספת העשויה להיות להועץ ביכולת הנבחרת היא זמן האימונים. הנבחרת התחילה בהכנות בשעה שמרבית הנבחרות האחרות היו שרויות בעיצומם של טורנירים שונים. ישראל הסתפקה בטורניר הכנה אחד, באיטליה, שהניב שני הפסדים (לאיטליה ולצרפת) בצד ניצחון על מערב גרמניה. בעיה במישחק ההגנה, חוסר גיבוש ולכידות היו מאפיינים בולטים במישחקה של הנבחרת בטורניר. חלק מהשחקנים חסר ניסיון בינלאומי ואין כמו מישחקי הכנה לשפר את יכולתם ולהחדיר בהם ביטחון. מלבד הביזה לאיטליה, התאמנה הנבחרת במכון וינגייט. לישראל הוצע לבוא להולנד בסוף השבוע שעבר, לשני מישחקי מבחן נגד הנבחרת המקומית. נראה שהיתה כאן החמצה מסויימת, שכן אפשר היה לקיים מחנה אימונים בהולנד, לשלב במישחקי אימון ולהרוויח את שני הדברים. היעדר הניסיון והאי־בחינת יכולת השחקנים במעמדים מחייבים יותר מאשר אימונים, עלולים לפגוע בסיבובים.

התמונה המצטיירת אינה מדהימה. אולם יש להעמיד הכל בפרופורציות נכונות. והמשימה אינה המישחקים האולימפיים, אלא אליפות אירופה דרג ב', שתהיה במאי שנה הבאה. אף אחד אינו משלה עצמו שישראל תזכה באחד משלושת המקומות הראשונים בטורניר. הישג מבחינתה של ישראל המתחדשת (במעט הכל על טהרת הכחול־לבן), יהיה עליה לשלב השני של הטורניר. מישחק המפתח יהיה נגד יוון. הוא יהיה גם המישחק הראשון של הנבחרת.

גם אם לא נעלה שלב, לא יהיה בכך אסון. השחקנים ירכשו ניסיון וביטחון, יהיו מושלמים יותר ומגובשים יותר למשימה האמיתית באמת — אליפות אירופה דרג ב'.

ולמרות כל המוקשים שצויינו לעיל, אי אפשר בלי קורטוב של אופטימיות. אחרי ככלות הכל אפשר לעשות זאת. אפשר לנצח את יוון.

הרשויות הערביות דחו השביתה לאחר שהובטחה להם פגישה עם דרעי

(עט). הרשויות המקומיות הערביות דחו את השביתה שהועידו להיום, לאחר שהובטח לועד שלהם פגישה עם מנכ"ל משרד הפנים לדיון ממצה בבעיותיהם.

אברהים נימר חסיין, ראש עיריית שפרעם ויו"ר ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות אמר אתמול הפגישה נקבעה ל־5 ביולי. "אם ראשי המיגזר הערבי לא יקבלו את המגיע להם, יתכנס הועד ויחליט על מועד חדש לקיום השביתה", אמר.

משרד הפנים דחה טענות ראשי המיגזר הערבי והביע תמיהה על החלטת הועד הארצי לקיים השביתה. במכתבו של מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי לראש עיריית שפרעם מבהיר המנכ"ל כי לא תיתכן עזרת הממשלה ללא מאמץ עצמי וגביית ארנונה מצד הרשויות עצמן.

שני הקצינים החשודים בהברחת חומר מסווג מארה"ב הוחזרו למצרים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שני הקצינים המצריים הבכירים החשודים בנסיון הברחה, הוחזרו למצרים למרות בקשת מחלקת המדינה להסיר חסינותם לצורך חקירה.

השניים, סגן אלוף מוחמד מוחמד אל־מויל עבד אלרחים אלגהארי, חשודים בנסיון להבריח חומר מתווך כם הידוע בשם קרבון קרבון המשמש לציפוי ראשי טילים, ואת למרות שהממשל אסר יצוא חומר מסוג זה.

נציגים מצרים בוואשינגטון הבטיחו לשתף פעולה בחקירת ההברחה, אולם לפי שעה לא השיבו לבקשת ארה"ב להסיר את חסינות הקצינים המצריים, כדי שיוכלו לעמוד בחקירה בארה"ב.

עונש מרתיע לזורק בקבוק תבערה בעזה — 15 שנות מאסר

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

בית הדין הצבאי ברצועת עזה גזר באחרונה 15 שנות מאסר בפועל על יוסף חמד בן 22, תושב שכונת סברא בעזה אשר זרק בקבוקי תבערה והניח מטעני חבלה מאולתרים בתוך מכוניות ישראליות וכן זרק מיטעני חבלה על רכב של צה"ל.

זהו אחד העונשים החמורים ביותר שהוטלו בבית הדין הצבאי בעזה על נאשם שהואשם בסעיפים כאלה. מקורות צבאיים מסרו כי אין ספק שהעונש ירתיע צעירים מזריקת בקבוקי תבערה.

המדינה: לדחות על הסף בקשת זרח גהל לבטל את העיקולים

מאת צבי הראל
כתב "הארץ"

המדינה הגישה אתמול בקשה לדחות על הסף את בקשת זרח גהל, מבעלי דובק, לבטל את העיקולים שהוטלו על רכושו בגלל חוב למס הכנסה.

לפני כשלושה שבועות הטיל בית המשפט המחוזי במעמד צד אחד עיקול על חלקו של גהל בביתו שבהרצליה פיתוח ועל מניותיו בדובק. המדינה, באמצעות סגנית פרקליטת מחוז תל־אביב, עו"ד ברכה אופיר, טענה כי גהל חשוד בניפוח עסקות של דובק ולפי השומה שנקבעה לו הוא חייב 2.2 מיליון ש"ח למס הכנסה.

גהל, השוהה בחו"ל, פנה לפני ימים מספר, באמצעות פרקליטיו, לבית המשפט בבקשה לבטל את העיקולים נגדו. בתמיכה לבקשתו מסר אחד משני פרקליטיו, עו"ד גיורא עמיר, תצהיר בו טען הפרקליט כי השומה שנקבעה לגהל היתה ללא בסיס ונרשם מתוך כוונה בהשגה המוקנית לו כחוק בפני שלטונות מס ההכנסה.

בבקשה לדחות על הסף את בקשת ביטול העיקול, טענה אתמול עו"ד אופיר, כי יש להתעלם מתצהיר עו"ד עמיר, מפני שלא ניתן כנדרש והוא עומד בסתירה לכללי האתיקה המקצועית.

ד"ר שלהבת — המומחה לבצורת נסע לייעץ לארה"ב

ניו יורק (עסט"א). ד"ר יוסף שלהבת, המדען הראשי במשרד החקלאות הישראלי ומומחה עולמי לשימור מים וארמה, בא שלשום לוואשינגטון כדי לשתף את שלטונות ארה"ב בנסיונה של ישראל במצבי בצורת, ולייעץ לה איך ניתן ליישם נסיון זה בבצורת הפוגעת עתה בצורה קשה ביותר במערב התיכון של ארה"ב.

המשכים מעמוד 1

כרוז 20 לא השיג מטרתו

(סוף מעמוד 1)

הציבורית היתה דלילה. 1500 שוטרים ואנשי משמר הגבול הוצבו בבירה ויישארו בה לפחות עד סוף השבוע. אתמול לא הותרה כניסת פועלים ערבים מהשטחים לירושלים.

שר המשטרה חיים בר לב, שסייר אתמול במזרח ירושלים, אמר כי כרוז מספר 20 לא השיג את מטרתו. "יש צעדים נוספים שהעירייה והמשטרה נוקטות", אמר.

המשטרה מנעה אתמול משיירת מכוניות של תנועת התורה בירושלים להכנס לכפר מאבר מוקבר, שבתחום שיפוט הבירה. השיירה בראשה ראש הסניף המקומי ראובן ריבלין נסעה באיטיות בחלק המערבי של העיר. על המכוניות הונפו דגלי ישראל ומדי פעם השמיעו הנהגים צעקות. בשבוע שעבר פרסמה תנועת התורה בירושלים הודעה שכותרתה כרוז מס' 21 ובה אזהרה לתושבים הערבים של הבירה, לבל ישתתפו ביום השביתה שבו את 28 ביוני, תאריך שבו הוחלה הריבונות הישראלית על ירושלים המזרחית.

אתמול נחנך במזרח ירושלים בית הדואר המרכזי המשופץ. בטכס שנערך במעמד צוקתו השתתפו ראש העירייה טדי קולק ושר התקשורת גד יעקבי. מוזמנים ערבים רבים נעדרו ממנו.

נפצעו בשכם

בעזה הייתה אתמול שביתת מסחר מלאה. רק בתי מסחר מעטים נפתחו, התחבורה הציבורית הייתה דלילה ופועלים מעטים יצאו לעבודה בישראל. בשכם נפצעו שניים מירי חיילי צה"ל, לאחר שבמשך שעות ארוכות ידו צעירים במקלעות אבנים לעבר חיילים. שני הפצועים הם בני 10 ו־18. גם בחברון היו ידויי אבנים והחלול נפצעה כתוצה בפיה מכדור גומי.

בבית לחם השליכו 3 בקבוקי תבערה על אוטובוס שהסיע פועלים לעבודה בירושלים, ורגמו כלי רכב של יהודים שחלפו ברחובות העיר. שני כלי רכב של מתנחלים נפגעו וכן נפגעו 3 כלי רכב של הצבא.

פעילי "כך" פעלו שוב

לא עזב, הסמוכה לההיישוב, נכנסו אתמול בבוקר בשיירת מכוניות פעילים של הועד לבטחון בכבישים המקורב לתנועת כך, ירו באויר וגרמו נזקים ברכוש. מקורות ערביים דיווחו על דודי מים רבים שנפגעו. אנשי הועד אומרים כי הפעולה נעשתה לאחר שתושבי הכפר השליכו אבנים לעבר כלי רכב של יהודים, שחלפו בכביש הראשי.

ברחבי הגדה סגורים עתה 33 בתי ספר בהוראת השלטונות לאחר שבימים האחרונים התפרעו בהם התלמידים. מקורות צבאיים אומרים כי המגמה היא לסגור כעת לתקופות מוסדות לימוד שיהפכו למוקדי תסיסה והתפרעות.

מלווים פועלים מהרצועה

בצעד לא שגרתי ליוו אתמול כוחות צה"ל ברצועה פועלים שרצו לצאת לעבודה בישראל. חיילי המשלואים ליוו את הפועלים ממרכזי אוכלוסיה עד למחסום ארז ביציאה. מקורות צבאיים מסרו ל"הארץ" כי אלמלא הליווי של כוחות צה"ל לא היו פועלים יוצאים לעבודה בישראל. 350 אלף מתושבי רצועת עזה היו שרויים אתמול בעוצר וסגר. היתה שביתת מסחר כללית וברחובות עזה נראו רק רכבים צבאיים והסעות של תלמידים.

דובר צה"ל ברצועה מסר כי עוצר הוטל על מחנה הפליטים שאטי, שייח רדואן, שתי שכונות ברפיח, נוסייראת ומגר על אל מורזי ואל בורג'. לדבריו מדובר בפעולות יזומות שנקטו צה"ל באזורים אלו ואשר יוצבו עוד יותר עד הבוקר. מקורות ערביים מסרו כי כוחות צה"ל ערכו מעצרים נרחבים ברפיח וכן בשטחים נוספים ברצועה.

אתמול סייר ברצועה הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון מלווה על ידי קצינים בכירים בצה"ל בינהם מפקד כוחות צה"ל ברצועה. הרמטכ"ל שמע סקירה מקציני צה"ל על המצב ברצועה. כמו כן נפגש לשיחה עם חיילי סדיר ומילואים ברצועת עזה ושמע מהם על שירותם ברצועה.

מקורות ערביים מסרו כי התפרעויות קלות היו ברחובי אל חזה.

הותר להסעת נבחנים

מנהיגי ההתקוממות בשטחים התירו אתמול לעשרות כלי רכב לנוע ברחובי עזה ולהסיע — חינם אין כסף — תלמידים לבחינות הבגרות המתקיימות זה היום השלישי, ובעת השביתה הכללית ברצועה (שהקיפה כלי רכב פרטיים שעוסקים בהסעת נוסעים בשכר). ההיתר ניתן לאחר שגורמים חינוכיים פנו בעניין זה לאישים בעזה.

אשראי עד 2.9.88

שיטת המחיר הקצוץ

פירות וירקות מובחרים בהוזלה מיוחדת. לדוגמא:

תירס 1 ק"ג 1.20 ש'

שזיפים יפאנים 1 ק"ג 1.80 ש'

ענבים ללא גרעינים 1 ק"ג 1.35 ש'

אפרסק לבן 1 ק"ג 1.80 ש'

חינם - סל עם ידיות נשיאה על כל קניית אבטיח.

מחירים בתוקף עד 1.7.88

היפרכל

לקנות וליהנות מכל היתרונות

60 אלף הונגרים הפגינו בבודפשט נגד רומניה ונשיאה צ'אושסקו

ההפגנה, ברשות השלטונות, היתה על רקע התנכלות רומניה למיעוט ההונגרי בתוכה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). כשישים אלף הפגינו אתמול בבודפשט נגד נשיא רומניה ניקולא צ'אושסקו ונגד מדיניות ממשלת רומניה ביחס למיעוט של שני מיליון הונגרים מחבל טרנסילווניה שהועבר לרומניה בתום מלחמת העולם השניה. בהפגנה נישאו כרזות המשוות את צ'אושסקו להיטלר ("אדולף צ'אושסקו") וקריקטורות שלו ושל אשתו הלנה. בין המפגינים – כמה אלפי הונגרים שברחו מרומניה.

על המיעוט ההונגרי ברומניה נאסר לקרוא עיתונות בשפתו, שמו שמות כפרים לשמות רומניים, תינוקות מקבלים שם רומני בעת הסבלתם, בוטלו הוראת השפה ההונגרית בבתי ספר ושידורי הרדיו בהונגרית. ההונגרים ברומניה התקוממו נגד תוכנית צ'אושסקו למחוק כפרים רבים באיחודם כדי להקים ישובי ענק חקלאיים־תעשייתיים.

ההפגנה נערכה באישור שלטונות הונגריה.

ההודעה של המשטרה שפורסמה בשבת שעברה בכל העתונים ובטלוויזיה, ואשר קראה למפגינים לפעול "בצורה אחראית", העניקה להפגנה פירסום רב.

ההפגנה עלולה להחריף עוד יותר את היחסים בין שתי המדינות השכנות, ולהעמיד בסימן שאלה את הביקור שמנהיג הונגריה, קארולי גרוס, מבקש לערוך בקרוב ברומניה. יצוין כי מאז 1977 לא נערכה פגישה בין מנהיגי שתי המפלגות הקומוניסטיות של רומניה והונגריה. בבוקארשט לא הזכירו עתוני רומניה כלל את ההפגנות בבודאפשט.

לאחר 3 חודשי קרבות נכנעו אנשי ערפאת לאנשי אבו מוסה בשאתילה

כ־150 לוחמים יצאו ממחנה הפליטים מלווים בקצינים סוריים ולוביים

ביירות (ע"ר וע"צ). קרוב ל־150 לוחמים ממחנהו של ערפאת יצאו ממחנה הפליטים שאתילה בביירות, לאחר שנכנעו למתנגדיהם, אנשי אבו מוסה, הפרו־סורי, בתום קרבות שנמשכו כשלושה חודשים. את היוצאים ליוו בני משפחותיהם, שנשארו במקום.

פלשתינים מובסים נאלצו להיפרד היום מבני משפחותיהם, עם יציאתם ממחנה הפליטים שתילה לאחר קרבות שנמשכו שלושה חודשים.

מקורות פלשתיניים אמרו כי 30 קצינים לוביים וסוריים הובילו את הלוחמים המובסים של ערפאת אל מחוץ למחנה שאתילה הערב לפנותה.

"אין יותר לוחמים של ערפאת במחנה. הבעיה מצאה את פתרונה", אמר חייל סורי, אחד מבין מאות חיילים סורים שהוצבו מסביב לשאתילה.

נאמני ערפאת עדיין שולטים במחנה בורג' אל ברג'נה ליד שדה התעופה של ביירות, שם מתגוררים כ־12 אלף אנשים.

הבנק העולמי הילווה לסין חצי מיליארד ד'

ואשינגטון (ע"צ). הבנק העולמי הודיע שלשום כי העניק לסין מילווה בסך 500 מיליון דולר, כסיוע לביצוע השלב השני של תוכנית רפורמה בחקלאות. חלק מהסכום ישמש גם להמשך המודרניזציה של רשת הרכבות בסין.

ערך את העמוד: אוריאל ריינגולד

ועידה על שלום נפתחת בשוודיה בהעדר ה"עבודה"

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בעיר האוניברסיטאית לונד (דרום שוודיה) תפתח היום ועידה בינלאומית שדדון בשלום ובפרוק נשק. בין המוזמנים – גם נציגי אש"ף, וביניהם לפחות נציג יהודי אחד.

מפלגת העבודה מישראל סירבה להשתתף בועידה בנימוק כי סדר היום של הוועידה והמוזמנים להשתתף בה מייצגים קו אנטי ישראלי. מטעם המפלגה המתקדמת בישראל ישתתף בה מתי פלד.

הנושא הישראלי – פלשתינאי יועלה במסגרת דיונים על "סכסוכים אזוריים". צפויה קבלת החלטה אנטי־ישראלית.

35 מעלות חום בצפון אירופה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). אוסלו היתה אתמול העיר ה"חמה" ביותר באירופה: 35 מעלות בצל, מידת החום הגבוהה מאז החל רישומי מזג אויר בנורווגיה. לפני שבוע נרשמו במוסקווה 35 מעלות חום.

באזורים סמוך לחוג הקוטב הצפוני בצפון שוודיה נרשמו מידות חום של 30 מעלות.

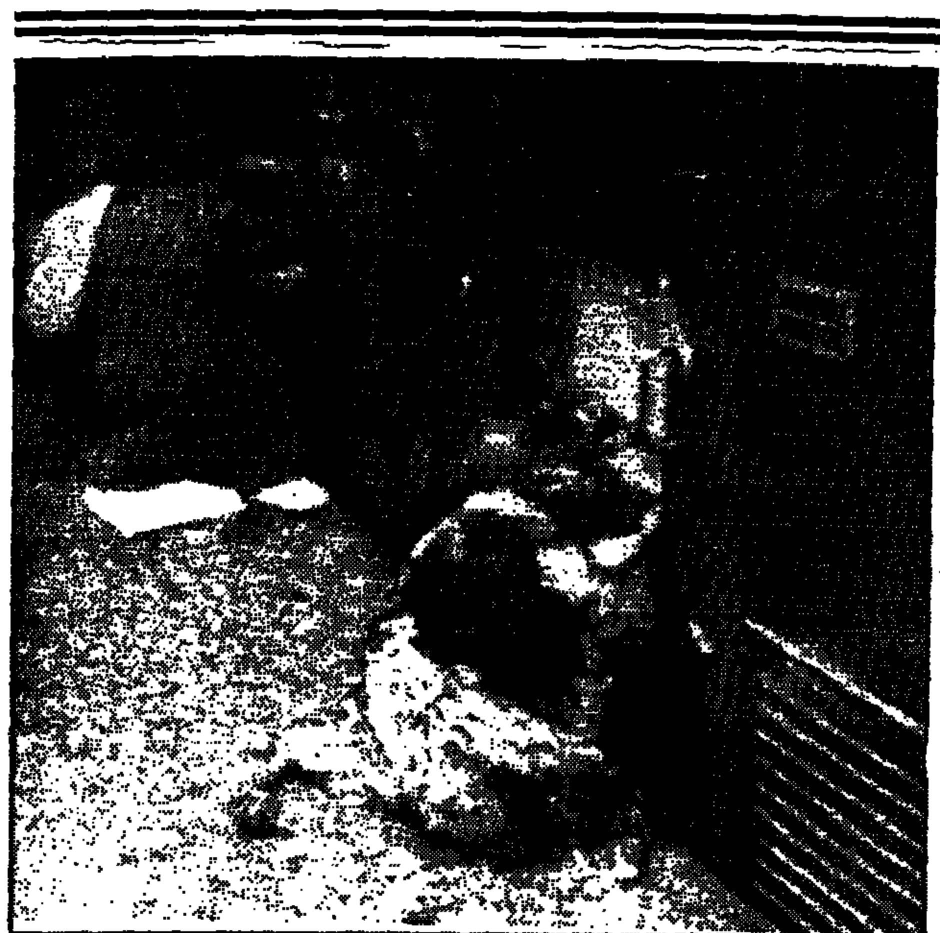

תמונה שצולמה מיד לאחר אסון הרכבות – גוויית אשה שנזרקה מהקרון ואנשים המנסים לחלץ נפגעים (צלום: איי־פי)

הבלמים לא פעלו ו־57 נהרגו בהתנגשות שתי רכבות בפאריס

מומחים: אסון הרכבות הגדול באירופה; 15 מהפצועים – במצב אנוש

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). 57 הרוגים ו־34 פצועים, זהו מניין ההרוגים והפצועים בעקבות התנגשות בין שתי רכבות פרברים בפאריס. מומחים בצרפת טוענים שזהו אסון הרכבות הגדול ביותר שאירע אי־פעם בארץ זו ובתולדות רשת הרכבות באירופה.

האסון אירע ב"גאר דה ליון" – אחת מתחנות הרכבת הגדולות ביותר בבירה הצרפתית – בעת שרכבת אחת שנכנסה לתחנה, ופגעה בעוצמה ברכבת אחרת שעמדה לצאת מהתחנה.

פעולות החילוץ היו מסובכות במיוחד וחלק גדול מהנפגעים נדרש לטיפול רפואי נמרץ. רופאים הביעו חשש שמספר הקרבנות עוד יעלה, בגלל מצבם הקשה של חלק מ־15 הפצועים שחלקם מוגדר כאנוש או קשה במיוחד.

ממצאי החקירה הראשונית שנחשפו אתמול, הצביעו על ליקוי במערכת הבלמים של אחת מרכבות־הפרברים שהיתה אמורה, על־פי אורות הכוונה של המסילה, להאיט את מהירותה ולעצור. נראה שנהג הקטר הפעיל את הבלמים במרחק של כ־600 מטרים מרציף התחנה, אולם הבלמים חדלו לפעול "בצורה מסתורית".

אחת הסברות שהועלתה אמש גורסת, שאחד הנוסעים ברכבת הפעיל דקות אחדות קודם לכן את ידית־האזעקה האמורה לעצור אוטומטית את הרכבת. יתכן שהפעלת אזעקה זו, שיבשה את מערכת הבלמים הידנית של נהג הקטר, שהספיק להזהיר את הנוסעים ולבקש מהם להצטופף בחלקים האחוריים של הקרונות.

שניות אחדות אחר־כך נכנסה הרכבת במהירות גבוהה אל מסילת־הרציף התת־קרקעי של התחנה והתנגשה בעוצמה רבה ברכבת־פרברים אחרת שעמדה לצאת מן הרציף. מעוצמת ההתנגשות נמעכו קטר הרכבת הנכנסת ושני הקרונות האחוריים של הרכבת החונה.

משך כל שעות הלילה נמשכו פעולות החילוץ, שחייבו תמרונים מסובכים בין שברי הקרונות. זמן קצר לאחר האסון – על רקע מחזות קשים של חילוצי גוויות ופצועים – הוקמה לאורך הרציפים התת־קרקעיים מערכת חירום של טיפול רפואי.

שתי ועדות חקירה, האחת משטרתית והשניה מקצועית, מונו ביממה האחרונה לבירור נסיבות האסון. הנשיא מיטראן זימן אליו אמש לארמון ה"אליזה" את המנהל הכללי של תשלובת הרכבות הצרפתית.

אלי ויזל: האפיפיור מסייע לאויבי העם היהודי והאנושות

"לאפיפיור יש בעיה עם היהודים כפי שליהודים יש בעיה עם האפיפיור"

מאת שלמה שמיר

ניו יורק. בביקורת חריפה על האפיפיור יוחנן פאולוס יצא הסופר אלי ויזל במאמר שפירסם בעתון ניו יורק פוסט. ויזל תוקף את האפיפיור על סירובו המופגן והשיטתי להזכיר את היהודים שניספו במחנות הריכוז, שבאתריהם ביקר באחרונה. "ברור, כי לאפיפיור יש בעיה עם היהודים כשם שליהודים יש בעיה עם האפיפיור", כותב ויזל. "ההבנה שהוא מגלה כלפי יהודים חיים מוגבלת באותה מידה כמו התפלה שהוא מגלה כלפי היהודים שניספו".

ויזל מוכיח כי בשני ביקורים שערך האפיפיור במחנה המוות אושוויץ ובביקורו האחרון באתר מחנה הריכוז מאוטהאוזן, הוא נמנע באורח מופגן להזכיר את הקורבנות היהודים שניספו. "מדוע הוא מגלה חוסר רגישות כזאת להשלמות היהדות לזכרה?". בהתעלמותו מקורבנות היהודים בשואה, מסייע האפיפיור לאויבי העם היהודי ולאויבי האנושות.

ויזל תוקף את האפיפיור על הגדרתו את סבל היהודים בשואה כמתנה לעולם. "אנו היהודים אף פעם לא התייחסנו למוות כאל מתנה. רצח מיליון ילדים יהודים, הוא שואה ולא מתנה. אם אכן נסכים להגדרה זאת, הרי שהרוצחים לא היו רוצחים, ואלה שעמדו מן הצד ושתקו, אינם אשמים. האם זאת מה שהאפיפיור מבקש לומר בהגדרתו".

ויזל מזכיר את היחס הלבבי שגילה האפיפיור כלפי נשיא אוסטריה קורט ולדהיים, ומציין כי בכך הבהיר יוחנן פאולוס שבפולמוס בין היהודים לוואלדהיים הוא מתייצב לצדו של האלוהים. ויזל מסיים את מאמרו בקביעה כי על יהודים להמשיך בדיאלוג עם הכנסיה הקתולית ולחתור לשיפור היחסים ביניהם למרות גישת האפיפיור.

בהפעלת חומר נפץ מרחוק נרצח הנספח הצבאי האמריקאי ביוון

גם ב־1983 נרצח הנספח האמריקאי ביוון; משערים שהתנקשו בו אנשי הארגון היווני הקיצוני "17 בנובמבר"

אתונה (ע"ר). פצצה שהופעלה מרחוק גרמה למותו של הנספח הצבאי הימי של ארה"ב באתונה. חומר הנפץ הוטמן במכונית שחנתה כמאה מטרים מביתו של נורדין בפרבר קפאלארי והופעל כשלט רחוק כאשר הוא עבר לידה. מעוצמת ההדף הועף למרחק של כ־15 מטרים. חלקי המכונית עפו עד כמאתיים מטר ממקומה.

נורדין הועף לצד השני של הרחוב מעוצמת ההתפוצצות, הגג נקרע וחלקים ממנה נמצאו במרחק של עד 200 מטר ממקום ההתפוצצות.

נורדין, בן 52, נשוי ואב לבת, שירת בנושאת המטוסים האמריקאית סרטוגה לפני שהוצב ביוון כנספח צבאי וימי ב־1985.

לפי שעה לא הודיע אף ארגון כי הוא אחראי להתקפה אך ביוון מציינים כי הארגון השמאלני הקיצוני "17 בנובמבר" מתמחה בהתקפות על אנשי צבא אמריקאים, שאנשיו רצחו ב־1983 את מי שהיה אז הנספח הימי הצבאי של ארה"ב – ג'ורג' צאנטס.

המצרים משפרים בחילוואן טילי סקאד שבידי עיראק

המכון ללימודים אסטרטגיים בלונדון: תפחת עליונותו של חיל האוויר הישראלי

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מומחים צבאיים בבריטניה טוענים כי טכנאים מצריים, המסתייעים בייעוץ מומחים מצפון קוריאה, עורכים שינויים בטילי ה"סקאד ב" המצויים בידי עיראק ומכשירים אותם לשיגור על טהראן במסגרת "מלחמת הערים" של המפרץ.

המדובר במה שנקרא "הטיל המוסלמי הראשון" שבבנייתו עוסקים במפעלי חילוואן במצרים.

ה"טיימס" הלונדוני מצטט פקידים בקהיר המודים כי במצרים עובדים בחמש השנים האחרונות על פיתוח של טיל קרקע־קרקע בשיתוף עם ארגנטינה ועיראק. עם ארגנטינה מתאמים המצרים גם את פיתוחו של ה"קונדור־2" שטווחו 500 מייל.

מומחה בריטי העריך כי המצרים מתכננים טיל בעל טווח של 700 מייל. שיכתו התודעתית של מצרים להזיק העולם הערבי פותחת בפניה מחדש את השוק המזרח־תיכוני.

במכון הבינ־לאומי ללימודים אסטרטגיים סבורים כי התעצמות הערבית בטילים עלולה לסכן את בטחון עריה של ישראל ולהפחית באורח משמעותי את עליונות חיל האוויר.

70 נהרגו במהומות בבורמה

בנגקוק (ע"ר). חוששים שכ־70 נהרגו בשבוע שעבר בהתפרעויות בעיר פגו שבבורמה. דיפלומאטים אמרו כי "שקט מתוח" שורר עתה בבירת בורמה, ראנגון, שבה אירעו בשבוע שעבר מהומות אנטי־ממשלתיות.

הם ציינו כי בראנגון הוטל עוצר לילה משש בערב עד שש בבוקר. המשטרה סגרה אוניברסיטאות לאחר שסטודנטים מילאו תפקיד מרכזי בהפגנות בשבוע שעבר.

190 מיליון ילדים בעלי מום צפויים בשנת אלפיים

מונטריאול (ע"צ). בשנת 2000 יהיו בעולם למעלה מ־190 מיליון ילדים בעלי מום פיזי או נפשי, מהם למעלה מ־75% במדינות המתפתחות – זו התחזית הכלולה במחקר שהוכן על ידי קרן הילד.

מדי שעה מתווספים 25 ילדים במדינות העניות, כאשר שהם סובלים ממחסור בויטמין "אי" אמרה גב' גולדבראון הביבי, הממונה על תוכניות קרן הילד.

חלק מבית הכנסת הגדול במוסקווה יוחזר לקהילה

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). עיריית מוסקווה תחזיר לקהילה היהודית בניין עתיק, שהיה בעבר חלק מבית הכנסת הגדול. זאת מסר ארתור שניאור, רב מניו יורק, ששב מביקור בברית המועצות. המדובר בבניין שהוא צמוד לבית הכנסת הגדול, שנבנה לפני מאה שנה ובשנת 1941 הוחרם על ידי השלטונות והפך לבית חולים צבאי. בשנים האחרונות משמש הבניין כשלוחה של בית ספר לרפואה. הרב שניאור מסר, כי לאחר מו"מ שנמשך חודשים אחדים, הבטיח לו ראש עיריית מוסקווה, ואלרי סאייקין, כי ישיב את הבניין ליהודי העיר, כדי שיוכל לשמש לפעילות קהילתית.

ברכות לגרוס משה "יקיר העיר נהריה"

גרוס משה קיבל את התואר "יקיר העיר נהריה" על תרומתו הרבה לעיר נהריה.

עלה ארצה לפני 42 שנה מאוסטריה, שרת בצה"ל והשתתף במבצעים שונים, בגדוד – כבשי הקסטל, מבצע נחשון והקרבות על לטרון. הוא המשיך במסורת המשפחתית – מלונאות. פיתח, הרחיב ובנה את מלון "קרלטון" בנהריה, למרות הבעיות הבטחוניות הקשות באזור, משום קרבת העיר נהריה לגבול הצפון. בכוח רצונו העז והעיקש והבינות שבידו, הצליח להעלות את נהריה על מפת התיירות הבינלאומית ואף את משפחתו הצליח למשוך לחלומו הגדול – "לבנות את המלון היפה והגדול ביותר בצפון הארץ".

המלון היווה "בית שוחד" חם לכל החיילים שבאו ועברו בנהריה בזמן מלחמת שלג"ל. כל חייל יכול היה להתקלח, לאכול ולהצטלם בביתנו... אלפי חיילים מצאו במלון קרלטון בית חם ללא כל תמורה.

המלון מהווה עד היום וממשיך במסורת – "בית קהילתי" לתושבי נהריה והסביבה. בתרומת משפחת גרוס ניתן, לארגונים הולונטריים אחרים, כולל צה"ל – השמוש באולמות הארועים להגיגות, כנסים, שמחות וארועים משפחתיים.

המלון הפך את הבית למקום ביתי ונעים והפך אותו למקום תפישה משפחתי – עד היום. מבין האורחים החשובים המתקיימים באזור, זוכה כאן לקבלת פנים ביתית חמה. התארחו במלון: הנשיא הרצוג ורעייתו, קספר ויינברגר בבואו (בקשר עם הסכם השלום עם מצרים), שרים וח"כ – כולם נהנים מיחס אישי חם במלון.

למר גרוס, משפחת גרוס היקרה, ומלון קרלטון נהריה
שפע ברכות והרבה בריאות
מאחלים: משפחת מילוא

MILO מילוא בהנהלת מתי
קירור בע"מ
מקררים ומקפיאים
חדרי קירור והקפאה
ציוד מושלם למסעדות ובתי מלון
מיזוג אויר בתים ומרכזי
חיפה: רח' הנפח 4 צומת הצ'ק פוסט טל' 04-725131
ת"א: שדרות יהודית 9, טל' 03-260106/7

למר משה גרוס
ברכותינו לתואר
יקיר נהריה
מאחלים:
הנצ"י ושרגא כהנא ומשפחותם
מרים, סופי וקרן כהנא

למר משה גרוס ידידנו
שא ברכות בהיבחרך
יקיר נהריה
מאחלים:
משפחות מהמה (גמבל)

למר משה גרוס
קבל ברכותינו
לתואר יקיר נהריה
לרום מלונות (בי"ל) בע"מ

למר משה גרוס
מלון קרלטון נהריה
על בחירתו לתואר
יקיר נהריה
מאחל:
ג'קי סבג
חבר מועצת העיר נהריה

למר משה גרוס מנהלנו
גאים בהיבחרך
לתואר הנכבד
יקיר נהריה
מאחלים:
מלון קרלטון נהריה
וצוות העובדים

למר משה גרוס
ברכה חמה
לרגל קבלת התואר
יקיר נהריה
מאחלים:
מלון ומרינה קונטיננטל ת"א
הבעלים, ההנהלה, צוות העובדים

נפגשים מחר
בכיכר הפיס
בהגרלת הרב פיס

מחר נפגשים בככר הפיס בשעה 20.00 בהגרלת הרב־פיס השבועית. כמו בכל ערב יתקיים בככר גם מופע של אמני רחוב.

אל תחמיצו.

נפגשים בככר הפיס
בתערוכת ה־40 בגני התערוכה בת"א

ישראל ISRAEL 40 — מפעל הפיס

مكان الأصل

חדשות כלכלה

ל-53 שלוחות הבנקים בחו"ל 20% ממאזני הבנקים הגדולים

מאת סופר "הארץ"

חמש הקבוצות הבנקאיות בישראל מפעילות 53 שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ שמאזנן מהווה 20% ממאזני הקבוצות. שני שלישים מהיקף פעילות השלוחות מתרכזים בארה"ב, השליש הנותר מפוזר בשלוחות קטנות יחסית ב-9 ארצות. כך עולה מדו"ח המפקח על הבנקים לשנת 1987 שיתפרסם בשבוע הבא.

שלוחות הבנקים בחו"ל מגייסות את מרבית מקורות המט"ח (58%) עבור המערכת הבנקאית. בדו"ח נאמר שהשלוחות מביאות לפיזור מקורות הרווח של הבנקים בישראל, אם כי תרומת פעילותן לרווחי הבנקים מצומצמת יחסית.

בדו"ח המפקח על הבנקים מצויין כי הקבוצות הבנקאיות הישראליות מיעטו להרחיב את השקעותיהן בשלוחות, בעיקר בגלל שני אירועים: החלת חוק המיסוי בתנאי אינפלציה (1982), שביטל את יתרון המיסוי של הבנק בישראל בהשקעות בחברות בנות, ומשבר המניות הבנקאיות (1983) שבעקבותיו העריכו הבנקים מחדש את כדאיות השקעותיהם בחו"ל. על רקע זה, ולאור ההתפתחויות במאזן התשלומים של ישראל צמצם בנק ישראל, את מספר האישורים הניתנים לקבוצות האם שביקשו להגדיל את השקעותיהן בשלוחות.

עורך את העמוד: חיים טל

שביתת-אזהרה ב-5 ביולי ב-3 מפעלי מתכת בחיפה

מאת ירח טל
סופר "הארץ" בחיפה

בעקבות שהמו"מ לחידוש חוזה העבודה בענף המתכת נקלע למבוי סתום, החליטה אתמול מזכירות מועצת פועלי חיפה לקיים שביתת-אזהרה בת יום אחד, ב-5 ביולי, בשלושה מפעלי מתכת חיפאיים: "קיס", "היוצר" ו"יציקות המפרץ". במפעלים אלו מועסקים כ-300 עובדים.

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, קרא למעסיקים לראות בשביתה זו אזהרה ואיים כי "אם לא תהיה התקדמות במו"מ נאחוז באמצעים רציניים יותר".

ראשי גוש קטיף מנסים למנוע מינוי מפרק לחברת התיירות נופש קטיף ששקעה בחובות

מאת איתן רבין

ראשי המתנחלים בגוש קטיף מנהלים דיונים עם לשכת ראש הממשלה והאוצר למנוע מינוי מפרק ומנהל לחברת התיירות נופש קטיף ששקעה בחובות במיליוני שקלים. נודע ממקורות ממשלתיים כי עשרות נושים לא קיבלו זה כמה חודשים תשלומים עבור עבודות בניה, תשתית ועבודות חשמל שבוצעו באתרי התיירות.

אתמול היו פניות לכל חברי הכנסת והשרים של הליכוד ושאר מפלגות הימין להשפיע על ראש הממשלה למנוע מפרק.

דובר המתנחלים מנחם בית הלחמי אמר אמש כי באחרונה חלה עליה בתנועת התיירות לגוש קטיף.

שר האוצר: לא יהיה פיחות; יתכנו צעדים גם עד הבחירות

אומר לתעשיינים: אתם מעדיפים דרך קלה • לאוטמן לנסים: צא לשטח, דבר עם הפועלים

שר האוצר משה נסים לוחץ (מימין) את ידו של יו"ר התאחדות התעשיינים דב לאוטמן (צילום: שאול רחמים)

מאת אבי גנאור

"אני במקומכם, במקום לבקש פיחות – דבר שלא יהיה – הייתי משתף פעולה להורדת האינפלציה למימדים אירופאים ואז לא יהיה עוד צורך אפילו לחשוב על פיחות", השמיע אתמול שר האוצר משה נסים בפני מאות תעשיינים שהשתתפו באסיפה השנתית של התאחדות התעשיינים, בתל אביב.

שר האוצר שפתח את דבריו בהשמעת דברי ברכה ועידוד, בהדגישו את התפקיד החשוב שממלאת התעשייה במשק, מיד לאחר מכן הזהיר, כי החודשים הללו ובמיוחד עד ל-1 לנובמבר הם קריטיים שיקבעו אם אנו צועדים להבראה כלכלית או לנסיגה כלכלית.

"לחצי הפיחות – הפקרות"

נסים האשים את התעשיינים (הלוחצים לפתוח את שער השקל א.ג.) שהם מבקשים ללכת רק בדרך הקלה: "לא ננקוט במדיניות של חוסר אחריות, ואם תרשו לי הפקרות" אמר שר האוצר: "אם נחזור נשיג נסיגה כלכלית, אסור לשכוח שההשגים שהשגנו נובעים מיכולתנו לנהל מדיניות מרוסנת של שער חליפין".

"מי צריך לשמור על תקציב המדינה" המשיך ושאל נסים "שר האוצר? אולי, אבל אני סבור שגם התעשיינים צריכים לשמור על התקציב. רק שמירה על התקציב תאפשר הקטנת נטל המיסים. שר האוצר טען באזני התעשיינים שהפיתרון למצוקתם טמון בין היתר בצורך להתייעל: "התייעלות והצמצום יכולים להשיג את היעד. לא ייתכן שיהיו רק תביעות, כולם רוצים ללכת בדרך הקלה ולא אומרים לכם אם אומר שגם אתם התעשיינים רוצים ללכת בדרך הקלה".

ניסים מסר, שהשכר הריאלי של הסקטור העיסקי עלה ב-1987 ביותר מ-11% והכריז "אנו חייבים לשמור על מסגרת השכר גם השנה ואפילו ניצטרך להתייצב מול 430,000 עובדים". הוא התחייב לפעול להקטנת נטל המיסים ליחידים ולחברות וליצור תנאים אמיתיים לצמיחה.

"יתכנו "תיקונים""

נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן שהשיב לדברי השר חזר והכריז "לצעדי שר האוצר אינו קורא נכון את המפה; התעשייה מתמוטטת וכוח היא בעייתה של התעשייה כולה".

לאוטמן קרא לשר האוצר "צא לשטח צא למפעלים, דבר עם הפועלים ותראה עד כמה הם חוששים מפיטורין". נשיא התאחדות התעשיינים המשיך וקרא לניסים לכפות הסדר שכר על מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, לשבת עם קיסר בחדר אחד וללחוץ עליו עד שישתכנע ויוותר על דרישותיו.

הוא גילה לעתונאים, ששר האוצר אמר לו, כי הוא מסוגל לנקוט בפעולות להצלת המשק גם בתקופת הבחירות. נסים שאישר זאת במקום, הוסיף כי אכן יתכנו עדיין תיקונים וצעדים לפני הבחירות.

נכסי קופות הגמל של בנק דיסקונט: 4 מיליארד שקל

מהווים 21% מסך הצבירה בקופות הבנקאיות

מאת יהודה שרוני

נכסי קופות הגמל של בנק דיסקונט הסתכמו לסוף יוני 1988 ב-4 מיליארד שקל לעומת 3.6 מיליארד בסוף 1987. דיסקונט מנהלת את קופות הגמל תמר, גפן, שקמה וקופה כללית לפיצויים. חלקן של קופות דיסקונט מסתכם ב-21% מסך כל הצבירה בקופות הגמל הבנקאיות, ומספר חבריהן עומד על 790 אלף.

נתוני הצבירה מראים, כי למעלה מ-50% מחברי הקופות, חוסכים באמצעות הוראת קבע חודשית, וכן צמודות לשכר. גידול ניכר חל בתוכנית ההכנסה החודשית השוטפת, המיועדת בעיקר לעמיתים העומדים לפרוש מהעבודה. תוכנית זו מאפשרת קבלת הכנסה נוספת חודשית פטורה ממס, מיד עם ההפקדה. הסכום המירבי להפקדה במסגרת זאת, עומד על 128 אלף שקל.

קופות גמל: מבצע חדש

ועוד בענייני קופות גמל: קופת גמל, קופת הגמל של בנק ספנות, פתחה במבצע מיוחד להבטחה מפני שחיקה דולרית של כספים שיופקדו בקופת הגמל עד 15.11.88. עמית שיפקיד 2000 שקל או יותר בתקופת המבצע, יבטיח לעצמו שמירה על ערכה הדולרי של ההפקדה, לכספים שיהיו בקופה 5 שנים לפחות.

דיסקונט מפחית ריבית האשראי

מאת סופר "הארץ"

בנק דיסקונט לישראל יפחית את הריבית בחשבונות החובה של הלקוחות, החל מחר ה-30 ביוני. ההפחתה תהיה ע"י הורדת תוספת הסיכון הגבוהה, ממקסימום של 1.65% לחודש, והעמדתה על מקסימום של 1.45 אחוז לחודש, דהיינו הפחתה ב-2.4% לשנה.

תחזית לייקור קרוב של עשרות אחוזים בביטוח רכב

חברות הביטוח דרשו פגישה עם המפקח על הביטוח לייקור של 18%, בנוסף להתייקרויות שכבר נדרשו וחלקן אושרו • אחד מכל שני בעלי רכב תובע את חברת הביטוח

מאת אריה לביא

התייקרות חדה צפויה כבר בתקופה הקרובה בתעריפי ביטוח הרכב. אם תביעות חברות הביטוח יאושרו במלואן, הרי שתעריפי הביטוח יעלו בכ-42% בתוך תקופה קצרה.

ראשי החברות פנו בימים אלה למפקח על הביטוח במשרד האוצר, גד ארבל בתביעה לקיים פגישה לדיון במצב ביטוח הרכב בעקבות עליה חדה ביותר בהיקפי התביעות. נודע שראשי החברות ידרשו לייקר את התעריפים בנוסף [illegible] 18%, [illegible] לפיה צפויות חברות הביטוח להפסד כבר בענף ביטוחי רכב.

בפגישה עם המפקח, שתערך ככל הנראה בימים הקרובים, יבהירו חברות הביטוח, כי הדרישה לייקר את התעריפים בשיעור של כ-18% הינה בנוסף להתייקרויות לייקר את התעריפים בשיעור של 12%, בגין העליה החדה הצפויה במחירי העבודה במוסכים.

ועדת הכספים של הכנסת עומדת לדון בקרוב בתביעת חברות הביטוח, שכבר אושרה במשרד האוצר, לייקר את התעריפים של ביטוח רכב חובה (תעריפי אבנר) בשיעור של כ-22%.

מנתונים שהצטברו בחברות הביטוח עולה, כי בחודשים האחרונים נרשמה עליה תלולה במספר התביעות שהוגשו נגד החברות בגין נזקי רכוש. חלק גדול מהתביעות הינן קטנות ולא קשורות לתאונות קשות אלא לפגיעות קלות יותר ברכב. מהבדיקה שנערכה עולה כי אחד מכל שני בעלי רכב מגיש בממוצע תביעה נגד חברת ביטוח בגין פגיעה ברכב.

בהסכם בין מועצת פועלי חדרה וכונס הנכסים:

יפוטרו 250 עובדי אליאנס; היתר יוותרו על 14% משכרם

מאת יהודית ויקהר
סופרת "הארץ"

מועצת פועלי חדרה חתמה עם כונס הנכסים עו"ד עמרם בלום, על הסכם להפעיל את מפעל אליאנס ללא הסכמת העובדים וללא שיתוף של האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. על פי ההסכם יפוטרו 250 עובדים, היתר יוותרו על 14% משכרם. ההסכם הוא לשלוש שנים.

שלמה צור, מזכיר מועצת פועלי חדרה, אמר שלא היתה ברירה אלא לחתום על ההסכם, אחרת לקראת סוף השבוע מפעל "אליאנס" היה נסגר סופית – שכן לחברת העובדים ול"כור" לא היו אפשרויות כספיות להרים למפעל את הסכומים הדרושים להפעילו, כפי שבאגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות רצו לעשות.

לפי ההסכם, תחול הקפאה על שכרם של העובדים בסעיפים הנוגעים לקידום בדרגות ותוספות כפעליות לסוכהן, העובדים יתנו מתוספת יוקר ומהעלאות שכר שיתקבע בהסכמים בין ההסתדרות לבין המעסיקים. מתוך 14 האחוזים שעל העובדים לוותר משכרם, מתנית הוויתור יעוכה מתוספות שלא שולמו עדיין אך היו אמורות להשתלם בעתיד.

שלמה צור, מזכיר מועצת פועלי חדרה, הביע את התקווה שהעובדים ישקלו מחדש את המצב ויסירו את התנגדותם להסכם.

744 אלף ש' הפסד ל"החוויה הישראלית" – בשנת 1987

מממשת נכסים • מגעים עם בנק הפועלים לפריסת חובות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת החוויה הישראלית, סיימה את 1987 בהפסד של 744 אלף שקל לעומת הפסד של 185 אלף שקל בשנה הקודמת, כך עולה ממאזני החברה שפורסמו אתמול. צבי יצחקי וצבי אורן, בעלי השליטה בחברה, מסבירים את הגידול בהפסדים, בהפרשים בהתאמה האינפלציונית של הדו"חות, ובמחיקת הפסדים משנים קודמות.

חובות החברה מסתכמים ב-4.2 מיליוני שקלים (1.4 מיליון שקל מתוכם הם לטווח הקצר. על מנת לצמצם את ההוצאות, החליטה מועצת המנהלים של החברה להשכיר את כל יחידות בית החוויה הישראלית ביפו, ולהפסיק את התפעול העצמי של המופע. המדובר בשתי הקומות העליונות של הבניין, שאחת מהם כבר הושכרה תמורת 6000 דולר לחודש.

מועצת המנהלים גם החליטה למכור את אחזקותיה בחברת "הר פתקאות הולילנד", כנגד קבלת מלוא ההשקעות בחברת הבת. החוב של החוויה הישראלית נייכה לפני כשנה בבורסה 813 אלף שקל, כשמתוכם החוב לבנק הפועלים, בעל החוב העיקרי בחברה, 575 אלף שקל.

בעלי השליטה בחברה מנהלים בימים אלה משא ומתן עם בנק הפועלים, לפריסת חובות החברה של הטווח הקצר, המגיעים לפרעון. רואה החשבון של החברה מסר, כי מאחר שהחברה נוקטת באמצעים לכיסוי עודף ההתחייבויות השוטפות ולפריסתן, לא יפגע מעמד החברה כ"עסק חי".

פיחות הדולר גרם לירידה בהכנסה הריאלית של המגביות

מאת גדעון אלון

ראשי המגבית של קרן היסוד (המגייסת את התרומות בכל המדינות למעט ארה"ב) גילו אתמול כי בשל הפיחות שחל בערכו של הדולר בשנים האחרונות, ירדה ההכנסה הריאלית של המגביות. לדבריה, כתוצאה מכך תקציב הסוכנות נמצא בנסיגה בתמורת המוגבלת בפעילות השוטפת של מחלקות הסוכנות.

בדיון על תקציב הסוכנות, שהתקיים במסגרת דיוני עצרת הסוכנות, הדגיש יו"ר המגבית היהודית בארה"ב (יהג"יאיי), מרטון קונדיי, כי עד סוף השנה יתקבלו התחייבויות לתרומות בסך 740 מיליון דולר וגידול של 17% לעומת אשתקד. עם זאת, ציין כי באמריקה התעוררו בעיות בתהליך גביית ההתחייבויות, בשל הקשיים הכלכליים בארה"ב וחוסר הביטחון לגבי הפטור ממס על תרומות למגבית.

פיליפ גרנובסקי, מראשי קרן היסוד, מסר כי הכנסותיה בשנת 88-1987 הסתכמו ב-160 מיליון דולר, מהם הועברו בפועל לתקציב קרן היסוד 107 מיליון דולר.

גזבר הסוכנות, ח"כ מאיר שטרית, אמר אתמול כי כחצי מיליון תושבים בישראל חיים מתחת לקו העוני, מתוכם כ-85% יוצאי עדות המזרח. שטרית, שנשא את נאום הבכורה שלו לפני עצרת הסוכנות, קרא להקציב 250 מליון דולר בשנה לחינוך המשלים בארץ, במסגרת חינוך החובה בבתיה"ס היסודיים.

תבל עמילות מכס מנסה לצרף שותפים

1.2 מיליון ש' הפסד

מאת יהודה שרוני

חברת עמילות המכס תבל, בודקת אפשרות לצרף אליה משקיעים חדשים, כדי שתוכל להגדיל את היקף פעילותה העסקית. החברה ניהלה מגעים בעבר עם חברת עמילות המכס אלבני, וכן עם חברת עמילות המכס אלדר. בימים אלה מנהלת החברה מגעים עם גופים בחו"ל, לצירופם לתבל במסגרת הרחבת תחומי הפעילות העסקיים של החברה.

את 1987 סיימה החברה בהפסד של 1.2 מיליון שקל.

מחשבות בעל פה

תודה וסליחה

המוני אדם שבאו ל"מחשבות בעל פה" על תופעת החיים, נתנו ביטוי מעודד להיקפה של סקרנות אינטלקטואלית אמיתית הקיימת בקרב ציבור רחב בארץ.

לצערנו, לא חזינו את ממדיה של סקרנות זו, ואנו רוצים להביע את התנצלותנו בפני כל מי שנשארו מחוץ לאולם מחוסר מקום, ובמיוחד בפני מי שהוזמנו אישית לסימפוזיון.

נדאג לכך ש"מחשבות בעל פה" הבא יביא בחשבון את ממדי סקרנותו של הציבור.

ושוב תודה לקהל הנפלא.

יבמ IBM

המכללה לביטוח
ע"ש יעקב שריר
ליד איגוד חברות הבטוח בישראל

החלה ההרשמה
לתכנית ללימודי תעודה
C.L.U. (Isr.)
CHARTERED LIFE UNDERWRITER (ISRAEL)

התכנית מיועדת לעובדים בתפקידים ניהוליים בביטוח חיים ולסוכנים מורשים (בביטוח חיים) בעלי ותק

מספר המקומות מוגבל

הרשמה ופרטים במשרדי המכללה
שדרות רוטשילד 39, ת"א
טל: 03-627375 ,03-627374

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב
מרחב תכנון מקומי תל-אביב-יפו

הודעה על הפקדת שינויי תכניות מפורטות

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

מרדכי [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת השמירה

31 שנות נסיון והצלחה
בארץ ובעולם לשרותך!

מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף

בית-הדר
דרך פתח-תקוה 19 תל אביב 66183
ת"ד 37624 תל-אביב 61-375
טל: 623084 ,621975 ,614636
FAX: 623993 TLX: 361264 GIA

דירות זהב בנוה אביבים

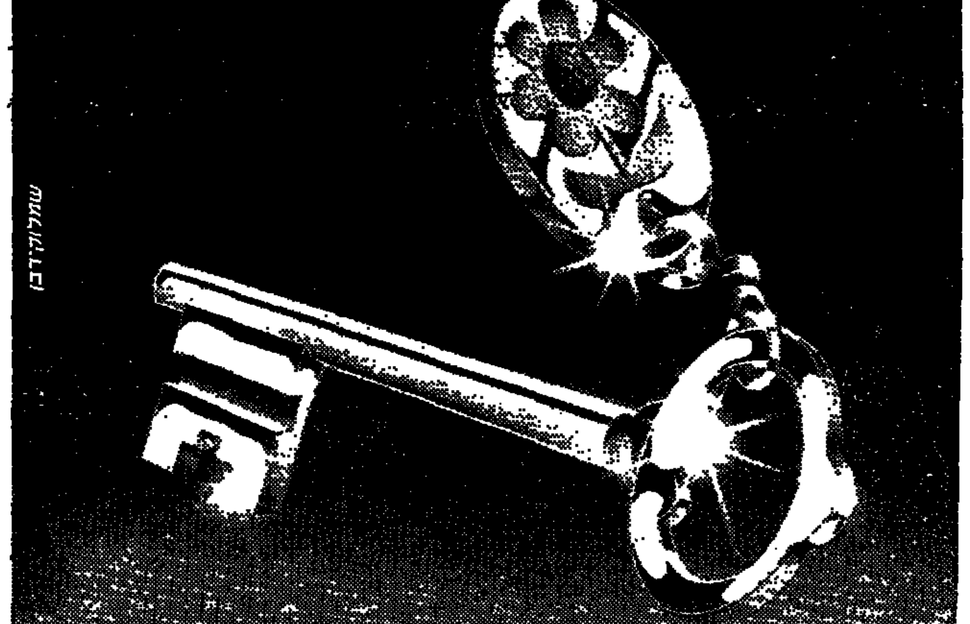

"נוה" – החברה שהפכה את נוה-אביבים לסמל תרבות הדיור בארץ, מציעה דירות יוקרה בנות כ-200 מ"ר ברחוב אופנהיימר בנוה-אביבים, בבניינים של עשר דירות, שתי דירות לכל קומה ופנטהאוז על כל הקומה העליונה. זוהי ההזדמנות האחרונה לקנות דירה חדשה בנוה-אביבים המקורית מחברת "נוה" – החברה שקבעה ב-32 השנים האחרונות, סטנדרטים גבוהים ביותר של אמינות, שלמות ויוקרה.

נוה חברת בנין (1956) בע"מ
חברת בת של החברה לנכסים ובנין בע"מ

הבריחה לבריכה הפרטית

בריכה פרטית... חלום אמיתי, אבל חלום הכרוך בהרבה שיקולים מעשיים: אילון הנדסה מייצגת נסיון, מומחיות ואמינות בצד מחירים ללא תחרות! אין לנו מתחרים במספר הבריכות שהיתקנו והיתקנו במשך השנים בכל רחבי הארץ.
איתנו מגשימים את החלום.

אילון הנדסה בע"מ
מתקני בריאות וכושר
עודד 23 רמת-גן טל. 775003 ,03 771151

בנק דיסקונט
מוזיאון ישראל

מציעים למצטרפים חדשים כמנויים במוזיאון ישראל בשנת ה-40 למדינה
מבצע מיוחד - מנוי לתקופה של 18 חודשים

מנוי לתקופה של 18 חודשים מ-1.7.88 עד 31.12.89 במחיר המנוי לשנת 1989.

מנוי משפחתי - 90 שקלים   מנוי יחיד - 50 שקלים

החברות במוזיאון ישראל מקנה את הזכויות הבאות:
- כניסה חופשית למוזיאון ישראל, היכל הספר ומוזיאון רוקפלר.
- קבלת דפדפת מידע חודשית.
- הנחות על כל קנייה בחנויות המוזיאון.
- הנחות במחירי קונצרטים, הצגות וסרטים.
- כניסה חופשית להרצאות, הדרכות מיוחדות ופתיחת תערוכות במוזיאון.
- שימוש בספרייה.

למידע נוסף על הצטרפות כשוחרים נשמח לעמוד לרשותכם בטל' 02-698255.

לכבוד אגודת הידידים והשוחרים
מוזיאון ישראל, ת.ד. 1299, ירושלים 91012
הנני מבקש להירשם לאגודת ידידי מוזיאון ישראל

שמי (פרטי ומשפחה)........ שם בן/בת הזוג........
הכתובת........ מיקוד........ טלפון........
חתימה........ תאריך........
מצ"ב המחאה לפקודת מוזיאון ישראל ע"ס........ ש"ח
עבור מנוי........ עד סוף דצמבר 1989.

הארץ

יום ה', י"ד בתמוז התשמ"ח
29 ביוני 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001 טלקס 810012, פקס' 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2, טל' 224245־02, ת"ד 273 י־ם 91092 פקס' 224249־02
חיפה: רחוב נחום 20, טל' 661166־04, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 670715־04

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
סגן עורך: גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בפרסומן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel. P.O.B 233. Tel. 5121212

המבחן האמיתי של גאון

כתי התבהר להנהלות של כור וחברת העובדים עומק המשבר שנקלע אליו הקונצרן התעשייתי: ההפסד המוצהר של כור במחצית הראשונה של 1987 היה כ־60 מיליון דולר "בלבד". בחודשים הראשונים של 1988, נפוצו ידיעות כי ההפסד השנתי עלול להגיע ל־100 מיליון דולר. מסתבר שרק אחרי בואו של מנהל חדש, שבשיטתו ההצהרה לנער את הקונצרן מן המסד ועד הטפחות, נחשפה האמת בכל כיעורה. גם אם מביאים בחשבון פעולות מהותיות והשקעות שנעשו בעת האחרונה, יש מקום לשאול כיצד קרה, שאמת מאונית מרה בהיקף של מאות מיליוני דולרים, יצאה לאור בפיגור שכזה.

האם חקירה ודרישה ראויות לשמן (על־יסוד ידיעות מושחזות מאד) על־ידי מנהלי כור וראשי חברת העובדים לא היו מגלות את המתרחש? הטענה ש"כלי הבקרה" לא פעלו כהלכה, היא טענת סרק של מחפשי־אליבי: אחד מתפקידיו המובהקים של מנהל (גם מנהל בחברה־האם) הוא לעמוד על טיבם ויעילותם של כלי־הבקרה האמורים לשמשו. ההימנעות מכך היא מחדל מובהק של ראשי חברת העובדים והמנהלים שנותרו בכור, שכולם מבקשים להתנער מהאחריות בטענה "לא ידעתי".

מעבר לשאלת התהליך והעיתוי של חשיפת הכישלון, עומדת כמובן שאלת גורמיו. מנהלי כור וראשי חברת העובדים מצביעים בצדק על גורמים שהכבידו על התעשייה הישראלית בכללותה, מאז הפעלת התכנית הכלכלית ביולי 1985. אבל בשום מגזר תעשייתי במשק לא התחולל משבר בממדים של משבר כור, הטעון איפוא הסבר נוסף.

למשבר כור היו סיבות ייחודיות, והעיקרית שבהן היא העובדה, שהקונצרן פועל בסביבה פוליטית ובכפיפות לאילוצים הנובעים מכך. מינוי מנהלים נעשה לעתים על־פי קישורים ולא רק כישורים. החלטות עסקיות שוטפות התקבלו בהתחשב ברישומן הציבורי. מפעלים שיש לסוגרם לא נסגרו ומפעלים שאין להקימם או לקנותם, הוקמו או נקנו משיקולי תעסוקה או יוקרה. החלטות על שכר לא התקבלו כפרי של משא ומתן חופשי אלא לפי תכתיב האגף לאיגוד מקצועי, בהתאם לחוקת ההסתדרות הקובעת את בכורת האיגוד המקצועי על דרג הניהול.

אלו החלטות לא־עסקיות ולכל החלטה לא־עסקית יש מחיר כלכלי: מחירן המצטבר של החלטות לא־עסקיות בקונצרן בהיקף של כור עלול להגיע בקל לעשרות או מאות מיליונים.

המנהל החדש של כור, בני גאון, הודיע כי יפעל להבראת הקונצרן על־פי שיקולים עסקיים בלבד, כלומר, יתעלם משיקולים זרים כאלה. מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, הבטיח לתמוך בגאון. אלו הצהרות מעודדות, הנותנות הזדמנות וסיכוי להגיע לשיקום הקונצרן, הישג שישמח לא רק את עובדי כור וחברי ההסתדרות, אלא את כל מי שטובת המשק לנגד עיניו.

אך איחולי ההצלחה לגאון אינם גורעים מהחשש, כי השידוך בין איגוד מקצועי לעסק כלכלי איננו טבעי ובריא אצלנו יותר מאשר אצל אומות העולם; וכי הכישלונות המהממים של סולל בונה, הסנה, כור (ובמובן הניהולי־הפיננסי, גם של קופת־חולים וקרנות הפנסיה), הם תולדה בלתי־נמנעת של השעטנז הזה. לפיכך, אם ייכשל גאון בניסיון לנתק את הניהול העסקי של כור מהסביבה הפוליטית, יידרש במשק ההסתדרותי בעתיד הלא־רחוק מהפך ארגוני, שיהיה עמוק ומקיף לאין־ערוך מזה הרשום בתכנית העבודה של מנכ"ל כור.

שרון והליכוד נגד רבין

מאת זאב שיף

תיק הביטחון נעשה יעד חשוב לליכוד, יותר מתיק האוצר, עקב המצב בשטחים

יצחק רבין אינו שר הביטחון הראשון שאריאל שרון תוקף. מאז נכנס שרון לחיים הפוליטיים לא היה שר ביטחון אחד שלא התקיף או השמיץ. הראשון שבהם היה שמעון פרס, שדחה אחר מלחמת יום הכיפורים את הדרישה למנות את שרון לרמטכ"ל.

פרס האשם כי החלטותיו כשר ביטחון עלולות לגרום מלחמה עם מצרים. גם הרמטכ"ל דאז, מרדכי גור, ספג קיתונות של ביקורת. צירוף שרון לממשלה, לאחר ניצחון הליכוד בבחירות, לא שינה את מנהגו. את חיצי הביקורת ספג תחילה עזר וייצמן, שממנו ביקש שרון ברמיזה כי יורה לסגנו, מרדכי ציפורי, שלא לנהוג כלפיו בנוקשות. השניים חשדו בפעילותו של שרון בשטחים, כשר החקלאות.

מנהיג חרות, מנחם בגין, לא זכה ביחס טוב יותר משהחליט למלא את תפקיד שר הביטחון לאחר התפטרותו של וייצמן. שרון כעס על שלא מונה לתפקיד. כעבור זמן לא רב נשמעו מסביבתו טענות כי גורמים נזקים לביטחון; כלומר, בגין הוא האשם בכך. לארנס לא סלח שרון על שהעז להתיישב על כס הביטחון לאחר שהוא, שרון, פוטר בעקבות דו"ח ועדת כהן. שרון לא חסך מעמיתו זה למפלגה הערות עוקצניות בכל הזדמנות, ובכלל זה על הדרך שבה ניסה ארנס לחלץ את צה"ל מן הבוץ הלבנוני ששרון תקעו בו.

רבין אינו איפוא בן יחיד בעניין זה. גם הוא נמנה עם שרי הביטחון ששרון תוקף חדשים לבקרים. כך היה צריך להתייחס לעניין, לולא שני גורמים שלא היו בהתקפות הקודמות של שרון על שרי ביטחון: הראשון שבהם הוא היחס האישי. היחסים בין רבין לשרון כאנשי צבא וביטחון הם מיוחדים במינם.

במידה רבה חייב שרון את התקדמות הקריירה הצבאית שלו לרבין, כרמטכ"ל. ביחסי שרון עם הממונים עליו בצה"ל, כמעט היה בינו ובין החלטה שהיתה מוציאה אותו, בתחילת שנות השישים, אל מחוץ לשורות צה"ל. שרון היה משתתף כאחד מגיבורי פעולות התגמול בשנות החמישים, ועם חיילים מצטיינים, כמאיר הר ציון, היה נשאר בזיכרון האומה כמי שתרם לביטחונה של ישראל באותם ימים.

שנים אחדות היה שרון ב"מקרר". הרמטכ"ל דאז, צבי צור, וגם קודמו, חיים לסקוב, דחקו אותו לתפקידים צדדיים. חייו לא היו קלים. ממצוקתו חילץ אותו הרמטכ"ל יצחק רבין. הוא העלה אותו לדרגת אלוף ובכך הכניסו לצמרת. כאלוף, קיבל שרון מייד את הפיקוד על האוגדה שפעלה בסיני במלחמת ששת הימים. תפקיד זה, שיכול היה לקבל קצין אחר בצה"ל, העלה את שרון לצמרת הצבא. כעבור שנים, כאשר היה לראש הממשלה, מינה רבין את שרון ליועצו המיוחד לענייני ביטחון. אכן, מינוי זה נועד אז לנגח את שר הביטחון פרס, אך בכך העניק רבין לשרון מעמד ממלכתי כאיש ביטחון. הנה, נשך עתה שרון את היד שקידמה אותו כאיש צבא וביטחון.

לפני שנים אחדות, כאשר רבין היה באופוזיציה, שאלתיו מדוע החליט לחלץ את שרון מהגלות שאליה שלחו אותו שני הרמטכ"לים שקדמו לו. רבין סיפר כי היתה זו מעין התחייבות לשר הביטחון הקודם דוד בן־גוריון. הלה העריך את שרון כאיש צבא, אך מתח ביקורת קשה מאד על אופיו וכמה מתכונותיו. רבין רצה לקיים את הבטחתו אך החליט לעשות תחילה ניסיון עם שרון ואמר לו זאת במפורש, כאשר שלח אותו לפיקוד הצפון להיות שם ראש המטה של האלוף אברהם יפה.

ההיבט השני הוא פוליטי וקשור לשינויים, בעקבות האינתיפאדה, ביחסו של הליכוד למערכת הביטחון והעומד בראשה. בקריאתו לפטר את רבין מתפקידו כשר הביטחון הציב שרון את האתגר לראש הממשלה שמיר ולא לרבין.

תגובתו של שמיר היתה מעניינת. הוא לא דחה את הצעתו של שרון על הסף. בדבריו היתה גם ביקורת עקיפה על רבין באמרו שמשרד הביטחון יכול לעשות יותר לדיכוי ההתקוממות בשטחים. שמיר הוסיף לדבריו של שרון תגובה ביקורתית עדינה. יש לזכור כי יחסיו של רבין עם ראש הממשלה הם טובים ושמיר אף ניסה בעבר לרסן אנשים ממפלגתו שתקפו את רבין. כאשר הדבר נגע לאירועים כמו פרשת פולארד טרח שמיר לשמור על אגפו של רבין. במקרה של פשיטת צה"ל במיידון, כאשר אנשיו של רבין לא מסרו לראש הממשלה הודעה מפורטת, כנהוג, על המבצע הצפוי, טרח שמיר להגן עליו וטען כי ידע מה שהיה עליו לדעת, למרות שזה לא מה שאירע באמת.

אך בפרשת האינתיפאדה נמצאים שמיר וראשי הליכוד בקונפליקט פנימי חמור, ואין זה מקרה ששרון בחר עתה את המועד להתקפתו על רבין. הם היו רוצים כי הצבא ינקוט צעדים ברוטאליים להדברת ההתקוממות. צה"ל אינו עושה זאת, מסיבות מובנות.

כתוצאה מכך נפתחה בליכוד ביקורת על ראשי צה"ל ועתה גם על שר הביטחון. את תחושת הבדידות המתקרבת הרגיש כבר הרמטכ"ל שומרון, בישיבת הממשלה האחרונה.

בתוך לבם יודעים ראשי הליכוד כי אפילו תחול בקרוב רגיעה בשטחים, אין זה סוף להתקוממות. גלים נוספים יבואו משום שהסיכוי להסדר מדיני בשטחים כשהליכוד בשלטון, הוא קלוש.

כמה מראשי הליכוד כבר אמרו, גם לנציגים זרים, כי שר משלהם במשרד הביטחון היה מדכא מזמן את ההתקוממות ולא נרתע מנקיטת צעדים דרסטיים יותר. במצב הדברים הנוכחי עם הפלשתינאים אין פלא שמתעוררת בליכוד מחשבה שנייה, האם אין עליהם לפעול שאיש משלהם הוא שיחזיק את שרביט הביטחון, ולא משנה עם מי תוקם הקואליציה הבאה. כיום זה חשוב אולי יותר מתיק האוצר, אמרו. זהו אחד הלקחים שמפיקים רבים בליכוד מאירועי האינתיפאדה. יש המציעים את שר הביטחון הקודם משה ארנס. אחרים מזכירים את תוקפו של רבין, אריאל שרון, למרות שפירוש הדבר סטירת לחי למערכת המשפטית לאחר שוועדת חקירה ממלכתית ברשות שופט עליון גרמה לפיטוריו של שרון מתפקידו כשר הביטחון.

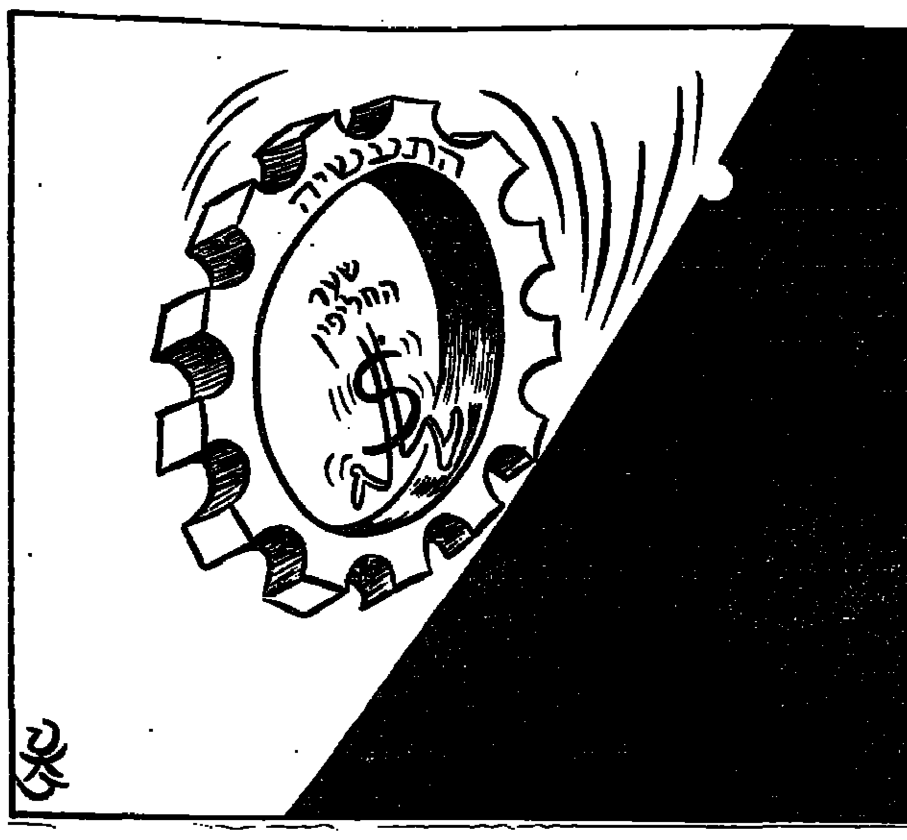

שמיר ההודף הלאומי

מאת גדעון סאמט

שקט אצל ראש הממשלה אינו רפש כאשר מדובר בענייני פנים. אילו עסק ביוזמה מדינית כלשהי, אולי היה אפשר להבין

בליכוד התרגלנו לחוסר־המעש של ראש הממשלה בענייני פנים עד שאף התמוד במשברים כבר אינו מעורר בציבור את הציפייה הנוד־בקשת שמא יקום האיש ויצדיק את תוארו. יצחק שמיר הוא ההודף הלאומי, פוליטיקאי שאת עיקר כשרונותיו – ואין לזלזל בהם כלל – הוא מקדיש לדחייתן של יוזמות בנושאי חוץ. בענייני פנים לא יכול שמיר לזקוף לזכותו ולו הישג אחד שנבע מיוזמתו, או שנדחף – להבדיל מנהדף – על־ידו. נראה שלקט המנחה את שמיר במדיניות החוץ, התחפרות בעמדות הסטאטוס־קוו, יש תכונה מדבקת: הקו השולט על מעשיו – מחדליו, צריך לאמר – בכל עניין פנימי חשוב.

לאחר שנמנו כל הקשיים הרבים במציאת פתרון למשבר הבריאות, למשל, יש לומר שראש הממשלה זכה בתפקידו לא כדי שיבוסס במקום, מוקף במכשולים מנומקים היטב, אלא על־מנת שיפעיל את משקלו להתגבר עליהם. מתברר שהוא אינו מסוגל לכך. יש לנו מסורת של ראשי ממשלות (שמעון פרס ולוי אשכול הם היוצאים מהכלל) שלא חשו בנוח בנושאי כלכלה וחברה. אבל לא היה פוליטיקאי אחד בתוכם שכה נכשל במתן סיוע רציני לטיפול במשברים לאומיים, בעת הצורך.

עוד בהמתנה לשתי השנים שלו בראשות ממשלת האחדות הוא הגיש תמיכה פאסיווית בלבד לתוכנית הכלכלית של חבר מפלגתו, מודעי. אפילו את התנגדותו (מי זוכר?) של משה נסים לא טרח אז שמיר לסלק. פרס נתן באותה תקופה את הדוגמה של ראש ממשלה המגייס את עוצמתו להוסיף תנופה פנימית חיונית ומורכבת. ואילו שמיר הב־שיך מאז לשתוק בענייני חינוך, חקלאות, השב"כ, קיצבאות־קשישים, תעשייה, הון שחור, כבישים, הידרדרות המאזן המסחרי – מה לא.

* * *

לא היה לו שום דבר יוצר, בעל־ערך, מקורי, סמג־איר־השראה, לו־מר על איזשהו מהמשברים הכלכ־ליים־חברתיים של השנים האחרונות. שקט אצלו אינו רפש כשמדובר בנושאים האלה, אשר תחת מנהיגות מהוססת, חסרת־תנופה, ממשיכים לכרסם את מרקם האיכות של החיים הישראליים.

זה שנה וחצי שמיר לא הטביע חותם אישי כלשהו אף על אחד מנושאי הפנים. הוא התעסק בשתי־קות ממושכות, או ברטוריקה כב־אלית מדומנת, שבאה כתחליף למעשה. גם מאחורי הקלעים ומתחת – זירות שבהן הגיע בעבר לכמה מהישגיו העיקריים – נמנע שמיר לא פעם מלסייע אפילו למוציא־ומביא שלו בכלכלה, משה נסים. תר־כנית־נסים לרפורמה בהכנסות המ־דינה – "התוכנית שאין בלתה" היא כונתה פעם – זכתה בהנהגת ראש הממשלה לדיון אחד בלבד. דווח ששינסקי נגנז גם הוא ואתו תוכנית מפורטת נוספת לשינוי מבנה המסים, הפטורים, הסובסידיות והה־טבות הסוציאליות.

לשמיר אין מה לומר בכל העניינים האלה. האם ייתכן שהוא לא מרתקים אותו במידה מספקת שהרי אף התעניין ראש הממשלה היה יוצר את אותה תחושה של דחיפות בסוגיות שונות של המדיניות הכל־כלית־חברתית שהוא יודע לארגן מיד כאשר, שומו שמים, מתרגשת הסכנה הנוראה של בקיע קטן בחומת הסטאטוס־קוו המדיני. במ־קום זה בהפכת הנייזות, מתחת לכותרת האשלייתית "יציבות", ל־דגלו הכלכלי־חברתי השמוט של שמיר.

זה פגם קשה של ראש ממשלה המנוכר כל־כך מנושאי פנים בעלי חשיבות עליונה. אילו לפחות היה שקוע ביוזמה מדינית כלשהי, כמו בגין בראשית כהונתו, אפשר היה אולי להבין את דרכו החד־מסלולית. אבל הרי השלבים שייזכרו בדרכו המדינית עד כה היו אותם ניסיונות הדיפה, התקפי־אדישות ותמרוני מניעה: התנגדותו להסכמי קמפ דייוויד, ערפול חושים מכוון בזמן הטבח בלבנון, והכשלה היעילה של היוזמה האמריקאית ושל פעילות פרס.

ויש עוד "אילו" אחד: הסבילות הזאת היתה נסלחת בחלקה אילולא נקלעה ישראל לשורה של קשיים חמורים מאוד בתחומי פנים מר־כזיים. שיקולי שמיר במשבר הבר־יאות נובעים לכאורה מרצונו להמ־שיך בבלימת האינפלציה. לאמיתו של דבר, המשבר חרג מהתחום הכלכלי בלבד ונעשה לסבך סר־צבאי מסוכן. לצורך הדקלום על סכנת חידוש האינפלציה אין צורך בראש ממשלה. על תפקיד זה, הראוי לו, היה חייב מזמן לפעול באופן אישי, לוחץ למען פתרון רדיקלי.

נכון שההסתדרות לא אתו ושר האוצר שלו תקיף ודבק בנוסחותיו. אבל קשיים גדולים מאלה לא הרתיעו את שמיר מלהפוך עולמות, פשוטו כמשמעו, ולצאת נגד ארה"ב, בריה"מ, אירופה ומחצית הממשלה במאבקו העז נגד הסדר־פשרה מדיני. בענייני פנים שמיר צנוע ונחבא אל הכלים הרבה יותר. הוא עומד בראש צוות שרים שמעשהו העיקרי עד כה היה למנות ועדת מומחים מיותרת, שהגיעה למבוי סתום.

* * *

אילו השתדל שמיר להיות בקי יותר בחומר הזה, היה יודע שאין כל צורך בוועדת המומחים: עוד בפב־רואר מינו שרי האוצר והבריאות ועדה בראשות הממונה על התק־ציבים באוצר לאותה תכלית, וסי־פולו של צוות השרים כאשר החליט למנות עוד ועדה, היה כושל.

אלה מסוג הנושאים הפנימיים שראש ממשלה דינאמי, עירני, בעל תנופה – מודרני, אפשר לומר – יכול לטפל בהם גם כאשר הנסיבות מסובכות. הוא היה צריך להיות מסוגל לזרז מאוד את עבודת צוות השרים בראשותו ולדחוף – לא להדוף – את הפתרון הרציני היחיד, על דעת רוב המומחים והוועדות: הקמת רשות בריאות ממלכתית.

אבל למרבה הצער, זהו ראש ממשלה לעניין אחד בלבד: חסימת הסדר והצלת ישראל מאסון הפשרה הטריטוריאלית. שם אפשרי הניהול בדרך של מחדל, לא מעשה. בשאר העניינים שיטה כזאת היא ביטוי לפשיטת־רגל מנהיגותית. במישור הפנימי יש לנו רק צל־צלו של מנ־היג לאומי. הוא אינו מסוגל לנהל את העסק מצד הכלכלי־חברתי. ולעתים, בגבמן, משום גרגע לא פתרון, הוא לא מנסה.

היפוכו של דבר / יואל מרקוס

איך אומרים חוצפה ביפאנית?

לא ציפיתי ששר החוץ היפאני סוסקה אונו יבצע תרגיל במהלך ביקורו ב"יד ושם" כדי לכפר על פשעי רצחנים שארצו ובעלת־בריתה, גרמניה, ביצעו במלחמת העולם השנייה. אחרי ככלות הכל, בעת המלחמה לא היה אונו אלא חייל בן 20 פלוס. בורג קטן שמילא פקודות, כמו כל היפאנים בני גילו. כמו כל הרוצחים. אבל גם לא ציפיתי שבביקור הראשון של שר חוץ יפאני בישראל, ארץ מקלט לשרידי השואה, הוא יוסיף לנו בתוך יום שבע סטירות לחי. כדי "לאזן" את ביקורו ב"יד ושם" נסע היישר למחנה דהיישה ושם פתאום כל־כך נכמרו רחמיו, שבמקום תרם חצי מיליון דולר (מה שלא מעיד, אגב, על פזרנות יתרה). ללא כל היסוס הצהיר שעלינו לסגת לקווי 1948 (יפאן אינה מכירה בגרסה המקלה של 242) ולאפשר הקמת מדינה פלש־תינית בראשות אש"ף, שירושלים תהיה בירתה. כאילו כל מה שעבר עלינו כאן מצד העולם הערבי לא היה ולא נברא. אבל מה היפאנים טובים בשכחה. הם מבינים יותר בנפט מאשר בשאלות מצפון.

הוא אטם אוזנו לכל הבקשות להרחבת הקשרים עם ישראל מעבר ליחסים הפורמליים הקיימים: לא קווי תעופה ישירים, לא שי־תוף פעולה טכנולוגי־כלכלי, לא השקעות בתעשייה המקומית, לא ביטול הכניעה לחרם הערבי, לא הרחבת היבוא מישראל, ברמו יה־לומים. הוא לא היה מוכן אפילו להתחייב נגד התופעה של התפש־טות הספרות האנטישמית ביפאן. זה מה שמגיע לישראל, שהיתה המדינה הראשונה לכונן יחסים דיפלומטיים עם יפאן אחרי המלחמה ובכך הכשירה את השרץ.

אז למה בא לבקר? משום שבארה"ב מתחילים לעקם את האף על מה שיפאן מעוללת להם. והיפאנים, מושפעים כנראה מ"הפרוטוקולים של זקני־ציון" שהוא רב־מכר ביפאן, מאמינים שמעבר הדרך ישראל ישרה אווירה טובה אצל בעלי ההון היהודים השולטים, כידוע, באמריקה. אני מקווה שלא נזקוף אצבע לעזור להם. במקום שאונו ישבור את שיניו באמירת "לחיים" בעברית – מוטב היה ששמעון פרס ילמד איך אומרים חוצפה ביפאנית.

עולים בכוח

מאת יואב קרני

ניו־יורק

בשבוע שעבר, בתחרות הבלתי צפויה בשאלה "מיהו ליברל", ניצח גנאדי גראסימוב את ממשלת ישר־אל. גראסימוב, הדובר הראשי של ממשלת בריה"מ, נשאל על דרישת ישראל לשווק אליה יהודים סובייטים דרך רומניה. הוא השיב שליהו־דים היוצאים מבריה"מ יש הזכות להחליט בעצמם לאן יילכו. זה היה חיזיון מעניין: ביורוקרט סובייטי, יציר כפיו של בולשוויזם אנטי־ליברלי לתיאבון, ידע להגיד את המלים המבחינות בין ליברל ללא־ליברל. הוא ידע להגיד מה שלא עלה על דעתה של ממשלת ישראל הדמוקרטית: לבני אדם צריכה להינתן הזכות להחליט איפה הם רוצים לחיות.

הרעיון לשתף את רומניה הסטלי־ניסטית בהטיפה המנית של יהודים סובייטים לישראל הוא ציון דרך בהתפתחות הפרקטיקה הציונית. אבל גם אין מנוס מלהגיד עליו שהוא טבעי בשביל תנועה לאומית, אשר החמיצה מעיקרה את התפתחותו של הליברליזם המערבי.

לא מכבר פירסם "הארץ" קובץ של דעות, שהופיעו מעל דפיו בחו־דש הראשון אחרי מלחמת ששת הימים. זה היה מעשה של טפיחה על השכם, כי כמה מן הדי־אגנוזות והפרוגנוזות של "הארץ" הקדימו את הזמן בעשרים שנה. אחת הדעות המבוססות היתה ממאמר מערכת, ב־14 ביולי 1967. במקום אחר במאמר השווה "הארץ" את התחייה הישראלית עם התחייה המער־בית, מתוך ניסיון להעריך את הסי־כוי שיהודי המערב יעלו לישראל. "אנו הננו פרודוקט של שמרנות עמוקה מתחת למעטה של דינמיזם סוחף", כתב העיתון. "כיהודים, הננו אי של קלקטיביזם וקונפורמיזם מזרח־אירופית".

הפילוסוף היהודי־האמריקאי, יע־קב ניוזנר, כתב פעם על המערכת הפוליטית הישראלית, כי היא "חושבת שדמוקרטיה אינה אלא ייצוג יחסי בכנסת. אין לה ההבנה הקלושה ביותר שדמוקרטיה מש־פיעה על תפקוד הממשלה, על הכשרת הביורוקרטים, על תכנון המבנים החינוכיים ויסודות אחרים של החברה".

על הישראלים כתב ניוזנר, כי הם "גדלו על ברכי הרעיון שההיסטוריה הצדיקה אותם". עלייה אמריקאית אילו באה, המשיך ניוזנר, היתה מעניקה לישראלים הזדמנות לעמוד מול אנשים, "אשר אינם בטוחים כי הם תמיד צודקים". הפגישה עם יהודי ארה"ב היתה מחייבת את הישראלים לחזור ולשקול את "הדוגמטיזם המטופש" ואת "ההוראות הנבואיות", שהם "טבע שני במגעם ובמשאם של הישראלים".

ניוזנר דיבר בעצם על המהפכה האחת שהציונות החמיצה: המהפכה הליברלית. אחרי המהפך, ב־1977, אמר דובר אחד בישיבה של ריכוז מפ"ם, כי יהודי צפון אפריקה החמיצו את "המהפכה הציונית". באותו מובן ש"המהפכה הציונית" היתה כוח לאומי חילוני, יהודי צפון אפריקה אמנם החמיצו אותה, מפני שלאומיות חילונית פסחה באופן כללי על צפון אפריקה ועל המזרח התיכון.

מזרח אירופה נחשפה ללאומיות חילונית, וממילא נחשפו גם חלק מיהודיה. אבל מזרח אירופה מעולם לא ידעה את המהפכה האחת, הלותרנית הקלוויניסטית, של מע־רב אירופה. מיכאיל גורבאצ'וב אינו היחיד היכול להעיד על זה מניסיון אישי. בצלם הבולשוויזם שהוליד אותו, נולדה גם מערכת המושגים של החברה הישראלית.

ישראלים כידוע אינם צודקים בעיני עצמם, אלא אחרי שהכריזו את זולתם להורות בצדקתם. מן הטעם הזה אין בישראל ויכוח פו־ליטי. המערכה הפוליטית מכוונת רק לתכלית אחת: דיסקווליפיקציה הדדית. היריב אינו מישהו, שטיעוניו ראויים להישמע, אלא הוא "בוגד לאומי", או "פאשיסט", על פי ההקשר.

מן הטעם הזה, ישראלים המחלי־טים להיות במקום אחר, חדלים להיות ישראלים, ונעשים "יורדים". יהודים סובייטיים, בדרך מווינה לניו־יורק, הם "נושרים". ומן הטעם הזה מותר לממשלת ישראל לנסות לקשור קשר עם שתי דיקטטורות ברוטאליות – בריה"מ ורומניה – כדי לאנוס יהודים להגיע לישראל. האנשים הבטוחים כל כך שהם צוד־קים, ושממילא כל האחרים טועים, מורשים בעיני עצמם להשתמש באמצעים האנטי־ליברליים ביותר, כדי להביא את זולתם לא רק לאותו מצב דעת, אלא גם לאותו מצב גיאוגרפי.

אילו הניחה ממשלת ישראל שלי־הודי בריה"מ יש הזכות להגר לתוך ברוקלין, היא היתה גם עלולה להגיע למסקנה ש"שלח את עמי" היא קריאה אוניברסלית, ולא טרי־טוריאלית. היינו, שיהודים ישראלים צריכים להיאבק על זכויות האדם של יהודים סובייטיים – לא רק על זכותם הפוליטית להודות עם ישראל, או לשאוף אל רוכבה.

הדך כוח של מחשבה אולי היה מביא את ישראל לכלל המסקנה, שהיא צריכה להיאבק על זכותם של היהודים הנשארים בבריה"מ להקים ארגונים קהילתיים, לפתוח בתי כנסת, ללמוד עברית (או יידיש, או כל לשון יהודית אחרת), ולממש את יהדותם במקום אחר. אולי היה צריך אפילו להעלות על הדעת את האפשרות, שיש ממש בחיים יהודיים גם אם הם מתנהלים מחוץ לישראל.

המתנחלים (ג')

גוש עציון 1988

מאת רן כסלו

האינתיפאדה פגעה קשה ביישובי גוש עציון, אזור התיישבות רחב־ידיים, החורג בהרבה מ"גבולות הקונסנזוס הלאומי"

לחברון ולקריית ארבע מקום מיוחד במסכת ההתנחלויות בשט־חים. זהו מעין מרגא, שממנה יצאו פלוגות המתנחלים להתנחלויות הפראיות של שנות ה־70, והמ־משיכה לאכלס את התנחלויות גוש אמונים גם היום. מאות, אם לא אלפים, מיושבי יישובים שונים בגדה וברצועת עזה – מבני קטצובר, ראש המועצה האזורית שומרון, תושב אלון מורה, ועד למתיישבי ברכה ויצהר, יישובים מגל ההתנח־לות החדשה – עברו בצורה זו או אחרת דרך קריית ארבע.

אך הבכורה שייכת למקום אחר, שממנו יצאו גם מתנחלי מלון "פארק" בחברון: כפר עציון, הקיבוץ המסורתי לתנועת הקיבוץ הדתי של הפועל המזרחי. כפר עציון, אחד משלושת הקיבוצים שנעקרו במהלך מלחמת העצמאות, היה היישוב הראשון שהוקם מעבר לקו הירוק, כבר בספטמבר 1967, ותרם את השם לאזור ההתיישבות כולו, גוש עציון, ולמועצה האזורית השולטת עליו.

בחלק גדול מהציבור רווחת הסברה כי את גוש עציון המחודש הקימו ממשלות המערך ובתור שכזה הוא נמצא "בגבולות הקונסנזוס הלאומי". את הגירסה הזאת לא מכחישים בקול רם, לא ראשי המערך ולא ראשי הליכוד – כל אחד מסיבותיו. אלא שאין שקר גדול מזה. אין כל קשר בין גוש עציון ההיסטורי, שלושת הקיבוצים שנעקרו, סמוך לצדו המזרחי של קו שביתת הנשק, ובין השטח הגיאוגר־פי המכונה היום "גוש עציון".

שילה גל, ראש המועצה האזורית גוש עציון וחבר קיבוץ כפר עציון, מצייר את גבולות הממלכה שלו בגאווה: בצפון עובר הקו מיישוב הר גילה, הגולש מצפון־מערב על בית־ג'אלה ובית־לחם, ליישוב קידר המוקם דרומית־מזרחית למעלה אדומים. במזרח יורד הקו דרומה מקידר, דרך אל־דוד ותקוע עד למעלה עמוס (יישוב חרדי, שהוקם על־ידי חוזרים בתשובה מישיבתו של אורי זוהר וקרוב הרבה יותר לקריית ארבע מאשר לירושלים או לכפר עציון). בדרום עובר הקו, בצלע השלישית של המרובע, ממעלה עמוס דרך מיצד וכרמי צור, לקו הירוק, שהוא גם הצלע המער־בית.

במרובע הזה קיימים כעת 16 יישובים יהודיים – שלושה קיבוצים, מושב שיתופי אחד (אלעזר – שהתגורר באחרונה והוכר כפר קהיל־תי), מרכז אזורי באלון שבות, שבו ממוקמת גם ישיבת "הר עציון", יישוב עירוני – אפרת, והשאר הם יישובים קהילתיים. ארבעה בלבד הוקמו בימי ממשלות המערך, וגם אלה תוך היסוסים ומאבקים לרוב. 12 יישובים הם פרי שלטונו של הליכוד.

לדברי ראש המועצה, חיים כאן כ־4,000 יהודים, כמחציתם באפרת. אך עיקר ההתיישבות הזאת, כמו באזורים אחרים, בפריסתה ולא במספר אוכלוסיה.

המרובע שעליו משתרע גוש עציון 1988 מכסה למעשה את כל האזור המאוכלס של צפון יהודה. אם לצרף לו את ההתיישבות בקריית ארבע ובחברון ואת היישובים החד־שים המוקמים על־ידי החטיבה להתיישבות של הסוכנות היהודית, בדרום הר חברון, מכסות ההתנח־לויות את כל שטח יהודה: מהקו הירוק ועד מדבר יהודה במזרח ומירושלים ועד הנגב בדרום.

* * *

עד דצמבר בשנה שעברה נחשב האזור שקט יחסית. באה האינ־תיפאדה והפכה את הקערה על פיה. השטח כולו, מבית־לחם ועד חברון, הפך מוקד התקוממות. לא היה יישוב באזור הזה שלא ניזוקו בו מכוניות המתנחלים מזריקת אבנים בימי הפרעות, בגל האינתיפאדה הראשון. כאשר שכך הגל הזה במ־קצת, בא אחריו הגל השני, החמור אולי מהראשון. שילה גל דיבר על כך בזעם, אך גם בדאגה בולטת: גל של פגיעות ברכוש, הפוקד את היישובים זה כמעט חודשים. אין כמעט לילה בלי חבלה ברכוש: בקווי מים, קווי חשמל, מבני משק או מטעים. כל זה בנוסף להצתות, שנעשו כבר מכה כלל־ארצית.

בסיפורים על המלחמה ברכוש, במסגרת האינתיפאדה, נתקלתי כמ־עט בכל יישוב. בתקוע מנסים כמה מתושבים להתפרנס מחקלאות. בחו גבי אותה, המעבר (עם פועלים ערבים, כמובן) מטע פיסטוק ולא־בי. ב־19 במאי בחשכת לילה עקרו אלמונים 300 מעצי המטע – בעצם המטע כולו, בן שלוש שנים. העקבות הובילו לכפר הערבי השכן – תקוע – שאותו עוברים תושבי תקוע היהודים יום־יום ובו ספגו לא מעט אבנים. בין השאר נרגם שם לפני חודשים אוטובוס תלמידים, המוביל את ילדי היישוב לבתיהם ואחרי באלון שבות. ילד אחד נפגע. "משהו שטחי", אומר מזכיר היישוב אריה גוי, "שמונה תפרים בראש".

ביישוב נווה דניאל, מהקרובים ביותר לירושלים בגוש עציון, השמי־דו בלילה אחד, ה־14 במאי, 65 שתילים של כרם ענבים, מתוך 250. באלעזר נוסרו, ב־21 במאי, 93 עצי אגוז. עוד קודם לכן נוסרו עצי אגוז בכפר עציון: 200 עצים בלילה אחד, ועוד 40 בשבוע שאחריו.

* * *

לדברי ראשי המתנחלים אין האירועים האלה פוגעים ברצונם הח־זק של המתיישבים להישאר במ־קום, ושל אחרים – להצטרף אליהם. אך דוגמת נווה דניאל, היישוב הקהילתי־דתי המתוכנן כיישוב דו־לות לאוכלוסייה מבוססת, מעידה כי לא בכל מקום המצב אידאלי כל־כך. היישוב עבר משברים גם בשנים קודמות וגל העזיבות הגדול היה לפני שנתיים, כאשר בבת אחת עזבו שמונה מבין 18 משפחות. מאז התחילה בניית בתי קבע, ונראה היה כי היישוב עלה על דרך המלך.

אלא שהדברים השתבשו שוב, בתקופת האינתיפאדה. אף כי ניתן כאן, במרחק כרבע שעה נסיעה מיר־ושלים, להקים וילה בת 150 מ"ר במחיר 80 אלף דולר, המתיישבים אינם עומדים בתור; בין ירושלים לנווה דניאל נמצאת דהיישה. "ערב הסברה שנערך למתיישבים פוטנצי־אליים בשכונת גילה הירושלמית הסב אכזבה גדולה", מספרת דינה אפק, מזכירת נווה דניאל. "איש מהם לא בא אפילו לבקר ביישוב". לעומת זאת, חמישה מוותיקי נווה דניאל המתגוררים בבתים זמניים הודיעו באחרונה על רצונם לעזוב.

אגב, החזקת נווה דניאל, יישוב שאוכלוסייתו נעה זה שנים סביב 20 משפחות, עולה להסתדרות הציונית בלבד בין 80 ל־100 אלף דולר בשנה.

(הכתבה הבאה ביום ד')

הקו־אופ מגיש ירק ופרי זול וטרי!

בקו־אופ שלי יש סימון מחירים

ענבים טומפסון פצאל
1 ק"ג

1.99

סנטה רוזה
1 ק"ג

1.95

חסה ערבית (ראש)
0.89

אפרסק לבן גודל 6
1 ק"ג

1.95

בתוקף 29.6 עד 1.7.88

קנו עכשיו בקו־אופ
ושלמו ב־2.9.88

*על כל קנייה מעל 100 ש"ח לבעלי כרטיסי אשראי ישראכרט וויזה לבעלי כרטיס קו־אופ זהב התשלום ב־2.988 או ב־99.88
לא כולל חנויות אלקטרוליין
לאלקטרוליין תכניות אשראי מיוחדות ונפרדות

סופר קו־אופ · היפר קו־אופ
של רשת הריבוע הכחול, קו־אופ רעננה, קו־אופ הרצליה ורמת־השרון
קו אופ   קו אופ   קו אופ   קו אופ

המירוץ לצמרת של ג'ודי ויורסט

החיים הם רצף של אבידות ורווחים, אומרת העיתונאית והסופרת האמריקאית ג'ודי ויורסט, שספרה הדן בנושא עומד לראות אור בעברית בסוף יולי. סיפור חייה של המחברת, כפי שהיא מספרת בראיון גלוי־לב, דומה מאוד לספרה

מאת יהודית קנולר

"בני הצעיר מחכה לתשובה מן המכללה שבחר ללמוד בה. אמי, אחותי ורבים מחברי כבר מתו. אני נוטלת גלולות סידן כדי לשמור על עצמותי המזדקנות ומקפידה על דיאטה וילתישומן במאמץ נואש לשמור על בריאותי. אף כי בעלי ואני שמרנו על קשר נישואין לא מושלם, במשך עשרים וחמש שנים מלאות תודות, פצצות הגירושין והאלמנות נופלות סביבנו ללא הרף. אנו חיים עם אובדן". שורות אלה משקפות אולי יותר מכל את המצוית ספרה של ג'ודית ויורסט, "החיים – אבידות הכרחיות, ויתורים גורליים", העומד לראות אור בעברית בסוף יולי.

ויורסט, עיתונאית בעלת טור בן 20 שנה בירחון הנשים הפופולארי "רד בוק", שלמדה בגיל מבוגר פסיכואנליטיקה במכון הפסיכואנליטי בוואשינגטון, העלתה בספר זה את התיזה, כי החיים הם רצף של אבידות ורווחים, המופיעים במחזוריות. יש אבידות מוחשיות כמו מוות, פרידות, הצורך לוותר על אנשים, וגם אבידות מופשטות כמו אובדן האהבה, או הצורך להתחלק בה, עם הולדת אח נוסף.

יש אובדן הנוגע לנישואין. למשל, החלומות הנוגעים לנישואין – אהבה נצחית, אקסטזה מינית, הקשבה והבנה תמידיים. המציאות היא של בן/בת הזוג המשלומפר, שאינו מושלם, שלפעמים הוא קצר רוח, שונא קונצרטים/כדורגל. וזה, לטענת ויורסט, אובדן ברור. אך מאובדן הזה ניתן להפיק רווח, אם לומדים לאתר אותו, להגדיר אותו, להשלים עמו ובונים משהו חדש.

כדי להתפשר כמבוגר, צריך לדעת על האובדן ולדעת לקבלו, אומרת ויורסט ומוסיפה כי בהחלט מותר לבכות, לכאוב, אך יש גם לדעת לחדול ולמצוא דרך אחרת. אם בן הזוג אינו מתאים לשיחה על שירה, אין צורך להתגרש ממנו בשל כך. אפשר למצוא מסגרות אחרות לשיחה על שירה, אומרת המחברת.

תפקיד האם

בספרה של ויורסט יש התייחסות בולטת לתפקידה של האם בחיי ילדיה. אולם בעניין זה של השוויונות הנשים הקריירסטיות קשה היה לחמוק מהשאלה, אם תפקיד האמהות הוא אכן כה חיוני, וכיצד להתמודד עם המשא. ויורסט אומרת כי אין כל ויתור בתיזה שהציגה על תפקידה של האם. זה תפקיד שונה לחלוטין מתפקידו של האב, בעיצוב האישיות שלנו. ההתבגרות היא, למעשה, תהליך של היתוקת או אובדן מהאחדות עם האם, המגוננת מכל פגע. ויורסט ממליצה, לכן, להקדיש את השנים הראשונות של האמהות לילד. מי שמתחילה בקריירה לפני הלידות, צריכה לשאוף לכך שתהיה טובה דיה בעבודה על מנת שתוכל לנהל מו"מ על משרה גמישה או חלקית לשנים הקריטיות הללו.

ויורסט: תחושת מילכוד

גישתה של ויורסט מגבירה את תחושת המלכוד, שכן נשים קרייריסטיות רבות מתקשות לעבור למשרה חלקית מחשש לפגיעה במעמדן. יש שהתפשרו ומתקשות לאחר מכן לחזור לעמדת זינוק, כמעט כולן מפתחות רגשי אשם בשל המיצוי החלקי של האמהות ושל הקריירה.

ויורסט מקווה כי ספרה יהיה להיט בארץ כפי שהוא בארה"ב. הספר שיצא לפני שנתיים בכריכה קשה מכבב מאז בראש רשימת רבי־המכר ונמכר ב־200,000 עותקים. לפני כשנה הוצא הספר בכריכה רכה, וההערכה היא כי עוד כחצי מיליון ספרים כאלה נמכרו.

לבד מהפופולאריות שלו בקרב הציבור, מהווה הספר חומר לימוד באוניברסיטאות. הסיבה להצלחתו, לדעת ויורסט, היא העובדה שאין זה עוד ספר של "איך להצליח", או "עשה זאת בעצמך בעשרה שיעורים". אין בו מתכונים לקיצורי־דרך אלא הוא מתאר רעיונות וניסוחים בשלבים שונים של החיים, דרכים שונות שעקבו אנשים כדי לטפל בבעיותיהם, והוא מזמין את הקורא לגלות את עצמו בספר.

סיפור חייה של המחברת דומה לא מעט לספרה. כילדה בת 10, שמנה ומכוערת, היה לה חלום – להוציא ספר שירים שעל כריכתו תתנוסס תמונתה כשהיא רזה ויפהפיה. היא ניסתה במשך שנים להגשים את החלום. הופעתה השתפרה מעצמה, אך אף־על־פי שהיא שקדה על הכתיבה ברצינות מגיל שבע, סיפוריה נדחו שוב ושוב. בסוף שנות ה־20 שלה נישאה למרטין, לאחר נישואין קצרים קודמים. עם נישואיה עברה להתגורר בגריניץ' וילג' (במנהטן) ורק לאחר לידת שלושת בניה התחילה לפרסם את כתביה.

היא קיבלה עבודה כעורכת בבי־סאון קריפ. ואז, סופר כלשהו שהיה צריך לכתוב ספר על תוכנית החלל לא עמד בהתחייבויות שלו. הוצע לה איפוא לכתוב את הספר. "אמרתי למרטין, 'הרי אני לא יודעת אפילו איפה הוללי'", היא מספרת. "הוא השיב: 'תגידי כן, ואחר־כך נתחיל לחפש אותו'". זאת היתה ההתחלה. אחר־כך כתבה על גיאולוגיה ועל כל מיני נושאים מדעיים. בד בבד המשיכה לכתוב שירים, סיפורים לילדים.

הכל יכול לקרות

"יכולתי למלא את כל הלובי של המלון שבו אנחנו יושבים עכשיו במכתבי הדחייה שקיבלתי מהמו"לים. כשהוצע לי כתבת חבר לעיתון ניו־יורקי מהמפורסמים ביותר, הציעו אותי לתפקיד, על תקן של סופרת. העבודה כרכילאית איפשרה לי גישות לפרסום שירי בעיתון הזה, וזאת עשיתי. ואז קיבלתי גם תורית של משוררת. עתה יכולתי לפרוץ לסיפורי הילדים. מאז כתבתי 10 ספרים לילדים שנמכרו ב־10 מיליון עותקים. המעניין הוא כי הצלחה אחת אינה גוררת הצלחה שנייה, באופן אוטומטי. כל רב־מכר שלי נדחה קודם על־ידי המו"ל שאתו עבדתי באותה תקופה, וכך אני גולשת כל פעם להוציא מו"לים".

מסקנתה האישית היא איפוא ברוח הספר – כל אובדן מוביל לרווח, ואסור לוותר על החלום; צריך להישאר פתוחים אליו, פתוחים לנסיון, כי הכל יכול לקרות. "הרבה אמרו לי: 'את מוצלחת כמשוררת, למה לך לכתוב על אובדן?' השבתי: 'כי אני צריכה לגדול'".

ויורסט שנלוותה לבעלה, כתב פוליטי המתמחה באוצר, לסיור לימודים של קרן אופקה (במסלולת השתתפו גם אנשי קשר כסטודנטית, השופט מייק פאול, שני סטודנטים, פוליטיקאי, רב והיסטוריון), ביקשה לעצמה כמה דעות על הנעשה באזור. שאלנו אותה אם אין זה תמים לצפות שבתוך 10 ימים, שבהם מסיירים בגדה וברצועה, נפגשים עם פוליטיקאים ישראליים מכל הזרמים, וממשיכים לסוריה, ירדן ומצרים לפי אותה מתכונת, אפשר יהיה לגבש דעה מעמיקה, עד כדי מתן המלצות. ויורסט השיבה: "היתה לנו הזדמנות שאין לכם, להגיע למקומות ולאנשים שהם בלתי נגישים בעבורכם. אנחנו יודעים להקשיב, לברור ולהבחין בין אמת לבין אמירות ריקות. ההתרשמות היא כי בכל המגזרים שאיפה כנה לשלום. אך קיים פער הדדי רב". היא הדגישה כי זו התרשמותה האישית, וכי ההמלצות הקבוצתיות תבואנה רק לאחר דיון מעמיק וגיבוש עמדה.

חיוכים של קיץ

בגדי מתנה בחוים של אופנת "קאדרו" (פולגת) לעיצובו של קיץ (צילום: מירי דוידוביץ)

חור בכיס

משל ונמשל / לאוטמן התחמק / מוכרים בלבד / בונים נמל / תחזית המו"מ / שווי אחות

מאת אברהם טל

● **תווית שכזו.** קראתי בשבוע שעבר: "התווית הישראלית נקלעה בשבועות האחרונים לקשיי נזילות, ועל־מנת לקבל אשראי נוסף, נדרשים בעלי השליטה לספק ערבויות אישיות. ההון שגויס לפני שנה שימש לסילוק חובות הבוערים של התווית הישראלית, אך הוא היה בבחינת טיפה בים להוצאתה מן הבוץ". להסרת ספק, "התווית הישראלית" היא חברה שמניותיה נסחרות בבורסה. אבל האם גם לכם זה צילצל כמו משל? ואם משל, מה הנמשל?

● **פיחות ושחיתות.** בשבוע שעבר הסביר יו"ר נשיאות התאחדות התעשיינים דב לאוטמן במסיבת עיתונאים מה קשה מצב התעשייה ומדוע הכרחי לעשות מעשה (לאוטמן לא הזכיר את המלה "פיחות", אבל היה ברור שהתכוון לכך). לאוטמן נשאל אם הוא מוכן להתחייב בשם המעסיקים שאם יהיה פיחות, לא יוסיפו השנה פרוטה לשכר העובדים (לפי שעה המעסיקים מתעקשים יפה מאוד אפילו בעניין תוספת היוקר). לאוטמן התחמק מתשובה, ואני הבנתי מהתחמקות זו סופית מדוע האוצר מסרב לבצע פיחות. מה התועלת בפיחות – שמיד לאחריו יבואו תוספות שכר? הגיון פשוט: מוטב בלי פיחות ובלי תוספות שכר, מאשר עם ועם.

עוגות - מוס, גבינה, שטרודל, שוקולד חם...
* לא כולל דמי שרות
* לפי הוראת שלטונות המס אין להשאיר טיפ בשיק
תודה ולהתראות !

טיפ חשוב לנותני טיפים

בשולי תפריט של מאכ שנמצאת לא מכבר בפינת הירקונות אחד העם־שינקין, תל־אביב, מופיעה ההערה המתבקשת הבאה: "לפי הוראות שלטונות המס אין להשאיר טיפ בשיק". ברור. שלא יתבלבל החשבונות.

● **על הפנים.** מה שלום הבורסה? כבורסה. פעם יורדת, פעם יורדת יותר. המומחים נותנים הסברים מלומדים: אי־ברייקציות משקיות, תחזיות עסקיות, ציפיות כלכליות וגם אלטרנטיבות השקעתיות. אבל אנחנו המשקיעים הקטנים יודעים את האמת: הבורסה זה כמו עץ, עץ שלא נותן צל (שמירת ערך הכסף), לא נותן פרי (דיווידנד) ולא נותן אפילו לטפס עליו בכיף (השתתפות בבעלות). אז למה נשקה אותו? מצידנו שיתייבש וייבול.

● **למרחקים מפליגים דירקטורים.** קראתי שחברת אוצר מפעלי ים (בשליטת עיריית תל־אביב והממשלה) עומדת לשלוח ארבעה דירקטורים ללימודים. ללמוד איפה? בניו־יורק הם מעדיפה וגם בבולטימור. ללמוד מה? לשקם נמלים. למה דווקא נמלים? והכן כבה: אוצר מפעלי ים היתה החברה שהפעילה את נמל תל־אביב מאז שנת תרצ"ו ועד שנת תשכ"ה בערך. נמל תל־אביב, כידוע, אינו קיים מזמן, אבל החברה עדיין קיימת (אפשר לחסל נמל, אבל לחסל חברה ממשלתית־עירונית?! נו באמת).

החברה לניהול יש – נמל לנהל אין. מה עושים, מפרקים את החברה? אל תצחיקו, משקמים את הנמל, ובשלב ראשון שולחים שני צמדי דירקטורים ללמוד באמריקה. טוב לנמל, טוב עוד יותר לדירקטורים. עוד יהיה פרנגמל, פרנגמלו

● **חצי עילפון.** בשבוע שעבר רשמתי תחזית בעניין המו"מ על הסכמי השכר. "... יש עוד זמן: שבועיים פחות יומיים, וכבר עכשיו אפשר לנחש איך זה יהיה: מחרתיים יום חמישי יהיה משבר, ביום ראשון 26 ביוני ייפגשו שוב, ביום שלישי 28 ביוני יהיה פיצוץ, ביום רביעי 29 ביוני ייעשה עוד מאמץ, ביום חמישי 30 ביוני יתפזרו ללא סיכום, במוצאי שבת 2 ביולי יתכנסו לניסיון אחרון, וביום ראשון, אור ל־3 ביולי, שעות אחדות לפני התחלת השביתה הגדולה, יותמו הצדדים במצב של חצי עילפון בראשי־תיבות. איך אני יודע? כי ככה זה היה בעבר". היום, אף על פי שהשביתה נדחתה ב־3 ימים, סוף התמונה נראה לי כעת אופטימי מדי.

● **כמה שווה אחות?** לפי ידיעה שפורסמה בשבוע שעבר, הציעו מנהלי בתי החולים להוסיף לשכרם של הרופאים 1,200 שקל בממוצע לרופא לחודש. במרכז הציעו המנהלים להוסיף 250 שקל לכל אחות ו־200 שקל לכל עובד אחר בבתי החולים והמרפאות. דבר זה מאפשר לנו לחשב את שוויה של אחות במונחי רופאים: 250:1200=0.20, כלומר אחות אחת שווה חמישית רופא.

לפי עניות דעתי, מנהלי בתי חולים אחראים היו צריכים להציע בדיוק ההיפך: 250 שקל תוספת לרופא, 1,200 שקל תוספת לאחות. למה? כי ברופאים יש עודף גדול (שאין ברירה אלא לייצא אותו) ובאחיות מחסור גדול. האם לא היה זה ד"ר דן מיכאלי, מנהל המרכז הרפואי בתל־אביב, שאמר כי בעזרת 200 אחיות חדשות אפשר לפתור את בעיית תורי הממתינים לניתוח?

שלום בית או גירושין בזול

מאת מרים גורן

סכסוך בין בני־זוג עולה, כידוע, ביוקר מכל הבחינות. המחיר הנפשי שמשלמים בני־הזוג עצמם, וכמובן הילדים, וכשמגיעים הדברים לגירושין ממש – כרוך העניין גם במחיר כספי גבוה, שזוגות רבים אינם יכולים לעמוד בו.

השירות לתיווך משפחתי, עמותה הקיימת זה עשר שנים בירושלים (השם הקודם היה ארגון "מבטחה"), הוא ארגון המעסיק בעלי־מקצוע בתחומים הרלוונטיים כדי לסייע לזוגות מסוכסכים להגיע לשלום בית, ואם כלים כל הקצין – לסיים את עניין הגירושין בהוצאות כספיות קטנות יחסית.

יו"ר השירות היא קיי ויינברגר, סוציולוגית העובדת בתוכנית ה"אתגר" (התוכנית של האוניברסיטה העברית לגיל הרך), המרכזת היא שרה ברימין – עובדת סוציאלית, ואשת יחסי הציבור היא רוחלינד ריזק, ספרנית בבית הספרים הלאומי. שלושתן – לא קשה לנחש – הן ממוצא אנגלו־סאקסי, הביאו אתן את מסורת ההתנדבות. עם זאת, הן מאמינות שרק אנשי מקצוע מיומנים מסוגלים לטפל בסכסוכים בין בני־זוג.

במשך השנים התברר להן, מספרות, שזוגות רבים פונים לארגונן כשהם מגיעים למסקנה שאין מוצא אחר מאשר פירוד, וכאן הם מגלים שניתן גם לשקם נישואין. "במקרה הצורך אנחנו מדריכים את האנשים לערוך בעצמם הסכם לביצוע הגירושין, דבר המקל עליהם בבואם להתדיין בבתי־הדין הרבניים ולחסוך בהוצאות עורכי־דין. אבל המטרה הראשונה שלנו היא למנוע את הפגיעה במשפחה. הכסף שנחסך בהוצאות המשפטיות מתפנה להשקעה בילדי המתגרשים", הן אומרות.

לארגון כזה, כמו השירות לתיווך משפחתי, נקשר דימוי של גוף הבא לסייע למעוטי־יכולת, אך אין זה כך, מדגישות המתנדבות. "מעשה במשפחה, שבה בני־הזוג בעצמם עורכי־דין ממעמד חברתי וכלכלי גבוה. הם שכרו שירותים של חברים למקצוע כדי לטפל בסכסוך ביניהם ובמשך שנתיים ימים לא יצא מזה דבר. לבסוף פנו אלינו, והפסיכולוג שלנו גילה כבר בפגישה הראשונה שאחד מבני־הזוג לא הספיק 'לעבור' נפשית את האבל על אם שנפטרה, ובמלכת, בן־הזוג השני חש רגשי אשמה כלפי הגיס. התוצאה היתה, שהם לא יכלו להמשיך איש ברעהו מבחינה נפשית כדי להתגבר על האסון, ומאחר שהנישואין לא היו מוצלחים ממילא, הגיעו למשבר וכתוצאה מכך לא התקדמו במו"מ על הסכם הגירושין. כאשר איש המקצוע שלנו גילה את מקור המחסום, סיפר לנו בוזם ואז הסתיים תהליך הגירושין במהירות".

החליטה לנסות

מקרה שונה לחלוטין שהשירות לתיווך משפחתי טיפל בו היה זוג שבו הבעל היה הומוסקסואל. בת־הזוג ידעה על כך לפני הנישואין, אך החליטה לנסות. נולדו להם ילדים ובכל זאת הנישואין לא עלו יפה. בת־הזוג רצתה להתגרש, אבל דווקא בן־הזוג ההומוסקסואל סירב, משום שחשש מן יפסיד את הכיסוי שלו. במקרה זה מבאנו, מספרות העומדות בראש הארגון, כי האיש לא היה שלם עם הסטייה המינית שלו, אך זו גרמה נזק לבת־הזוג ולילדים. "טיפלנו בו במטרה לשכנעו לקבל את הסטייה שלו כפי שהיא ולהתגבר על תרדתו, ורק אחרי הטיפול ניאות לסיים את קשר הנישואין, אולם נשאר בקשר עם גרושתו והילדים".

כאשר זוג מגיע לגירושין בבית־הדין הרבני, אחרי טיפול של השירות לתיווך משפחתי, הוא יודע שמוצו קודם לכן כל הדרכים להביאו לשלום בית, ולכן גם הליכי הגירושין מהירים יותר, לעתים שבועות בלבד במקום חודשים ארוכים, כאשר כל צד נלחם ברעהו בעזרת עורכי־הדין. היתרון שלנו כשירות, אומרות המתנדבות, בכך שאנו מטפלות לא רק בצד הכספי, אלא נותנות תמיכה רגשית ונפשית. "אחרי כל הרס יש אבל, פחד, רגשי אשמה, כעס ורגשות אמביוואלנטיים. בעזרת הטיפול מגיעים בני־הזוג לבית־הדין במצב רגוע יותר והוויכוחים פחות קולניים, דבר שגם הרבנים מפיקים ממנו תועלת.

"מתי אנחנו מגיעים למסקנה שאין דרך לתקן את השבירה? כשאנחנו נוכחים לדעת שאין אמון בין בני־הזוג, שלא איכפת להם איש מרעהו, שעושים דברים מאחורי הגב. רוב הפונים אלינו הם בגילאי 35־45, כאשר עוד לא מאוחר לצפות לחיים חדשים. בדרך־כלל מחכים עד שהילדים גדלים מעט, כאשר אין מדובר באכזבה מינית אלא באכזבה מאהבה, כאשר מגלים בני־הזוג שאין הליכה במקביל ביניהם ואין התפתחות שווה, או שהבדלים אינטלקטואליים אינם מאפשרים המשך, כמו במקרה של חזרה בתשובה של אחד מהם. לפעמים מתאונן האחד על קמצנותו של השני בעוד שהבעיה היא בעצם באי־התאמה מינית".

הפנייה לשירות לתיווך משפחתי היא פרטית, או על־ידי הפניה ממשרד הרווחה או פסיכולוגים פרטיים. באים מכל השכבות, הגילים והעדות, אפילו מקרים של נישואי תערובת. בפגישה הראשונה מקבלת אותם עובדת סוציאלית, המסיינת את המקרה. כאשר רק האחד רוצה להתגרש והשני מסרב, מפנים לאיש מקצוע, כלומר מתווך, המנסה להשכין שלום בית. לכל אורך הדרך מטפל בזוג אותו מתווך. אם הוחלט סופית להתגרש, עומד לרשות הזוג עורך־דין מטעם השירות, העורך את ההסכם, אך ההליכה לבית־הדין היא עצמית.

מחיר פגישה עם מתווך הוא 45 שקל ועלות הגירושין בעזרת השירות יכולה להגיע לכ־500 דולר, במקום אלפי הדולרים המשולמים לעורכי־דין, מדגישות באי השירות. מדי חודש פונים אליהם כ־20 אנשים חדשים, שמהם רק 15% מאמינים מראש שיוכלו להגיע לשלום בית. במשך עשר שנות קיום הארגון טופלו כ־1,200 מקרים.

מקרה מיוחד היה זה של אישה שהופנתה אליהם ממקלט לנשים מוכות. בעלה נאסר בגלל המכות שהיכה אותה, והאישה חששה ממנו. "נסענו אליו", מספרת שרה ברימין, "כי לפי הסיפורים הוא נראה לנו כמפלצת. גילינו שמדובר במישהו חלש הרבה יותר מהדימוי. שיכנענו אותו להתגרש ולתת לאישה את החזקה על הילדים, והיא תקבל על עצמה את פרנסתם. תוך שתי פגישות הושג עמו הסכם והגט ניתן באותו יום".

התקציב בא בעיקר מקרנות: קרן "דורות" בניו־יורק, הקרן הישראלית החדשה, קרן רוטשילד וכן מן המטופלים עצמם. הכתובת היא: רחוב קק"ל 25, ירושלים 92428, טל' 02־662865.

לקט

חיים קשים למתחזים

מאת עדנה לוינשטיין

כ־1900 איש, המקבלים כיום גימלה להבטחת הכנסה על בסיס טענתם שהם נרקומנים, יצטרכו להיבדק במרכז חדש לאבחון נרקומנים, שנפתח באחרונה ביפו על־ידי המוסד לביטוח לאומי בשיתוף עם משרד הבריאות. מטרתו הראשונית של המרכז: להשלים את בדיקתם של כל מי שמבקשים גימלת הבטחת הכנסה בנימוק של נרקומניות. מנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי צפורי, ציין כי מטרה נוספת של המרכז היא לאתר את אלה מבין הנרקומנים הנמצאים כבעלי סיכוי להיגמל ולהשתקם ולהפנותם לגורמים מסייעים – דבר שלא נעשה עד כה. הצורך בהקמת המרכז נבע מן העובדה, שהאישורים הניתנים כיום המוכיחים כביכול שמבקש הגימלה מכור לסמים – אינם מהימנים הם ניתנים במקרים רבים בטענות שווא.●●●

השר נבון מתבדח עם בוגרות תהיל"ה (צילום: ישראל הדרי/ישראל סאן בע"מ)

פרסום מטעה. מכון התקנים הישראלי מתריע מפני פרסום מטעה ושימוש בלתי חוקי בשמו של המכון לצורך קידום מכירות של מוצרים שונים. לדברי אינג' מרים מילר, מנכ"ל מכון התקנים, הגישה הלשכה המשפטית של משרד התעשייה והמסחר תלונה לבית משפט השלום נגד חברה שפירסמה כי מפעלה נמצא בפיקוח מכון התקנים, אף שעובדה זו לא היתה נכונה. בעקבות כך נקנסה החברה בסך של 550 ש"ח. ●●●

ילדים בחדר מיון. מסקר שנעשה על פגיעות אצל ילדים עולה, כי שיעור הילדים המבקרים בחדר מיון מדי שנה הוא כ־10% (100 לכל 1000 ילדים). מנתוני הסקר עולה גם, שבקרב הציבור רווחת הנטייה לפנות לחדרי מיון לקבלת טיפול ראשוני – על כך מרוות ביטאון "הדסה". את הסקר ערכה ד"ר רותה גופין, מהמחלקה לרפואה חברתית בבית־הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית ו"הדסה" והוא הקיף 16,000 ילדים עד גיל 17, שביקרו במהלך 1986 בחדרי המיון של בתי החולים בירושלים.●●●

אות ויצו למתנדבת. בעצרת חגיגית שקיימה ויצו בשבוע שעבר הוענק אות למתנדבת על שמה של חנה לוין, מי שהיתה יו"ר ויצו ישראל. הזוכות הן מרים אילפר מירושלים, פעילה זה 16 שנה בטיפול באלמנות צה"ל, אלמנות שאירים ומשפחות נפגעי מלחמה ומזכה מלמן מראשון לציון, על מפעל חייה: קליטת עלייה משנת 1950 ואילך, ביקורי חולים, ביקורי בית ודאגה לרווחת משפחות בעייתיות. בגביע הנודד זכה סניף ויצו בנתניה, שעשה רבות למען רווחת תושבי העיר.●●●

השכלה יהודית. כ־20,000 נשים, רובן אמהות למשפחות ברוכות־ילדים וסבתות לנכדים, סיימו באחרונה את שנת הלימודים במסגרת פרויקט תהיל"ה (ראשי תיבות של "תוכנית השכלה יהודית ללומד המבוגר") של האגף לחינוך מבוגרים במשרד החינוך והתרבות. ב־10 השנים האחרונות למדו בתהיל"ה כ־50,000 נשים. טקס הסיום נערך באיצטדיון העירוני החדש בכפר סבא, במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג ושר החינוך יצחק נבון, לאחר שהתלמידות טיילו במשך היום ברחבי הארץ.●●●

לעסוק בשטח השיקומי. ארגון הגג לטיפול שיקומי "אדם לשירות אדם" נתקל, בעיקר לאחר כניסת חוק הסיעוד לתוקף, בבעיה קריטית של גיוס כוח אדם לטיפול בקשישים ונכים. החברה פונה בקריאה לכל המעוניין לעסוק בשטח הסיעודי ושאין לו הכשרה מקצועית – להשתלב בעבודה. החברה מפעילה קורס להכשרת עובדים, המשלב לימודים ועבודה בשכר בשטח. הכשרה המוכרת על־ידי משרד העבודה והרווחה. המדובר בסיוע לאוכלוסיה מוגבלת, עבודה הדורשת כישורים והבנה ביחסי אנוש ופסיכולוגיה. שכרו של המשתלב במשרה מלאה יגיע סביב 1000 שקל בחודש, כולל תנאים סוציאליים מלאים. טל. 03־5461727/8.●●●

מתמטיקה מינית. משרד החינוך והתרבות העניק באחרונה את פרס החינוך להורי ומבצעי "המתמטיקה המינית" במכללת "בוקר" בירושלים. המכללה, בהנהלת אלי בר־אליעזר, נמצאה ראויה לקבל את הפרס על עידוד קליטת בנות בלימודי מקצועות טכנולוגיים מתקדמים בתחום האלקטרוניקה. לפני חמש שנים למדו במכללה שתי בנות בלבד – ואילו השנה למדו בה 46 בנות ולשנה הבאה נרשמו 60, שהן 16% מכלל אוכלוסיית התלמידים.●●●

גם אני נוהג באחריות. סיסמה בשם זה הוצמדה לתחרות "נהג המוניות האדיב" שנערכה תאוצה בימים אלה. התחרות נועדה לשפר את איכות הנסיעה במוניות בעיר. הנוסעים מתבקשים למלא גלויות המחולקות בידי הנהגים בנושאי אדיבות, ניקיון המונית, הגינות (קרי: הפעלת מונה), הופעת הנהג וכו' בנוסחו לסייע מעבר לנדרש. הגלויות נשלחות לתנועה למען ארץ ישראל טובה, אחד מן הגופים העומדים מאחורי התחרות, בצד העירייה, משרד התיירות וארגון בעלי המוניות. (אסתר בלוזה) ●●●

איידס. שרת הבריאות, הרווחה והנוער של מערב־גרמניה, פרופ' ריטה זיסמוט, תגיע ארצה ב־8 ביולי לדיון על שיתוף פעולה בין ישראל וגרמניה, בסיוע לארצות מרכזית איירס במדינות העולם השלישי. במסגרת ביקורה בארץ תשתתף זיסמוט ביום עיון שיערך בנושא מחלת האיידס ומניעת התפשטותה. מרצה אורח אחר ביום העיון, שיגיע מארגון הבריאות העולמי בז'נבה, הוא ד"ר ג'ונתן מן, העומד בראש הפרויקט העולמי למניעת התפשטות מחלת האיידס. מן אמור לפרסם כאן נתונים חשובים על תפוצת המחלה בעולם והצורך בשיתוף פעולה בינלאומי להסיכת התפשטותה. (צילה שני).●●●

כותבים לנו

עוד על סימון מחירים

רשימותיו של אברהם טל בקשר לסימון מחירים ("חוג בית" 8.6, 22.6) ומכתבו של דוד וינשל, נשיא רשת השופרסל ("חוג בית", 26.5) על "יתרונות הסימון הממוחשב" מעוררים תמיהה. אין חולק על זכותו הבסיסית של הצרכן לקבל מידע על המוצרים לפני רכישתם – מידע היכול לסייע בידיו להשוות מחירים, לתכנן את תקציבו ולבחור מכלל המוצרים את אלה הנראים לו ביותר. אם ניטל ממנו המידע על מחיר המוצר – נשללת ממנו זכות המידע הבסיסית.

שיטת סימון המחירים הנהוגה על ידי רשתות השיווק (להוציא רשת הקריאפ שהכינה את צרכניה וסימנה באחרונה את מחירי המוצרים על כל מוצר) אינה יכולה לסייע לצרכן. אמנם המחיר מצוין על המדף ועל כל מוצר מוטבע קוד, אך המצב בפועל (נוהות המחירים או המוצרים על המדף) אינו מאפשר לצרכן לדעת מה מחיר המוצר. אני שואלת: מדוע יתנו יצרן, משווק וקמעונאי לעשות מאמץ, לשפר ולייעל על מנת להוריד במחיר, אם הם יודעים שבתחנה הסופית – בקופה או ברשת – המידע לא יגיע לצרכן?

הרשויות וכל גורמי הצרכנות בארץ פונים לצרכנים ומבקשים מהם להיות הפקחים של עצמם – פנייה שגם המועצה לצרכנות שותפים לה – אך איך יכול הצרכן לדעת אם מחיר המוצר עלה, אם על מוצר זהה שבביתו לא מוטבע מחיר? ואיך יכולה להיות לו ביקורת אם המחיר הנרשם בקופה הוא אכן המחיר שרשום על המדף?

טענתו של מר וינשל כאילו הציבור מסתפק בשיטת הסימון בקוד אין לה על מה לסמוך, אם בעיין בפניותיהם של צרכנים, ובכלל זה צרכני רשת השופרסל, המעידים יותר מכל על חוסר שביעות רצון משיטת הסימון בקוד, על המבוכה מול המדף, על הפחד לנסות ולקנות מוצר חדש כי אולי הוא עולה יותר, על אי הנעימות ועגמת הנפש שנגרמות ליד הקופה. רק אלה המבקרים בסניפי הרשתות יכולים להראות זאת. זאת ועוד: סקר שערכה המועצה לצרכנות מצביע על כך ש־87% מציבור הקונים ברשתות אינם מרוצים מהשיטה.

טענה נוספת היא בתחום עלות מחיר הסימון. זאת טענה משונה, שכן לפני עידן הקוד סימנו ברשתות מחיר בצורה גלויה על כל מוצר. ביקורי המצאתי שבשום תחשיב שהוגש בעבר למשרד תמ"ס לא נמצא מרכיב כזה, ואם הרשתות שיפרו והפעילו מערכות ממוחשבות – מדוע צריכים להגיש את החשבון לצרכן?

אנחנו מאמינים, כי יסודה של צרכנות טובה היא בתחרות. נמשיך ולא נרפה עד שהכלי הבסיסי שמנסים להשמיטו מידי הצרכן יוחזר אליו. לוא היו יותר רשתות השיווק מחליטות לסמן מחירים בגלוי, לא היה צורך בהוצאת צווים ובתיקון החוק שיחייב אותן. אך במצב שנוצר, אין מנוס ממאמצים נוספים לתיקון החוק שיחייב הצגת מחירים על כל מוצר. עד אז נמליץ בפני כל צרכן לערוך קניותיו רק בחנות שבה יוכל לקבל מידע לפני הקנייה ולתכנן את קניותיו בהתאם.

עדה לבנון
מנכ"ל המועצה הישראלית לצרכנות
תל־אביב

השיא החמישי של איסלנד

לבד מכמה שיאי עולם, השיגה עתה איסלנד גם שיא עולמי במספר הילדים הנולדים מחוץ למסגרת הנישואין

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

איסלנד מחזיקה בכמה שיאי עולם: הפרלמנט ("אלטינג") הראשון באירופה התכנס בעיר הבירה שלה, ריאקיאוויק (למרות טעות נפוצה שלפיה נחשב הפרלמנט הבריטי כמחזיק בתואר הראשון בעולם); מספר שוקבי השחמט של איסלנד בעלי תואר "רב־אמן בינלאומי" הוא הגבוה בעולם ביחס למספר תושבי המדינה; באיסלנד מפלגת הנשים היחידה בעולם שיש לה ייצוג בפרלמנט; איסלנד היא המדינה היחידה באירופה שבה יום אחד בשבוע הוא "יום ללא שידורי טלוויזיה".

מדינות סקנדינאוויה מחזיקות כיום בשיא במספר הילדים הנולדים מחוץ למסגרת הנישואין, אבל מתוכן איסלנד מחזיקה בשיא העולמי: 48 ילדים לכל מאה לידות נולדו ב־1986 מחוץ למסגרת הנישואין (בשנת 1970 היה המספר רק 30). בשוודיה – 46 ילדים מתוך 100 (בשנת 1970 – רק 18); בדנמרק – 43 ילדים (לעומת 11 בשנת 1970); בנורווגיה – 26 למאה (לעומת 7 בשנת 1970).

המדינות האחרות המפגרות אחרי סקנדינאוויה במספרי הלידות ללא נישואין הן: אוסטריה – 22, צרפת – 20, בריטניה – 19, מערב־גרמניה – 9, לוקסמבורג – 8, אירלנד – 8, הולנד – 9, איטליה – 5, בלגיה – 5, ואחרונה בין 12 מדינות ה"שוק" – יוון – שבה רק שתי לידות מתוך 100 לידות, לעומת לידה אחת בשנת 1970.

מחקר שפורסם באחרונה בקופנהאגן מפריך דעה קדומה, שלפיה ילדים שנולדו מחוץ למסגרת הנישואין (הדברים אמורים הן במשפחה חד־הורית והן בזוג שהוריו לא התחתנו) מגלים נטייה לאי השתלבות בחברה, נכשלים בלימודים או בעבירות פליליות.

למהלך חייו התקין של הילד שנולד מחוץ למסגרת הנישואין תורמת ללא ספק אווירת הסובלנות בחברה הסקנדינאווית. הילד "הבלתי חוקי" אינו חש עצמו מופלה לרעה או חריג. אם באיטליה או ביוון ניתן להסביר את מספרם הנמוך של ילדים שנולדו מחוץ למסגרת נישואין באכיפת דעת קהל שמרנית־דתית, קשה להבין מדוע בהולנד, התחשבת למדינה מתקדמת כמדינות סקנדינאוויה, נמוך מספר הילדים שנולדו מחוץ למסגרת הנישואין.

מפעל הפיס
מפעל הפיס מודיע
בהגרלת המינויים המיוחדת
שהתקיימה ביום ה' טו' תמוז תשמ"ח 30.6.88
יועלה בגורל
קוטג' מס' צ/1—4
תרח 6
גוש 10620 חלקה 118
קיסריה וילג' שנבנה ע"י
דניה סיבוס, חברה לבניה בע"מ
חברת בת של אפריקה ישראל
להשקעות בע"מ

הודעה בדבר בקשה לבית המשפט לפירוק חברה
בבית המשפט המחוזי בתל־אביב – יפו
תיק פירוק 145/88
בעניין: פירוק החברה אורתום וירהר ויסק בע"מ
המבקש: אקסלרוד ברוך ע"י עו"ד יוסף הדס
נמסרת בזאת הודעה כי ביום 21.1.88 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי בקשה זאת תישמע בבית המשפט המחוזי בתל־אביב ביום 10.10.88 בשעה 8.30 בפני כב' השופט הנבחר.
כל נושה או משתתף של החברה שרצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, לאחר שימסור למבקש הודעה על רצונו זה.
את ההודעה יש למסור למבקש או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידי ב"כ המבקש עו"ד יוסף הדס לפי המען: תל־אביב (בית הדר דפנה) שד' שאול המלך 39 תל־אביב 64928, לא יאוחר משעה 9.00 ביום 3.10.88.
לנושה או למשתתף שיבקש זאת, ימסור ב"כ המבקש, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.
יוסף הדס, עו"ד
ב"כ המבקש

עיריית עפולה
הוועדה המקומית לתכנון ובניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי:
1. בניה לפי קו קיים מיקום המבנה גוש 16666/ חלקה 20/21 רחוב גלבוע 11 עפולה.
2. בניה קיר ללא פתחים בתחום 2.70 מ' מגבול חלקה 20% הקלה גש בין צדדי בין [illegible] מיקום המבנה גוש 16704 חלקה 44 רחוב אביב עפולה.
3. הקלה 6% באחוזי בניה ראשי 10% הקלה 6% באחוזי בניה 1 10% קו בנין צדדי מיקום המבנה גוש 16691 חלקה 46 רחוב קוממיות [illegible] עפולה.
4. הקלה 10% קו בנין צדדי. מיקום המבנה: גוש 16736 חלקה 46 רחוב הרב קוק [illegible] עפולה.
5. בניה קו בנין קדמי אפס קו בנין צדדי אפס. מיקום המבנה גוש 16645 חלקה 24 רחוב [illegible] עפולה.
את ההתנגדות להיתר ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד בבניין העירייה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.
אם לא תתקבל התנגדות כתשובה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בוועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.
בברכה
יעקב אבינועם
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה של הוועדה המקומית לתכנון ובניה – עפולה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שוק עירוני עם, הופקד שינוי תכנית מתאר המקומית תכנית מס' 5894 שינוי לתכנית מתאר מס' 3499 שינויי ייעוד למגורים כמפורט יחד עם התשריט המצורף אליה.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי: גוש 18928 חלקה 98,99 חלק מחלקה 100 [illegible] שינוי ייעוד השטח למגורים וכן הוראות ורכוש, הכוונה [illegible]
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או כל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית, שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית המחוזית. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בצרוף תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
תאריך כ"ד בסיון התשמ"ח 9.6.1988
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון

מהפיכת הצרכנות הביתית

אף־על־פי שהמאכלים המסורתיים טעימים יותר, מעדיפה הערבייה הישראלית של היום פתרונות קלים ומעשיים. היא משכילה יותר ומודעת לכוח הקנייה שלה

"תעשיית החתונות והשמחות היא אולי הדוגמה הטובה ביותר למהפכת הצרכנות שעוברת על הערבים אזרחי ישראל", אומר לוטפי משעור, בעל השבועון המצליח "א־סנארה" ומאגיד הפרסום "זירה". "החתונה הערבית המסורתית, עם כבש האורז לכמה עשרות בני משפחה בחדר האורחים הגדול בבית, עברה מן העולם, והנוסטלגיה של אנשים כמוני אינה יכולה להחזיר את הגלגל אחורנית. הערבים למדו להתנג, וכמו בתחומי צריכה אחרים הם עושים זאת בצורה שהולכת ודומה למה שנעשה במגזר היהודי. אני מעריך שבעונת הקיץ אחראית תעשיית החתונות לכמעט 60% מכלל הצריכה הפרטית אצל ערביי ישראל".

זה מתנהל באולמות־שמחות – תופעה לא נפוצה לפני עשור או שניים. "בכל כפר בגודל בינוני", הסביר באחרונה משעור למועדון מנהלי השיווק של "כור" שהתכנס ליום עיון בנושא השיווק במגזר הערבי, "אתה מוצא היום לפחות אולם־שמחות גדול אחד, לפעמים שלושה או ארבעה. בעיירות ובערים – הרבה יותר. המזון שמוגש בחתונות – סלטים, בשרים, מיני מתיקה – כולל סלטים ערביים מיוחדים, אפילו כאלה שבעידן החתונות הביתיות לא היית רואה. למי היה פעם זמן לעמוד ולהכין אותם כמו שמכינים אותם בעלי המקצוע של היום?"

גם עניין מתנת החתונה הוא רב־משקל. הערבי לא יילך לכל השמחות שהוא מוזמן אליהן, אבל ידאג שנוכחותו תורגש באמצעות מתנה. לפני צאתו אל השמחה, יושב טוב־טוב כמה בני משפחה הוא מביא אתו, מה מחיר המנה, מה הסך הכללי שהוא "עולה" למזמין. המתנה שהוא קונה אסור שתיפול בערכה מהסכום הזה. המתנות נבדקות והחישובים נעשים גם בצד המקבל, כך שהנוסחה אינה רק שאלה של הגינות או הדריות לשמה: מי שבוחר בזול נמצא משוק בכבודו שלו – רעיון בלתי נסבל לערבי המכבד את עצמו.

חתונות מפוארות מכתיבות דפוסי צריכת לבוש חדשים: "הזאטוטים שפעם היו מתרוצצים בין הכיסאות בבית", מסביר משעור, "מופיעים היום לחתונה לבושים במיטב אופנת הילדים. אף אמא לא תיתן לילד שלה להופיע בשמחה לבוש פחות מטיפ־טופ". כך גם בביגוד נשים ותכשיטים. גם אצל הערבים, מסתבר, מתלבשות נשים בשביל נשים, והשמחות ציבוריות הן הלוך־הראווה. משעור: "יש שבועות שבעיר כמו נצרת יש שלושים או ארבעים חתונות. אדם אולי לא הולך לכולן, אבל מספיק שילך לשתיים או שלוש, כדי שאשתו תעמוד על זה שהיא לא הולכת באותה שמלה פעמיים". וכשהאישה מחליפה – קונים, כפי שיתחוור עוד בהמשך.

הקיץ, מסתבר, הוא העונה הבוערת במגזר הערבי, גם בגלל ביקורי הקיץ של הקרובים ממדינות ערב. "אתם מבינים מה המשמעות של העובדה שבכל קיץ תופחת האוכלוסייה בבתים הערביים בארץ במאות אלפי איש, שמגיעים עם אישור שהייה של עד חודשיים לבקר את קרוביהם כאן?" שואל משעור. "וזה לא סתם ביקור של בן־דוד שבא ויושב אצלך בבית. זו תרבות חיים שלמה שנופלת עליך בקיץ. כללי האירוח אצלנו מחייבים את המארח לקחת את אורחיו לקרובים אחרים, לשכנים, לידידים קרובים ורחוקים. זה סבב ארוך, שמצריך צריכת מזון אחרת. וזה גם יכול לייגע ולהתיש", הוא מסיים בחיוך. אשתו ויזה משעור, פרמצבטית, ובתדודתו ד"ר מרי משעור־יוחד, גינקולוגית, הן יושבות באולם, מהנהנות לאות, מתחייכות כמו יהודיים ותיקים הנזכרים בסערות של אשתקד.

בהמשך מפרשת ד"ר משעור־יוחד בפני אנשי "כור" את הדרי־ההדדים של מהפכת הצרכנות. "זה מתחיל באישה", היא אומרת. "לפני שלושים וארבעים שנה שלט אצלנו דפוס הצריכה שעל־פיו האישה היא צרכנית רק פעם בחיים: בחתונה. היום כל זה שונה. האישה הערבייה הצעירה כיום היא קודם־כל משכילה יותר. (שיעור האקדמאים בתחילת העשור השלישי לחייהם גבוה אצל הערבים מאשר אצל היהודים, ובאוניברסיטת חיפה בגרו אשתקד יותר סטודנטיות ערביות מסטודנטים – ד"ר), היא גם נהגת: יש לה במקרים רבים רשיון נהיגה. היא עובדת, ולכן עצמאית יותר מבחינה כלכלית. יש לה כרטיסי אשראי וכספומט. ויש לה עוד דבר שלפני דור או שניים לא היה: בית חדש מיד אחרי החתונה. כבר לא גרים עם ההורים. צריך לרהט ולצייד מטבח וחדרי ילדים. גם אין פלא שנשים ערביות צורכות היום מיגוון של מוצרים שפעם לא היו חולמות עליהם: ריהוט, שטיחים, בגדים, טפטים, מקררים ומקפיאים, מכונות כביסה ומדיחים ומיקרוגל.

"אך השינוי המהותי ביותר הוא במטבח. לאישה הערבייה הצעירה כבר אין זמן לבשל את התבשילים שאמה וסבתה נהגו להכין. זה טעים, אבל היא נזקקת לאוכל מהיר. בשנים האחרונות גילתה האישה הערבייה את העוף הקפוא והבשר הקפוא. את השניצל והנקניקייה. את המיונז והקטשופ והפתיתים והראשקולה. היא מודעת למה היא צריכה ומה היא רוצה, והיא צרכנית אינטנסיבית מתמחשת, ובודקת ומשווה.

"מעניין גם לראות איך המהפכה עוברת אפילו לזקנים. אמא שלי, שבעבר רק לעתים רחוקות היתה יוצאת לחנות המכולת בכפר מגוריה, רמה, שעל כביש עכו־צפת, נהנית היום מאוד לקחת את אבי, שהוא מעל גיל שמונים, לעלות לאוטובוס ולרדת לכרמיאל הסמוכה. הם מבלים את הבוקר בסופרמרקט המקומי, נהנים ממיגוון מוצרים מעולה ואולי גם ממחירים נוחים יותר, וממלאים את הסלים וחוזרים לרמה מבסוטים".

יש מי שטוען שלוטפי משעור ומרי משעור־יוחד מגזימים בתיאור עוצמתה של מהפכת הצריכה ומידת העמקתה אל כל רובדי החברה הערבית בישראל. "לוטפי מכיר את החברה הערבית בישראל, אך הוא לא מבטא אותה", אומר מיכאל ארמתי, מנהל השיווק של "תלמה", אחת החברות המובילות בשיווק מוצרי מזון לערביי ישראל. "המהפכה שהוא מדבר עליה אכן התחילה, ואולי אף נמצאת בעיצומה אצל הנוצרים, העירוניים, המשכילים, אך טרם חילחלה לדעתי אל השכבות האחרות. אני בטוח, עם זאת, שזה יקרה. אנחנו ב'תלמה' משקיעים היום במגזר הערבי כי אנחנו משוכנעים שמהפכת הצריכה שעברה על ישראל בתחילת שנות ה־70, כשילדי המעברות התבגרו, התחתנו, בנו בתים והתחילו לצרוך אחרת, במטרה להידמות יותר לוותיקים – תקרה גם לערבים. זה בטוח. זו גם הסיבה שהתחלנו להעסיק ערבייה, את נאדיה מצלח־הראני, בוגרת הטכניון, כאחראית על מוצרים חדשים שיוצאים לשיווק ברחוב הערבי. וזה מוכיח את עצמו".

שוק בנצרת. בעוד שהערבים הישראלים אימצו דפוסי צריכה מודרניים, רוב ערביי השטחים עדיין מנהלים עסקיהם בשיטות הישנות

שוק מדרגה שנייה

לשטחים מתייחסים המשווקים כאל שוק פרוץ. נמכרים שם מוצרים פגומים, ועל שירות אין מה לדבר. האוכלוסיה מסתפקת במוצרים בסיסיים

הפן הגלוי – שלא לומר מנקר עיניים – של יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים הוא שוק העבודה. רבות נכתב על שוק דו־כיווני זה ויבוא עובדים יומי מהשטחים לישראל, על משמעויותיו הכלכליות, המוסריות והערכיות, והוא לא ייסקר בכתבה זו. נייחד את הדברים להרגלי הצריכה של תושבי השטחים ובמשמעותם ליצרן ולמשווק הישראלי.

לקראת סוף 1987, חודשים לפני תחילת האינתיפאדה, הקים מישל סבארי, איש עסקים נצרתי, נוצרי מאמין, את חברת אנדיאס. המגמה: שיווק מוצרים לכל מאן דבעי, עם דגש על ערביי השטחים. מנכ"ל החברה הוא מוטי קצמן, לשעבר איש "רבלון", בעל ניסיון בשיווק באירופה, באמריקה הלטינית, וכמנהל שיווק של החברה בארץ.

מישל סבארי: "ראשית צריך להבין שמדובר בעם שלם – אוכלוסיה של מיליון וחצי איש, שהתנוונה בצורה מתפידה על־ידי היצרנים והמשווקים כאן. זו אוכלוסיה שהתייחסו אליה כל השנים כאילו הם "סקנד קלאס". יצרנים היו מפנים לשם רק מוצרים פגומים – ולא משנה אם מדובר בברזל או במזון. על מערך שירות אין מה לדבר שם. בישראל, כמו בכל ארץ מסודרת, לא תוכל לקבל רישיון יבוא והפצה אם לא תוכיח שיש לך מערך חלפים ושירות ל־10 שנים. בשטחים, לעומת זאת, הכל פרוץ. מותר לך למכור שם מקרר ולהיעלם מהשטח, ושהצרכן ישבור את הראש. האנשים עוד לא למדו שם לעמוד על זכויותיהם כצרכנים, הם בדרך־כלל לא יודעים מה מגיע להם בתוקף זה שהם מוציאים כסף ורוכשים מוצר. זה ההבדל בינם לבין הערבים בישראל, שכבר התפשטו כצרכנים ויודעים מה מגיע להם".

מוטי קצמן ביום העיון של "כור": "בעוד ערביי ישראל מתנהגים, מבחינה צרכנית, בצורה ההולכת ודומה ליהודים, הרי בשטחים יש אוכלוסיה ענק שהוא פוטנציאל קונים גדול, ושאותה טרם היכרנו. רובנו לא יודעים על תושבי השטחים אפילו את הדברים הבסיסיים: מה הם קונים? מתי? באלו מחירים? כמה? איך הם מחליטים על מוצר חדש? מה מקורות המידע שלהם ועוד ועוד".

הצעד הראשון של קצמן וסבארי היה איפוא הכנת שיעורים יסודית, פה ושם בארץ ישראל, כדי להכיר ולאפיין את קבוצת הקונסומנטים הגדולה והענייה ביותר בין הירדן לים. "התגלית הראשונה שלנו", מספר קצמן, "היתה שלא רק הפיזור הגיאוגרפי גדול, וחלק מהצרכנים יושב בכפרים ובפרדסים קשי־גישה, אלא שיש גם הבדלי מנטליות גדולים בין קבוצות שונות של ערבים בשטחים. תשווה את הערבי החברוני, שהוא בדרך־כלל פלאח או ממוצא פלאחי, פחות משכיל, מוסלמי אדוק, לאיש רמאללה, שכל הסיכויים שהוא נוצרי, אקדמאי (37% מתושבי רמאללה הם בעלי תואר אקדמי), אמיד יותר, עם קרובים פלסטינים בחו"ל, חשוף לתקשורת חו"ל ולביקורים באירופה וארה"ב, ותראה שזה כמעט כמו שני עמים שונים".

הרוב, עם זאת, דומה יותר לאבטיפוס החברוני מאשר לאיש רמאללה. קצמן מנסה למנות את מאפייני הצרכן הקימעונאי: "ראשית, הוא עני. כוח הקנייה הכולל של השוק בשטחים הוא קטן מאוד. פועל חברוני מרוויח בבאר־שבע שכר יומי בן 25 ש"ח, ממנו עליו להפריש עד 7 ש"ח ליום לנסיעות לעבודה. נשאר לו ביד 17 ש"ח ליום, שזה בגבולות ה־400 עד 500 ש"ח בחודש. המשפחה גדולה בדרך־כלל, כך שאין כסף פנוי בכלל. זו אוכלוסיה גדולה שמשקיעה הכל בקיום זול. "שנית", ממשיך קצמן, "וכפועל יוצא מהעוני, זה שבשטחים – לבד מהמרובע הנוצרי שסביב ירושלים ביתלחם, בית־ג'אלה, ורמאללה, אל־בירה – לא צורכים כמעט כלל מוצרים בני־קיימא (רהיטים, מוצרי חשמל ביתיים וכיו"ב). כך זה היה לפני האינתיפאדה. זו אוכלוסיה של מוצרי צריכה בלבד: מזון, הנעלה, מעט ביגוד ילדים. וצריך להדגיש: הטיפול בילדים הוא בעדיפות. מלבישים את הילדים כמו שצריך, אפילו אם צריך להשקיע בזה את האגורות האחרונות לקראת החורף".

כאפיין שלישי, אליאס דבבנה: "הכבוד מהווה גורם ראשוני ובמיוחד בהחלטת קנייה. קונים מה שיותר זול. מה שלא סותר את האפיון הרביעי: שמרנות בקנייה. קשה להכניס מוצר חדש, וקשה לא פחות להכניס יצרן חדש. [illegible] במקום אחר. באפיין החמישי: הערבי בשטחים קונה את מה שהוא באמת צריך, ולא כלום מעבר. אתה לא תשכנע 'בכבוד' [illegible] קילו קפה ויקבל [illegible] לא עובד. כי שהוא קונה קפה את הזול והידוע. ומי שצריך [illegible] שיילך לחפש בפיתה. באפיין שישי: הערבי צרכן נבון. גם כשהוא הולך אל הסוחר הקבוע שלו, הוא מקפיד לשאול על המחיר אצל שלושה אחרים: לוודא שהוא מקבל את הדיל הזול ביותר. שביעי ואחרון: גם הסיפור המשפחתי נכנס לתוך העסק. ערביי יהודה [illegible] בביקורים רבים לקנות אצל קרוב משפחה אם רק יוכל".

מיכאל ארמתי ב"תלמה": "ערביי השטחים קונים הרבה מוני מוצרי מזון עיקריים. האחד הוא הבורגול לסוגיה, ובעיקר [illegible] – גרינה ערבית, שנוחה לבישול שאינו מצריך קירור. השני – שימורי בשר. אצל הערבים, שאינם מכתחים בני [illegible], אינך מוצא את הסלידה הטבעית המסורתית שיש לנו, היהודים, משימורי בשר. מוצרים שהולכים טוב אצלם, קופסה שלישית זה [illegible] – בעיקר בחומוס ובטחינה. [illegible] המקפצות, הכנות האחרונות הצהפים, [illegible] לא יראכם, אבל גבוה שימורי [illegible]. מוצר שבשוק היהודי כמעט הדביקו ידיים איתו ואצל ערביי השטחים הולך בצורך".

רק במזומן

> **תנאי אשראי אינם נהוגים בשטחים, במיוחד מאז החלה האינתיפאדה. גם שירותים סיטונאיים אינם ניתנים**

לנתוני הפתיחה המיוחדים של השטחים – אוכלוסיה גדולה, ענייה, הצורכת בעיקר מוצרי צריכה זולים (מזון בסיסי וביגוד אלמנטרי) – יש להוסיף גורם שלישי, שקבע במידה רבה את אופי השיווק: זהו שוק מזומן. לפני האינתיפאדה, ובצורה כמעט מלאה בזמן האינתיפאדה, מעדיפים הספקים הישראלים לקבל את התשלום מהקונים בצורה הבדוקה: במזומן. "הדבר מתאפשר גם מפני שהשוק הקמעונאי מנוהל רובו ככולו במזומן. משכורות העובדים מגיעות במזומן, מספר חשבונות הבנקים קטן יחסית, והקניות במכולות ובחנויות כולן במזומן. אין בשטחים – לבד ממקרים יוצאים במרובע הערים והנוצריות שסביב לירושלים – חנויות כלבו, ואין אף רשת שיווק מודרנית אחת.

"כל נתוני היסוד הללו, בתוספת הרגלי הצריכה המיוחדים של האוכלוסיה שמנינו למעלה, מכתיבים את עבודת היסוד השיווקית מספר אחת", אומר מוטי קצמן, מנכ"ל חברת השיווק אנדיס־יאס: "אין בשטחים, או לפחות לא היו עד האינתיפאדה, סיטונאים. המחירים חייבים להישאר נמוכים. כל אחוז קובע. סיטונאי הרי עושה עבודה – הובלה, אחסון, פיזור לחנויות וגבייה – ולכן, המחיר עולה, ואז אתה מתבקש שמוצר חליפי יתפוס את מקומך.

"בנוסף, קיימת בעיית התחרות: אפילו אם יהיה סיטונאי אחד יעיל וחרוץ שיצליח לשווק מוצר נפוץ, הרי בעלי חנויות שלא יקנו ממנו, אם זה אומר להעדיף אותו על ספק מתחרה, אלי עם מוצר חליפי, כהמולה שלהם. גם הקונים עלולים להישאר נאמנים דווקא למוכר מהמולה. כלומר, יש תנאים שמונעים התפתחות סיטונית כמו שאנחנו מכירים אותה".

הפתרון הוא שבעל החנות הקמעונית בשטחים הוא גם הסיטונאי של עצמו. יש לו בדרך־כלל מחסן קטן בחדר האחורי, והוא רוכש מהיצרן ומוכר לצרכן במישרין, בלי תיווך. התנהגותו העסקית מתאפיינת בהימנעות מעסקות ארוכות־טווח. "הוא יסכים לקחת נציגות של יצרן", מטעים קצמן, "אך לא יסכים להתחייב על הזמנת כמויות מינימאליות. הוא יקנה מה שהוא צריך עכשיו, ולא יאגור סחורה. הוא משלם במזומן, צריך לזכור, בלי אשראי, ואגירה של כמויות יכולה להיות נטל גדול עליו. אבל ככה זה מתנהל: אין סיטונאים, אין ארגוני קניות. סופרמרקטים קטנים ראשונים מתחילים להתעורר רק לאחרונה, במרובע הנוצרי הסביב ירושלים".

היצרנים, הנאלצים לוותר על שירותי סיטונאים, מתמודדים לבדם בבעיות ההובלה, האחסון, הפיזור. "תלמה" בראשות מיכאל ארמתי שיווקה ערב האינתיפאדה בכוחות עצמה, ברכבים, בלי מתווכים, ל־1,600 נקודות מכירה בשטחים מתוך 8,000 נקודות מכירה שאליהן מגיעים מוצרי "תלמה" ברחבי הארץ. "אין לנו, או לפחות עד האינתיפאדה לא היתה לנו, ברירה אחרת", הוא אומר. "או שהתרגלנו לעבוד כמכוניות להובלה, לשמור סחורה, לגבות בכסף כמחוק, להילחם על כל מוצר הניס, להתמודד עם החזרות כמרה – אצלנו יש תאריכי פירוק אחידים על כל מוצר. שלנו התרגלו לעבוד בשעות הערב, כשבעל החנות, שבדרך־כלל יוצא לעבודה בבוקר בישראל ומשאיר את החנות בשעות היום לאישה או לילדה, יהיה אפשר לגבות את הכספים. זה קשה, וצריך סבלנות והבנה. אבל המשכבר."

הכבוד חשוב מכסף

> **סגירת עסקה עם סוחרי השטחים היא מלאכה איטית הדורשת סבלנות. האינתיפאדה שיבשה את סדרי החיים אך לא יכלה למסחר**

מיכאל ארמתי, כבן 55, בעל חיתוך דיבור צברי, עבריני. קל צרור הצורות ההתבטאות שמזכירה את בומה שבים כשהוא מנסה להסביר עניין כלכלי מסובך לעקרת הבית במלודיה: "הדבר החשוב ביותר בעבודה עם הערבים זה הכבוד. לפעמים זה יותר חשוב מעוד אחוז של רווח. הערבי, לפי ניסיוני, הוא אדם רגיש שאין שני לו. רוצה לסחור איתו כבד אותו. מה נובע שאי־אפשר לעבוד עליו: פעם אחת זו פעם אחרונה. כל פעם כשיש מתיחות אני מזכיר לכל מי שמוכן לשמוע שערבי לא שבע אישית במעביד שלו. אבל הוא רודף זהב".

מוטי קצמן: "בארץ אתה יכול לסגור עסקה בשעת עבודה במשרד עם קניין של אירגון קניות גדול. בשטחים זו מלאכה איטית ומצרכת. אתה עובד עם כל קניין בנפרד, עם הרבה סקטיות והמון השקעת זמן בהעלאת המוטיווציה של הקונה. צריך גם לאהוב את זה, עם כל הטקס. אני, למזלי, אוהב ההנה מזה. אני תמיד אומר שעם יהודים אני צריך לעבוד. עם הערבים אני נהנה לעבוד". ואז באה האינתיפאדה.

מישל סבארי: "יש טעות לחשוב שהאינתיפאדה הרסה את כל המסחר בגדה וברצועה. זה מאוד תלוי במוצר. עכשיו למשל הולך מזון חזק מאוד, וגם בגדים, חקלאות, דגים, כלים. בחקלאות אנחנו מעמידים לרשות מי שצריך מדריכים ומלאים מקצועיים שנותנים ייעוץ חינם, וזה עובד. אבל קוסמטיקה נעצרה לגמרי. אז אנחנו מתרכזים במזון עכשיו כבסיס ביקוד שלנו, וחולמים על המון טוב שנגיע, בעזרת הקשרים הטובים שאנחנו יוצרים בשטח עכשיו, להמשיך בתבנית שלנו לספק את שיווק כל המוצרים לאוכלוסיה שם, ולספק את תנאיה".

קצמן: "מעניין לראות איזה מוצרים הולכים פתאום בזמן האינתיפאדה. יש מזון, כמובן, אבל יש עוד כמה דברים. גנרטורים קטנים ביתיים: אנחנו מכרנו בשטחים בשלושה חודשים מה שהמשביר המרכזי לא מוכר בכל הארץ בשלוש שנים. או גדייקנים למים של 20 ליטר, או חומרי ניקוי לבית אנו מוכרים ב־300% אחוז יותר מאשר לפני האינתיפאדה. יש גם דרישה לציוד בניה, בעיקר דברים קטנים, לאנשים שבונים לעצמם תוספות בבתים".

גם מיכאל ארמתי ב"תלמה" מוכר היום יותר מזון מקודם: "אנשים פשוט יושבים בבית, כנראה. אז מה יש לעשות חוץ מלאכול? יתכן שיש גם קצת אגירה, אבל לא כמעט רציני".

"תלמה", מסתבר, בכלל להגיע אל השווקים מפני שבאופן פאראדוקסלי הביאה האינתיפאדה לנורמליזציה באחד מתחומי השיווק בשטחים: היא גורמת להופעה ראשונית של סיטונאים. מסביר ארמתי: "כשהתחילה האינתיפאדה באו אלי הנהגים שלנו, וביקשו אקדחים וביטוח מיוחד. אני אמרתי להם: לא נשק, לא ביטוח, ולא נוסעים. המשאיות שלנו פשוט הפסיקו לנסוע לשטחים. אז ראינו איך לאט לאט מתהפך הגלגל: במקום שאנחנו נבוא אליהם, היום הם באים אלינו למשוך סחורה. השמרנות של הצרכן משתלמת לנו עכשיו. הם מכירים את המוצרים שלנו, סומכים עליהם, ולא רוצים להחליף. אז לשערי המפעלים התחילו להגיע רכבים של ספקים סיטונאים מהשטחים, מעבירים ונוספים".

התשלום, עדיין במזומן. מיכאל ארמתי, כמו יתר היצרנים בישראל, לא נותן אשראי בעת, ולא יקבל צ'ק גם מהמהים שבשטחים בגדה. כבר נהוג להתשלום במזומן בשער המפעל, על מקבל הצרכן 3% הנחה. 3% מבני [illegible] עכשיו על חשבון של [illegible]. יש לו 64 [illegible] של [illegible] – אחוז גבוה [illegible] – כל זאת בלי להלין את הכסף [illegible] לאוכלוסיה [illegible] יותר באיפעם.

בכלל שהתבונן לבר איש, עיבה אינפא השוק התפקד את כלאכת המרגעה עבור כלפי הסיטונאים המרסים ברווחים בבה גדושים. יצרן המזון מוכר הינה איש בעוד גים לא נפגע; כי הערבים שלנו ואף בפר בין הגלבוע לרפיח עוד לא נוגע בחוצר אכספה. אמר לשבות. עם זאת, שהמדובר מה בתוכם אחד והמוכבים למרי של חיי הקבלה בשטחים, שבאופן כללי והסקים עיבה באוד בנהלים ונורמאלי.

מישל סבארי: "אנחנו עם בהון קשה כזה לא בתייאשים. תוכבר שאנחנו הולכים מתכבון רחוק, לא שאנחנו עובדים עיניים ואומרים הכל כמעד, עכשיו לא קורה כלום. אבל אנחנו משקיעים עכשיו, בנים קצרים, מתכננים לבה שיהיה כשר בכבל ייגמר. אני מתייהם בפבלבות לשתות בדה, גם כשהם מחזקים לשלום, כי אני רואה שזה לבריס אובייקטיביים: בנק מהר, העסק סגור, אין בתוחר. אבל בה ההשוב לי זה שאני רואה לפני מוחר מוב, מחר, שרהדה לשלום. רוצה לשבור על קשרי כספר מקיבים ומבטחים. ולאחר מכה גם עכשיו אני נמכן לתת עוד זמן. שיהארגין ויעבדה, וישלם".

"כי אני מאמין שהבעיות הכ־רבה בסף ולא חשוב כאיפה יבוא הפיתרון. בערבית אומרים 'אל־תיגארה ולאיבארה פה יבטום בה: בעזיותה'. המסחר והתעסוקה לא הולכים יחד. האני מאמין בזה באמת בכספר, ולא אוכל להיות כבד הזב או פוליטיקאי. רק, ברמה הקטנה, לעזור בבה שאני יכול לבנות את הגשר בין בני האדם".

מאמינים למלה הכתובה

> **השיווק לערביי ישראל נעשה בעיקר בדיוור ישיר ובעיתונים. את הרדיו הס מלהזכיר**

שמות פרסים זהים. חלוקת דואר מדויקת היא בעיה קשה אישית, הבעיה היא לחלק את החומר הפרסומי בלי הכתובת. זה בבזוני, וגם שמטם את היתרונות העיקריים של דיוור ישיר מתוחכם. "אבל אנחנו עוד מנסים לעבוד על זה ולהשתפר, כי לדעתנו יש לזה עתיד" אומר משעור.

הכלי הרציני ביותר לפרסום ולקידום מכירות הוא איפוא העיתונות – מה שמסביר אולי את הצמיחה המרהיבה של העיתונות הערבית בארץ בשנים האחרונות. העיתונות הערבית בארץ מתאפיינת בזיקה גלויה וחזקה בין עיתונים למפלגות פוליטיות. "אל איתיחאד" הוא היומון מטעם רק"ח, "אל אנבאא" היה של המחלקה הערבית של מפא"י, "אל הסן" הוא של המתקדמת, ואחד מצעדיו הראשונים של עבד אל והאב דראושה עם הקמת המפלגה הדמוקרטית הערבית היה הקמת שבועון חדש – "אל דאירה" – שגיליונו הראשון עומד לראות אור בימים אלה.

כשהעיתונים הם בראש ובראשונה כלים פוליטיים, נדחקים במקרים רבים שיקולים מערכתיים מפני חישובים סקטיים ואידיאולוגיים. קריאות, רהיטות ופופולאריות אינם משחקים. התוצאה היא ביטאונים משעממים למדי, צפויים, עמוסי סטבצות לשון ונבושות, מבוססות בקרים הקבועים של הלקסיקונים המפלגתיים למיניהם. כמעט שאין הרשות האקטואליה "זמה", ומתרכזים במאמרי פרשנות ובמאמרים על אנשים. פניית המבצורה הרעה גם היא אינה מסייעת, וכך גם העובדה שבחלק מבעשרים העיתונים בערבית היוצאים בארץ כמעט שאין כתבים. רק מביאי מודעות.

היוצאים מהכלל שאינם בבעלות מפלגתית הם כמה מקומונים ברמה לא גבוהה, בתוספות מועדיות הבמדורים פינגנסים צבעים, ו"א־סנארה", המוביל גם הוא בתפוצה: לוטפי משעור נוקב במספר של 50,000־60,000 עותקים לעיתונו. מתנגדיו, כצפוי, מוכנים להישבע שהמספר מוגזם. משעור (41), עיתונאי בעצמו, בעל בעשאללה מבצור המגוסה, ומוציא תחת ידו עיתון אקטואלי, רלוואנטי, לוחם, אבל עיתון המכוון לכל המשפחה. "להבדיל מהעיתונים המפלגתיים, אנו מקדישים זמן גם לעניינים לא פוליטיים, כמו ספורט למשל, או תיאטרון. וזה מביא קוראים". גם את העיתונים היומיים בעברית קוראים ברחוב הערבי בעיקר בשל מדורי הספורט והמודעות "דרושים".

לרוב המפרסמים, צריך לזכור, כמעט שאין אלטרנטיבה: דפי העיתונים הם כמעט האמצעי היחיד לפרסום ולקידום מכירות. אך ה־שיווק עצמו נעשה באמצעים זהים בכל לשיווק במגזר היהודי: סיטונאים המספקים את סחורתם לחנויות ולבוטיקים, לצד סניפים של כל רשתות השיווק העיקריות. בנוסף, וכפי שהוזכר לעיל, יש מכירה ערה לערבים המגיעים במיוחד לחנויות ולמרכולים המשווקים בערים יהודיות.

בדומה להרגלי הצריכה, גם מבחינה שיווקית ניתן לראות את המגזר הערבי כשלוחה של המגזר היהודי, ואת בהסתייגות אחת, איכותית יותר מכמותית: במגזר הערבי עדיין משוקת הצעת השכונתית הקטנה תפקיד מרכזי למדי. היא טרם פינתה מקומה כליל לרשתות השיווק, למרכולים ולמרכזי הקניות. בעיר שפרעם, למשל, יש תשעים חנויות מכולת, הגם שתושבים רבים נוהגים לנסוע להיפר הגדול בצ'ק פוסט או לקריות, לקניות. מרחבית, מכל מקום, פוטנציאל הקנייה של ציבור ערביי ישראל הולך וגובר ליצרנים ולמשווקים, יהודים כערבים – המודעים יותר לחשיבות החתירות על לב הקונה הערבי הישראלי.

"התקשורת האלקטרונית", אומר לוטפי משעור בלהט, "פשטה את הרגל אצל ערביי ישראל. היא נתפסת בעיני הערבים כמכשיר תעמולה של הממשלה, מה שמוריד הרבה מאמינותה אפילו ככלי פרסום. בורדים במגזר הערבי יעלו על הדעת לפרסם באמצעות חוות בטלוויזיה הערבית, למשל, ובעיית האמינות גדולה יותר כשמדובר ברדיו. אם מנהל הטלוויזיה הערבית ברשות השידור השכיל איכשהו לעשות בטלוויזיה מכשיר אובייקטיווי, הרי ברדיו הכישלון הוא טוטאלי. זו תעמולה לשמה, המוגשת כאילו קהל המאזינים היו ילדים מטומטמים".

גם פרסום מעל מסך הכסף אינו במצב במגזר הערבי. בנצרת פעלו שני בתי קולנוע, אבל מאז עידן הטלוויזיה והוידיאו הידרדרו הסרטים לסרטי ניבלה ולבסוף פסקו לפעול והותירו את הרחוב הערבי נטול קרנע כמעט לחלוטין. הקצבה הדתית ההולכת ותופסת מקום בציבוריות הערבית ומתבטאת במיוחד ברמה המקומית, בוודאי לא תשפר דבר בתחום זה. גם שילוט חוצות כמעט שלא קיים, מסיבות שונות.

"לדיוור הישיר, לעומת זאת, יש פוטנציאל גדול", אומר משעור. "כתובה שוק ברור או שניים האחרונים הפכה מתורה אנאלפביתית ברובה לחברה שההשכלה בה היא גורם ראשון במעלה, יש למלה הכתובה כוח מיוחד. אני כבר ראיתי בבתים ערביים עלוני פרסומת שהולקו לפני חודשים, ולא נזרקו לפח. אנשים נוטים לשמור חומר כתוב, לא להקל בו ראש. אבל הבעיה שלנו היא אחרת: איך להגיע לבתים ביעילות ובדייקנות. דיוור ישיר, שהוא תרגיל יקר, חייב להיות מבוסס על אפשרות להגיע לחתכים מדויקים של אנשים, עליהם האינפורמציה שיש למפרסם. רמות הכנסה, הרגלי צריכה, ריכוז קהל בקניות, מעבר על עיתון זה או אחר. זה אומר לבנות רשימה לכל מטרות פרסום, ולהגיע אל אנשים מסוימים. נשמע פשוט אולי. אבל בכפר הערבי – ואפילו ברוב הערים – קשה מאוד להגיע אל אדם באמצעות הדואר. יש כפרים שבהם מאות אנשים קרויים באותו שם משפחה. לעשרות מהם יכולים להיות גם

כבר לא מתחת לבלאטות

פריד נסאר (46), מנהל סניף ברקליס דיסקונט בנצרת, סניף שמאז הוקם בידי הבריטים ב־1918 שוכן באותו בניין: "אין ספק שהמהפכה הכלכלית במגזר הערבי משתקפת גם בתנועה בבנקים, שגם תורמים לה. היום אין כמעט עיסקת קנייה ומכירה במזומנים שנעשית מחוץ לכותלי הבנקים או בלי מעורבותם. וזו, צריך לזכור, היתה צורת הפעילות הכלכלית השלטת עד לפני עשרים שנה. היום גם בבניין ובעלים קונים בשיקים, או בכרטיסי אשראי. ולכל אחד יש חשבון; מאז 1975 ועד היום עלה מספר החשבונות העו"ש בסניף הזה בלבד פי 10 ויותר".

סלים חורי (45), מנהל סניף נצרת של בנק ערבי־ישראלי מקבוצת בנק לאומי, ניהל ב־25 השנים האחרונות מספר סניפים בכפרים ובעיירות בגליל. הוא מאשר את ממצאיו של עמיתו מברקליס, ומוסיף: "מהפכה גדולה אף יותר חלה בנושא החיסכון. לפני עשרים שנה אנשים היו מחזיקים בעיקר חשבונות עסקיים, שבהם היו מפקידים את פדיון היום מהחנות או מהעסק. המזומנים – מושכים – או שיק – [illegible] לא היו חשבונות חיסכון. העשירים היו משאירים רק עודף מינימאלי ביתרת הזכות, ושומרים את עודפי הכסף בבלטה. לא היה אמון בבנקים וגם לא הבנה של תפקיד הבנקים בחיסכון אישי. עד תחילת שנות השבעים, כשהייתי מנסה לשכנע אנשים בכפרים לחסוך בתוכניות חיסכון, של שש שנים מינימום, היו אומרים לי: 'מאיפה אני יודע שישראל עוד תהיה בעוד שש שנים?' היום המצב שונה לגמרי: חשבונות חיסכון לטווח ארוך, קופת גמל, אשראי אישי, הלוואות לרכישת רכב ואפילו הלוואות לצורך עשיית ביטוחי חיים למיניהם, נפוצים מאוד. הבנקים בגליל משתתפים במהפכה הכלכלית, שעוברת על המגזר כולו.

"מאז 1980", אומר נסאר, "גדל אצלי היקף החיסכון לטווח ארוך פי שמונה. שירותי האשראי שאני נותן גדלו גם הם באופן משמעותי. אנשים התחילו להבין את העניין של ערבויות וביטחונות. פעם כשהייתי אומר לאדם שייתן ערבות, או בית, או מוסך כביטחון, הוא לא היה רוצה לשמוע. עכשיו מבינים מה זה, ועושים את זה הרבה, בעיקר למימון רכב, ציוד מכאני כבד, בנייה פרטית. וזה עוד לפני שמדברים על הצורה המקובלת ביותר של אשראי: האוברדראפט.

"היום", מסכם חורי, "אין בכלל הבדל בין בנקים בסקטור הערבי והיהודי. אנחנו, ושאר הבנקים המיוצגים ברחוב הערבי, מגישים ללקוחות בדיוק את אותם שירותים שמקבל לקוח בבנק במגזר היהודי, כולל ערבויות, אשראי דוקומנטרי, יבוא ויצוא, מניות, מט"ח".

הסינית מס' 1 חוגגת 10 שנים.

אנו ממשיכים בחגיגות העשור

והחודש:

הברווזון המפואר

PEKING DUCK

חגיגה גסטרונומית שבמרכזה ברווז בנוסח פקין.

במשך החודש מחכה לך ולאורחיך
ארוחה שלמה על טהרת מטעמי הברווז:
★ חביתיות במילוי עור ברווז - מוכנות לעיניך על יד שולחנך
★ מרק ברווז ★ ברווז באננס ★ ברווז סצ'ואני ★ אורז עם ברווז
(וקינוח על חשבון הבית).

והחידוש סעודת הברווז המיוחדת תוגש לשולחנכם
בהזמנה מוקדמת של 3 שעות בלבד ולא 24, כמקובל עד כה.

כפר שמריהו
טירסט אוף סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!

מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-70448, 547722

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 – מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי

[illegible]

משה סלע – יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

רוב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הצפון

هكذا من الأصل

בקרה עצמית: חסימה על הסף

"האח הגדול" לא רוצה לדעת

גם כאשר מתבצעים מחקרים המצביעים בפירוש על דרכי פעולה מועילות, נמנעות הרשויות מליישמן. במקום זה מעדיף הממסד לתפוס אשמים רבים

יש המכנים את מכת תאונות הדרכים בארץ "מגיפה". יש אף המרחיקים לכת וטוענים כי כמו, יש להחיל עליה שיטות מחקר אפידמיולוגיות. בין אם יש לכך הצדקה ובין אם לאו, השכל הישר אומר כי בעיות יש לאבחן.

למשרד התחבורה — באמצעות המכון לבטיחות בדרכים — יש כלי למימון מחקרי בטיחות. גם גופים אחרים, כמו מע"ץ או משטרת ישראל, מסוגלים להזמין מחקרים שתכליתם ללמד את הגוף המזמין — או המבצע — אילו פעולות לנקוט, מה להימנע מלעשות, או אם יש צורך לשנות סדרי עדיפויות קיימים.

ואמנם, ב־1979, ביצע המכון לחקר התחבורה בטכניון מחקר, על פי הזמנת משרד התחבורה, שבחן את דרכי ההכשרה לנהיגה בישראל. החוקרים, ד"ר דוד ויידל וד"ר עידית הכרמן, קבעו, כבר באותו מחקר ראשוני, כי יש צורך למצוא דרכים לשיפור מערכת ההוראה והרישוי. כבר אז, לפני כעשר שנים, הם המליצו על בחינה מחדש של תכנית הלימודים של בתי־הספר לנהיגה ועל התאמתה לתלמידים בעלי צרכים שונים. הם המליצו על "יצירת קריטריונים תקפים ואחידים לבחינת יכולת הנהיגה", ועל "הכללת נהיגה בכביש מהיר ובשעות חשיכה בתוכנית הלימודים". הם גם המליצו להפסיק את הנוהג של הסעת התלמיד מביתו ואליו, בזמן השיעור, משום שזה בא על חשבון אימון התלמיד בנהיגה מורכבת יותר, בתנועת העיר. הם המליצו על קיום השתלמויות מקיפות למורים הוותיקים, במגמה להביא לקריטריונים אחידים להצלחה במבחן ופיתוח גישה שתקטין את תופעת החרדה בעת המבחן. הם גם קבעו שחשוב להקטין את זמן ההמתנה בין מבחן למבחן, לשבועיים.

בדיקות בריאות מיותרות

למי שעוקב אחר המתרחש בתחומים אלה נדמה כאילו "התגלו" רק לפני שנתיים־שלוש, ולא עשר שנים. מה איפוא קרה למימצאי המחקר הזה, במשך השנים?

אינג' אלן כץ, סגן ראש המכון לחקר התחבורה במרכז הבטיחות של הטכניון, אומר כי למחקר זה קרה מה שקרה לרבים אחרים: הוא בא אל המנוחה, בתוך אחת המגירות. זאת, למרות שהמחקר הראשוני שבו מדובר העלה שש הצעות קונקרטיות למחקרים נוספים. "הללו, יחד, היו אמורים לתת דיאגנוזה מקיפה של נקודות התורפה בהוראת הנהיגה. למרות שמשרד התחבורה הזמין את המחקר, הוא נמנע מלבצע את הצעד המתבקש: איבחון המחלה, שבלעדיו כל פעולה שתיעשה ספק אם תתרום, ותהיה יותר בבחינת יריה באפלה מאשר פעילות של ממש למניעת תאונות", אומר כץ.

מחקר אחד — לא מתוך אותן שש הצעות — נעשה בכל זאת, מאז. המחקר הוגש, ב־1983, על ידי אותם שני חוקרים, והוא עוסק בבעיית הביקורת הרפואית ובדיקת ראייתם של נהגים קשישים, והשפעת הבדיקות התקופתיות. המימצא המאלף ביותר של מחקר זה היה כי מערכת הפיקוח של משרד התחבורה מיותרת, בנושא זה, משום שהאנשים מיטיבים לדאוג לעצמם, עוד לפני שהמימסד מגיע אליהם, באמצעי אכיפה. מתברר כי מתוך 22 אלף נהגים מגיל 65 ומעלה, שנדרשו לעבור את בדיקות הראייה הדרישתיות, הגיע רק שיעור אפסי לשלילת רשיון, בשל מיגבלות ראייה. התברר אז כי רובם המכריע של "פסולים" אלה כבר לא נהגו ברכב, מרצונם הם, עוד לפני ה"שלילה".

במלים אחרות: המחקר הוכיח כי הפיקוח ש"האח הגדול" מפעיל הוא בתחום שבו האוכלוסיה דואגת לעצמה ממילא, והרבה קודם, אומר אינג' כץ. בעקבות זאת היה ניתן לצפות, ועורכי המחקר אף המליצו בכיוון זה, כי בדיקות הראייה התקופתיות לקשישים ייפסקו, והתקציבים יעותבו לפעולות חיוניות אחרות. החוקרים המליצו במקום "לחפש דרכים אלטרנטיביות לאיתור וזיהוי נהגים, בכל גיל, הלוקים בבעיה בריאותית הידועה כמסכנת אותם בנהיגה, כדי להדריכם או להגבילם בנהיגה".

המכון הסודי

למעשה, טוען איש הטכניון, יש בארץ כתובת לאיתור אנשים אלה, והיא המכון הרפואי לבטיחות בדרכים, הפועל במימון משותף של משרד הבריאות ומשרד התחבורה. אף שמכון זה אמור לשרת את הציבור, הוא למעשה אחד המקומות היותר סגורים לציבור. הפרט המגיע אליו נקרא לשם כדי "לעמוד למבחן", מבלי שיש ביכולתו לברר — בשום דרך — מהם הקריטריונים המנחים את אותו "מכון" בפסיקותיו.

אותו מכון אמנם פוסק וקובע גורלות, האם נהג פלוני יורשה להשתתף בקורס לנהגי אוטובוס, או אם פלמוני יקבל את רשיון הנהיגה שלו. כל הנסיונות של כותבת שורות אלה לקבל מידע על המחקרים הנעשים במכון, על הקריטריונים לפעילותו, על דרכי המימון של מחקריו, על מזמיני המחקרים ויישומם — עלו בתוהו.

הנסיונות חזרו ונישנו, במשך השנים. לשווא: זהו אחד המקומות היותר מסוגרים מפני הביקורת הציבורית. אולי מפני שיש לעומדים בראשו סיבות טובות לכך, השמורות עמם.

אלן כץ מספר כי גם הוא, כאיש מחקר של הטכניון, לא הצליח להגיע לחומר הנמצא באותו "מכון". הוא מציין כי חוקרי הטכניון לא כל כך מעוניינים במחקרים, שאולי נעשים שם, אלא דווקא בנתונים, שנאגרו בשפע באותו "מכון". "אני מניח שיש להם נתוני מחקר שניתן היה להפיק מהם תועלת, אלא שזה אחד המקומות היותר סגורים. גם המחקרים הנעשים שם, איש לא יודע מהם ואיש לא שמע על תרומתם. זו אחוזה פרטית לעצמה, הממשיכה לבלוע תקציבים, הן ממשרד התחבורה והן ממשרד הבריאות", אומר חוקר הטכניון.

ביקורת נוקבת על דרכי הפעלת המארבים המשטרתיים בכבישים מתחו בתקופה האחרונה בית־המשפט, ועדות ואנשי ציבור. האם ניסתה המשטרה לבחון את סדרי העדיפויות שלה באכיפה, בעיקר נוכח העובדה שיש לה קשיים אמיתיים בנושאי כוח־אדם? "במשך 20 השנים שבהן אני עובד בטכניון, זכור לי רק מחקר אחד שהוזמן על ידי המשטרה. הם ביקשו שנבדוק עבורם היכן לפרוס את מערך השוטרים בכבישים הבין־עירוניים. בפירוש לא ביקשו לבחון מחדש את סדרי העדיפויות, אלא את עצם ההצבה. גם את המלצות המחקר הזה לא אימצו ולא יישמו" אומר אלן כץ.

אולי גם המחקרים אשמים

הפרופסורים דניאל שפר, שלום הקרט ואילן ישי — ואינג' אלן כץ, הצביעו בעקביות על ההתעלמות המופגנת של הידע המצטבר בתחום התעבורה מן הכלי ששמו מחקר. גם אם המחקרים עדיין מועטים, הקיצוץ בתקציבי המחקר וההתעלמות ממימצאי מחקרים והמלצותיהם מעלים את השאלה שמא הבעיה טמונה במחקרים עצמם — ובחוקרים. על פי הנושאים של חלק מהמחקרים, נראה שהם באים יותר לתת תשובות לנושאים המעניינים את החוקרים מאשר לבעיות קיומיות ממש. מטבע הדברים הוא שמחקר כזה ייראה אצל בעל המאה כ"בזבוז" מוחלט, והוא ניתן לחוקרים כעין מתת חסד. מחקרים כאלה, האין הם עלולים לעודד אצל הדיוטות בתחום האקדמי גם תחושה של זלזול בעצם ההתייחסות למחקר כגורם בקרה מועיל?

אלן כץ: "נגעת בנקודה כאובה. נכון שלא כל המחקרים נותנים תשובות לבעיות של ממש. אלא שלעתים המחקר אינו מעמיק מפני שלא היה מימון מספיק. במקרים כאלה, שנערכו מלכתחילה רק כדי לאתר את הנושאים הספציפיים, כגון מחקריהם של ויידל והכרמן בנושאי הוראת הנהיגה או הביקורת הרפואית, לא היה המשך. אבל נכון. אם מדברים על מערכת של בקרה עצמית פתוחה, יש להחיל עקרון זה גם על בחירת הנושאים למחקר. יהיה זה רק לטובת כולם אם בנושא כה חשוב כבטיחות, על כל היבטיה, יוכלו החוקרים, מהטכניון וממוסדות מחקר אחרים, לתרום יותר. אני משוכנע שמוסדות המחקר יכולים להביא תרומה של ממש להקטנת הקטל בדרכים", אומר סגן ראש המכון לחקר התחבורה בטכניון.

(כתבה אחרונה בסדרה)

על הכוונת

תסמונת הגטו

שני החניונים המרווחים העומדים לרשות הציבור – חינם אין כסף – ליד גני הילדים "יערה" ו"הופית" במרכז הרצליה, הם רק משל. שלא תהיה טעות: הגנים הם ממשיים, החניונים מציאותיים כשם שהם שימושיים, המתרחש שם, פעמיים ביום, הוא תמציתם של החיים התעבורתיים בישראל. אבל מאחר שהבעיה, המופיעה שם בכל האבסורדיות שלה, אופיינית לכל המקומות ולכל הגנים בישראל, יש להתייחס אל הנקודה הזאת בהרצליה כאל דוגמה בלבד.

הכניסה אל רחבת החניונים של גני הילדים היא דרך רחוב אוסו ורבורג. רחוב צר יחסית. אם חונות בו מכוניות משני צדדיו, יכולה לנסוע שם רק מכונית פרטית אחת, ולכיוון אחד בלבד. כפי שנראה בתצלום. כביש הגישה אינו מוליך לשום מקום, מלבד לחניונים. מה שנקרא "דרך ללא מוצא".

בשטח, בפועל, איש מבין הורי הילדים אינו חונה שם, גם לא בשעות הלחץ הקשות של לקיחת הילדים הביתה. האמהות או האבות מעדיפים, משום מה, להחנות את רכבם בכביש הגישה הצר, משני צדדיו, תוך סיכוני התנגשות גבוהים. וחלק מההורים באים עם ילדים קטנים יותר, החוצים עמם את הכביש. אחרים מחנים את הרכב באלכסון, גם כאשר מכוניות חונות גם בצדו השני של הרחוב. הם לא אנשים רעים. כלל לא עולה בדעתם שהם מפריעים לזולת. למען האמת, הם בכלל לא "זורקים מבט" לכיוון הזה, לזולת. כל מה שהם מבקשים מהאחרים, הרוצים להשתמש בדרך, הוא קצת "התחשבות" בעניינים שלהם. כדי לאותת לכיוון זה הם משאירים לא פעם את דלת הרכב, הפונה לכביש, פתוחה. אז או אז לא יוכל שום כלי רכב אחר להתקדם לכיוון, עד שהגננת או הגנן מבקשי ההתחשבות יסיימו את שליפת ילדם מן הגן. מה יש? מישהו ממהר?

אהבת הצפיפות חוגגת. הדוחקות הזאת לתוך הגטו של הכביש הצר, למרות מרחבי החניון הפתוחים, היא שאלה שאולי רק לפסיכולוגים, המתמחים בבעיות של צורך נפשי עמוק בדוחק, יש תשובה עליה.

לשם מה, איפוא, החניונים? אגב, לסוגיה זו דווקא יש פתרון. אמנם, עיריית הרצליה השקיעה כסף רב בחניה, והקצתה לה שטחי קרקע גדולים ויקרים במרכז העיר. אבל אל דאגה, גם אם איש מבאי הגן אינו חונה שם, הם בכל זאת שימושיים. הביצוע הדבר יודגם היטב בסיפור ישן נושן, על גברת מעיירה רחוקה בסיביר אשר ברוסיה. כאשר הממשל הביא לשם את החשמל, מיהרו המפקח המחוזי ובני לוויתו לקחת עתונאים כדי להראות להם כיצד השלטונות מביאים קידמה לפריפריה. שאל הקומיסר את הקשישה אם היא מפיקה תועלת מן החשמל והאם הוא תורם לרווחת חייה. "בוודאי", ענתה, "פעם, הייתי צריכה לגשש בחושך עד שהגעתי לגפרורים, כדי להדליק בעזרתם את מנורת הנפט. היום אני מדליקה את החשמל, וכך מגיעה בקלות אל קופסת הגפרורים". היגיון הבדיל הזה תופס, כך מתברר, גם אצלנו. ההורים, לאחר שסיימו להחנות את רכבם בכביש הגישה הצר, נוסעים אל החניון, הרחב יותר, מסתובבים שם, כדי לנסוע חזרה. כך עוזר להם החניון לצאת מן הגטו שיצרו בכוחות משותפים.

(צילומים: עודי קרן)

כביש הכניסה לחניונים, בשעה 12.03. גם מדברים, באמצע הכביש. יש זמן.

החניונים הריקים. באותה שעה ממש.

דעה מפרספקטיבה אנגלית

מאת גדעון ליכטנשטיין

לאחר תשעה חודשים באנגליה הלוחה והרטובה, ונהיגה של 20,000 ק"מ בקירוב בדרכים טובות, מצוינות וגרועות של האי הגדול הזה, הגעתי למסקנה שניתן גם ניתן ללמוד משהו מהאנגלים, משהו שלא תמיד עולה כסף אבל בהחלט שקול כנגד ממון רב.

למרות הגשם והלחות ברוב ימות השנה, כמעט שלא נתקלתי בבעיית החלקה בכביש רטוב ולח או בפגיעה של רכב מאחור עקב החלקה. נכון שהאנגלים נוסעים פחות בחיפזון ויותר מקפידים על מרחק. לדעתי, יש סיבות למצב המשופר הזה, שאותן ניתן ליישם גם בישראל, והעלויות אינן בשמים.

א. האספלט שמשתמשים בו באנגליה מעורב בחצץ גס וגדול יותר מאשר בישראל, ומשום כך אין היקוות של מים ואחיזת הגלגלים על הכביש היא של 100%.

ב. לא פחות חשוב: כל כביש שמשתמשים והעשה חלק במשך הזמן, מגרדים אותו וגורמים לו להיות "מחוספס". וזה נעשה בכל אתר באנגליה או בוויילס (בסקוטלנד — בקיץ) ואפילו במקום שאני גר, שנודע כפרוס־זוגה.

יתרה מזאת, כביש שיש בו מהמורות וחורים או שקערוריות — מתוקן תכופות במהירות. בישראל, לעומת זאת, אני מכיר חורים ובורות משובשים עם ותק של שנים רבות: הם בא החורף ויש שלוליות, ונעצרים — ועם חוסר טוב גם נופלים לבורות. בכביש כזה כאשר נעצרים ויש תאונה, קובעים שהיא נובעת מאי שמירת מרחק או מחוסר זהירות מספקת. אי אפשר לבקש את הנהג להשגיח ללא הרף על חורים בכביש.

ג. באנגליה התקינו מעברי חציה עם כפתורים, להפעלה ידנית של הולכי רגל, או חיישן מתחת לכביש. ברגע שרגל אדם נוגעת בחיישן, נדלקות נורות מהבהבות על עמודים משני צדי הכביש. כמו־כן יש סימון על הכביש 30 מטר לפני מעבר החציה. היתרון בשיטה זו הוא, שמעברי חציה נועדו לתת זכות קדימה להולכי הרגל כאשר הם בנמצא, והרמזורים אינם מתחלפים ללא תועלת ומעכבים את זרם התנועה ללא צורך. התוצאה: כאן אין יותר תאונות דרכים מאשר בישראל. ההיפך הוא הנכון. גם התאונות הקורות פה, חלקן הגדול נגרם בגלל שתייה מרובה ושכרות, תודה לאל שלא לקינו עדיין במכה זו.

רעיון נוסף: איירונועה — ולא צמיתים מרומזרים. איירונועה עוזרים רבות לזרימה שוטפת של התנועה בכל הנתיבים והכבישים. זאת משום שהנהגים המגיעים לאיירונועה אינם נזקקים לעצירות מיותרות. כמעט שלא קיימים באנו שלטי "עצור", אלא שלטי "תן זכות קדימה", וגם בנושא זה אין תאונות יותר מאשר בישראל.

וכעת ניגע בקצה המזלג במשטרת ישראל ובדרכי פעולתה. המשטרה באנגליה אינה זרוע נוספת של אגף המסים, להגדלת התקציב הלאומי, כמו בישראל. זו, לפחות, הרגשה סובייקטיבית שלי ושל עוד כמה ממכרי. פה, באנגליה, אתה נוסע בכביש ללא פחד והעיניים מכוונות לכביש ולא לצדדים, לחפש איש בתחפושת שוטר או ההיפך. כך אתה נוהג ברגע מחולט לאורך מאות ק"מ.

הנהיגה על הכבישים המהירים היא תענוג שלא מן העולם הזה. נכון שהחוק היבש מחייב לנהוג במהירות של 70 מייל לשעה, אבל רק מעטים נוסעים כמוק: הרוב נוסע 80־90 מייל לשעה, ולא חסרים כאלה שנוסעים גם 110־130 מייל שעה. אבל כל עוד אתה נוסע במהירות של 70־90 מייל, ואינך משתולל, שום שוטר, ואני מדגיש שום שוטר, לא ידבר אתך ולא ירשום אותך כמו בישראל על כל צעד ושעל. לפעמים אנחנו נוסעים 300 מייל ובקושי רואים ארבע ניידות, אבל כשנזקקים להן בעקבות פקק או תאונה, חמש ניידות נמצאות במקום תוך דקות. הם נותנים לכל הנמצאים שם את ההרגשה, כי הם קיימים כדי לפתור את הבעיה. הם עושים זאת באורך רוח ובכיבוד רב.

על דרך התייחסותו של שוטר לאזרח ועל נימוסיו לא ארחיב, כי זו בעיה של חינוך, אבל למרות זאת, הייתי חפץ לראות ולשמוע שוטרים מדברים ומתנהגים אחרת מהציבור, חרף התנאים האובייקטיביים הקשים שבהם הם פועלים. אולי היה כדאי שמדי תקופה שוטרים יעבדו שעה פחות למשטרה, ויקבלו הרצאות מאנשי מקצוע מבחוץ, ולא מפי קצינים בדרגה גבוהה. ועוד רעיון: ייתכן שבמקום לשלוח איזה מנהל ללמוד אנגלית, שישלחו לאנגליה אנשי מקצוע לזמן זהה, לספוג גם תרבות התנהגות, בצד הידע. זה יעזור פי אלף.

הקוראדו של פולקסווגן

פולקסווגן עומדת להציג, בסוף החודש, אבטיפוס מכונית ספורט חדשה: הקוראדו. מנוע הקוראדו החדש יהיה בנפח 1.8 ליטר עם מגדש מדחס G 60, שהספקו 160 כוחות סוס. הקוראדו יהווה דגם ספורט שאמור להתחרות בשוק מכוניות הספורט, בעיקר נגד פורשה. פולקסווגן מקווה למכור כ־20 אלף מכוניות מדגם זה בשנה.

הופיע גיליון

כותרת ראשית

אשם בהמרדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר הפקדת תבנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה נתניה הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר נת/600/א.

השטחים הכלולים בתבנית ומקומם:

ישוב: נתניה

גוש	7931	חלקות	1, 3, 4, 7־10, 13, 15־86, 89־182,
גוש	7931	חלקות	104
גוש	7932	חלקות	115, 135־157, 165, 167־169
גוש	7952	חלקות	190־194, 545
גוש	7932	ח"ח	170
גוש	7941	חלקות	23־30, 33, 38,
גוש	7941	ח"ח	4, 34, 37
גוש	7942	חלקות	3־7
גוש	8246	חלקות	1־9, 23־33, 47, 49, 67־74, 77־81,
גוש	8246	חלקות	92־95
גוש	8246	ח"ח	16, 90,
גוש	8247	חלקות	1־51, 53, 55, 57, 59־60, 62־64
גוש	8247	חלקות	66־74, 77־83, 85־87, 89, 92־93
גוש	8247	חלקות	95־102, 104־149
גוש	8248	חלקות	1־16, 18, 25־36, 50־64
גוש	8248	ח"ח	24, 47,
גוש	8252	חלקות	1־20, 22־37, 41־50, 53־71, 75,
גוש	8252	חלקות	92־93,
גוש	8252	ח"ח	21,
גוש	8253	חלקות	2־12, 14־27, 29־46, 51־64, 66־98,
גוש	8255	חלקות	100,
גוש	8253	ח"ח	1, 28, 99,
גוש	8254	חלקות	1־20, 23־26, 36־38, 63־66,
גוש	8254	ח"ח	61, 95, 98,
גוש	8255	חלקות	1־41, 44־45, 68־70, 74־76, 78,
גוש	8255	חלקות	80־89, 109־114,
גוש	8255	ח"ח	115,
גוש	8258	חלקות	44־45,
גוש	8258	ח"ח	69

עיקרי הוראות התבנית:

1. איחוד וחלוקה מחדש שלא בהסכמת הבעלים (לפי פרק ג' סימן ז' של חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965).
2. קביעת יעודים ושטחים לקרקע.
3. להתוות מערכת דרכים חדשה, לבטל ולשנות מערכת דרכים קיימת.
4. קביעת תקנות והמגבלות את הבניה לשימושים המותרים לפי אזורים בהתאם להוראות התבנית.
5. קביעת הוראות לפתוח הקרקע.

כל המעונין רשאי לעיין בתבנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התבנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המחוזית האמורה, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתבנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות בלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

דב שיש

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מתאר מס' "ל"ג" — שנוי מס' 1 לשנת 1986 לתכנית מתאר "ל" — שטחים מעבר לירקון.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:

מקומן לגוש הירקון ומערבי ציר דרך חיפה, ת"א.

חלקי גושים וחלקות: 6622־6634, 6635, 6648, 6649, 6896, 6908, 7221־7223, 7225.

עיקרי הוראות השינוי:

מטרת התכנית היא קביעת גודל יחידת־דיור ממוצעת לצורך חישוב כל שטח הרצועות ולשנות ע"י כך את התכנית הראשית תכנית המתאר "ל" שפורסמה למתן תוקף בילקוט הפרסומים מס' 278 מיום 19.2.53.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3347 תשמ"ו עמוד 2286 מיום 17.4.86.

השינוי האמור כפי שאושר ע"י הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט הנספח אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

1. ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מקומית מס' 2419, שנוי מס' 2 לשנת 1986 של תכנית מתאר מקומית מס' 460, תכנית מתאר לשכונת כפר שלם, ושנוי מס' 1 לשנת 1986 של תרש"צ מס' 3/06/4.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש 7244 חלקות 34, 37, 126 וחלקי חלקות 72, 78 [illegible] כביש חיבור בין דרך הסיירים לבין רח' מוצקין, שכ' "נוה חן".

עיקרי מטרת התכנית: לקבוע כביש חבור להולכי רגל בין דרך הסיירים ובין רח' מוצקין — [illegible] לשכ' "נוה חן" — ולשנות בהתאם לכך את תכנית המתאר מקומית מס' 460, על שינוייה, שהודעה על מתן תוקף לה התפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 1763 מיום 1.10.71 ואת תרש"צ מס' 3/06/4 אשר אושרה בהתאם לחוק רישום שכונות צבוריות ביום 7.10.76.

2. ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מקומית מס' 2425 שנוי מס' 2 לשנת 1986 של תכנית מתאר "ל" — שטחים מעבר לירקון. השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש 6636 חלקי חלקות 446, 647 גוש 6644 חלקות 3,5,19,21־25,31,34,37,40,43,46,49,52,55,58,61,64 וחלקי חלקות 6,28 גוש 6645 חלקות 12,25,36 וחלקי חלקות 3־13,24־26,31־37,41,43 גוש 6647 חלק מחלקה 31.

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:

[illegible]

אגד — איך להרוויח 7 מיליוני דולר בשנה

היום יכול קאופרשטיין אגד להצביע על הגדלת הכנסה מכספים בהיקף שנתי של כ־7 מיליוני דולרים. סכום הראוי בהחלט להתכבד בו, כאשר מדובר בגוף מסובסד, שיכול בקל לגלגל את הוצאותיו על משלם המסים, באמצעות הסובסידיה. העניין בנושא גובר משמתברר כי את מיליוני הדולרים עושים שם במה שבלשון הסתמית ניתן לקרוא "חיסכון". למעשה, אין זה חיסכון סתם, אלא תעשייה דיוחמה שנודה לכיוונים רבים: בייצור מקומי, בשיפוץ, על רמותיו השונות, ואפילו ב"תרגיל יפאני" שעשו לגרמנים, שהפחית את עלותו של מוצר מ־35 אלף דולר ל־10 אלפים שקלים ישראליים בלבד.

בסיור שתנאים שנערך השבוע בכמה ממפעלי אגד בתל־אביב ובאזור, הוכיח אגד כי אין הוא בוחל בקטנות, בתנאי שהמיצבור הכללי של אותן "קטנות" מביא לחיסכון רב היקף. על שולחן עגול הצגנו, במפעל לייצור ועיבוד שבבי בדרום תל־אביב, כ־3000 חלקים, המשופצים במקום. העיקרון של שיפוץ או ייצור אותם חלקים הוא פשוט: החברה המייצרת אותם במקור, תמכור אותם בתוספת רווח. אגד מייצרת אותם באותה עלות. הרווח כולו שלה.

אלא שהרווח אינו מסתכם בכך. כאשר מתקלקל המהבהב (וינקר), מתברר שהחלק הנפגע הוא הציר בלבד. החברה המייצרת אינה מוכנה למכור ציר למהבהב. היא תמכור רק את החלק בשלמותו. זה, בחו"ל, עולה 100 ש"ח. במפעל מתקנים את הציר בלבד, וזה עולה להם 8 ש"ח. ועוד דוגמה: פייה למיזוג־אוויר לנוסע. היא מורכבת מכמה חלקים מחוברים, כאשר החלק המתבלה הוא טבעת מתורת. כל החלק עולה 12 מארקים גרמניים. שיפוץ הטבעת במפעל מסתכם ב־1 ש"ח בלבד. וכך גם לגבי הציר למאוור מגרע: במפעל הייצור שלו בחו"ל הוא עולה 250 ש"ח. התיקון העצמי במפעל של אגד עולה 29 ש"ח בסך הכל.

תרופה לזוראליזם

בדרך זו מגיע אגד לכך שה הוצאות על אותם חלקים הם בסדר גודל של 25% בלבד לעומת ההוצאות שהיו נדרשות אילו רכשו את החלקים בחו"ל. לכך נוסף עוד יתרון בעל היבט כלכלי לא מבוטל: קיצור המלאי. בעוד שבהזמנות בחו"ל צריך אגד להיערך חצי שנה מראש ולהחזיק מלאי לחצי שנה, בהתאם, הרי שבייצור ושיפוץ עצמי די לו במלאי של 40־60 יום בלבד.

תמונה דומה התגלתה גם במפעל לגיפור צמיגים באזור. שם משפצים כ־1600 צמיגים בשנה. מדובר באר־בעה גדלי צמיגים. צמיג של אוטובוס מתוצרת מרצדס, לדוגמה, מחירו 700 ש"ח, ואילו עלות הגישור לצמיג כזה היא 160 ש"ח. כלומר, מחירו של החדש גבוה פי 4.5 מזה של צמיג מגופר במפעל, ותוחלת חייו כמעט זהה. יתר על כן, אם שילדת הצמיג, העשויה חוטי פלדה, לא נפגמה, יכול אותו צמיג לעבור גיפור שלוש וארבע פעמים, ולשמש את האוטובוסים באותה מידת בטיחות — לדברי אנשי אגד — כמו צמיגים חדשים. במקרים אלה החיסכון גדול עוד יותר, והמידה ניכרת. באשר לצמיגי אליאנס, התוצאות מרשימות עוד יותר. דוד סרוגוביץ', סגן מנהל אגף המשק באגד, הבהיר כי תוחלת החיים של צמיג אליאנס חדש מגיעה ל־25 אלף ק"מ. "הצמיג המגופר אצלנו מגיע ל־60 עד 70 אלף ק"מ". לדבריו, החיסכון שאגד מפיקה מהמפעל מגיע ל־1.9 מיליון דולר לשנה. לפני הקמת המפעל נאלץ הקאופרטיב להוציא כספים אלה על רכישת צמיגים חדשים.

מפעל הפיברגלס נראה יותר כבית־מלאכה. אלא שהגודל אינו מלמד בהכרח על התפוקה. במפעל זה מייצרים את ה"פרונט" לאוטובוסים מתוצרת מרצדס. הללו נוטים להיפגע מתאונות, משריטות ומסתם הלודה. בעיקר מחלודה. רכישתם עולה הון. גם רכישת תבנית יציקה עולה סכומים המסתכמים באפסים רבים. מה עשה? יצקו תבנית נגאטיב ועושים את הפרונט מפיברגלס. כך פתרו גם את בעיית החלודה. מוצר נוסף הוא ציפוי הגב למושבים. בעבר היה עשוי מפורמייקה או מסקאי, שהומינו תריסת שמות ושירבוטים. כיום מייצר אותם המפעל מפיברגלס, שעליו לא ניתן לשרבט וגם אי אפשר לחרוט בו. החיסכון: 80%. הם לא בחלו אפילו בפריט קטן כמו מראה ימנית שנייה, שמשרד התחבורה מחייב אותה. רכישתה בשוודיה מחייבת את אגד בהוצאה של 80 ש"ח ליחידה. ייצורה במפעל — תוך רכישה בחוץ של הזכוכית בלבד — עולה 12 ש"ח.

התרגיל היפאני

כאשר נזקק אגד למכונות לרחיצת האוטובוסים, הזמינו לו אותן מארבעה יצרנים שונים, מכל אחד דגם. זאת למרות שאגד נזקק לכ־40 מכונות כאלה. הכוונה היתה לבחור בטובה ביותר. הטובה ביותר היתה מתוצרת גרמניה, שמחירה 35 אלף דולר היחידה. "אמרנו לעצמנו: מדוע להוציא כסף כה רב, כאשר יש לנו אנשי מקצוע המסוגלים לבנות מיתקן כזה אצלנו", מספר סרוגוביץ'. כצעד ראשון, נשלחו שני עורכי דין, שיבדקו אם אין בכך עבירה. התברר כי השטח "נקי". שהרי כך קנו גם היפאנים את מקומם בפסגת הייצור: הם ניגשו לתעשייה האירופית והאמריקאית להשקיע הון עתק במחקר בסיסי, שבו ההשקעה אדירה והבלאי עצום. כאשר התברר כי אחד המחקרים אמנם הוכיח את עצמו וגם יש למוצר דרישה בשוק, פשוט העתיקו אותו. הם עשו זאת בשלב שלפני גמר הפיתוח לשוק, בטרם היה סיפק למפתחים להוציא פטנט, וכך מעולם לא האשמו בגניבה... שיטה זו של העתקה תעשייתית ידועה בקרב אנשי המחקר והתעשייה בשם "התרגיל היפאני". גם אגד לא בחל בה. הם הכניסו שיפורים במערכות שונות של המיתקן. "תבנית האב עלתה לנו 21 אלף ש"ח, וכל מיתקן יעלה 10 אלפים ש"ח בלבד, לעומת 35 אלף דולר", אומר סרוגוביץ'.

שלב בתהליך גיפור הצמיגים במפעל של אגד: ניקוי סיבי הפלדה שנחשפו

הארה מאחור

עד כה חויבו נהגי ישראל לעמעם אורות בנסיעה מאחורי רכב אחר, כאשר המרחק בין שני כלי הרכב הוא פחות מ־50 מטרים. מרכז "נתיבים" להדרכת בטיחות תבע בעקשנות ממשרד התחבורה שלא להסתפק בהוראה זו, ולחייב עמעום אורות ממרחק גדול יותר, שכן אורות הדרך מאירים למרחק של 100 מטרים לפחות.

עקשנותם של אנשי "נתיבים" השתלמה. התקנה תוקנה, ועתה היא מחייבת את הנהג הנוסע באורות הגבוהים לעבור לאור המעבר הנמוך כאשר הוא נוסע מאחורי רכב אחר. כיצד יידע הנהג מתי לעבור לאורות הנמוכים? התקנה מסבירה זאת וקובעת, כי עליו לעשות זאת כאשר אלומת אור הדרך הגבוה מאירה את חלקו האחורי של הרכב הנוסע לפניו.

קבלת מודעות אבל

03-735588/9

גם במוצאי־שבת עד חצות

הזדמנות לא־שווה במשחק הפוליטי

פוליטיקאים במשרות ציבוריות מנצלים את עובדיהם ותקציביהם לקידום מעמדם במפלגה, בניגוד לכללי תחרות הוגנים

מאת זאב יפת

"כבר עובדים על המוקד" התלוצץ שר המשטרה חיים בר־לב עם אנשי צוות הטלוויזיה שהמתינו לו בלשכתו. הפגישה התקיימה מספר ימים לפני "יום הדין", יום הבחירות הפנימיות במפלגת העבודה. אז עדיין לא היה ידוע שבר־לב יצליח להידחק לעשירייה הראשונה בעור שיניו ממש, במקום האחרון. מעמדו היה מעורער ולכן ראוי לסיקור עיתונאי.

הכתבה שודרה בליל שבת לפני שבועיים ב"יומן השבוע". נראו בה גם עובדי לשכת השר המטלפנים לחברי מרכז מפלגת העבודה ועוסקים בקידום האינטרסים הפוליטיים של הממונה עליהם. כל זאת כעובדי מדינה, ששכרם ממומן מכיסו של משלם המסים.

בר־לב אינו חריג. כפי שנראה בהמשך, שרים, מנכ"לים, ראשי עיריה, מנהלי חברות ציבוריות, אלה שהתמודדו או מתמודדים במסגרת הבחירות הפנימיות במפלגות, מנצלים את מנגנוני משרדיהם ולא־פעם גם את תקציבי המשרדים למאבקם הפוליטי־האישי. אומר דובר של בר־לב: "נכון, יש דברים מגמגמים. יש בעיה. קשה מאוד לשים גבול. השרים עצמם הם אישים פוליטיים, ועוזרי השרים חייבים להשיש לשירותם כל סיוע אפשרי בכל תחומי עבודתם".

מתמודדים מהעבודה, מהליברלים וגם מתנועת החרות אומרים שהבחירות הפנימיות רחוקות מלהיות "חגיגה דמוקרטית", כפי שהיא מוצגת בציבור, מהטעם הפשוט שנקודות הזינוק של המתמודדים אינה שווה. חברי־הכנסת פטורים מתשלום לשיחות טלפון ולמשלוח דברי־דואר לאלפי החברים במרכז מפלגותיהם. את קצובת הרכב שהם מקבלים כחלק משכרם כחברי־הכנסת הם מנצלים לנסיעות בכל רחבי הארץ, לקיום מפגשים עם חברי מרכז מפלגתם. אך כל זה הוא כאין וכאפס לעומת עמדת הזינוק הנוחה יותר של עובדי הציבור.

תחבולות מתוחכמות

השבוע אנו עומדים בפני תום המירוץ לקראת ההתמודדות הפנימית בתנועת החרות. להלן מה שקורה בשטח. מקרים דומים אירעו הן במפלגת העבודה והן במפלגה הליברלית.

רון נחמן, ראש מועצת אריאל, מציף את חברי מרכז תנועת החרות בחומר המודפס בהידור רב על אריאל, לרבות פוסטר ענק של אריאל. הכל במימון המועצה. המסר בכל הפרסומים הללו, המסתיימים בנוסח קבוע של "בברכה, רון נחמן", ברור: אני האיש הראוי לבחירתכם.

מגדיל לעשות שלמה בן לולו, ראש המועצה המקומית בית שאן, המפיץ חוברת מהודרת במימון העירייה שעניינה בן לולו עצמו, דרך בית שאן. מלוויו, עובדי העירייה, מחלקים את החומר בכל האסיפות שהוא משתתף בהן. דובר המועצה מסביר כי החוברת הוכנה ומומנה בהשתתפות מרכז ההסברה לעידוד הפיתוח, ומטרתה לעורר עניין אצל כל תושבי הארץ הרוצים להשתקע בבית שאן. לשאלה אם כל חברי המרכז כתושבי הארץ מעוניינים לפתע להשתקע בבית שאן, משיב הדובר כי כל מי שאינו מתגורר במקום הוא תושב חוץ, והחוברת מיועדת גם לו כדי שיוכל להכיר את בית שאן.

שר התחבורה חיים קורפו שולח, באמצעות משרדו, חומר לכל חברי המרכז, שבו הוא משבח את עצמו ואת משרדו. לחומר מצורף מכתב אישי מלשכת השר, הפונה אל "ידידי" חבר המרכז. צמד המתמודדים ישראל כץ ממשרד התעשייה וצחי הנגבי ממשרד ראש הממשלה, שניהם עובדי ציבור, משקיעים את זמנם ומרצם, על חשבון משלם המסים, בקידום סיכוייהם בהתמודדות. לזכותו של דוד מגע, מנכ"ל שירות התעסוקה, ייאמר שהוא לפחות מאשר כי נוהג זה פסול. חברי המרכז קיבלו חומר תעמולתי המודפס בשבח שירות התעסוקה והעומד בראשו, שהוצא במימון שירות התעסוקה. מגע אומר שהחומר חולק כאשר היה בשירות מילואים, שלא בידיעתו ושלא בהסכמתו. כשחזר מהמילואים הורה מיד להפסיק את הפצתו.

חבר־הכנסת חיים קופמן ויהושע מצא מצאו מבצר במשמ. קופמן משמש יו"ר עמותת "הלאום – המוזיאון הלאומי, המועדון לתרבות, כלכלה וחברה". הנה, חברי המרכז קיבלו חוברת מהודרת, בהוצאת העמותה, המרכזת כל־כולה בשבחי קופמן, בצירוף תמונותיו עם אישים חשובים. ואילו העמותה הירושלמית של מועדון התרבות "סקופ", שבראשה עומד מצא, מאדירה את שמו של מצא.

לבראו ורמי גלמן במסע בחירות, 1984. לא רוצה טובות

ההמלצות נגנזו

מובן שאפשר גם אחרת. אלי לנדאו, ראש עיריית הרצליה, מממן את תעמולת הבחירות שלו בכספו הפרטי. כשהוא שולח לחברי מרכז חרות חומר על פעילותו בעירייה, הוא – ולא העירייה – מממן את ההדפסה והמשלוח.

מאיר גבאי, נציב שירות המדינה, אומר שהוא ואנשיו לא היו ערים לשלב מקום זה, בהיקף כזה, של ההתמודדויות הפנימיות. באחרונה הוציאה הנציבות הוראות שיגון לעובדי המדינה בדבר איסור מוחלט על פעילות פוליטית במסגרת העבודה. גבאי מציין כי שר רשאי להעסיק יועצים אישיים, והללו ממלאים תפקידים בוודאי קשורים למערכת הפוליטית. אך כאשר לצוות עובדי הלשכה הוא אומר: "זו שאלה מעניינת שצריך לבדוק אותה היטב".

גבאי מספר כי בשעתו הוקמה ועדה לקביעת כללים ברורים יותר ומחייבים ל"סיווג פעילות פוליטית של עובדי ציבור". בראשה עמד פרופ' יחזקאל דרור וחבריה היו חיים קוברסקי, הנציב עצמו וחברי־הכנסת שבח וייס ודן מרידור. הוועדה סיימה זה כבר את עבודתה והמליצה על שורת הצעות לשיפור המצב, אך נתבקשה שלא לפרסם את מסקנותיה, כדי שלא לשנות את הסטטוס־קוו הנוכחי, עד אחרי הבחירות לכנסת. בינתיים חורקים מתמודדים רבים שן כשהם רואים כיצד יריביהם מנצלים את מעמדם הציבורי כדי להגיע בתכיפות גדולה יותר, ושלא על חשבונם הפרטי, אל חברי המרכז.

הטור שלי / נתן דונביץ

בריונות בשם אחר

אפשר לעשות השוואה בין התנהגות פרחחי־הכדורגל האנגליים ומהתקוממות הערבית בשטחים. למרות השוני הגדול בין שני סוגי ההתפרעות, יכול צה"ל ללמוד כמה לקחים מהטיפול בבריונות הכדורגל בבריטניה, מהצלחותיו ומכישלונותיו. האלימות מצטיירת כקפיץ גדול, המשתחרר לפתע, ומכה את הניצב בדרכו. יש לה גם תכונה של כלים שלובים: אתה חוסם אותה במקום אחד והיא פורצת במקום אחר.

פאטריק מרפי, סוציולוג בכיר במכללת לסטר בבריטניה, מתמחה באלימות לכדורגל. יש באותה מכללה מרכז מחקר מיוחד לנושא זה. הגופים המטפלים, או הסובלים מאלימות כדורגל, מממנים את המחקרים, כדי שהמרכז יתווה להם דרכים למלחמה נבונה ויעילה. מרפי אומר, בראיון שפורסם זה עתה, כי "המשטרה נחלה בדרך־כלל הצלחות בהשקטת המגרשים. אבל בכל שהצלחה במגרשים גדולה, כך אתה דוחף את האלימות החוצה. היא קיימת".

אחד הצעדים הראשונים שנקטו השלטונות כדי להפחית את אלימות המגרשים היה איסור מכירתם של משקאות חריפים במגרשים ובאיצטדיונים. לרוב הקבוצות הנוטלות חלק בליגות הכדורגל של אנגליה – 92 בסך־הכל – יש עתה במגרשים מצלמות טלוויזיה במעגל סגור, כדי לעקוב אחר תחילתן של תגרות והתכתשויות. הצפייה הזאת, במוקדים, גילתה כי האיסור למכירת משקאות גרם לכך שרבים מהצעירים באים למשחק כשהם כבר שתויים – מילאו את עצמם בחוץ. עתה, לאחר ההתפרעויות של בריוני־הכדורגל הבריטיים בגרמניה במשחקי אליפות אירופה, שוקלת ממשלת בריטניה להרחיב את האיסורים וההגבלות – לאסור מכירת משקאות חריפים ביום המשחק בכל האזור סביב המגרש.

אבל מישהו העיר את אוזנם של בעלי ההצעה, כי מי שרגיל לשתות כדי להיות אלים, ימצא את המשקה גם בריחוקה מהמוקד ה"יבש". זו נורמה, הדגישו סוציולוגים. צעירים משועממים משולי מעמד הפועלים רגילים לשתות ומוכנים למנגנון המוצא. הם מתרגמים את המאצ'ואיזם לאלימות פעילה: זורקים בקבוקים, מיידים אבנים, מנפצים, מחבלים, שורפים. הכדורגל הוא רק עילה, או גורם מדרבן.

כרטיסי חבר לאוהדים

מאז התפרעויות־הדמים של החוליגנים האנגליים באיצטדיון בבריסל, ב־1985, שבה מצאו את מותם 39 בני־אדם, נתנה משטרת בריטניה עדיפות ראשונה במעלה למלחמה בחוליגנים, בעיקר בסופי־שבוע. כוחות משטרה גדולים מגויסים לשמור על הסדר באזורים העלולים להיות מוקדי התפרעות. מועדונים הציבו באמצע, מערכות טלוויזיה במעגל סגור. למשטרה יש עתה גם שלושה קאראוונים גדולים, המשמשים לא רק חפ"ק במקרים כאלה. הם גם משמשים מוקדים לאיסוף מידע מן המגרש והסביבתו. המשטרה פורשת רשת מצלמות וידאו, ובקרון עצמו מאגר מידע, עם תצלומים מעודכנים, של אלפי חוליגנים המוכרים למשטרה מ"הופעות" קודמות. כאשר מאותרים כזה באיצטדיון, מיד נשלחת יחידה מיוחדת לתפוס אותו ולהרחיקו משם.

המשטרה גם החדירה סוכנים סמויים לכנופיות של חוליגנים. אלא שהיוזמה הזאת הביאה עליה צרות לא־צפויות. בשלושה מקרים, שבהם הוגש כתב־אישום נגד חוליגנים, התעורר חשד כבד שהסוכן היה פעיל מדי ובדה ראיות. עתה המשטרה מתגוננת. גם מזה.

המשטרה הציעה להתאחדות הכדורגל שמועדונים ינפיקו כרטיסי־חבר לאוהדים. לא יוכל אדם לקנות כרטיס־כניסה למגרש בלי שיציג תעודה כזאת. כל כרטיס כזה, בטרם יימסר לשחקן ייבדק בידי המשטרה ותצלומו של האיש יושווה עם התצלומים באלבומי המשטרה. משיבה ההתאחדות: זו משימה אדירה. נצטרך להנפיק כמעט שמונה מיליוני כרטיסים כאלה, לתחילת העונה. זה מספר הגדול פי שמונה ממספר הבריטים המחזיקים ברשותם כרטיס־אשראי של "אמריקן אקספרס". מה גם שאת התעודות אפשר לגנוב ולזייף.

בעקבות ההתפרעויות בגרמניה, בודקת ממשלת בריטניה את האפשרות שלא להנפיק ולא להאריך דרכונים למי שידועים למשטרה כחוליגנים. אבל משפטנים הבהירו כי החלטה כזאת ייתכן שלא תעמוד במבחן בתי־המשפט, משום שהיא פוגעת בזכות יסוד של אזרחים.

גירוי חיצוני

וכל זה קורה גם כאשר הגרמנים, במחווה של הגינות, מצהירים בפומבי כי 99% מהבריטים שבאו למשחקים התנהגו כאורחים מכובדים. רק אחוז אחד עורר את המהומה. וגם היו פרובוקציות, שעוררו אותם לפעולה. חוליגנים מקומיים, גרמניים, שהרקע החברתי שלהם זהה לזה של הבריטים, התגרו בצעירים הבריטיים, כדי שימשכו אליהם את תגובת המשטרה. בכמה מקומות גרמו גרמנים את הנזקים ברחוב והותירו במקום את הבריטים השתויים. המשטרה, מטבע הדברים, עצרה את הבריטים. הגרמנים רצו להבהיר בכך מי "בעל הבית" באזור זה. זואולוגים מכירים תופעות כאלה לרוב ביחסים שבין בעלי־חיים שונים.

כאשר מטען של תוקפנות אגור בראשו ובעצביו של צעיר, הוא נצרך רק לגירוי חיצוני כדי לשחררו ולהפכו לאלימות פעילה. זה יכול להיות משקה חריף בבריטניה – או תעמולה לאומנית, כמו בשטחים. בשני המקרים מדובר בצעירים הנושאים מטען גדול של תסכול.

בבריטניה כבר מבינים, וכותבים על כך, שטיפול יעיל באלימות הכדורגל מחייב קודם־כל טיפול יעיל בשורשי הבעיה. אחרת, כפי שאמר הסוציולוג מרפי, השקטת הרוחות במגרשים דוחפת את האלימות החוצה, לאזורים יותר נרחבים.

מי התערב בפרשת הפגישה הלילית

התובעת במשפטם של כמה מבכירי המשפטנים בארץ טוענת כי מישהו מעל לפרקליטות המחוז החליט להאשימם בהטרדת עד, במקום בהדחה בחקירה

בעוד כשבועיים אמורה שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב שרה סירוטה להחליט בבקשת סניגורי שבעת הנאשמים במשפט "הפגישה הלילית", שטענו שיש לזכות את לקוחותיהם לאחר שלטענתם לא הוכיחה התביעה, ולו לכאורה, את העבירה המיוחסת לנאשמים בכתב האישום. שבעת הנאשמים מואשמים בעבירה של הטרדת עד בנסיבות

בדין ובצדק /
צבי הראל

מחמירות, שהעונש המרבי עליה הוא חמש שנות מאסר.

שבעת הנאשמים המואשמים בעבירה זו הם: תנ"צ שלמה עמר ("יהור"), עורכי־הדין רם כספי ויגאל ארנון, החוקרים הפרטיים אהרון יקים ואביטל למברסקי, יוסף הוכמן ועו"ד שרגא בלור. המתלונן בפרשה זו הוא אלברט אוחלאי. אוחלאי התלונן נגד תנ"צ עמר, שלו סייע להעתיק את שירות המילואים שלו מלבנון לקריית־שמונה, בעיצומה של מלחמת לבנון, ובתמורה הבטיח לו עמר להחזירו לעבודה ב"אגד" לאחר שפוטר. התביעה טוענת כי בעיצומה של חקירת אוחלאי במצ"ח הוא נקרא על־ידי מעבידו בר־עמי, ולמחרת הביאו זה למשרדו של עו"ד ארנון בתל־אביב. מטרת הפגישה, טוענת התביעה, היתה לגרום לו שיחזור בו מגירסתו נגד עמר כפי שמסר במצ"ח.

בישיבה האחרונה, בעת שהתובעת עו"ד מרים רוזנטל סיכמה את טיעוניה, היא גילתה פרט מעניין למדי: רוזנטל אמרה באולם בית המשפט, כי לפני הגשת כתב האישום היא קיבלה הנחיה מפורשת לייחס לנאשמים את העבירה של הטרדת עד בנסיבות מחמירות, ולא עבירת הדחה בחקירה, שהיא חמורה יותר. העונש על עבירת הדחה בחקירה הוא שבע שנות מאסר.

אין זו הפעם הראשונה שבאולם בית המשפט עולה השאלה, מדוע לא הואשמו שבעת הנאשמים, או חלקם, בעבירה החמורה יותר של הדחה בחקירה. בראשונה הוזכר נושא זה בפברואר שנה זו, כאשר בר־עמי הורשע על־פי הודאתו במסגרת עיסקת־טיעון ונידון למאסר על תנאי ולקנס כספי. השופטת סירוטה הביעה את תמיהתה על כך שהתובעת מסתפקת בהטלת מאסר על תנאי בלבד על בר־עמי. על כך אמרה השופטת, כי התביעה הלכה אתו (עם בר־עמי) כברת דרך ארוכה. השופטת הסבירה, כי אם הנאשם מודה בפרטי המעשה המופיעים בכתב האישום, מן הראוי היה להאשימו בעבירה של הדחה בחקירה.

על כך השיבה לה התובעת: "אני מסכימה עם גברתי לכל מלה. אבל כפי שאמרתי בישיבה הקודמת, התיק הזה נוהל (והכוונה לפרקליטות – צ.ה.) בדרך מאוד חריגה. התיק הזה לא הוחלט על־ידי פרקליטות מחוז תל־אביב". (התובעת התכוונה לרמוז כי מעל לפרקליטות המחוז, בצמרת משרד המשפטים).

במהלך הדיונים בין השופטת לתובעת העירה לה סירוטה, כי כל מה שהיא אומרת באולם, באשר למה שמתרחש מאחורי הקלעים בפרשה זו, נקלט בפרוטוקול בגלל הרשם־קול המופעל באולם. התובעת לא נרתעה מהערתה של השופטת ואמרה, כי אילו קרה מה שקרה, היא היתה מגישה כתב אישום על הדחה בחקירה. על כתב האישום שהוגש אמרה התובעת כי הוגש כפי שהוגש מכוח הנסיבות, והמדובר ב"החלטה מגבוה".

באשר לנסיבות הגשה של כתב האישום, היה לנאשם בלור הסבר אחר לחלוטין. בלור אמר באחת הישיבות את הדברים הבאים: "זו הרגשה שלי, שלידתו והורתו של כתב האישום היא בעיתונות. ואני חושב שכתב האישום הוגש כתוצאה מלחצים שהופעלו על־ידי העיתונות". על כך העירה לעבוד השופטת: "אם הכוח של העיתונות הוא כל־כך גדול, אז היה צריך להגיש כתב אישום על האשמה העיקרית בתיק" (תיק החקירה נגד תנ"צ עמר שנסגר בחוסר ראיות למתן שוחד לאוחלאי בעניין שירות המילואים בלבנון).

תובעת רוזנטל. שייכנס לפרוטוקול

היהיה העליון מורם מעם

בעקבות של שנות ה־80 השופטים המחוזיים על השתרעה במערכת המשפט מבוזות גם לכך, שהרפורמה המוצעת – הקמת מחלקת ערעורים ואיחוד שתי הערכאות הראשונות, שלום ומחוזי – נועדה בראש ובראשונה לפתור את בעיית העומס של בית המשפט העליון. אחת מתוצאות הרפורמה, כך מקווים המשפטים בית המשפט העליון מאיר שמגר ושר המשפטים אברהם שריר, תהיה הקלת עומס התיקים מעל בית המשפט העליון ובכך גם מקווים להקל את העומס מעל הערכאות הנמוכות, ודעה זו עומדת בסתירה גמורה לדעתם של השופטים המחוזיים. במלים אחרות: בית המשפט העליון יעסוק במספר מצומצם יותר של תיקים (ערעורים ובג"צים).

השופטים המחוזיים טוענים מספר טענות כבדות־משקל: האחת, כי את העומס אפשר לפתור בהגדלתו של בית המשפט העליון (מינוי שופטים נוספים). השופטים המחוזיים סבורים כי מינוי שופטים אחדים־נוספים לא יגרום פגיעה במעמדה של הערכאה הגבוהה ביותר (שום ועדה לא תמכה מעולם בהגדלת מספר השופטים בבית המשפט העליון). יתר־על־כן, בית המשפט העליון נמצא בשנים האחרונות בהרכב חסר של שופט אחד: 11 במקום 12. הביקורת נמתחת בעניין זה גם על הוועדה לבחירת שופטים, שבה חברים שר המשפטים ונשיא בית המשפט העליון, שלא בחרה מועמד מתאים למשרה הפנויה.

לפני שמונה שנים דנה ועדה בראשותו של נשיא בית המשפט העליון דאז משה לנדוי בהצעה לצמצם את פעילותו של בית המשפט העליון, בדומה לבית המשפט הפדרלי בארצות־הברית (בוועדה היה חבר גם השופט אהרן ברק). ההצעה היתה, שבית המשפט העליון בישראל יעסוק רק בנושאים שבדומר של עולם, בתביעות משפטיות עקרוניות, בעלות צביון ציבורי ראשון במעלה. לפי דגם זה, בית המשפט העליון יבחר את הערעורים והבג"צים שבהם יפסוק.

הוועדה קבעה באשר להצעה זו, כי היא מושכת את הלב, אולם יישומה מרחיק את בית המשפט העליון בישראל ממציאות חיי החברה והמשק בארץ. עוד כתבה הוועדה, כי "אין אנו סבורים שהדבר רצוי במדינה כשלנו, ואין לוותר על גישת האזרח למוסד השיפוטי העליון בזכות, בעניין פלילי חמור ובעתירה חמורה המופנית נגד השלטון".

האם הדברים שכתבה אז ועדת לנדוי אינם יפים לימים אלה?

עיכובים אצל השופטת ברמן

השופטת המחוזית ששנה ברמן שגזרה השבוע על איש העסקים רוד־בלאס מאסר בפועל של שנתיים וחצי, הרחיקה לכת בדחיות שנתנה, בימים שונים, למסירת הכרעת־הדין הכתובה ולמסירת גזר־הדין הכתוב. לקראת שני שלבים אלה קבעה השופטת מועדים מראש, אך משהגיעו הצדדים לאולם, הודיעה את הנימוקים בכתב למועד אחר. עורכי־הדין שהופיעו מטעם שני הצדדים לא הסתירו את מורת־רוחם מהדחיות החוזרות ונשנות של השופטת (דחיית מסירת הנימוקים לעונש הוסברה על־ידי השופטת בגורמים חיצוניים – בעיית מחשב). אחד מעורכי־הדין שהופיע במשפט אמר כי הדחיות פוגעות בדימוי של מערכת המשפט.

מגדל העמק נאבקת בדימויה

היישוב שקיבל השבוע מעמד של עיר יכול להציג הישגים נאים, אך הוא עדיין נתפש כאותה עיירה בעייתית משנות החמישים

מאת עטאללה מנצור

השבוע הוענק מעמד של עיר למגדל העמק, ושאול עמור יכול היה להחליף את התואר "ראש המועצה" בכרטיס הביקור שלו ב"ראש העירייה". ספק אם יש בישראל ישוב בישימול יותר ממגדל העמק. עיירה נאה ונקיה, שבה כל ילדי הגן לומדים לשחק במחשבים כהכשרה לקראת החיים במאה ה־21, עדיין נאבקת בדימוי השלילי שנקשר לה בעקבות כל פריצה לחנות או מעצר חשוד בסחר סמים. דימוי כזה רודף, למשל, חברת שבי־לבית הבונה את השכונה החדשה נוף העמק לפרסם עצמה, ללא ציון מיקומה בתחומי מגדל העמק, אלא בסמוך לעיר עפולה.

האפיזודה שבה נשרף צריף של ההסתדרות בראשית שנות ה־60 ממשיכה לרדוף את היישוב. מגדל העמק הוקמה ב־1953 על חורבות הכפר הערבי מג'ידל, ונועדה לאכלס עשרות משפחות עולים ממעברת רמת ישי. רבים מתושבי מג'ידל גרים היום בקרבת מקום, ביפיע או בנצרת. היא היתה אחד היישובים החדשים שנועדו "לפזר את האוכלוסיה ולייהד את הגליל", כפי שמציינת הוועדה בראשות פרופ' א. רגני, שהמליצה להעניק ליישוב מעמד עיר.

היום נקשר שמה של מגדל העמק בנשימה אחת עם קליטת עלייה בסגנון אישי, בפרויקט המנוהל אישית בידי עמור. בימים הקרובים יעלו ארצה 30 משפחות מארגנטינה, והם יצטרפו ל־1,500 בתי האב שכבר ביססו כאן את ביתם החדש מאז 1970.

בית עזר למשקי הסביבה

המייסדים קיוו כי היישוב יתבסס על אספקת שירותים לסביבה החקלאית בעמק יזרעאל ועל ידיים עובדות. הציפיות הללו לא התממשו; הכריעה אותן עמדתם השלילית של הקיבוצים אשר לעבודה שכירה. במשך שבע שנים רזות, עד 1960, נאבקה מגדל העמק בעוני, במצוקה ובמשבר חברתי חמור, ועד 1958 כלל לא היתה בה תעשייה – אלא שאז הוקמו בזה אחר זה מפעל "כבר עוף", מפעל התמרוקים של הלנה רובינשטיין ומפעל חומר למוצרי בנייה.

צבי אלדרוטי, ראש המועצה המקומית הראשונה, בן טיפוחיו של פנחס ספיר המנוח, הצליח לגייס את ספיר למבצע משיכת מפעלים נוספים, וכך התבסס במקום "מבשלת שיכר לאומית", "סטורפלסט" ו"נרלית". מגדל העמק החל להמריא. מהנדסים ובעלי מקצוע רבים הגיעו בעקבות אפשרויות העבודה, ותושבי מגדל העמק ושכניהם מנצרת ועפולה מצאו אף הם תעסוקה.

ב־1978 חל מהפך נוסף בהנהגת מגדל העמק. שאול עמור, עובד סוציאלי, איש הליכוד ממוצא מרוקאי, נבחר לראשות המועצה. עמור ידע להמשיך בדרכי קודמו והצעיד את מגדל העמק לעידן החדש של תעשיה עתירת מדע. בין המפעלים שהוקמו: "נשיונאל סמיקונדוקטור", "פייסיביי", מעבדות גלאי, ליאור אלקטרוניקה, קרינה שימושית, "סקאן גרוף אינטרנשיונאל" ואחרים, והם עוסקים בייצור רכיבים למחשבים ולתעשיית האלקטרוניקה.

עמור מתגאה כי כאשר בבאר־שבע הוקמו שלושה מפעלים, במגדל העמק הוקמו שנים־עשר, וכי העיר שהוא עומד בראשה נמצאת במקום הראשון בארץ מבחינת אחוז העובדים בתעשייה עתירת הידע.

אבל תושבי מגדל העמק, אשר למעלה ממחציתם מועסקים בתעשיה, לא התעשרו. כ־95% מהם מצויים מתחת לחציון הארצי מבחינת רמת ההכנסה וכ־37% מתחת לרבעון הארצי. בעפולה השכנה רק 51% מתחת לחציון ו־22% מתחת לרבעון. ואף על פי כן, פרנסי מגדל העמק מתגאים בעירם ושואבים עידוד מסקר חדש, שממימצאיו עולה כי שיעור האקדמאים, שהיה לפני חמש שנים 2.4% בלבד, עומד היום על 7%.

עמור והגברת מריה מארגנטינה. עלייה בסגנון אישי

גידול מהיר באוכלוסיה

בתום העשור הראשון לקיומו של היישוב, הגיע מספר התושבים במגדל העמק לכ־5,000. בעשור השני הוכפל המספר ל־11 אלף, והיום מתקרב מניין התושבים ל־18 אלף. סקר שנערך במקום לפני שבועיים אומר מגלה: כי 33% מהתושבים מגדירים עצמם חילוניים, 47% מסורתיים, 12% דתיים, 3% דתיים מאוד ו־4% חרדים.

סקר אחר שנערך באחרונה העלה, כי 70% מהגברים ו־42% מהנשים במגדל העמק עובדים, למעלה ממחציתם במפעלי תעשייה. יותר מ־90% מכלל המועסקים נהנים מקביעות במקום העבודה. התפלגות המועסקים בתעשיה על־פי ענפים מורה על 34% במפעלי טקסטיל, הלבשה ועור; 22% במפעלי מתכת, חשמל ואלקטרוניקה; 24% בענפי המזון; 20% במפעלי פלסטיקה, צבעים, כימיקלים, קרטון ואחרים.

אחת הבעיות הבולטות־לעין במגדל העמק, היא שחלק גדול מהעובדים בתעשייה המקומית מגיעים מן החוץ. 455 מבין 732 העובדים בענפי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, אינם תושבי המקום. רק במפעלי המזון יש רוב למקומיים, ואילו במפעלי הפלסטיקה והכימיקלים יש איזון מספרי בין המקומיים לזרים.

המועצה המקומית – היום כבר עירייה – שהיתה אחראית לבניית המחשבים לגני הילדים, מקיימת מערכת חינוך מסועפת, ובה בית־ספר תיכון הנחשב לאחד הטובים בצפון. כן היא מפעילה שני מתנ"סים ויוזמת מופעי תיאטרון ופעילות תרבותית ענפה. מקווים כי בקרוב ייפתח לראשונה במקום בית מלון קטן, שיוסיף לאופי העירוני ויגוון את התעסוקה.

בימה חופשית

היערכות למלחמה בשריפות

יש לתאם בין גופי הכיבוי האזרחיים והצבאיים, להקים "כוח כוננות שריפות" ולחייב את חברות התעופה בכוננות אווירית מתאימה

מאת חיים בלס

הכותב היה מנהל הגל המרכז של קק"ל.

באחרונה פוקד את ארצנו גל שריפות הנגרמות בזדון או ברשלנות, והרושם הוא שהרשויות עומדות חסרות אונים מול המצב. ניסיון העבר מלמד שבידי הגורמים המוסמכים לעשות פעולות רבות שיפחיתו את נזקן של השריפות. שריפות שדה, יער וחורש התרחשו בארץ ישראל מאז ומעולם. מאז הקמתו של אגף הייעור הממשלתי בתחילת המנדט הבריטי נוהל רישום ונאספו נתונים לגבי השריפות ביערות ובשטחים הפתוחים ונאסף ידע רב בנושא. כך, למשל, בשנת 1949, שהיתה שנה ברוכה בגשמים ועקב כך גם בעשבי בר, כאשר שטחי היערות הנטועים בישראל היו כ־60 אלף דונם בלבד, נשרפו או ניזוקו משריפות כ־5,500 דונם יער, כ־9% מכלל היער הנטוע בארץ. באותה שנה היו נזקים חמורים גם ליער הטבעי ולשדות המרעה, אך לגבי אלה אין כיום רישומים מדויקים.

אירועי שנת 1949 חייבו את השלטונות לטפל בבעיה במהירות ולפתח את מערכת כיבויי האש ומניעת השריפות. הוצאו תקנות שעת חירום (מניעת שריפות בשדות) תש"ט־1949, אשר הוחלפו כעבור זמן בחוק למניעת שריפות בשדות תש"י־1949, הנמצא בתוקף עד היום. כן נערכו פעולות הסברה נרחבות. חקלאים החלו בניקוי עשבי הבר, קק"ל שמה דגש מיוחד על ניקוי קוי הבידוד המקיפים את היערות ונזרעים אותם. היא גם הקימה מגדלי תצפית במקומות גבוהים בתוך היער והציבה בהם צופים שצוידו במכשירי קשר.

פעולות אלה הוכחו כיעילות ביותר. גם משרד הביטחון וצה"ל נרתמו לפעולה והרחיבו משמעותית את קוי הבידוד סביב מתקנים ומחנות צה"ל. המטכ"ל פירסם סדרת פקודות בדבר התנהגות חיילים בכל הנוגע למניעת שריפות בשטחי אימונים. צה"ל הוציא חוברות הסברה, החמיר בענישת חיילים שהפרו את ההוראות, וקבע תקנים לציוד לכיבוי אש החייב להימצא בכל יחידה קבועה או שיוצאת לאימונים בשטח.

מחלקת עבודות ציבוריות (מע"ץ) הקדישה משאבים ניכרים לניקוי שולי הכבישים ותעלות הניקוז. כעבור זמן הוקמה החברה הממשלתית להדברת עשב בר, שפעלה במהירות וביעילות באמצעי ריסוס כימיים וציוד מכאני מתוחכם, ואף כי עמד לרשותה כוח־אדם מצומצם, הצליחה לנקות שטחים רבים ולמנוע שריפות.

במשך שנים רבות לא נתנה רשות שמורות הטבע את דעתה לפעולות למניעת שריפות, שאותן ראתה כתופעת טבע. מנהלי הרשות סברו כי שימוש בחומרי ריסוס והדברה כימיים יפגע באיזון האקולוגי, וכי סלילת דרכי גישה ויצירת קוי בידוד יפגעו בנוף. משרד החקלאות והסוכנות היהודית אחראים אף הם לנושא, אך אנשיהם טרודים בענייניהם השוטפים וספק אם הם מתפנים למניעת השריפות. כמו התושבים עצמם, גם הם אינם עושים די. חקלאים רבים נוהגים לבצע שריפה יזומה על־מנת לנקות חלקה כהכנה לקראת גידול חדש, ומקווים שהשריפה לא תתפרץ מעבר לשטח המיועד. מי שהתנסה ב"תרגיל" זה, בלי להכין מראש אמצעי מניעה ושליטה, ספק אם יחזור עליו שנית.

פעולות ניקוי

מינהל מקרקעי ישראל אוכף על חוכרי הקרקעות הוראות בעניין מניעת שריפות. ואשר לרשויות המקומיות – לאחדות מהן אין בשטחן סכנה גדולה משריפות שדה ויער, אך יש רשויות רבות אשר תושביהן נתונים לסכנת שריפות. חיפה וזכרון־יעקב גובלות ביערות בכרמל, צפת מוקפת יערות וכך גם יישובים רבים נוספים. משך שנים רבות לא הקצו הרשויות המקומיות בעלות הסיכון הגבוה לפגיעה משריפות, משאבים תקציביים נאותים לפעולות מניעה. מצב זה טרם השתנה והמחסור עדיין קיים. ברצוני להציע פתרונות אחדים לבעיה.

מלחמת חורמה במציתים בזדון: על כוחות הביטחון להכיר בהצתות על רקע לאומני כפעולות איבה, ולהפעיל לשם כך אמצעים מודיעיניים וסיורים אוויריים. יש ליצור קשר ישיר בין העובדים השונים ביערות ובשמורות הטבע לבין אנשי הביטחון והמשטרה. על המשטרה להקדיש משאבים לחקירת השריפות, ועל המערכת המשפטית לפעול למעצרם ולהחמרה בענישה של מציתים.

מניעת שריפות: על כל הגורמים הציבוריים, קק"ל, מע"ץ, מינהל מקרקעי ישראל, הסוכנות והרשויות המקומיות להקצות משאבים לפעולות ניקוי של שולי שטחים, דרכים, שבילים, ומגרשים נטושים שבגבולם או בהחזקתם, ולהפעיל את סמכויותיהם כלפי הנמנעים מלעשות את המוטל עליהם.

תיקון החקיקה הקיימת: המניעה מוסדרת כיום בחוק למניעת שריפות בשדות תש"י־1949. החוק מטיל בין השאר איסור על שריפת צמחים בשדה שלא ברשיון ומטיל אחריות על המחזיק בשדה לנקותה מצמחים העלולים לבעור. כמו־כן, אדם המחזיק בשדה אשר קיבל הוראה בכתב ממפקח מטעם משרד החקלאות, חייב להתקין קוי בידוד. החוק מטיל חובה להודיע מיד למשטרה על שריפה והמפר את הוראותיו צפוי למאסר עד שישה חודשים או לקנס.

האחראי לביצוע החוק הוא שר החקלאות, אשר בסמכותו להתקין תקנות ביצוע. לאור המצב כיום, יש לבטל את הדרישה בחוק בדבר מתן הוראה בכתב למחזיק בשדה כדי לחייבו לבצע פעולות למניעת דליקות. על השר להתקין תקנות המחייבות את המחזיק בשדה ליצור קוי בידוד בגבולותיו, ולפעול להעמדתם לדין של מפרי חקיקה זו.

איתור שריפות: כיום הגוף היחיד המאייש את עשרות המצפים הוא קק"ל. גם על רשות שמורות הטבע וצה"ל לקיים תצפיות לאיתור שריפות, ועל גופים אלה להיות מתואמים ביניהם בקשר אלחוטי מיוחד.

כוח כוננות שריפות

כוחות כיבוי:

1. כוח הכיבוי של מכבי האש אינו מספיק. ברשות צה"ל כוח כיבוי נוסף ועליו להעמידו לרשות מכבי האש.
2. יש להקצות למכבי האש משאבים לרכישת ציוד מתאים לכיבוי שריפות בשדות פתוחים, ציוד בעל עבירות בתנאי שטח קשים.
3. הגורמים הרלוונטיים יקצו כוח־אדם מתאים באזורים, אשר ישמש "כוח כוננות שריפות" ויעמוד לרשות מכבי האש. יש לצייד כוח כוננות זה בציוד אישי מינימלי, כגון נעליים מתאימות, מחבטים וכו'.
4. אמצעי כיבוי אוויריים – בכל שדה תעופה יימצאו כלי טיס, ציוד מתאים וצוותים בכוננות לכיבוי אש לפחות במשך חודשי הקיץ. משימה זו ניתן להטיל על חברות תעופה קיימות.

גיוס צאן: מיעוט העדרים בשטחי מרעה, חורש ויער אינו מביא לניצול מלא של העשביה. בשדות שבהם רועים עדרי הצאן מתמעטת העשביה ופוחתת סכנת השריפות. בעידוד המדינה ניתן לכוון את רעיית הצאן באופן שיהא בו כדי להקטין את פוטנציאל השריפות.

מועצה ציבורית למניעת שריפות: בתחילת שנות ה־60 הוקמה מועצה למניעת שריפות, אך נשכחה מלב. יש לחדש את פעולתה ולקבוע בה כחברים את כל הגורמים הנוגעים בדבר: משטרה, מכבי האש, רשויות מקומיות, קק"ל, מע"ץ, הסוכנות, מינהל מקרקעי ישראל, משרד החקלאות, רשות שמורות הטבע, צה"ל ואנשי אקדמיה. המועצה תבחר בהנהלה מצומצמת ותפקידיה יהיו ארגון ותיאום בין הרשויות השונות בכל הנוגע למניעת שריפות, איתורן וכיבוין, וכן פעולות הסברה והדרכה. מן הראוי שהאחריות למועצה תהא על משרד החקלאות יחד עם משרד הפנים.

אי נקיטת הפעולות הללו ופעולות נוספות יהיה בה משום בכייה לדורות.

בנק למסחר בע"מ

תמצית מאזן ליום 31.3.88

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרס 1988

	ליום 31.3.88 ש"ח בלתי מבוקר	ליום 31.12.87 ש"ח מבוקר
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	10,964,752	9,334,328
פקדונות בבנקים	7,282,604	8,739,024
ניירות ערך	413,367	636,676
הלוואות לציבור	35,145,963	33,510,887
זכויות שכירות, ציוד ורכוש אחר	213,352	212,447
נכסים אחרים	46,375	65,777
	54,066,413	52,499,139

	ליום 31.3.88 ש"ח לא מבוקר	ליום 31.12.87 ש"ח מבוקר
פקדונות הציבור	49,138,514	48,001,503
פקדונות למתן הלוואות	363,811	10,646
התחייבויות אחרות	359,968	405,684
סך כל ההתחייבויות	49,862,293	48,417,833
הון עצמי	4,204,120	4,081,306
	54,066,413	52,499,139

תמצית דוח רווח והפסד

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרס 1988 (בלתי מבוקר)

ל־3 החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס	1988 ש"ח	1987 ש"ח
רווח לפני מסים	315,431	925,672
מסים על ההכנסה	192,617	510,978
רווח נקי לתקופה	122,814	414,694

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרס 1988 (בלתי מבוקר)

	ל־3 החודשים שנסתיימו ביום 31.3.88: הון וקרנות הון ש"ח	עודפים ש"ח	סה"כ הון עצמי ש"ח	ל־3 החודשים שנסתיימו ביום 31.3.87: הון וקרנות הון ש"ח	עודפים ש"ח	סה"כ הון עצמי ש"ח
יתרה לתחילת התקופה	2,448,590	1,632,716	4,081,306	1,463,543	1,834,729	3,298,272
רווח נקי לתקופה	—	122,814	122,814	—	414,694	414,694
יתרה לסוף התקופה	2,448,590	1,755,530	4,204,120	1,463,543	2,249,423	3,712,966

תמצית הדוחות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1987.

אורנית

صكنا من الاهل

כלכלה ועסקים

"כור היא מטוס ללא טייס הטס באמצע הלילה ללא דלק, ללא מצפן וללא ספידומטר"

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

עד 1985 נחשבה מניית כור לאחת המניות המובילות בבורסה. היא נסחרה לפי שווי שוק של 450 מיליון דולר. חברת העובדים, בעלת השליטה בחברה (71.2 אחוז בהון), יכלה להצביע בגאווה על הישגי הקונצרן ו"לאומי פיא", מנהלת קרנות הנאמנות של בנק לאומי, שיבצה את מניית כור במקום כבוד בתיק ההשקעות שלה.

ב־1986 החלה תפנית שלילית בשערי המניה, ומניות החברה החלו לרדת. היום נסחרות מניות כור לפי שווי שוק של 155 מיליון דולר, כלומר המשקיעים חזו שנתיים לפני פרסום המאזן השבוע שכור בצרות, ומיהרו לצמצם את החזקותיהם.

מהסחורה. למרות זאת, "לאומי פיא" היא כיום בעלת המניות היציבות הגדולה ביותר בכור והיא מחזיקה מניות בתמורה כספית של 4.5 מיליוני דולר.

מנהלי כור הציגו במסיבת עיתונאים שנערכה השבוע את המאזן שהצביע על הפסד של 389 מיליון שקל בשנת 1987. בכור מייחסים את ההפסד לשלושה גורמים עיקריים: גידול בעליות המימון, הוצאות חד־פעמיות במסגרת תוכנית ההבראה, וגידול בהפסד התפעולי.

לים בשמה מוכבים, או שמא יקשה עליהם להשתחרר מפיסמת ה"מיסלקה המרכזית" באיזו מידה ישכילו לעבור את תהליך מימוש הנכסים בצורה נאותה? האם להכרזת מנהל כור החדש: "מ־1989 לא נסבול מפעלים מפסידים", יהיה כיסוי?

מנהלי הקונצרן "מבטיחים" כי הפסדי הקונצרן בשנת 1988 יצטמצמו ל־90 מיליון דולר, אך בכור יש עדיין מפעלים מפסידים המוצגים "כעסק חי", ובעקבות סגירתם, תיפסק ההשקעה בהם. מנהלי כור הודיעו כי בכוונתם לסגור את שורת המפעלים הבאה: יובל גד, סולתם, תגל, גולדפרוסט, האחרים ממפעלי כור־תעשיות. לא ברור בכמה תסתכם עלות הסגירה, האם הערכות ההנהלה ביחס לעלות אכן יתאמתו.

"כור היא מטוס ללא טייס הטס באמצע הלילה ללא דלק, ללא מצפן וללא ספידומטר", היטיב בני גאון, מנכ"ל כור, לתאר את מצבו הנוכחי של הקונצרן.

אחרים מסימני־השאלה: האם המנהלים החדשים אכן יזכו לשיתוף פעולה מלא של ההסתדרות ושל העובדים? האם השינוי בתפיסה הניהולית (יתר ביזור) ימצא את המנה־

יחס ההתחייבויות הפיננסיות להון עצמי, עומד היום בכור על 2.6. יחס של 3 יאלץ את הקונצרן לבצע פירעון מוקדם של האיגרות שגייס בארה"ב ובארץ. היום ברור כי הפסד נוסף בהיקף של 108 מיליון דולר, יעלה את היחס ל־3, ומבחינת הקונצרן, זו סכנה ממשית.

הבורסה, חידשה אתמול את המסחר במניות כור, לאחר הפסקת מסחר של שבועיים. עם חידוש המסחר, נרשם למניה היצע גדול, שנקלט בירידת שער של 10 אחוזים.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה ירדה ממחיר של 42 דולר למניה בתחילת 1988 למחיר של 32 דולר למניה כיום.

אך לא כולם נהגו בדרך זו, ומספר מנהלי תיקים שפעלו באמצעות הבנק הבינלאומי ובנק כללי הגדילו את החזקותיהם ברמת המחירים הגבוהה שלפיה נסחרה המניה לפני שנתיים.

"לאומי פיא" ניצלה ביקושים אלה, וכן את הביקושים שהורמו לפני מספר חודשים באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה", ושיחררה חלק

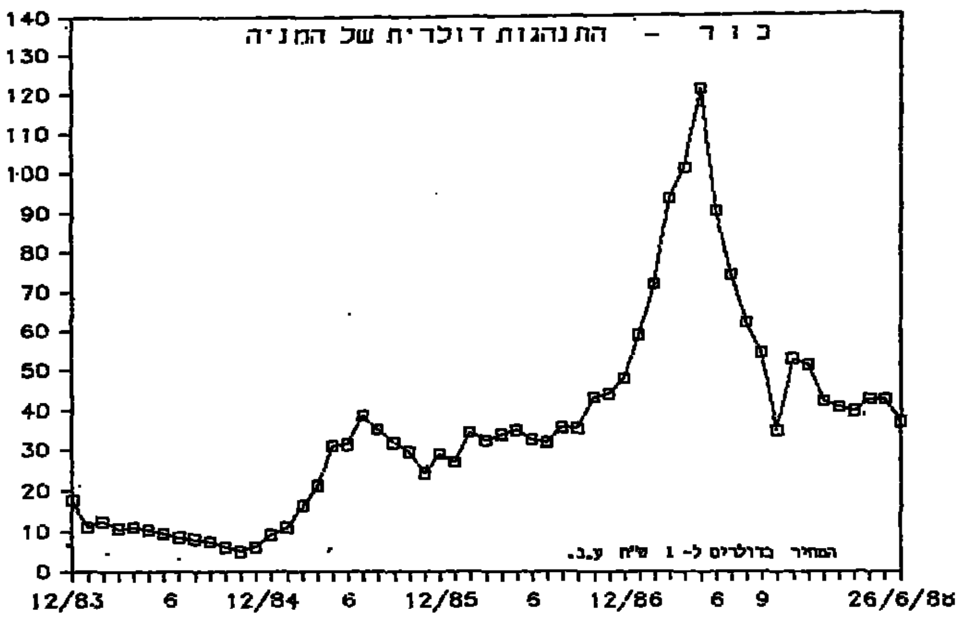

סנפרוסט קיבלה מעמד של ספק מורשה ברשת סולסברי

מאת יהונתן שרמן

"סנפרוסט" עמדה בקריטריונים של הרשת האנגלית "סולסברי" וזכתה בתואר של ספק־מורשה מטעם הרשת. "סולסברי" היא רשת שיווק המזון הגדולה ביותר באנגליה וכנראה גם רשת שיווק המזון הגדולה ביותר באירופה.

"סנפרוסט" תוכל עתה למכור את תוצרתה ברשת זו וכך להעמיק את חדירתה בשוק האירופי.

"סנפרוסט" מתכוונת למכור את כל קשת מוצריה ברשת "סולסברי", אך בשלב ראשון יתמקדו מאמציה בעיקר בהחדרת תירס קפוא.

בורר דחה את בקשת בנק לאומי

הבורר בין בנק לאומי לבין אליעזר מנדל דחה שלשום את בקשת הבנק לדחות את תחילת הבוררות. הבנק ביקש לדחות את תחילת הבוררות עד שבנק ישראל והרשות לניירות ערך יסיימו את בדיקת תנאי הפרישה של בכירי בל"ל שבהם מעורבים אישים ואשר אליעזר מנדל, מנהל אזור התיכון של הבנק בעבר, נמנה אתם.

הבורר קבע את המשך הדיון בבוררות ל־21 באוגוסט.

אריה לביא

הפיקוח על הבנקים אישר השבוע לקבוצת זאבי לרכוש את השליטה בבנק הספנות

בעלי השליטה החדשים מתכוונים לבצע תוכנית התייעלות ● שילמו לתק"ם בעבור 36 אחוז מההון ו־34 אחוז מהשליטה, 4.2 מיליוני דולר

מאת יהודה שרוני

הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל אישר בתחילת השבוע לקבוצת זאבי־קוסברג לרכוש את השליטה בבנק הספנות מידי התק"ם. הודעה על כך תימסר לקבוצה היום או מחר.

כזכור, הגיעו לפני כחודש ימים אנשי העסקים גד זאבי ולווינגסטון קוסברג מארה"ב להסכם עם התק"ם על רכישת 36% מההון ו־34% ממניות השליטה בבנק הספנות, תמורת 4.2 מיליוני דולר.

עיסקת הרכישה הועברה לבדיקת המפקח על הבנקים, שבדק את מעמדם הפיננסי של הרוכשים, וקיבל תשובות הנוגעות לתוכניותיהם לעתיד ביחס לבנק. בעלי השליטה החדשים מתכוונים להוציא אל הפועל תוכנית התייעלות נרחבת, ואפשר שחלק מעיסקי העסקים של הבנק ישונו.

לא מן הנמנע כי זאבי וקוסברג (המחזיק בעל בנק משכנתאות גדול בטקסס, בשם "גיברלטר") ישלבו את פעילותו של הבנק עם עסקיהם האחרים. בעלי המניות הגדולים האחרים שנותרו בבנק הספנות הם בנק הפועלים, המחזיק ב־15% מהמניות, וקבוצת אייזנברג המחזיקה ב־12% מהמניות. בשאר מחזיק הציבור הרחב.

ועדת הבצעות והרכש של הבורסה, שדנה בעיסקת הרכישה, חייבה את בעלי השליטה החדשים לרכוש 10% מהמניות המוחזקות בידי הציבור, במחיר הרכישה של המניות מתק"ם.

גולדפרוסט מקבוצת כור עומדת בפני חיסול

פעולתה התעשייתית תמוזג לתוך "פרי הגליל" והיא תשמש רק מרכזת שיווק למרכז הארץ ודרומה

מאת יהונתן שרמן

"גולדפרוסט" תחוסל כיחידה תעשייתית וכל הפעילות היצורית המתבצעת בה כיום תועבר למפעל "פרי הגליל" שבחצור הגלילית. "גולדפרוסט", שבשליטת כור, צברה הפסד כבד ב־1987 של 5.4 מיליוני דולר ובעת האחרונה נערכו דיונים על עתידה.

בכור החליטו כי אין עוד מקום להמשיך ולהחזיק במפעל, מכיוון שאין לחזות כי יעבור לרווחיות סבירה בעתיד. בהתאם לכך הוחלט, כי כל הפעילות התעשייתית של המפעל תועתק מבאר טוביה לחצור הגלילית, לידי "פרי הגליל", חברה המצויה בבעלות מלאה של "כור מזון".

ל"פרי הגליל" שני קווי ייצור – לשימורים ולירקות קפואים – ולכן היא תוכל לקלוט את הפעילות של "גולדפרוסט" לתוכה ללא קשיים מיוחדים.

"גולדפרוסט" תמשיך לפעול בתחום השיווקי במרכז הארץ ובדרומה ואולי גם תארוז חלק מהתוצרת המוגמרת.

יצוין, כי בעבר גיששה כור בדבר אפשרות של שיתוף פעולה עם החברה המתחרה "סנפרוסט", שבבעלות כלל, אך מגעים אלה לא העלו דבר.

כור שיפרה נזילותה דרך עיסקת טמבור

מאת יהונתן שרמן

כור משכה בשנה שעברה 417 אלף דולר כדיווידנד מחברת הצבעים טמבור. הרווח של טמבור בשנה שעברה הגיע ל־4.2 מיליוני דולר, כך שכור משכה כ־10% מרווחים אלה והדיסקונט השקעות משכה סכום דומה. כור והדיסקונט השקעות החזיקו, כל אחת, כ־50% ממניות החברה עד עתה.

כזכור, החליטה כור לפני שבוע למכור 25% ממניות טמבור לדיסקונט השקעות תמורת 8 מיליוני דולר והעמדת הלוואה בסכום של 12 מיליון דולר בריבית נוחה יחסית.

עקב שתי פעולות אלה הצליחה כור להכניס לקופתה 8.4 מיליוני דולר במזומן ולקבל הלוואה בסכום גדול יחסית, כך שנזילותה שופרה ב־20.4 מיליון דולר.

טמבור היא יצרנית הצבעים הגדולה בארץ ונחשבת כיום אחת החברות הרווחיות ביותר של כור.

צפויה ירידה בהיקף פעילות מפעלי הקרטון

מאת יהונתן שרמן

שלושת מפעלי הקרטון הגלי צופים ירידה בהיקפי הפעילות השנה, בגלל המשבר בענפי החקלאות. השרב הקשה שפקד את ישראל בחודש מאי פגע באופן חמור במטעי האבוקדו ולכן הוא צפוי להקטין משמעותית את היקפי היבול של החקלאים בחורף הבא. בנוסף צפויה ירידה בהיקפי פרי ההדר השנה, כנראה עקב פגיעת השרב בפריחתם.

מפעלי הקרטון – "קרגל", "כרמל מכלים" ומפעל קיבוץ עין המפרץ – צופים בשלב זה קיפאון בכל הקשור להתפתחות הענף ואפשר גם שהיקפי הפעילות של שלושת המפעלים יקטנו השנה בשיעור של 5% עד 10%.

יצוין כי בשנה שעברה, 1987, גדלו היקפי המכירות של "קרגל" ושל "כרמל מכלים" בשיעור משמעותי, עקב היקפי התוצרת החקלאית, ושני המפעלים הגיעו למחזור מכירות של למעלה מ־50 מיליון דולר.

צפויה ירידה ברווחי הבנקים במחצית השנייה של 1988

רווח והפסד / אריה לביא

רווחי מערכת הבנקאות במחצית השנייה של 1988 צפויים לקטון לעומת הרווחים במחצית הראשונה של השנה, סבורים חוגים בנקאיים.

ההערכה מבוססת על העובדה שהבנקים יצטרכו, ככל הנראה, להמשיך ולהפריש סכומים גדולים לחובות מסופקים, בעקבות הקשיים שבהם נתונים ענפי משק רבים. בעניין זה היו תחילה הערכות כי אפשר יהיה להקטין השנה את ההפרשות, אך עקב ההתפתחויות בשבועות האחרונים מעריכים עתה כי הדבר לא יתאפשר.

הטיפול בחובות קונצרן כור על חברותיו השונות, חובות המרוכזים בעיקר בשני הבנקים הגדולים, בעיקר בבנק הפועלים, ישפיע גם הוא על ההפרשה לחובות מסופקים.

גורם נוסף שישפיע בכיוון של צמצום רווחי מערכת הבנקאות הוא הירידה בריבית. הירידה האחרונה השבוע מקזזת כ־6 מיליוני שקל לחודש מרווחי הבנקים.

לדעת בנקאים, הירידה ברווחים לא תהיה דרמטית והתשואה הממוצעת תרד מרמה של כ־10% ב־1987 לכ־8% ב־1988. יצוין כי עמירם סיוון, יו"ר בנק הפועלים, העריך בסוף מאי ש"שנת 1988 כבר לא יכולה להיות רעה".

בנק ישראל: יש להוריד עוד את תוספת הסיכון

מאת סופר "הארץ"

גורמים בכירים בבנק ישראל הביעו אתמול סיפוק מהעובדה שהורדת הריבית האחרונה היא ההורדה הרביעית בשנה האחרונה, בשיעורים נמוכים אמנם, אולם בחישוב מצטבר מתקבלת ירידה משמעותית.

דרך זו, אומרים בבנק, עדיפה על הורדה דרמטית של שיעורי הריבית, ומאפשרת לבחון את תגובת המערכת בלי לגרום לזעזועים. עם זאת, ציינו בבנק ישראל שרכיב תוספת הסיכון באשראי הוא עדיין גבוה ועל הבנקים להמשיך להורידו.

בתוכנית המוניטרית של בנק ישראל לחודש יולי צומצם סכום ההקצאה השבועי של בנק ישראל לבנקים מ־450 מיליון ש"ח, שניתנו ביוני, ל־350 מיליון ש"ח.

הקטנת ההלוואה המוניטרית באה בעקבות ניתוח מצב הנזילות של המערכת, המעיד כי לבנקים אין קשיי נזילות. הדבר מוסבר בעיקר בהאטה בביקוש לאשראי וכן בהמשך מכירה של מטבע חוץ על־ידי הציבור.

ריבית תעריפית דומה בבנקים הגדולים

השבוע מפחיתים הבנקים את שיעורי הריבית בניסיון לעודד לקוחות לקחת יותר אשראי וכן עקב התחייבותם כלפי בנק ישראל להביא לירידת שיעורי הריבית.

שלושת הבנקים הגדולים הודיעו על השוואה, כך שהריבית הממוצעת במשק על חח"ד עומדת כיום על 3.2%. בבנק הבינלאומי החליטו להפחית את תוספת הסיכון ב־0.25% אך בנק זה אינו מגלה מה היא תוספת הסיכון המרבית. במזרחי עדיין לא החליטו כיצד לנהוג.

הריבית בשלושת הבנקים הגדולים

פועלים:
ריבית בסיסית 1.25 אחוז
תוספת סיכון מירבית 1.50 אחוז
עמלת הקצאה אקסקיבית 0.5 אחוז
חריגה מקו האשראי 0.80 אחוז

לאומי דיסקונט:
ריבית בסיסית 1.25 אחוז
תוספת סיכון מירבית 1.45 אחוז
עמלת הקצאה אקסקיבית 0.55 אחוז
חריגה מקו האשראי 0.85 אחוז

ריבית הג'מבו עד 13 אחוז

מערכת הבנקאות נמצאת במצב טוב בכל הקשור לנזילות. למערכת יש אמנם גרעון קטן, של כ־200 מיליון שקל, אך אין בכך כדי להשפיע באופן מהותי על מאזן הנזילות.

שיעורי הריבית שהבנקים הגדולים משלמים על פיקדונות ג'אמבו מגיעים בדרך כלל עד 11.5%, אך הבנקים הקטנים משלמים ריבית גבוהה יותר של עד 13%.

על פיקדונות קטנים לא נרשם שינוי בשבוע האחרון. על פז"ק (תפ"ס בעבר) משלמים הבנקים ריבית של עד 10.5% בפיקדונות של עד 50 אלף שקל, ואילו על פקדונות בסכום זה, לתקופת חודש, הם משלמים ריבית של 13.5%.

בל"ל יפסיק בקרוב את תוכנית החיסכון החדשה

תוכנית החיסכון של בנק לאומי שבמסגרתה מקבלים המפקידים ריבית שיא של 5.25% זכתה להצלחה גדולה ובימים הקרובים עומד הבנק להודיע על סיומה, לאחר שהצטברו בה עשרות מיליוני שקלים.

ויזה ויורוקרד מכריזות על שיפורים לקראת הקיץ

תחילת עונת החופשות גרמה לכך שחברות כרטיסי האשראי ויזה ויורוקרד הודיעו על הטבות למחזיקים בכרטיסן.

ויזה הודיעה שתעניק שבעה ימי ביטוח נסיעות חינם לרוכשים את פוליסת "פוליסע" של חברת איחוד מקבוצת בל"ל. ההטבה תינתן ליחיד או לכל המשפחה וסך ימי הביטוח יגיע ל־20 יום.

חברת יורוקרד הודיעה שמחזיקי הכרטיס יוכלו ליהנות מהסדר של רכישות בתשלומים בחו"ל במסגרת הסדר של אשראי גמיש. פירעון האשראי יהיה בתשלומים של 7.5% מיתרת האשראי, והסכום המינימלי מגיע ל־100 שקל, על ההסדר תחול ריבית של 2.5% לחודש.

מונה מנהל משותף לאגרקסקו ומועצת ההדרים בצרפת

מאת אבי גנאור

ד"ר אריה דגן, מנהל סניף אגרקסקו בצרפת ולשעבר נציג המועצה לשיווק פרי הדר במדינה זו, מונה השבוע לתפקיד המנהל המשותף של שתי החברות, שפעלו עד היום בצרפת כשני ארגוני שיווק נפרדים.

ראובן איילנד, יו"ר מועצת הפירות ויו"ר המועצה לשיווק פרי הדר, מסר אתמול כי ההחלטה על המינוי החדש היא חלק מהמגמה לאחד בעתיד את שני המנגנונים ולייעל בכך את מערכת היצוא החקלאי של ישראל. בשלב זה, מציינים באגרקסקו, עדיין לא מדובר במיזוג פורמלי בין שתי הנציגויות, אבל דגן יידרש ללמוד את הנושא ולהגיש בתוך תקופה קצרה תוכנית למיזוג והצעות לצמצום בכוח־אדם, במינהלות ובאמצעים הלוגיסטיים המופעלים על־ידי שתי החברות בצרפת.

משרדי שתי החברות ממוקמים כיום זה מול זה באותו בניין משרדים הסמוך לשוק הסיטוני בפאריס, אך פעילותן מתבצעת בנפרד. כל אחת מהן מפעילה ציוד ואמצעים עצמאיים, אך למעשה שתיהן פועלות מול אותם ארגונים מקומיים בצרפת, כך שמיזוג יתרום להגברת יכולתן השיווקית והמסחרית, תוך כדי חיסכון בהוצאות.

אגרקסקו מייצאת לצרפת מדי שנה כ־65% מיבול האבוקדו של ישראל. בשנה שעברה הגיע ערך יצוא האבוקדו לצרפת ל־50 מיליון דולר, ואילו יצוא מוצרי פרי ההדר הסתכם ב־30 מיליון דולר (פו"ב).

תהליך מיזוג פעילותן של אגרקסקו והמועצה לשיווק פרי הדר בחו"ל הוא תולדה של המשבר הקשה הפוקד השנה את שתי החברות, בשל פגעי הטבע והיבול המצומצם הצפוי. שתי החברות מפעילות סניפים משותפים גם בסקנדינביה, באוסטריה ובארה"ב.

שתי החברות, הניצבות כיום מול מתקפת ביקורת קשה מצד המגדלים, הטוענים לבזבוז עקב המערכות הכפולות, עסוקות בימים אלה בתוכנית צמצומים והתארגנות מחדש. כמתוכנן לקצץ את מצבת כוח־האדם המועסק על־ידן בישראל בכ־100 עובדים, ולארץ יוחזרו כ־10 נציגים השוהים עם משפחותיהם בנציגויות בחו"ל.

יקבי רמת הגולן צופים עלייה בהכנסות

יקבי רמת הגולן מצפים להכנסה של כ־9.5 מיליוני דולר מבציר '88 שישווק במהלך 1989. ב־1988 יסתכמו מכירות היקבים ב־7 מיליוני דולר, מתוכם כ־3 מיליוני דולר מיצוא – לרבות מתנות פטורות ממכס.

שמשון ולנר, מנכ"ל היקב, שהציג אתמול במלון הילטון בתל־אביב את יין השרדונה החדש, שמפניה וסידרת יינות אדומים חדשה מתוצרת היקב, דיווח על השקעה של כ־5 מיליוני דולר בציוד ובאמצעים, לרבות ציוד תיכנות חדיש שנרכש באחרונה על־ידי היקב לקליטת בציר '88.

היקף ייצור היינות של יקבי יינות רמת הגולן יגיע השנה (1988) ל־2,000 טונה, מתוכן כ־1,700 טונה מכרמים ברמת הגולן ו־300 טונה מכרמים בגליל העליון. כ־650 טונה ישווק השנה על־ידי יקבי רמת הגולן למתחרים מיקבי כרמל מזרחי האליאנס.

יין השרדונה שהוצג אתמול על־ידי יקבי רמת הגולן מיוצר מענבי השרדונה, שמוצאם מחבל בורגונדי שבצרפת, ולנר הבהיר כי גידול זן זה מצריך תנאים מיוחדים של אקלים קר ואדמה וולקנית פוריה, המצויים בשפע ברמת הגולן.

אבי גנאור

העורך: נחמיה שטרסלר

חברת מאיר עזרא ובנו (1980) בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה לכל בעלי המניות בחברה כי ביום 31.7.88 בשעה 15.00 תתקיים במשרדי החברה ברח' מטלון 71 ת"א אסיפה כללית שנתית רגילה של החברה

על סדר היום:
1. דו"ח הדירקטוריון.
2. אישור הדוחו"ת הכספיים של החברה ליום 31.12.87.
3. בחירת דירקטורים.
4. מינוי רו"ח לחברה וקביעת שכרו.
5. דיון בעניינים שאפשר לדון בהם באסיפה רגילה.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לתחילת האסיפה הכל לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה ליום 7.8.88 באותה שעה ובאותו מקום כאמור לעיל, ותתקיים בכל מספר של נוכחים.
הדוחו"ת הכספיים של החברה לתאריך 31.12.87 פורסמו והועברו לבורסה לניירות ערך בתל־אביב ולחבריה, וניתן לעיין בהם במשרדי החברה.
בעל מניות שהוא חברה ימציא עד למועד האסיפה אישור שמציגו באסיפה מוסמך לייצגו.
בעל מניות הרוצה להצביע מיוצג ע"י מיופה כח יפקיד יפוי כח מתאים במשרדי החברה לא יאוחר מ 48 שעות לפני מועד האסיפה.
בעלי המניות שהועברו לחברה לרישומים של בל"ל יש להמציא אישור החזקת מניות ויפוי כח מהחברה לרישומים לצורך הצבעה באסיפה.

בפקודת הדירקטוריון

רק ביום שישי 1 ביולי '88

בלעדי למחזיקי "דיינרס הארץ":
מלון רמדה־ירושלים מציע למחזיקי כרטיס "דיינרס־הארץ" בילוי זוגי הכולל:
לינה, ארוחת בוקר ושרות V.I.P
ב־$69 בלבד! (כולל מע"מ וכל המסים).

✚ סרטי וידיאו 24 שעות ביממה.
✚ תוכניות מיוחדות לילדים ביום שישי בצהרים.
✚ תוספת לילד בחדר ההורים - $15 בלבד.

לפרטים נא להתקשר למחלקת ההזמנות של מלון רמדה רנסנס טל. 02-528111

איך מצטרפים?
• הגזר ומלא את הפרטים בטופס ההצטרפות שהגיע לביתך (במוסף הארץ), לקבלת כרטיס דיינרס־הארץ בחינם.
• במידה ואין ברשותך טופס הצטרפות, נא פנה אל גברת אוה דאן במחלקת קידום ופיתוח עיתון הארץ, והטופס ישלח לביתך, טלפון 03-5121212

דיינרס הארץ
כרטיס לאנשים חשובים

ועדת החקירה

לבדיקת תיפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל

לפי חוק ועדות החקירה, התשכ"ט – 1968

הודעת הוועדה

לפי החלטות הממשלה מיום כ' בסיון התשמ"ח (5.6.1988) הוטל על הוועדה לבדוק את תיפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל.
כל החפץ להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני ועדת החקירה, או להביא כל דבר לידיעת הוועדה בקשר לנושא בדיקתה, ימציא בכתב לוועדה תמצית עדותו, או תוכן המסמך או תיאור המוצג שברצונו להציג.
תמצית העדות או תוכנו של כל מסמך או תיאור המוצג, יישלחו לוועדה לפי כתובתה: ת.ד. 259 ירושלים מיקוד 91002, עד יום ראשון י"ז באב התשמ"ח (31.7.1988).
הוועדה תשקול בהמציאותה של כל עדות ותוכן כל מסמך או תיאור של מוצג שיישלחו אליה, ותחליט אם להסתפק בחומר שבכתב או להזמין את המגיש למסירת עדות בעל־פה.

אלון גילון, שופט
מרכז ועדת החקירה

י"ד בתמוז התשמ"ח (29.6.1988)

הקרנה פרטית

רגע לא להדחף!
אנחנו מתחילים בסידרת הקרנות
פרטיות למנכ"לים ומנהלי
שיווק לפי תיאום מראש.
בהקרנה הפרטית תגלה
בפעם הראשונה איך נעשים
הדברים מאחורי הקלעים.
איך מבוצעים המחקרים,
איך נולד הקונספט, ואיך
נוצלה המדיה במיטבה,
במסעי הפרסום שהזיזו את המדינה.
לתיאום מועד הקרנה
נא להתקשר לירון.

צוות מי־טל
שירותי פרסום מאוחדים בע"מ
טל. 03-281168/9

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

שחיקה חוזרת

מגמת שחיקת שערי המניות הו־פשית התחזקה אתמול ומדד ה־מניות הכללי ללא בנקים שואף לרמה של 70 נק'. השחיקה באה אתמול לידי ביטוי בירידות שערים ופזות בניירות הערך הנסחרים הן במסגרת המשתנים והן במסגרת המסחר הרב צדדי. ירידות השערים מוסברות בחוסר עניין, השורר לגבי אפשרויות ההשקעה במניות החו־פשיות. משקיעים שביקשו אתמול לממש את אחזקותיהם במהלך המ.ר.ץ (בדרך כלל יכלו לעשות זאת בירידות מתונות יחסית, באלצו למכור את האחזקות, בירידות חדות יחסית של עד חמישה אחוזים. היצעים גדולים יחסית נרשמו בניירות הערך של כלל. בעקבות כך, ירדו שערי מניות כלל תעשיות, כלל נדל"ן, אחוזים ועד עד חמישה אחוזים. בבורסה מסבירים את היר־דות החדות יחסית במניות כלל בחוסר נכונותם של הגופים הפעי־לים באמצעות "בטוחה" לקלוט ניירות אלה גם בירידה מתונה. סיבה נוספת לירידות: העובדה שניירות הערך החדשים של הנפקות כלל תעשיות אלקטרוניקה וכלל תעשיות יוצעו בתנאים אטרקטיביים למשקי־עים מקומיים, כי שוק המניות יתייצב היום ושחיקת שערי המניות תיבלם. מחזור המסחר במניות החו־פשיות המשיך להיות נמוך והסתכם ב־4.8 מיליון שקל.

בנקאיות 89 עולות

עליות תלולות יחסית נרשמו אתמול לבנקאיות הנפרדות ב־89'. ביקוש למניית מזרחי מכ"ן סופק בעלייה של 4.1%. מאידך, במניות הנפרדות ב־88' נרשמה מגמת מימוש רווחים. מחזור המסחר בבנקאיות היה גבוה אתמול מהמחזור במניות החופשיות הסתכם ב־5.2 מיליון שקל. צפיית העלייה בבנקאיות נבעה גם מבלימה ומגית של פיחות השקל לעומת הדולר.

מדד		שינוי ב־%
מדד מניות כללי	95.03	-0.92
כללי ללא בנקים	72.28	-2.40
מדד משתנים	72.17	-2.46
מדד אג"ח כללי	111.19	+0.12
אג"ח צמוד מדד	111.15	+0.15
אג"ח צמוד מט"ח	112.71	-0.15

השוואה שנתית דולרית ב־%

	מדיון אוק' 88	מדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	12.26	6.16
הפועלים ש	11.80	5.86
אי.די.בי. רג	10.79	6.31
דיסקונט א	11.40	5.99
המזרחי ש	10.88	5.97

ירידה של 10 אחוזים בכור

עד כמה שהנתונים על הפסדי הענק של קונצרן כור היו ידועים, הרי בבורסה הגיבו בחומרה על נתונים אלה. ראשית, מצבו של הקונצרן הגדול פגע באווירת ה־מסחר. שנית, מניית הקונצרן ספגה היצע גדול, שנקלט רק בירידה של 10 אחוזים, על ידי "לאומי פיא", במחזור גדול יחסית. חלק מהמוכרים נסוגו מההיצע בירידת השער הכיר־בית.

אופציות "נחתכות"

ירידות שערים חדות, המכונות בעגת הסוחרים "חיתוכים", היו היום בכתבי האופציה בעלי המנוף הגבוה. ירידות חדות במיוחד היו באופציות שמועד ההמרה שלהן הולך וקרב, או פג. כתב האופציה של התעשיה, שנסחר אתמול בפעם האחרונה, ירד ב־99.3%. ירידות של 22 אחוז היו בכתבי האופציה של כן ושל כמוד (תוקפו של כתב האופציה של מגור עומד להסתיים). אופציות איתם אייזק לאפריקה ירדו עד 15%.

מניות יום ג' לא ניצלו

ירידות השערים לא פסחו אתמול גם על המניות הנסחרות אחת לשבוע, בכל יום ג', אם בגלל אי פירסום הדו"חות הכספיים, או בגלל סיבה אחרת. מניית ניקוב 5 ירדה ב־15%. סער מוכרים בלבד נרשם במניות הבאות: אמנגים, עץ הסק עות 1, אפיק 5, בסקביה האוקטגון. במניית רסקו נרשם מוכרים בלבד בפעם השנייה, זאת לאחר שלא ניתן היה לקלוט את ההיצע גם בירידה מירבית של 15%.

ביקוש של 145 מיליון שקל לבנק כרמל

עד כמה אבסורדי כל הנת־רחש בשוק המניות תעיד העובדה הבאה: לניירות הערך שהונפקו על ידי בנק כרמל (אופציות חוב ושטרי הון הני־תנים להמרה למניות החברה), נרשם ביקוש כולל של 145 מי־ליון שקל, זאת בהשוואה לכמות מוצעת ראשונית של שישה מי־ליון שקל. עקב התחנה היתר הגדולה, יקבלו המזמינים הק־צאה חלקית של 4.5%. נראה כי בשוק המניות עובדת "האר־פסיקה" יותר מהגיניון.

נטייה לעליות

בשוק איגרות החוב נרשמה אתמול מגמה מעורבת, עם נטייה לעליות שערים. באיגרות החוב הנסחרות במט"ח נטו השערים לרדת. גם היקף הפעילות בכילוות קצרי המועד ירד לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב־15 מיליון שקל.

הירידה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
718	7	99.73	15.40
728	14	99.58	15.30
738	21	99.17	15.55
748	28	98.85	16.25
818	35	98.56	16.35
828	42	98.27	16.40
838	49	97.98	16.40
848	56	97.69	16.45
858	63	97.41	16.45
918	70	97.11	16.55
928	77	96.84	16.45
938	85	96.50	16.55
948	91	96.26	16.50
1018	98	95.97	16.55
1028	105	95.70	16.50
1038	112	95.41	16.55
1048	119	95.10	16.65
1118	126	94.81	16.70
1128	133	94.53	16.70
1138	140	94.25	16.70
1148	147	93.97	16.78
1158	154	93.69	16.78
1218	161	93.41	16.70
1228	168	93.14	16.70
1238	175	92.68	16.65

הודעות בקצרה

● החברה להשקעות של בנק הפועלים תחבה על הסכם ניהול עם חברת תיירים [illegible] לחברה להשקעה להשקיע של שנה, אשר תתחייב באילת, אם לא ידכו 50% במניות [illegible] החברה להשקעות תהיה עבור [illegible] 25 אלף דולר להמיר, וכן 10% מהגידול ברווח של כל אחת מחברות הבת.

● אמפא [illegible] רכישת הכביש [illegible] 1.7 מיליון דולר, [illegible] תהיה על פי [illegible] הצגאות שיווק.

● תדיראן [illegible] הבכור בבדרה ב־205 אלף ע.נ. את אחוקותיה בבניות בבלב.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אגג	4996.70	4960.97	-68.43	-1.36
אבוקה	356.28	349.35	-9.50	-2.65
אגוז	282.58	277.16	-0.29	-0.10
אגם	111.57	109.40	-0.03	-0.03
אדיר	1886.58	1849.53	-3.34	-0.18
אדום	144.83	142.02	-3.26	-2.24
אופיר	174.29	173.09	0.13	0.08
אופק	447.04	443.18	-0.35	-0.08
אוריון	130.84	125.90	-2.51	-1.95
אורליל	308.87	306.65	-0.37	-0.12
אורן	847.05	830.52	-3.44	-0.41
איל	5649.12	5537.82	-9.67	-0.17
איריס	5719.68	5601.78	-1.01	-0.02
איתן	826.65	816.35	-1.35	-0.17
אלון	689.12	675.19	0.06	0.01
אלמוג	699.80	691.25	-0.62	-0.09
אלימפ	97.34	95.10	-0.65	-0.68
אמיה	108.71	107.24	0.10	0.09
אמית מניות	81.27	79.31	-1.70	-2.10
אמגור	87.85	86.94	-1.62	-1.83
ארד	270.05	266.73	-6.73	-2.46
אש	120.39	117.74	-2.79	-2.31
אשל	196.57	192.72	0.21	0.11
אתגר	77.98	77.03	-1.66	-2.11
בארות	273.65	270.59	-0.57	-0.21
בדולח	140.81	138.13	-2.70	-1.92
ברוש	511.30	501.42	-3.84	-0.76
ברק	449.75	440.75	-3.94	-0.89
ברקת	339.80	337.35	-0.32	-0.09
גביש	1615.14	1583.99	-8.76	-0.55
גבע	122.16	120.38	-0.11	-0.09
גיא	476.29	470.05	-1.52	-0.32
גיל	110.04	108.44	-0.19	-0.17
גלי	3209.54	3147.12	-30.06	0.95
גליל	700.01	691.40	-2.32	-0.93
דוכבן	334.37	331.14	-3.07	-0.92
דוכיפת	503.87	497.76	-4.58	-0.91
דולב	266.06	260.59	-0.04	-0.02
דורון	151.33	148.47	-0.20	-0.13
דוחן	288.74	283.31	-0.39	-0.14
דליה	600.01	589.50	-2.14	-0.36
דרור	318.02	312.29	-3.54	-1.12
דקל	320.71	314.52	-6.26	-1.95
הדס	384.74	382.27	-1.82	-0.47
הילה	432.45	430.46	-0.17	-0.04
הדר	588.18	577.96	-0.38	-0.07
זהבית	2040.19	2000.19	-0.84	-0.04
זוהר	117.36	115.67	-0.13	-0.11
זיו	145.34	143.25	-0.18	-0.13
זינוק	99.22	97.17	-0.57	-0.58
זיק	78.88	76.94	-1.64	-2.09
זמיר	389.72	384.95	-9.16	-2.32
חדוה	178.41	176.03	-0.16	-0.09
חלופין	154.87	154.46	-0.03	-0.02
חלמיש	225.13	223.68	0.19	0.09
חן	160.33	160.01	-0.02	-0.01
חוטם	123.55	120.83	-0.30	-0.25
טל	6691.57	6618.08	-3.39	-0.05
יובל	485.82	480.04	-1.27	-0.26
יהלום	159.56	156.54	-2.98	-1.87
יסודות	355.18	352.28	-1.63	-0.46
יערה	480.34	474.57	-0.27	-0.06
כוכב	264.53	261.26	-6.39	-2.39
כחל	134.55	132.91	-0.28	-0.21
כלנית	654.99	643.39	-2.59	-0.40
כספית	283.51	281.41	0.09	0.03
כרמל	134.16	132.06	-0.92	-0.69
כתר	1242.01	1224.07	-2.38	-0.19
להב	4891.28	4796.62	-11.38	-0.24
למשקיעים	134.20	132.68	-0.08	-0.06
לפיד	282.69	281.35	-8.71	-3.00
לקט	2071.45	2030.16	-0.24	-0.01
לשם	411.93	409.21	-0.02	-0.00
מבחר	1474.90	1446.94	-2.66	-0.18
מבטח	4221.32	4183.71	-6.01	-0.14
מגן	281.94	277.93	-0.54	-0.19
מגדן	3838.17	3803.03	-44.78	-1.16
מגל	1455.66	1434.99	-34.61	-2.36
מורן	848.29	837.93	-6.57	-0.78
מפה	26308.57	25899.94	-74.75	-0.29
מנור	1114.82	1093.41	-2.49	-0.23
מעוף	4469.71	4384.40	-68.60	-1.54
מעין	789.30	774.58	-1.03	-0.13
מקשת	416.02	413.26	0.25	0.06
מכלול	87.84	86.17	-1.70	-1.93
מרווח	133.22	132.73	-0.09	-0.07
מרום	1456.19	1429.04	-2.18	-0.15
נתנה	155.53	153.25	-0.30	-0.20
נטיף	245.23	243.48	-5.20	-2.09
נטע	429.49	423.02	-7.56	-1.76
ניל	120.35	118.57	-1.37	-1.14
סביון	636.55	625.17	-5.18	-0.62
סגולה	148.55	145.63	-0.24	-0.16
סלע	405.81	403.12	0.38	0.09
סנונית	576.73	569.66	-0.59	-0.10
סער	358.88	354.55	-4.99	-1.39
ספיר	179.11	178.66	-0.03	-0.02
עדיף	345.08	341.11	-4.58	-1.32
עידית	737.55	732.17	-6.80	-0.92
עידן	528.25	530.70	-0.03	-0.01
עינבר	120.26	117.70	-0.17	-0.14
ענת	2245.67	2229.37	-25.33	-1.12
עפרוני	542.75	536.11	-0.14	-0.03
ערמון	128.44	126.00	0.05	0.04
פיא	1607.05	1575.72	-15.79	-0.99
צבר	560.95	553.77	-1.53	-0.23
צופית	476.30	470.43	-4.18	-0.88
צוק	134.88	134.35	-0.15	-0.11
צמיר	1224.35	1199.84	-0.63	-0.05
צמרת	513.60	506.26	-3.87	-0.76
צפרית	156.92	155.76	-0.13	-0.08
צליל	108.47	107.04	-3.01	-0.01
קלע	168.96	168.12	-1.54	-0.91
קשת	112.28	110.95	-0.11	-0.10
רננית	16708.97	16568.59	-181.65	-1.08
רימון	143.74	143.49	0.11	0.08
רקפת	900.23	885.53	-4.74	-0.53
רשף	443.62	437.68	-1.51	-0.34
שביט	486.90	481.16	-0.57	-0.12
שוהם	371.61	368.17	-0.29	-0.08
שוקד	106.11	104.81	0.01	0.01
שירה	446.62	443.40	-2.61	-0.59
שמיר	442.87	434.24	-0.16	-0.04
שחם	608.67	599.68	-12.13	-1.98
שטף	615.92	604.06	-13.22	-2.14
שקד	196.26	192.43	0.09	0.05
תאנה	237.73	235.44	-3.07	-1.29
תדהר	489.11	486.67	-4.74	-0.96
תירוש	595.32	588.62	-0.80	-0.14
תנומה	109.05	106.87	-0.36	-0.34
תמר	275.57	270.28	0.14	0.05
תפוח	211.94	210.44	-0.29	-0.14
תרשיש	121.36	119.05	-0.11	-0.09
תשרי	562.00	557.46	-1.61	-0.29

שערי אגרות החוב

שב"א 4.25% · גליל 4.25% · 3% מלווה מדינה (הצמדה 100%) · 4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%) · 5% מלווה פיתוח (בדירה כפולה) · צמודות הב · רכבון · גלבוע · 100% כ"ח · כמ"ד בכ"ח

שערי המניות 28.6.88

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם הנייר	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש שח ע"נ
א. גוה ש	19200		15	-200	-1	-20
המסחר 0.1	1050		563	-6	-0.6	-462
המסחר א 0.5	587	בה	1005	-12	-2	-972
כללי לא בהסדר	14700		178			-31

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88

שם הנייר	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש שח ע"נ
אידיבי רג 100.0	113000		850	-500	-0.4	-894
אידיבי ב 100.0	113500		71	+850	+0.8	+136
אידיבי בב א	681101		6	+7000	+1	+9
אגוד 0.1	83640		174	-800	-0.9	-410
דיסקונט ב	145000		17	-1000	-0.7	-10
דיסקונט א	143950		292			+236
דיסקונט שה ב	16513	תב	7	-1637	-9	-74
המזרחי ש	46490		755			+225
המזרחי ב	46200		70	-500	-1.1	-125
הפועלים מבב	99897					
הפועלים ש	76520		1242	-200	-0.3	-1712
הפועלים ב	76300		663	+220	+0.3	+679
כללי א 1.0	194087		50			+96
כללי שה 7	9400		35			
בלל 0.1	48550		2409	-150	-0.3	-997
בלל שה 11	17700		402	+180	+1	+412
מימון ומסחר 1.0	64750		94	+628	+1	+186
מימון ומסחר 5.0	53350	שב				

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89

שם הנייר	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש שח ע"נ
אידיבי רג 100.0	138900		11	+150	+0.1	+209
אידיבי ב 100.0	138410			+310	+0.2	+180
אידיבי בב א	856610	שב				
אגוד 1 שה	105200		14	+890	+0.4	+66
דיסקונט ב'	184897		5	+5297	+2.9	+6
דיסקונט א'	178000		2	+1000	+0.6	+54
מזרחי ש'	57400		45	+470	+1	+310
מזרחי ב'	59000		8	+2300	+4.1	+318
הפועלים ש'	94980		145			+157
הפועלים ב'	94600			+589	+0.6	+142
כללי א'	241200					-1
כלל מפוק	60070		174			+101

בנקים למשכנתאות · מוסדות מימון · ביטוח · מסחר · שירותים · מלונות ושירותי תיירות · מחשבים ושירותי מחשבים · נדל"ן, בינוי ופיתוח · חקלאות · מזון וטבק · טכסטיל והלבשה · מתכת ומוצריה · חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה · מוצרי בניה · כימיה, גומי ופלסטיק · עץ, נייר ודפוס · תעשיות שונות · השקעות בתעשיה · חברות השקעה · נסחרות במט"ח · חיפושי נפט · רשימה מקבילה · מסחר שרותים מלוואות מחשבים · נדל"ן בינוי חקלאות · תעשיה · השקעה · משתנים

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 28.6.1988 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.7300/1.7310	ל"ש שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7955/1.7965	ל"ש $1 ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0250/2.0260	"
פרנקים שווייצריים	1.4870/1.4880	"
פרנקים בלגיים	37.65/37.65	"
פרנקים צרפתיים	6.0600/6.0640	"
לירות איטלקיות	1331.50/1332.5	"
ינים יפאניים	129.80/129.90	"
$ ארצות הברית	1.3029/1.3034	ליש"ר

שער הזהב: 443.85$ ארה"ב אונקיה לזהב פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.7276/1.7287	1.4814/1.4827	1.7904/1.7915
3 ח'	1.7216/1.7229	1.4704/1.4718	1.7799/1.7812
6 ח'	1.7133/1.7146	1.4543/1.4560	1.7647/1.7662

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שף ונאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

המשחק מתחיל עכשיו.

תענוג לשלם בדיינרס - ועכשיו גם משתלם: בכל פעם שתשלוף דיינרס תצבור נקודות*. הצטרף למשחק, אסוף נקודות - ותוכל להמיר במתנה רבת ערך לפי בחירתך: משואב אבק למכונית ועד משחקי מנהלים מפוארים מעץ. מארון מטרה למשחק חיצים ועד לסוף שבוע במלון מפואר. 31 מתנות מחכות לבחירתך.
אז בכל פעם שתרצה להשתמש בכרטיס אשראי - שלוף דיינרס לפני כל כרטיס אחר. ותקבל גם מתנה בנוסף לאשראי.
* בכפוף לתקנון המבצע.
שלוף דיינרס
המתנה ממתינה!
דיינרס קלוב ישראל בע"מ שד' רוטשילד 61 ת"א, טל' 03-295858

هكذا من الأصل

صكدا من الأهل

מכתבים למערכת הארץ

שימשתי רק יועץ

בקשר למאמר חסר־התנימוס של תום שגב ("הארץ" 20.5) "ועכשיו גארדנר":

אני מפרש אירועים באורח אישי ואינדיווידואלי, ואין לי שום מושג מה "יצא" כעת, ב"עולם האמנות", יהיה היכן שיהיה.

באשר לאגף החדש של בית התפוצות: הצעת חוזה לעיצובו אגף כזה תלויה במימון הסופי. לא היה לי חוזה עיצוב. ב־1984 הסכמתי למלא תפקיד של ייעוץ לתוכנית בנייה ושיפולים תמאטיים מוצעים. עם סיום שלב זה, תמורת סכום צנוע מאוד, והסכמתי להמשיך כיועץ על בסיס חודשי עד שייבחר אדריכל מעצב. 15 חודשים אחר־כך הקדיש האולפן שלי מספר ניכר של שעות עבודה בנושא. אך כאשר פרשתי לא קיבלתי, וגם לא ביקשתי, שכר טרחה על עבודה זו.

אני הוא שהצעתי כי המנהל ימנה מעצב ישראלי, בזמן המתאים, כדי שיבוא במקומי. תום שגב לא יכול להיות מודע לכך שהסטודיו שלי עבד על שלושה פרוייקטים עבור אגודת הידידים הבריטית של מוזיאון התפוצות, ולא זו בלבד שהעניק את שירותיו חינם אלא גם מימן חלק ניכר מהוצאות הייצור, כדי להביע מעורבות אישית.

בארבע השנים האחרונות היה לי חוזה עיצוב עם קרן ירושלים לעבודה במצודת דוד. העבודה קרובה כעת לשלבי סיום ולא רציתי, עם השלמתה, להפוך מעורב רשמית בפרוייקטים נוספים כלשהם בישראל, באווירה הנוכחית.

הבנתי שההסכמים שלי עם בית התפוצות יהיו חסויים. העובדה שתום שגב, עיתונאי ישראלי מכובד, מצא כאן הזדמנות לכתוב מאמר המשמיץ את אופיי ומניעי מאששת את הסיבות שהעליתני לפרישתי.

יורשה לי להוסיף שיש לבו ידידים טובים בישראל, וכי הפרישה ממפעל שבו הייתי מעורב כה עמוקות היתה עצובה וההחלטה עליה לא התקבלה בקלות־ראש.

לונדון — ג'יימס גארדנר

שיעור ב"דלף"

ביום א', 26.6, התפרסמה ידיעה שלפיה "10% מהמים בתל־אביב דולפים מצינורות פגומים ומתבזבזים".

"דלף" מחושב כהפרש בין כמות המים הנכנסת לצנרת העירונית לבין הכמות המתוכרת בתשלום.

אותו "הדלף" כולל בתוכו אחוז ניכר של מים שנגנבו, כלומר נצרכו על־ידי צרכנים שאינם מחוברים לשעון מים, ואינו מייצג בהכרח מים מבוזבזים הדולפים מצינורות. הנתון מייצג את מערכת הגבייה של תשלומי מים עם אובדן מים, מצינורות פגומים.

תל־אביב היא במקום הטוב ביותר, מבחינת אחוז הדלף, בין הערים הגדולות. בחיפה האחוז הוא 16.2%, בירושלים — 13.1% ובתל־אביב — 9.9%. בערים קטנות, כמו פתח תקווה, למשל, הוא 12%.

בני בוק
דובר עיריית תל־אביב יפו

"הארץ" בעיניים דתיות

מניח אני שמרבית קוראי "הארץ" אינם מעיינים בעיתונים דתיים, והידע שלהם בנושא זה הוא כללי ועטילאי. במלחמת התרבות ובמאבק הנטוש כיום על שמירת זכויותיהם של היהודים החופשיים (החילונים) מוטב שיידעו הכל מהו סגנון הכתיבה של עתון דתי, ולאיזו רמת השמצה תיגבול פה מגיע הוא, כשכל האמצעים מקדשים עבורו את המטרה. והמטרה היא, כמובן, חיסול היישות החילונית.

השבועון הדתי "יום השישי" הוא אחד המובילים באלימות המילולית כלפי כל מי שדעתו שונה משלו. במהדורתו מיום 17.6 מביא מדור ההשמצות הקבוע שלו כתבה שהתפרסמה ב"הארץ" בנושא הולכת בג"ץ האחרונה על גיוס בני הישיבות. מכתר את הכתבה בכותרת הגנאי "צעדו של שטן", וכותב: "הארץ", שנתפס השבוע על צעדו...", והיה אומר: "הארץ" הוא "השטן".

את עורכי הדין שהגישו את התביעה מכנה העתון "כנופיית רסלר", ועל גישתו של "הארץ" לנושא מוסיף "יום השישי" ואומר: "הידיעה עצמה — של עתי"ם — מאר־זנת האובייקטיביות, חוק העריכה של "העיתון ההגון" (ו"ל) מעוותת אותה... ואין זו הפעם הראשונה ש"הארץ" מנסה לעשות את הבלתי אפשרי, בלתי הגון ובלתי עתונאי. גדול היה צעדו של השטן יותר משל איוב — אומרים חז"ל, והצעד כידוע, מעביר על הדעת...". עד כאן דברי "יום השישי".

צא ולמד, קורא יקר, כיצד נוהג עתון דתי בקוראו את העתון החילוני להגינות ולהתנהגות עתונאית הולמת: התבטאות בוטה, כינויי גנאי, כינוי "הארץ" בשם המפורש "דלי". אלימות מילולית מזוקקת — הכל "כשר", במלחמתו של העתון הדתי בנו. חשוב שנדע זאת, בבואנו לקבוע את כללינו שלנו במאבק ובמלחמת התרבות הניטשת מזה זמן רב במדינה, תוך שאנו עוצמים עינינו ומסרבים להודות שאכן היא קיימת...

דניאל חדד
בת־ים

טרף בלבד

לאור דרישת המועצה הדתית להחמיר את ההשגחה על הכשרות במסעדות בעיר ("הארץ", 21.6) הנני מצהיר, שלא אסעד עוד במסעדה כשרה.

אני מציע להמוני הישראלים החילוניים לנהוג כמוני ולעזור בכך לבעלי המסעדות שאינם מחשיבים את הכשרות, להתעלם מדרישות הרבנים ואף לוותר כליל על תעודת הכשר.

אם ישמעו בקולי בטוחני שפרנסה לא תחסר להם, מבלי שייאלצו לכפות את הכשרות על אותם לקוחות שאינם רואים בה כל צורך.

שלום רותם
אבן יהודה

דרושים יותר מרמזים

כיצד מנתחים תופעה מבלי לטרוח יותר מדי בבדיקת העובדות? — על ידי הצבת שאלות רטוריות שמהן משתקפות סברות הכותב, מבלי שהן מחייבות אותו, חלילה. כזאת תמצא למכביר בעיתונות הספורט.

אולם כאשר מיישמים שיטה זו בניתוח כלכלי של חברה (כתבתו של יאיר שלום על "מגור", ב־19 בחודש), זה חמור קצת יותר. ממי שבא להטיל ספק באמינותה של חברה ומנהליה יש עדיין לצפות ליותר מאשר רמזים על בסיס תורת הנסתר.

טול מהכתבה הנ"ל את סימני השאלה המשובצים בה וספק אם מה שנותר היה ראוי להיות מודפס במדור הכלכלי של עתון רציני.

ג. ברנר
דירקטור מקרב הציבור, מגור החזקות בע"מ
תל אביב

ביקורת תקליטים / דני בלושטיין

בלאדס — רק האמת

מלים ולחנים: רובן בלאדס, לו ריד, סטינג, אלוויס קוסטלו, קרלוס ריוס. הפקה מוסיקלית: טומי ליפומה, קרלוס ריוס, רובן בלאדס ולו ריד.

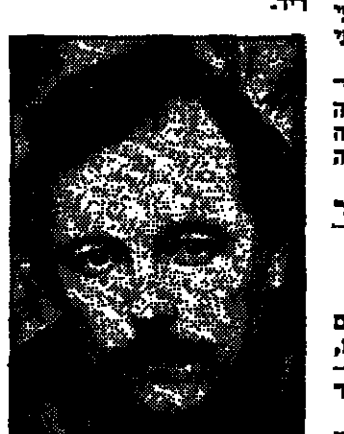

בלאדס. התמצית הדומיננטית

בזמן שעיני העולם נשואות אל פנאמה, לכיוון פניו המחוספסים של קולונל נורייגה, ודייוויד ברן עם "הראשים המדברים" שלו ממזגים את קצב הסאלסה במה שנראה בכיוון התפתחות אפשרי נוסף של מוסיקת הרוק, בוחר רובן בלאדס, המלך הבלתי מוכתר של הסאלסה החדשה, להפנות עורף אל מקורותיו הפנאמיים. בתקליטו הראשון בשפה האנגלית מעדיף בלאדס להוכיח, שהוא יכול לנווט ביתר קלות באזורים מוסיקליים של עמיתים מעולם הרוק כמו לו ריד, אלוויס קוסטלו וסטינג, שאת הערכתם הגבוהה אליו צבר דווקא בזכות האנרגיה החדשה שהזריק לזירת מוסיקת הסאלסה.

השפעתו של רובן בלאדס על אמני רוק עכשוויים כבר באה לידי ביטוי בולט בתקליטו האחרון של סטינג — "אין כמו השמש". זה האחרון כתב עבור בלאדס את השיר היפה ביותר בתקליט: "איני יכול לומר" — בלאדה רומנטית, לאטינית, שאותה שר בלאדס בקול חם ומלא רגש. גם שיתוף הפעולה שלו עם אלוויס קוסטלו מצליח במיוחד, אם ב"נבוך אל תוך האהבה" הג'אזי, בעיבוד מעודן ומקסים, או ב"סינדרום מירנדה", שבו הוא אינו מתכחש למקורות הסאלסה שלו. אך שיתוף הפעולה שלו עם לו ריד, אמן רוק שהדקדנטיות שאפיינה את שנות השיא בקריירה שלו התחלפה בהודקנות מביכה, הוא כמעט הרה אסון — אם ב"תקוות בהמתנה" שמאלצי, או ב"מכתבים לוואתיקן" — רוק סטנדרטי, נדוש לחלוטין. ב־"Ollie's Doo-Wop" מוכיח בלאדס, שהוא יודע לכתוב ולבצע שיר בסגנון הרביעיות הקוליות האמריקאיות של שנות החמישים, אך אין זה פוטר אותו מן השאלה מה רצה להוכיח.

אם בולטת בתקליט המגמה של רצון להשתלב בזרם המרכזי של הרוק המסחרי, לא באופן המנומק מיד מנות מוסיקאלית, לזכותו של בלאדס ייאמר, שאינו מתכחש לבעייתיות הפוליטית של מכורתו — מרכז אמריקה, דבר הבא לידי ביטוי בולט בטקסטים של התקליט, בייחוד בשיר "בסאלוואדור". אך גם בזאת הקדימו אותו כבר סטינג ואחרים. למגמת ההשתלבות של בלאדס יש הסבר פשוט: הוא חתום בחברת התקליטים שלו, "אלקטרה", על שני חוזים — אחד של תקליטים בספרדית והשני באנגלית. אך כמו שהצליח להוציא את מוסיקת הסאלסה מהגיטאות, גם כשקשר אותה בספרדית, הציפיות ממנו היו שדווקא באנגלית הוא יחזק את המגמה הזו. "רק האמת" איננו תקליט רע: בלאדס פשוט החמיץ בו הזדמנות להגביר את השפעתו המוסיקלית על ידי נסיונו להתמזג, ואולי להנמיך את האגו המוסיקלי שלו בנוכחות סוללת הכוכבים שהקיפה אותו בתקליטו הראשון באנגלית.

מלודי מייקרס. "ציון השחורה" שבאפריקה

אך לינוק מהשורשים קשה להם להיגמל. בשני המקרים הבולטים של בני דור זה, שבהם בולט גם הדמיון הויזואלי — ג'וליאן לנון וזיגי מארלי במקרה דנן, הרי אלו שורשים שאפשר וצריך להמשיך ולינוק מהם. ההקבלה בין השניים מתבקשת מאליה — שניהם מוכשרים בזכות עצמם, אך שניהם נמדדים כמספר ובצללים של אבותיהם — ג'ון לנון ובוב מארלי — גם אם יעדיפו לשוטט יחפים.

לזיגי מארלי, שיופיע אצלנו בשבוע הבא במסגרת פסטיבאל "קולות מן העולם השלישי" שייערך בנגב, המשימה קשה במיוחד — אביו, בוב מארלי, הוא האפיקוס של מוסיקת הרגאי. עוד בחייו, ובמיוחד מאז מותו, הוא הפך ליותר מאשר האמן החשוב ביותר שצמח למוסיקת העולם השלישי — הוא היה לאגדה ולסמל להזדהות רוחנית של כל אנשי העולם השלישי. בדירוג הדתי של אנשי הרסטאפארי — הדת לכאורה העומדת בבסיס מוסיקת הרגאי, בוב מארלי הוא קדוש.

זיגי מארלי וה"מלודי מייקרס" — "מסיבת מודעות" (סי.בי.אס.)

ה"מלודי מייקרס": זיגי מארלי — זמר מוביל וקולות רקע, סטיב מארלי — זמר מוביל וקולות רקע, שרון פנדרגסט — קולות רקע, סדלה מארלי — קולות רקע. ריטה מארלי, לאורה וטינה וויי־מאות' — קולות רקע.

שירים ולחנים: זיגי מארלי (יחד עם טיירון דאוני וסטיב מארלי).

הפקה מוסיקלית: קריס פראנץ וטינה וויימאות'.

לבני דור ההמשך של מייסדי מוסיקת הרוק כבר צמחו שיני החלב.

למרות תנאי פתיחה מורכבים אלו, עומד זיגי מארלי בהתמודדות עם המורשת המשפחתית שלו בכבוד. ב"מסיבת מודעות" — ביטוי לדרך בה משתלבת מוסיקת הרגאי בעולמם הרוחני של ה"ראסטות", יש מה לשמוע. נכון, קשה לזיגי מארלי להמציא עבורנו את הרגאי מחדש — הדמיון החיצוני והקול פשוט מעלים מהאוב את דמותו הדומיננטית של אביו המנוח. אך גם כך, לפחות בקטע המסיים את התקליט — "חלומות על בית", הוא שובר כיוון מרגאי השורשי אל מוסיקה אפריקנית, אותנטית. בכך הוא צועד בעקבות האידיאולוגיה של הראסטאפארי הרואה באפריקה את "ציון השחורה" — המולדת והבית האמיתיים של כל אנשי העולם השלישי. מוסיקלית הוא צועד צעד קדימה מעבר למסלול שהותווה על־ידי אביו, נחלץ מגבולות הרגאי הטהור. בתחום הרגאי השורשי הוא אינו מחדש, אך שירים כמו "האם אי־פעם היית בגיהנום" ו"Tumbling Down" הם מוסיקת רגאי בשיא עוצמתה. ההפקה המוסיקלית של קריס פראנץ וטינה וויימאות', חברי להקת "ראשים מדברים", היא מעולה, ונטולת מונוטוניות המאפיינת הרבה הפקות של מוסיקת רגאי. "מסיבת מודעות" בהחלט מעורר רצון לראות את זיגי מארלי מופיע אצלנו.

הארץ ממליץ

פרה אדומה (ת"א) — סרטו הקצר של דן וקסמן ("פרטיים", "המסיך") מוקרן יחד עם שני סרטים קצרים של זוכי פרס חוזה רוזן. זו אגדה על הלבן המחפש פרה שנגנבה ומוצא אשה, בסימטאות צפת, בימי תפילה וקורבן.

אהבנו כל כך (ת"א, ירושלים) — באמצעות סיפורם של שלושה חברים והאשה שהם אוהבים, מתאר הבימאי האיטלקי אטורה סקולה את השינויים באיטליה בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה, ואת הניתוק בין מציאות ואשליה, בין חיים וקריירה.

החבר של החברה שלי (ת"א) — קומדיה חדשה של אריק רוהמר הצרפתי, שעם השנים סרטיו הופכים ליותר צלולים ומקסימים. נפתולי אהבה ומחשבה של חבורת צעירים המחפשים את האושר.

ליידי איב (ת"א) — קומדיה רומנטית שנונה ומענגת מ־1941, בבימוי של פרסטון סטרג'ס, עם הנרי פונדה וברברה סטנוויק כשניהם צעירים ויפים.

קפה בגדד (ת"א) — משל־קומדיה על אישה בווארית שופעת המגיחה מן המדבר לפונדק אמריקאי נידח בשם "קפה בגדד" ומשנה את חייהם של יושביו. בכיכובה של מריאנה זגברכט ובבימויו של פרסי אדלון.

פוואקאטסי (ת"א) — דוגמה מאוחרת לסרטו הקודם של גודפרי רג'יו — "קויאניסקאטסי". תמונות יפהפיות בתנועה וזרימה לצלילי מוסיקה של פיליפ גלאס.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 29.6
התיאטרון הבימה:
סאלח שבתי 20.30
הדיבוק 20.30
המלבוש — בהמרתף 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים 16.00, 20.30
גוצנות — הדר יוסף: "בית פרנקפורט"
בית ברנרדה אלבה — כפר סבא "היכל התרבות"

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המוקד רופאים במקרים דחופים מ־19 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א של 101
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5793333, 5793334
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בתים 5511111
חולון 803133
לודרמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00־20.00
בימי ו' — 8.00־15.00
טלפונים: 03־438300
ש־ן־ שירות רפואי ביתי (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669581; מוקד לילה, שבת וחג 226191; מנוי 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898; מוקד לילה 631011; מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מגן ד"ד "שקר" — שירות רפואי לקט (ת"א) שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24־19; טל' 03־7549111 "שקר" מנוי 222 שליח — שירות רפואי לקט (חיפה) בימי חול בשעות 19־24 ימי ששי 14־24, בשבת 08־24 טל' 04־388541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 285822־03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: ביה"ח הדסה ע"כ — 16־22
קופת חולים —
שירות מיגונים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות)
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223968
מרכז מידע לקודרבנות אונס: (24 שעות)
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למטבל לחוץ מטעם "מעגלים"
א' ה' 11.00־13.00
ב' ד' 16.00־18.00
טל: 220031
ויל מאסז 13 תל־אביב
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00 222732
ירושלים 243358
חיפה והגליל — 229488 מ־11.00־20.00
הגליל המערבי 04־922222
קו אליי — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
אנוש לשירות אדם — חברה שיתופית לשירות הציבור בנוש דן 24 שעות ביממה 03־5461727/8
שהל — שירותי הידות טיפול מרשב הלב לב 330848 (גרפי)
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות טל' 08־550506, 03־5461133
הוועד למלחמה באיידס — הסברה ומידע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות

בטלפון: 290101, 283121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30־23.00 ת.ד. 33602 ת"א
תורנות כוהנות בטלפון — רווחה ת"א 611001, 246363, 239952
רווחה ירושלים 226335
רווחה חיפה 645554
האגודה לזכויות האזרח מכיף ת"א בן יהודה 146 טל' 239207

תורנות בתי־חולים

תל אביב רופא — (ילדים, פנימית, כירורגיה)
ירושלים ביקור חולים — (ע.ג.ע)
הדסה ה"צ — (אורטופדיה)
הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגיה, נשים, עיניים)
שערי צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: טריסט אבן גבירול 85 246003
ברוזות המלך ג'ורג' 28 283731
ירושלים מרקחת רחמה הנ"א 28 523191
חיפה תנועה תוניה 22 231905
חולון עין יהב עין יהב 2 884834
בת ים בני בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן ובני ברק רמת יצחק שד' ירושלים 96 777506
פתח תקוה קופ"ח בללית וייס שד' 905271
נתניה המגן שד' ויצמן 15 22985
הקריות הקריות ההגנה 1 ק. ביאליק 721665
חדרה אנה הנשיא 73 322539

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י בנות מקשבי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אבטבי כריעה.
ימים ב' ג' ר' — 16.00־19.00
רמב"ם 9 5101511/2
וזתה: ימים א' ד"ר 16.00־19.00 רח' הספרדים 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02־304304 03־432777 04־549121

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

מ־1827 ועד ימינו
15.00 שובו־שוב הגמד
15.40 שעת כושר
16.00 גברת פלפלת
16.05 שביל באמצע שביל

חינוכית

08.00 חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת
08.40 אנגלית ר'
09.00 מדעי הטבע, יסודי
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'
10.30 פרפר נחמד, בקיץ
11.00 השכן ר. הילוק בשבטים עשרונים
11.30 קשת וענן, הרמב"ם (כ)
12.00 אנגלית ה'
13.30 גאוגרפיה כללית
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 התפתחות הגילום החל

בצד, סיול השבוע גול עמוד
16.20 פיצוחים, התמודדות בין אלופי פיצוחים של השנה האחרונה לתואר "אלוף האלופים"
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) מבזק הצי
19.00 (ע) סיפור חליל
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 מדור לדור
20.30 תצפית, כוחות פורחים
21.00 מבט לחדשות
21.35 מוקד
22.05 "דמי כיס", סרט קולנוע
23.40 פסוקו של יום חדשות

ערוץ 2

18.30 יצירות מופת
19.00 צרפת עכשיו
19.26 רגע לפני
19.30 "חפש־חפש"
20.00 כותרות להסות
20.30 משירי, משוט אדום
21.30 מסע במצולות ים

ירדן ערוץ 6

18.00 תכנית בידור (בצרפתית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 השואים של ג'ינים
21.00 הפרעה, סדרה (בלשי)

21.35 מעבר לרחובים
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הממלכה האורח, סדרה

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים, סדרה
14.00 מערון 700
14.30 התעמלות
15.00 האחד הלוליני, סדרה
15.30 מסר־בוק (מצויר)
16.00 שובבי הצלפים (לילדים)
16.30 סרט "הארץ הרחוקה" עם רות רומאן
18.00 זמן וקשת, סדרה
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות בצרפתית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 החוק הוי מקנה, סדרה
22.00 הנשווה (בלש)
23.00 מערון 700
23.30 חיים אחרים, סדרה

רדיו

22.30 מגאו הלאה
23.00 בוסתני יצירות

רשת א'

16.05 מיפנים, מיפגים על היסטוריה של חיים פרטיים
17.10 צבעי הקשת, שירי עמים
18.06 מבחת ערב, הווי רווי ממלכת
19.05 סיכום השבוע הזומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שירותים לעולים
22.05 חבר נאמן כוכב

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בנאמנה ניגוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.32 פינת השיר
12.00 אבנים באולפן
13.05 בקאמנה ניגוחה
15.00 שעה עם
16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות"ש
18.00 מוסיקה ויווה
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלודר
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון

20.05 זימונים ושקיים
22.05 מתמשים את המסמך
00.05 יומן חדשות
00.15 באו ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 כוכב בארבום
21.05 על כל ההבל של הכינור
23.05 הלילה הזה שירים

גלי צה"ל

18.05 יער משוגע. עניינים צבאיים ובשטח
18.45 מעבר לגבול, עניינים ערבים
00.05 ציפורי לילה עם משה
02.00 לא רוצים לישון, מוסיקה
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1

עבריים
19.05 שירים מבאו, שירים עבריים
20.05 כוכב הקרב, שלום תמיד
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרבש הכינור
23.05 לשרים מצבע, הזום שדות
23.55 שירות אינה, עם קליוה מסיקה

צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן
20.05 נגמר השבוע הלוע
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הגאו הזה

שידור קבוע

רשת א'

07.30 ורדינקל, עברית קלה
08.05 הנה עם בני הגיל
09.05 טלזיה, שירות מידע
10.05 ענייני בוקר
11.05 ידוק יזוק, שירים עבריים
12.05 מעורב ירושלמי
14.06 בראש צעיר, מגאון לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.05 שישים עניין
09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי

10.05 כל בבוקר הרשת
12.10 אלף־אלף ביב
13.05 בוקר היום, חדשות האמנים
14.06 לראות או לא לראות, תרבות ואמנות
14.30 בתגעון, הווי הסמור
15.05 תחנות הארץ, שירים עבריים
16.00 יומן כלכלה
17.05 רגבי קסם
17.55 קוראי ספר, קוראים ממליצים

רשת ג'

06.04 בוודה לאושר, להיסים
07.07 שיר בבוקר־בבוקר
09.05 גימלים, עם מיכל שמואלי
10.05 דברים טובים, עם שמירה איטנר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יזמוזית, עם יוסי סיאס

13.05 רק ביני ובין, עם מנסם שרי
14.00 לי ולך שיר וכיוכו
15.05 ירא, חיים ומוזר, עם שוש עתרי
14.05 הגגה יפוזה, עם יורי אביב

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מקשה עין, חדשות
07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר־טוב ישראל, אקטואליה
09.05 אלוהבוקר, עם אלי ישראלי
10.05 מבת שמש, מצעים ומוערכונים
11.05 נבין לעכשיו, עם רמי רשף
13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עין
14.05 אני מבגן, מוסיקה לקיץ 88
15.05 סיסמה, עם דורי ברזאב
16.05 ארבע אחר הצהריים, שירים
17.00 ערב־טוב ישראל

קולנוע

תל־אביב

אורלי — זאב צעיר 5.00, 7.45, 9.45
אסתר — צבע הכסף 5.00, 7.20
בית לסין — מכבי פייסון — טעם החיים 11.15
בן יהודה — לילה מטורף 5.00, 7.45, 9.45
גורדון — מקום ליד הים 5.00, 7.45, 9.45
גת — ביטל בוס 5.00, 7.30, 9.45
דקל — משודרים חדשות 7.10, 9.45
דיזנגוף 1 — קפה בגדד 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — תשוקה באפריקה 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 — מאמן 11.00, 1.30, 5.00, 9.50; דאן זה מלורס 7.30
הדייבאון — מכנת ידה 8.00, 9.45, סקס 12.00
הוד — קיץ 1987 5.00, 7.45, 9.45
חן 1 — שלושה גברים ותינוקת 5.00, 7.40, 9.55
חן 2 — נערים בהשאלה 5.00, 7.30, 9.50
חן 3 — הקיסר האחרון 3.30, 6.30, 9.30
חן 4 — מתעסים את אודרי 11.00, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
חן 5 — פועים אשה 11.00, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
לימור — סימפונות הפשע 5.00, 7.30, 9.30
לב 1 — אהבנו כל כך 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
לב 2 — החבר של החברה שלי 2.00, 5.00, 7.30, 10.00
לב 3 — פרה אדומה + אחותו של הנריק 7.45, ליידי איב 5, המסבר הנסתר 2, 9.45
לב 4 — חושה בבוקר 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — היהוד גורלי 5.00, 7.30, 9.40
סיון — סיפור בקיבוץ 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — אבסכות בראש האלולה 7.30, 9.30
פאלת 1 — שם המשחק 5.00, 7.45, 9.45
פאלת 2 — פאקסטר 5.00, 7.15, 9.30
מקס ריא — בייבי ברואה 8.00, 10.00
פריז — ליידי איב 12.00, 2.00, 4.00, 7.15; עוכית אותו 11.30, 9.30
צפון הכוהדש — תשוקה באפריקה 5.00, 7.30, 9.50
שחף — ערוק אותה ממתבבת 5, 7.45, 9.45
תמוז — סיפור בקיבוץ 7.30, 9.40
תכלת — שנת ההתבגרות שלי 5, 7.30, 9.45
תל־אביב — מנגינים בחורף 5, 7.45, 9.45

חולון

ארמון — מקום ליד הים 7.30, 9.30
מגדל — שלושה גברים ותינוקת 7.30, 9.30
מבבי — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
רינה — מאמן 7.00, 9.30

ירושלים

אדיסון — לילה מטורף 4.30, 7.15, 9.15
אוריגל — שלושה גברים ותינוקת 4.30, 7.00, 9.15
אינפטריה — בטם הים 5.00, 7.15, 9.30
אורגע — ביטל בוס 4.30, 7.15, 9.15
מקיר — אהבנו כל כך 4.30, 7.00, 9.15
מישמל — שם המשחק 7.15, 9.15
סינמטק 1 — ילדים חורגים לאלוהים 19.00; דונה פלור בשתה לשניים 21.30
סינמטק 2 — ארוואד מונק 19.00 הדייג לגיבור הסבכה 21.45
עדן — מוציגים בחורף 4.30, 7.15, 9.15
סמדר — מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.30
רון — משודרים חדשות 4.15, 6.45, 9.15
ת. ירושלים — מורים 7.00, 9.30

ראשל"צ

רון 1 — תקעים בדרך 5.00, 7.30, 9.30
רון 2 — עדום מכבדו 5.00, 7.30, 9.30

רמת גן גבעתיים

אלמוג — שלושה גברים ותינוקת 5.00, 7.30, 9.45
אורדע — זיוג מסמים 7.15, 9.30
הוד — תינוקת בירושה 5.00, 7.30, 9.30
לילי — שם המשחק 7.30, 9.30
שבוש — יומניו של הזמא 7.15, 9.30
רב בן 1 — ביטל בוס 5.00, 7.30, 9.50
רב בן 2 — מטמים אשף 5.00, 7.25, 9.50
רב בן 3 — אל שוטר עלי 5.00, 7.30, 9.50
רב בן 4 — חפור 5.00, 7.25, 9.55

פתח תקוה

היכל 1 — תקעים בדרך 5.00, 7.30, 9.30
היכל 2 — שם המשחק 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — מכנת ידה 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — מקום ליד הים 7.30, 9.30
דן אבנים — אריה 7.00, 9.30
כלזן דאואל — להתראות ילדים 7.15, 9.30
תפארת — חל ספיים 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — שלושה גברים ותינוקת 7.15, 9.30
חוף — מקום ליד הים 7.00, 9.15

נהריה

הוד — ריקוד כושמת 5.00, מקום ליד הים 7.00, 9.15
היכל התרבות — הקיסר האחרון 6.30, 9.15

כפר סבא

סטל — מכנת ידה 7.15, 9.30

נתניה

סמדריד — שאלה של שעות 7.15, 9.30
שרון — ריקוד כושמת 5.00, מקום ליד הים 7.00, 9.15
אסתר — תינוקת בירושה 5.00, 7.00, 9.15

חיפה

אורה — סיפור בקיבוץ 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — חושה בבוקר 7.00, 9.15
רב בת 1 — נערים בהשאלה 4.30, 7.00, 9.15
רב בת 2 — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 1 — שלושה גברים ותינוקת 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 2 — משודרים חדשות 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3 — היהוד גורלי 4.15, 6.45, 9.15
חן — החמה הסבבי 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — דבי סטאראוסט 7.00 בתום שירי הזה בן 25 בשנת 2000 5.30, 9.30
עטמון 1 — כלא המשמטים 4.30, 7.00, 9.15
עטמון 2 — מכנת ידה 4.30, 7.00, 9.15
עטמון 3 — תשוקה באפריקה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — ביטל בוס 4.30, 7.00, 9.15
רון — קיץ 1987 4.30, 7.00, 9.15
שביט — מקום ליד הים 7.00, 9.15
קרן אור המשודרים — מקום ליד הים 7.15, 9.15, 5.00

קריות (חיפה)

אורות — תינוקת בירושה 7.15, 9.30
בית העם — גשואה לשניים 9.15
היובל — סטסאגו ליום אחר 9.15
מכון — הקיסר האחרון 6.30, 9.30
מסד — משודרים חדשות 7.15, 9.30
כוכב — דאן זה מלורס 7.15, 9.30

עכו

אקיטניאיזם — מכנת ידה 7־9
בני ההסתדרות — ביטל בוס 9.30

בת־ים

אורות — מקום ליד הים 7.15, 9.30
מקסימוס — תקעים בדרך 5.00, 7.30, 9.30

עפולה

היכל התרבות — יהוד של הזמא 7.00, 9.15
מתנח"ין — גשואה לשניים 9.00

רמת השרון

כוכב — הרצליה בחורף 7.10, אופרוריה הסמכה 9.35

אשקלון

אשתר — דאן זה מלורס 4.45, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן — מכנת ידה 5.00, 7.15, 9.30
היכל התרבות — ביטל בוס 7.00, 9.35

רחובות

חוד — אי שוטר עלי 7.45, 9.35
חן — אכיל הבלשים 6.00, אופרוריה הסמכה 7.00, 9.30

לוח שידורי קול השלום — קיץ 88

מחר — יום ה' 30.06.88	היום — יום ד' 29.06.88
08–09 דיאנה רוס	08–09 דייר סטרייטס
09–10 יהודית רביץ	09–10 שלמה ארצי
10–11 סטינג	10–11 אלביס פרסלי
11–12 דני סנדרסון	11–12 עופרה חזה
12–13 אהוד ארנבב	12–13 איתן מסורי
13–14 קווין	13–14 בי. ג'ייס
14–15 סטיבי וונדר	14–15 אי.אל.או.
15–17 מה לעשות עם אייבי נתן	15–17 מה לעשות עם אייבי נתן
17–18 אולדיס	17–18 אולדיס
18–19 שרל אזנבור	18–19 פרי קומו

משרד החינוך והתרבות — מינהל התרבות — הגוף לתרבות ולאמנות

ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1988
כפר בלום, 7 באוגוסט-13 באוגוסט
מועצה אזורית הגליל העליון — רשות השידור

הזמנה ראשית: אמני ביקבצי, קיבוץ איילת השחר, טל' 06-937592, 06-932219
"הגושרים", טל' 06-945231/2 ■ "כפר־גלעדי", טל' 06-941414/5 ■ "כפר־בלום", טל' 06-943666 ■ "איילת השחר", טל' 06-932611 ■ "מנרה", טל' 06-946111 ■ מלון "המעוף", קרית שמונה, טל' 06-944703-7 ■ מלון "הסביאר" — מטולה, טל' 06-9450150, 06-943237 ■ מלון "אביבים", מטולה, טל' 06-944143/4/5 ■ מלון "שלג הלבנון", מטולה, טל' 06-944015/6/7

להקת המחול המודרני — לונדון
מנהל אמנותי: בוב כהן

הופעה אחרונה בישראל

מוצ"ש י"ז בתמוז תשמ"ח (2.7.88) בשעה 21.15
בבריכת השולטן
באמפיתאטרון ע"ש מריה האסנפלד בגן מיטשל
כרטיסים: בירושלים — בימות, קלעים, כהנא, בן־נאים ובמחלקה לתרבות
בת"א — הדרן, קסטל, לאן
ובערב המופע בקופות בריכת השולטן

משרד החינוך והתרבות
המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
מדור המוסיקה

מענקים לפרוייקטים ולהשתלמויות למוסיקאים יוצרים החיים ופועלים בארץ

טפסי־בקשה ניתן לקבל במשרדי המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות ברח' תל־חי 3 בתל־אביב או באגף לתרבות ולאמנות במשרד החינוך והתרבות, רח' ממילא 20 ירושלים.

מילגות הלימודים מיועדות להשתלמות מקצועית קצרת מועד (לא ללימודים סדירים).

על הפונה להמציא אישור מוסמך על התקבלותו/ה להשתלמות.

בקשות תתקבלנה עד ליום 31.8.88

ימים ג, ד, ה 5, 6, 7 ביולי

חגיגות הזמר העברי בערד

שלום חנוך, יהודה פוליקר, מאיר אריאל, "קריזמא", נורית גלרון, גידי גוב, סי היימן, מאיר בנאי, משינה, מתי כספי, בועז שרעבי, פרברים, חנן יובל, רבקה זוהר, רבקה רז, אריק לביא, "הופה היי" ועוד עשרות זמרים, להקות, חבורות זמר ומחול.
חזיון אור קולי במצדה, כדורים פורחים בתל ערד.
40 שנה בשיר ומנגינה-עם שרהל'ה שרון

כרטיסים בהדרן, במשרדים ובקופות בערד.

משרד החינוך והתרבות — המועצה המקומית ערד